

lectori iudicium committo. Lineam autem assyriorum et romanorum et aliorum ex diuersis historiis laboriose satis coaptavi. rogans ut si cui transcribere placuerit diligenter obseruet ipsa et numerum correspondentem. ne longius aut strictius ponat quam exemplar habet. alioquin et labor peribit. et fructum non reportabit. eritque opus eo mendosius quo compendiosius. nisi hoc studeat diligenter obseruare. Si autem debite (quod facile arbitramur) hec incorporauerit non modicum ei prebebit illuminationem ad intelligendam sacram scripturam et libros augustini. et ieronimi. et orosii ac aliorum. si vera sunt que in pluribus libellis scripta reperimus. Porro in sexta etate sequimur cronica martini et vincencii. qui compendiose procedunt et usque ad tempora sua. Post eos per annos fere. cc. sequor notabilem librum quendam cuius auctorem nescio. qui pene usque ad tempora sua extenditur. Que autem deposita sunt memorie digna. sicut audiuius et vidimus. fideliter prioribus supposuimus. Que omnia in sequentibus summa breuitate patebunt. Modus autem procedendi planissimus est. et grossitudinis rusticane adeo amicus ut in pariete quidem depingi eo quod illico sine omni difficultate intruentibus se offerat. Depinxi igitur in medio folii circulos cum nominibus personarum debitis pro quolibet tempore. et infra et supra lineas duas. quarum superior cum numero suo descendit ab adam usque ad christum iuxta seriem predictorum. significans. ut quidquid ex aduerso illius numeri scriptum siue superius siue inferius etiam circa illa tempora factum veri similiter credatur. Secunda linea id est inferior retrosum ascendit a christi natiuitate usque ad mundi creationem. ut eadem facilitate unico numero inspecto sciatur quot annis hoc aut illud factum sit. ante christi natiuitatem. Quod ideo sic ordinauimus. quia hec era magis sollemnis est apud nos. et citius solet requiri. Post christum simul ambe descendunt ad tempora nostra paulatim crescendo. ita ut superior semper ostendat etatem mundi. et inferior etatem christi. quod planissime patebit locis suis. Et quia ex multis libris mendose scriptis modum hunc non leui labore ad lineam veritatis coherimus. obsecramus pro christo lectorem ne insciuiliter manum ad corrigendum hanc annorum supputationem apponat. nisi prius toto opere perspecto. Quod non ideo dicimus quasi nullibi errauerimus. sed ad auisandum de nimia diuersitate doctorum in hac materia. et frequenter positio unius est inuolutio alterius. Ubi autem errorem inuenit. clementer ignoret et corrigat ex predictis quos sequimur. Facile enim in numeris erratur. et sepe negligenter describuntur. et negligentius emendantur. ut dicit augustinus. xv. libro de ciuitate dei.

Gesta Romanorum.

Finit prologus.

II. 1. a.

De numero qui in sequentibus per litteras exprimitur hec considera.
I monos. v quinq. et deces. du xx vigenos.
et duplat idem. triplicat lx. l quoque sola
Quinquaginta facit. sed nonaginta dat xc.
C dat centenos. sed quingentos tibi dat d.
De sexcentos. M mille. c si prefit aufert
Centum. sic numerum debes scribere totum.

i.	x.	c.	0.
ij.	xx.	cc.	q.
iii.	xxx.	ccc.	iq.
iiii.	xl.	cccc.	iiq.
v.	l.	d.	v.
vi.	lx.	dc.	vi.
vij.	lxx.	dcc.	vij.
viii.	lxxx.	dccc.	viii.
ix.	xc.	dccc.	ix.
x.		xl. 0.	x.

Al q

V / 1 b

Inc. 204

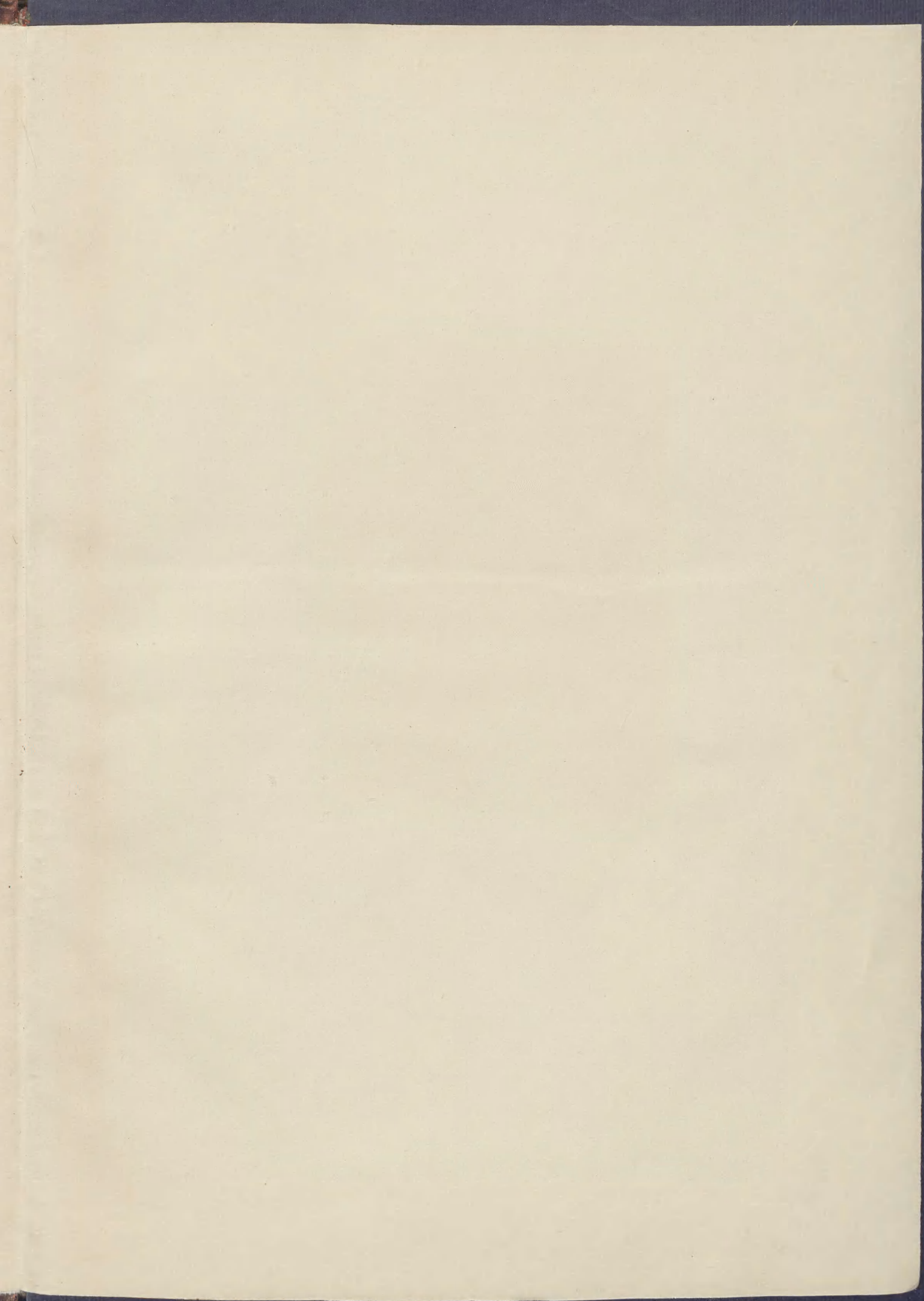
*98*6936*

835

Dar

1413274

lectori iudicium pmitto. Lineam autem assyriorum et romanorum et aliorum ex diuersis hy-
storijis laboriose satis coaptavi. rogans vt si cui transcribere placuerit diligenter obseruet spa-
cia et numerum correspondentem. ne longius aut strictius ponat q̄ exemplar habet. alioquin
et labor peribit. et fructum non reportabit. eritq̄ opus eo mendosius quo compendiosius. nisi
hoc studeat diligenter obseruare. Si autem debite (q̄d facile arbitramur) hec incorporauerit
non modicu ei pretebit illuminationem ad intelligendam sacram scripturam et libros augu-
stini. et iheronimi. et orosij ac aliorum. si vera sunt que in pluribus libellis scripta reperimus.
Porro in sexta etate sequimur cronica martini et vincenci. qui compendiose procedunt et usq̄
ad tempora sua. Post eos per annos fere. cc. sequor notabilem librum quendam cuius aucto-
rem nescio. qui pene vsq̄ ad tempora sua extenditur. Que autem de post acta sunt memorie di-
gna. sicut audiuius et vidimus. fideliter prioribus supposuimus. Que omnia in sequenti-
bus summa breuitate patebunt. Modus autem procedendi planissimus est. et grossitudi-
ni rusticane adeo amicus vt in pariete quidem depingi eo quod illico sine omni difficultate
intuentibus se offerat. Depinxi igitur in medio folij circulos cum nominibus personarum
debitis pro quolibet tempore. et infra et supra lineas duas. quarum superior cum numero suo
descendit ab adam vsq̄ ad christum iuxta seriem predictorum. significans. vt quidquid ex ad-
uerso illius numeri scriptum siue superius siue inferius etiam circa illa tempora factum veri-
similiter credatur. Secunda linea id est inferior retrosum ascendit a christi natiuitate vsq̄
ad mundi creationem. vt eadem facilitate vnico numero inspecto sciatur quot annis hoc aut
illud factum sit. ante christi natiuitate. Quod ideo sic ordinauimus. quia hec era magis sol-
lemnis est apud nos. et citius solet requiri. Post christum simul ambe descendunt ad tempo-
ra nostra paulatim crescendo. ita vt superior semper ostendat etatem mundi. et inferior etas-
tem christi. quod planissime patebit locis suis. Et quia ex multis libris mendose scriptis mo-
dum hunc non leui labore ad lineam veritatis coereximus. obsecramus pro christo lectorem
ne insciuiliter manum ad corrigendum hanc annorum supputationem apponat. nisi prius
toto opere perspecto. Quod non ideo dicimus quasi nūlibi errauerimus. sed ad auisandum
de nimia diuersitate doctorum in hac materia. et frequenter positio vnus est inuolutio alte-
rius. Vbi autem errorem inuenit. clemeter ignoscat et corrigat ex predictis quos sequimur.
Facile enim in numeris erratur. et sepe negligenter describuntur. et negligentius emendant.
vt dicit augustinus. xv. libro de ciuitate dei.

Gesta Romanorum.

Finit prologus.

II. 1. a.

De numero qui in sequentibus per
litteras exprimitur hec considera.
I monos. v quinq. x denes. du xx vigenos.
xi duplat idem. triplicat lx. l quoq̄ sola
Quinquaginta facit. sed nonaginta dat xc.
C dat centenos. sed quingentos tibi dat d.
Dc sercentos. M mille. c si prefit aufert
Centum. sic numeru debes p̄scribere totu.

i.	x.	c.	xi.
ij.	xx.	cc.	xij.
iii.	xxx.	ccc.	xiii.
iiii.	xl.	cccc.	xiiii.
v.	l.	d.	xv.
vi.	lx.	dc.	xvi.
vii.	lxx.	dcc.	xvii.
viii.	lxxx.	dccc.	xviii.
ix.	xc.	dccc.	xix.
x.	xc.	vel cxi.	xx.

xi ij

Inc. 204

78*6936

835

Prima etas. Adam.

Fasciculus temporis

omnes antiquorum cronicas plectens incipit feliciter.

- Diel pm?** In quo deus fecit lucem. et diuisit lucem a tenebris.
- Diel scos.** In quo fecit deus firmamentum. et diuisit aquas ab aquis.
- Diel ttius** In quo congregauit deus aquas in unum locum et apparuit arida.
- Diel qrt?** In quo fecit deus solem et lunam et stellas. et posuit eas in firmamento.
- Diel qnt?** In quo fecit deus pisces et volucres. et cetera grandia ex aqua.
- Diel sext?** In quo fecit deus bestias et hominem.
- Diel vij?** In quo requieuit deus ab uniuerso opere quod patrarat.

In principio creauit deus celum et terram. Dicit beatus augustinus super gen. quod maior est huius scripture autoritas. quam omnis humani ingenii perspicacitas. Et quod de tempore hic principaliter intendimus principium temporis breuiter tangere placuit. Cuius est aduertendum primis doctores. quod quatuor conuequeua in principio creata sunt a deo ex nihilo. in quo relucet creatoris summa potentia. Nec autem sunt. celum empyreum angelica natura. materia quatuor elementorum. et tempus. Et hoc vocatur opus creationis quod factum fuit ante omnem diem. Post sequitur opus distinctionis. in quo relucet summa creatoris sapientia. quod factum fuit in tribus diebus primis. Deinde sequitur opus ornat. in quo relucet creatoris summa bonitas. quod factum fuit in tribus diebus sequentibus. ut patet clare gen. i. Septima autem die requieuit ab omni opere quod patrarat. non quia si opus lassus. sed noua creatura facta.

Anno mundi .I.

filios et totidem filias

XIXC

Adā vir scūs cūctis diebus vite sue pro-

Anno primo mundi die sexta formauit deus adam in agro damasceno et eum de costis eius. collocans eos in paradiso ut operentur et custodiant illum. precepitque eis ne de fructu ligni gustarent. sub pena mortis. Eodem die cum peccassent statim eiecit eos de paradiso in terram maledictionis. ut in sudore et erumpna uiuerent donec morerentur et ut patet gen. i.

Quantum gen. i. ex uno homine deus instituit. ut commedaret. quod ei grata sit in plibrymitas. quod consideratio multum electi. predest. scilicet angelis in eterna pace sociandi. Vex tanta immanitate peccandi defecit homines ut tu ti? atque pacati? inter se bestie uiuerent. Nec enim unum quod inter se leones. aut inter se dracones. qualia homines bella gesserunt. Vinculum concordie diligit deus. Nec augustinus li. xij. de ciuitate dei.

Ciuitas terrena ab homicida cayn incepit usque ad homicidam lamech.

phetie spiritus claruit. penitentia magna ac diurna fecit. filius suis precepta iusticie dedit. precipiens ut a sortio cayn ac filiorum eius omnino abstinerent. nec cum eis in matrimonium iungerent. Sic primus noster parens uno peccato a paradiso nos expulit. sed sancta conuersione sua ac penitentia exemplum nobis dedit ad regni celestis gaudia remeandi. qui autem hoc non sequitur. de primo iuste conqueri non poterit.

- Del** lora.
- Abel** rei
- Cayn**
- Cal** maa

ipsum 2014 2020

Folium III.

Et cetera cessauit. cuius materia vel similitudo non precesserit. Quod autem dicitur Jo. v. Pater meus usque modo operatur et ego operor. intelligitur de continua vniuersae creature administratione. quod quod dedit potest nunc et gubernare non cessat. et in hoc refulget creatoris summa perfectio. quod sibi soli sufficit. nec eget creaturis. Idem potius est. quod virtus creatoris est causa subsistendi omni creature. et hoc est quod septima dies vespere non habet. De his plenius vide magister in sententiarum. et doctores desuper copiose scribentes. Porro sequens tempus licet deus nobis ostendat. quo ad haec quattuor predicta. scilicet summam potentiam sapientiam. bonitatem. et per consequens summam perfectionem. tamen specialius ostendunt diuinam misericordiam. et iusticiam. iuxta illud psalmi. Misericordiam et iudicium catulo tibi dñe. Et iterum. vniuersae viae domini misericordia et veritas. Misericordia tamen scriptum tenet. quod diu peccatores sumus. quae nulli petenti veniam negat.

Etas plurimas diversorum regum. gentium. aut opprobri magnificorum. aut personarum sublimium hinc inde annotavi. quibus utuntur astronomi in suis calculationibus. ab adam usque alphontium. Et nota quod era est tempus famosum alicuius gentis vel secte. incipiens ab aliquo effectu qui est nobilis bonitatis vel malitiae. Et vulgariter potest dici datum. iuxta quod publice descriptiones habent. Unde et sanctus leo huius nominis primus. frequenter huic termino era utitur in epistolis suis. Hystoria ut cicero dicit. est testis temporum. lux veritatis. magistra vite. nuntia vetustatis. Utilissimum ergo est hystorias plures nosse atque in his versari. ut aliorum exemplo vitia se qui. noxiaque vitare possemus.

CXXX

CCCCXXXV

DCXXV

Seth
vixit. an
decccxij.

Enos
vixit. an
decccxv.

II. I. a.

Caynaz
vixit. an
decccx.

XIXT A

IIIXXTDC

III

IIIXXTDC

III

IXT A

Iste seth natus est. xxx. Iste enos cepit inuocare nomen domini. forte aliqua verba deprecatoria anno ade. quorum moyses per inuenit. aut imagines fecit per colendo deo. sicut modo fit in ecclesia terminis. c. quibus luxit abel in valle plorationis. pro ebron. Augustinus. libro de ciuitate dei. Fecerunt itaque ciuitates duas amores duo. terrenarum scilicet amor sui usque ad contemptum dei. Celestem vero. amor dei usque ad contemptum sui. Denique illa in seipso. haec in domino gloria. Illa quae perit ab hominibus. Iste etiam per oleo misericordie impetrando paradysum adiit. Iste abel primus in ecclesia inchoauit. quod in gloria mortuus fuit. Si enim ab adam inchoata fuisset. non foret continuata. Hic secundum augustinum. ciuitatem dei perdidit. cui primus ciuis fuit. Et quod iustus fuerat. deus eius oblationem accepit.

Eno
ch.

In hoc enoch cayn suum
am dedicauit ciuitatem. Idem
vixit. iiii. viros scriptura

yrath

maas
neel.

maas
us. el

sa. hec in domino
gloria. Illa quae
rit ab hominibus

dicat tunc fuisse. quod non omnes numerauit qui tunc esse poterant. sed illos tantum nominare necesse putauit. quos suscepti operis ratio postulauit. Iste cayn sceleratus primo ciuitatem perdidit terrenam. in qua suos posuit propter timorem. eo quod rapinas et violentiam exercebat. unde suspicatus sibi talia reddenda gratia faciebat. idcirco in tuto se recepit. hic fratrem suum abel propter inuidiam occidit. et punitus a domino vagus et a Lamech occiditur.

gloria. huic autem deus scientie testis maria est gloria. Ad illam pertinet cayn qui primo natus est et ciuitatem perdidit. ad istam pertinet abel qui secundus natus est et tamen peregrinus hic peruersus. quia gratia predestinatus. ciuis sursum erat.

Al in

Prima etas. Adam.

Uidi etates filitudinarie accipiunt. fm etates hoīs. 7 a diuersis diūsimode assignant. rōibz mltis astruūt. quare sic vel sic pueniētius inchoēt vel terminēt. de quibz nihil ad pñs. sz qñtuz nūc sufficit est adūtendū qz. vi. sunt etates mūdi. qz prima incipit a mūdi creatione 7 durat vsqz ad diluuiū. 7 hz fm hebraicā vitatē ānos. **U**olvi. **S**cōm. lxx. interpretes sicut isidor⁹ po nit 7 alij qz ples qz hic sequimur hz ānos. 1100. 7 sic differēt in ānis. dīxxvi. qz hebrei min⁹ habēt in hac etate. 7 iuxta hūc pputū matufale mortu⁹ est añ diluuiū. eodē tñ āno quo dilu uiū fuit. **S**ecūda etas incipit a diluuiō 7 durat vsqz a natiuitatē abrahe. 7 hūit fm hebreos ānos. cccxij. fm lxx. dcccclij. 7 sic differūt in ānis. dcl. quos itez hebrei minus habēt. **Q**ue aut sit ratio tāte diūsitatis inuenire nō potui. **T**ertia etas incipit a natiuitate abrahe 7 durat vsqz ad initiū regni dō. hñs fm hebreos ānos. dccccli. fm lxx. dccccl. **Q**uarta icipit a princi pio regni dauid. 7 durat vsqz ad trāsmigrationē babilonis. 7 hz ānos. cccclxxiij. fm hebreos. l3 fm septuaginta. cccclxxv. **Q**uinta etas incipit a trāsmigratione babilonis. scz qñ ilem de structa fuit. 7 tēplū in ea incēluz. 7 durauit vsqz ad bñdictā natiuitatē xpi. hñs ānos fm hūc modū pretactū quē hic sequimur. drc. 7 sicut predictū est grādis est altricatio de supputatiōe ānoz hui⁹ etatis. diuersi diūsimode pputāt. sz nō min⁹ mltuz differūt inter se. **E**ligat quiuis qd sibi placuerit. q nobis visuz fuit posuim⁹. **S**exta etas incipit a xpi natiuitate 7 durat vsqz ad finē mūdi. cuius terminū solus deus nouit. 7 hec dicat senectus siue hora vltima.

Adam moritur sepeliturqz in ebron

Anno mundi **DCCXCV**

DCCCCLXX

DCXXII

malale/
elxrit. ā
dccc xv

Jareth
vixit. an
dcccclxij

Enoch.
annis
ccclxx.

IIIDDD. III

XIXXDD. III

IIAXXI. III

Curiositas

Nō q oēs artes vl scie scāres libales siue me chanice vel phisice hūane curiositati defuētēs a filijs lamech legūt inuēte. 7 sic filij adulteri ni pñū subtiliores alijs fuēt. **E**t qz timebāt futurū piculū diluuij 7 ignis. ideo tu bal easdem artes in duabus columpnis sculpsit. pñā late ria. 7 alia marmorea.

Bigamia

Iste lamech prim⁹ naturam 7 mores bigamiaz instituit adulterium cōmit tēdo. **I**pse etiam cayn occi dit. non tamen voluntarie.

Sat lamech ab i/ his vxoribz afflic⁹ fuit. qz p qz pccat p hz pñit

lame ch.

Ada

iahel.

tubal

Sel la.

tuba lcaim

Noe ma.

Iste enoch iustus placuit deo. 7 ppter nimia scitātē suā trāstulit eū dñs in paradisu. vbi cū helia viuit in magna corpis 7 spūs trāquili tate vsqz ad ātirpi aduētuz. **T**ūc em eribunt ppter confortationem electoz. 7 martyrio coronabuntur. **E**noch scripta reliquit.

Iste iahel portatoria pastoz prim⁹ instituit. 7 tē toria fecit.

Cōcupiscētia aurii.

Iste tubal pater canentium in citharis 7 orga nis. 7 musice artis inuentor. pporciones quo qz sonorum ex malleozum sonitu perpendit.

Cōcupiscētia oculoz.

Iste tubalcayn fuit pñ⁹ malleator 7 faber i cūc ta opa eris 7 ferri. 7 inuētor artis sculpture.

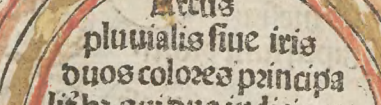
Cōcupiscētia carnis.

Ista noema iuenit artē varie diūscqz texture. lanā 7 linū i fila trant. 7 pñū texuit ppf leuita tem. nā ātea pellibz bestiaz pro vestibz vtabant.

Folium. III.

Nota fin doctores de bitā penā h̄ tpe mūdo inflctam. **Q**
em luxuria abundauit que corpora polluit. ideo p aquā ter
ra lota 7 mūdāta fuit. In fine aut mūdi qz cupiditas abū
dabit. p ignē exuret. Aur em 7 argētū igne purgari solēt.

Hoc signū feder qđ to inter me
7 ros. 7 ad omēz aiaz. gen. ix

Arcus
pluvialis siue iris
duos colores principa
lis habet: quia duo iudicia re
presentat. Aquae diluvium pre
teritum figurat ne apostoli time
ant. Igne futurum iudicium significat per
ignem. ut certitudinaliter expectet.

ionic
bus

filius noe

Archa noe hūit in lōgitudine. ccc. cubitos. in latitudie. l. cubitos. ⁊ ī altitudie. xxx. ⁊ in sūmitate. i. cubitū gen. vi

DCCLXXVII • DCCCLIII • II° CCXLII

mathu
falē vir
it ā. dccc

lamech
vixit ā d
ccxxvñ.

Tempus
diluuij.

II XC CC CC a III a p m a h i II A T CC CC CC a II

Hic matusalē senissim⁹ quo ad multitudinē annoꝝ oīm quos scriptura commemorat. Cū em̃. d. ānos h̃et dixit ei dñs. Edifica domū si vis. qm̃ adhuc. d. an nis viues. r̃ndit. Propter tātū t̃pis nō edificato domū. ⁊ sub arborib⁹ ⁊ circa repes tori miuit vt prius pfueuerat.

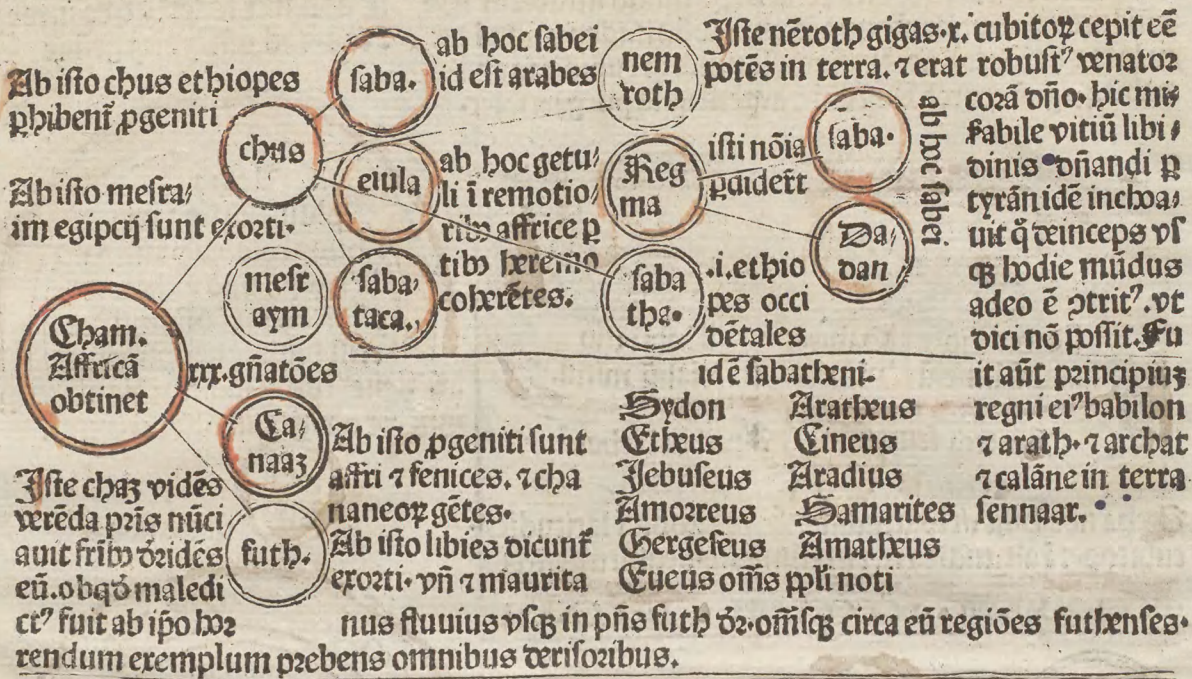
Iste Lamech cum iam
seniussit et caligasset
oculi eius a puero du
cebat. qui putans quod
feram vidisset. adiecit
ei ut sagittaret. et sic
ipsum caym transfixit.
Cum ob hoc pueri verberibus
adeo afflixit. ut
etiam moreretur.

Moe vir iustus grām inuenit corā dō
mino Cū em̄ eēt ānoꝝ. d. genuit sem
cham ⁊ iaphet. Arcā de mādato dñi e
dificare cepit eāq̄ in .c. annis p̄fecit.
Cētesimo ḡ āno iā archa p̄pleta itez
dñs apparuit ei. mādatis vt cū vxore

fua ⁊ filijs eorumq; vxoribus archam intraret. ⁊ cum animalib; ⁊c. ⁊ statim diluuium inun-
dauit. Stetitq; aqua sup altissimos mōtes cubitis. xv. gen. vii. Et nota q; eodē die dñico in
mayo in quo ingressus fuit. āno reuoluto cū vniuersis que ibi erāt egressus est. Post dilui-
um accidit ipsi noe illa famosa ebrietas. cui⁹ occasione ipse filijs. s. sem ⁊ iaphet p honore pa-
terno ⁊ honesta decundia bñdixit. filio vxo suo chā p irrisiōe ⁊ reuerētia maledixit. Et hic p m
aug⁹ sit peima mētio de fuitute. ⁊ p oppositum de nobilitate. Nec putādum est q; omīs de chā
descēdētes fuerint ignobiles ⁊ impotētes. cū ipsi ceperūt primo esse potētes sup terrā. vt p r
de nemroth ⁊ regib; chanaan ⁊ affroz ⁊c. Nec oēs de sem ⁊ iaphet fuerūt vtuosi siue nobiles
aut potētes. cum pene omnes in idolatrie crimē ceciderunt. ⁊ ab alijs oppressi sepe fuerunt. s.
hec maledictio ⁊ benedictio picia ⁊ viutes respicit. aptet que vel quas homo veraciter di- / X

Aug

Becunda etas. Noe

Anno mundi

Sem viri an nis. dc. **Iste sem biennio. Post diluuium genuit arpharat. Et fertur fuisse melchise dech. qui primus post diluuium condidit urbem salem. ipsa est iherusalem. Et ab eo descenderunt generationes. xxvj. Ascam possidet.**

Pro intellectu horū ē adūtendū. qd verissime de istis tribus filijs noe. lxxij. gētes pcreate sunt vt gen. x. Un ad designādū mīsteriū b. dñs ihs. lxxij. discipulos misit añ faciē suā. vt dō luce. x. De hac materia diligēter tractat aug. xvi. de. g. dei et inter cetera dicit. qd ples alij nati sunt qd ppterea nō sunt pmemorati. qd gētibus alijs nascēdo añcessēt. ipsi autē gētes facere nequeēt. Ma rī autē gētū vocabula pīm māsēt. ita vt hodieq; appareat vñ fuerint deriuata. sicut ex assur assyrī. et ex heber hebrei. Partim tps verustate mutata sunt. ita vt vir hoies doctissimi anti quas pscrutantes hystorias. nec oīm s; aliq; ex istis origines gentiū repire potueēt. Et si oīa

Iste iaphet a pte bñdict' est ppter in plderent/pla mutata qd manētia nōia appent

Iste iaphet a pte bñdict' est ppter in plderent/pla mutata qd manētia nōia appent

Iste iaphet a pte bñdict' est ppter in plderent/pla mutata qd manētia nōia appent

Iste iaphet a pte bñdict' est ppter in plderent/pla mutata qd manētia nōia appent

Iaphet europaz habet.

Ab isto sarmate vnerūt quos greci re gios vocant

Ab hoc p lagones

Ab isto frigēs

Ab isto scite et gothi traxēt origi nē fm iheronimū

Ab isto sarmate vnerūt quos greci re gios vocant

Ab hoc p lagones

Ab isto frigēs

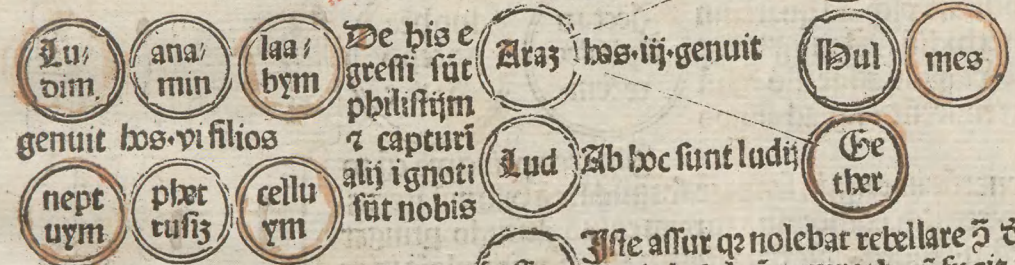
Ab isto scite et gothi traxēt origi nē fm iheronimū

Et cū ignobilis vel nobilis. Habueēt tñ qdā spālia pūlagia a deo ppter merita pñs ac bñdictōz.

Jolium. v.

Ex istis tribus filiis noe scz. Sem Cam. Japhet. ipso adhuc viuente iuxta philonis hystoriam. xliij. et c. viroz nati sunt. extra mulieres et puulos habetes sup se tres principes. videlicet ne roth. iectan. et suphene.

niti sunt sxi quoz metropolis damascus. Ab hoc aram pge. Unde et in hebreo scria dicitur aram. Iste traconitidis et damasci principatu tenuit. vñ et iob fuit d tra hus

Isti. xliij. fuerunt filii sez. fies arpharat

Ab hoc elamite principes perfidis.

II° CCXLIII

II° CCCLXXIX

Arphar
at viuit
a. cccxxxviii

Sale
vixit a c
cccxxxix

apmo. li

apmo. li. mactamireu iyma ajus ouupz

Iste ionichus fuit filius noe. de quo moyses tacet. sapiens. primo post diluuiū astronomiā inuenit. et qdaz futura preuenit. et marie de ortu. iij. regnoz et eoz oc casu. Cūqz pater dedisset ei munera. iuit in terrā echam. et habitauit ibi gentē constituens. Dic fert p filiū dedisse nemroth. quō regnare posset.

Augustinus. li. xvi. de ciui. dei dicit. Post bñdictionē filioz noe vsqz ad abrahā nulla fit mētio aliquoz iustoz. nec eos tamen defuisse crediderim. sed si oēs pmemorarent nimis longū fieret. et esset hec magis hystorica diligētia. qz prophētica prouidentia.

Becunda etas. Noe

De malitia huius **Nemroth** pleni sūt libri. For
te diuino iudicio actū est. vt **Nero** in eius voca/
bulo plane se offerat qui simile infamiā habuit
nā post pfusionē linguaz ad pfas abiit 7 eos ignē
docuit colere. babilone relicta filio suo belo. qui
ei successit Et sic deinceps posteritas e/
regnū illud obtinuit vsq; ad quartum
chiliadē. fm methodiū. **S**aug⁷. dicit
eū fugatū inde Et p filij assur illō fgnū
obtinuerunt. 7 tenuerūt vsq; ad annos

nēroth
pnceps
d cham

Iectan
fēphalec
de sem.

suphēe
pnceps
d iafet

Turris Babel

Acco
pulis suis puenerūt in campū sennaar. formidātes diluuiū iterū
posse inūdare. direrūtq; edificemus turrim cuius altitudo ptingat
vsq; ad celū. gen. xi. Videns autē deus stultitiā illorū miraculose in pe
nam pccati pfudit linguas eorū. 7 sic dispsi sunt p totū mundū

Ab isto **Deber** hebrei nominati sunt. Nam in domo illi
in diuisione linguaz sola hebreia lingua remāfisse describit. que antea
humana dicebat. qua omnes communiter utebantur

Anno mundi **II° DIX**

II° DCXLIII

Linea christi

Deber
vixit an.
ccccliij.

Nic fm hebreos dicit spm pph
tie habuisse. Et habuit duos fi
lios scz **Iectan** 7 **Phalech**

phalech
vixit an.
ccxxix.

II° DLVI

II° DCXC

Iste Iectan exemplo **Nemroth**
accepit principatū sup filios sem
Et habuit filios. xij. qui
oēs fecerūt gnacōes prin
cipales. Sed populi isti
fm **Iheron**. non sunt nobis noti
vel ppter terraz longinquitatē. v/
ppter mutacōes populorū 7 noīm
vel contriti guerris 7 subuersiōi
bus. vel alijs de causis

**Iec
tan**

Emodad **Beda**
Saleph **Hebal**
Asarmoth **Abimael**
Iare **Saba**
Adburam **Josphir**
Iazal **Giula**
Iohab ppli ignoti

Iste Phalech filius **Deber**.
sic dictus est. qz in diebus eius facta
fuit confusio linguaz. quasi ipse di
uisus sit ab alijs. qz in domo sua p
mansit lingua pristina. Cū fm au
gust. in hoc nō parū iustitie vesti
giū apparuit. qz ista domus libera
fuit ab hac pena. qsi nō fuerit par
ticeps in culpa. Et nota fm eundē qz numerus linguarū
fuit fm numerz generationū. lxvij. Auctus autē est numerz
gentiū multo amplius qz linguaz. Nam in vna lingua plu
rimas gentes nouimus

Nobilitas circa hec tpa sex introducta. Et nota qz pluribz de causis instituta fuit. Prima fuit
necessitatis. Crescente em̄ humano genere cū homines ad malum proni essent oportuit pro
hibere insultū prauorū aduersus bonos. 7 ideo eligebat aliquis vir bonus iustior ceteris atq;
prudētiōz qz puitati pssideret. virtuosos pmoueret. mediocres defenderet. 7 malos coerceret
Hinc dictus ē nobilis. qsi virtute p alijs notabilis. Unde hiero. Nil aliud video m nobilita
et appeterdū. nisi qz nobiles quadā necessitate pstringātur. ne ab antiquorū pbitate de gene

Folium. VI.

Hoc regnū scitaz licz sit vetustissi-
mū. tñ qz barbaroz est
inter principalia regna
mīme pputat. **U**n ppter
illius populi ineptitudinem siue
grossiciem regio illa semper dicta
est barbarica. **E**t est magna valde.
qz meotidis palu dibus incipiēs
inter danubiuz oceanū septen-
trionalem vsqz ad germaniaz por-
rigitur. **E**t est prima pars europa.
in q primū signauit **L**an⁷ de stirpe
iaphet. **G**othi. i. yngari sūt de his
7 dani 7c.

Sci
raz.

regnū orit
ppe danu-
bium.

Ama
zonū

siue magesa
raz regnū o-
rit. i. femiaz. inter
scitas 7 albanos 7

sus septētrionem. **D**e scitis
trahunt originem.

hic orit egip-
tōz regnū

So
res.

hic orit
signū al-
firiōz.

qđ diuisis alteratio-
nibz crebro mutatū fert. 7 se-
pe fit mentio de his in sacra
scriptura. **E**t durauit vsqz
ad augustum.

Era pñcipalis eusebiū
7 gentiliū. qui antiquiora
tpa pmemorat. hic incho-
ant pmuter.

Hoc regnum pene nunqz
pacatum fuit.

Bel⁷. i.
rex assiri-
oz. a. lxx

Iste belus fuit
primus rex assiriōz. 7 di-
citur a quibusdam satur-
nus qui in obscuro regna-
sse phibetur. quia paruus

habuit dominium. **E**t iste fuit primus quem error populi deum fuisse putauit. **U**nde diuer-
se gentes diuersimode eum nominant. scilicet bel. baal. baalim. beelphegor. beelzebub 7c. **E**t
stetit hic enormis error in genere humano vltra. ij. annorum.

II° DCCLXXIII

II° CCCCCV

Reu. vl
ragau. a
nis. cccij

faruch.
vixit. an
ccxx.

IAXXCCCII

arajmteu igx ys ouuz

IIIDXXII

Rent. **S**ecda cā fuit discolia plebiū que rectū iudiciū ignorabat. licet tñ inter se pacate vi-
uerent. **N**ā adeo etetes fuerūt q nihil magis impedere potuerūt. nisi q vulgari opinione ce-
lebrabāt. **U**n expediebat p eaz pace pñuāda. vt ex natalibz nobiliū principes haberet. **T**er-
tia cā pcessit ex aliqua fortitudine singulari. **N**onunqz effi pmutates grauate ob incurtus
hostiles. tale edictū sanxerūt vt quicūqz patriā a talibz liberaret. ius nobilitatis p se 7 heredibz
suis ppetuo obtineret. **H**oc mō plures nobilitati legunt. **Q**uarta cā ex abundantia diuitiaz
sumit. **A**liqñ em populares nimia penuria victualiu attenuati. tradiderūt se 7 sua alicui diui-
ti. vt hoc pacto malū inopie temperaret. 7 eū deinceps velut nobilē. 7 dñm recognosceret. **I**n-
ueniunt etiā quedā nobilitates p diuinū oraculū institute licet pauce. quaz aliquē pmāferūt.
vt in dauid. aliquē cito defecerūt vt in saul 7 ilxerobā. 7 quozdā alios. **M**ulime quoz legū-
tur nobilitates p violentiā 7 tyrānidez introducte. quaz sūt aliquē cito destructe 7 penit⁷ de-
lete fuerūt. aliquē stabiles pmāferūt. **E**t nota q fm veteres hystorias raro aut nunqz in
paganismo nobiliuz stirpes ppetuate fuerūt propter tyrānidez 7 supbiā. **M**ulte etiaz apud
xpianos propter eādez causaz relete sūt. fm illud ecclī. x. **S**edes ducū supboz destruxit dñs. 7
sedere fecit mutes p eis. **I**te nota q nemo vnqz nobilitatē odio habuit. qz est bonū p se ap-
petibile. sicut virtus aut religio. **S**z multi sci eā fugerunt ob grande piculū qđ in ea latet.
propter difficultatē maximā ipi annexā. **H**oc satis in sancto ppheta dauid apparuit. quem
ipemet dñs tā peculiarit⁷ elegit. **R**eliquit g q vix paucissimi ad tāz sublimitatē idonei fuerūt

Secunda etas Noe.

Sichionio
rū fgnū hic
ozitur

Agia
leus

Iste Agialeus fuit primus rex sichionioꝝ. Nota sicut dicit Aug⁷. xviij. s. a. s. regnū sichionioꝝ admodū puū erat. de quo doctissim⁷ varro velut an-
riquo tpe exorsus est. puenit tandē ad atheniēsi. deinde ad latinos. deindē
ad romanos

Bracciano
rum regnū
hic ozitur

3020/
astes

Iste 3020astes dicit fuisse Cham filius Noe. Sic fm
Aug⁷ dicit visisse qū natus est. nec aliquid boni mon-
struosus. ille risus ptendebat. cū oibz pmune sit flēdo hūc

Reges assyriorum.

mundū intrare. Artē nāq̃ magicā inuenit. 7 a Nino
in bello superatus est. qui eius libros combussit

Ninus .ij.
rex. mō arc
ha pā reg
uit .ā. lūq̃.

Augustinus inter plurima regna terrarum in quibus terrene vtilitas
vel cupiditatis est diuīsa societas. quam huius mundi ciuitatem vniuersali vocabulo nūcu-
pamus. duo regna cernimus longe prouenisse clarioꝝa. Assyriorum primum. deinde romāo-
rum. vt temporibus ita 7 locis inter se ordinata atq̃ distincta. Illud prius in oriēte. hoc postea
in occidente surrexit. In fine illius initium fuit huius. Regna cetera / ceterosq̃ reges. ve-
lut appendices dixerim

III° XXXV

Anno mundi

III° CXIII

Nachor
vixit an.
cclviij.

Linea cristi.

Thare
vixit an-
nis. ccv

·lxxxvj·h

·axxvj·h

Iste Thare post mor-
tem filii sui aram erexit de vr caldeorum. 7 peregrinatus est in charram cum filiis 7 nepotibz
suis. Fertur q̃ propter iniurias illatas sibi a contribulibus suis. eo q̃ nollet adorare ignem
recessit. Et dicitur ab hebreis communiter q̃ Memroth ibi regnavit. qui dictus fuit alio no-
mine Amraphel rex Sennaar. quem diu post hec abraham superavit 7 percussit. vt dicit gen. xiiii.

Idolatria ozitur. Nota si bene reuoluas hystorias. reperies q̃ tria principaliter homines
ad idolatriam induxerunt. scz affectio circa moꝝientes. timor 7 adulatio apud reges. 7 diligen-
tia artificum circa sculpturam. Demones autē in idolis latentes 7 responsa dantes hunc er-
rorem pfirmauerunt nimis. ita vt capitali pena plecreret qui ei se pfirmaret. Accessit insup
fraudulenta poetaz laudatio. qui miseros damnatosq̃ hoīes in celū ppositis carminibz extu-
lerunt. Et pulcre eodem tempore cum demones loqui hominibus cepissent. misit clemens
dominus angelos suos. ut quibusdam electis suis etiaq̃ visibiliter loquerentur. ne simul to-
ta humanitatis massa errore pessimo deperiret.

Epa grossa 7 rudia in quibz humanū genus nimis defecit a pspicuitate naturalis lumis
Et ideo necesse fuit institui leges positivas. vt earz adminiculo homo rediret ad pristina 7 na-
turalē intelligentiā. Glide sup hoc doctore sc̃m in p̃ia sc̃oe. Nota q̃ multe inique leges ab ho-
mibz institute fueꝛt p̃tra dictamē recte rōnis. 7 multi hoīes qui ceteris siue in potentia. siue
prudētia rē. p̃statioꝝes erāt dñj putabant. Omne em̃ qd erat insolitū reputabat q̃si diuinū

Hanc ciuitatez magnā ninus ampliavit. 7 ex suo nōie niniue appellavit. que ē metropolis assyriorz

Melchisedech.
rex salē.

Iste melchisedech vulgarit dicebat rex iustus propter eximā sanctitatē Panem 7 vinum obtulit abrahe in magnum misterium. fuit em̄ sacerdos dei altissimi. gen. xiiij.

Iste ninus libidine dñandi p̄mot⁹ vt lati⁹ regnare posset finitimis id est vicinis suis bella intulit. Et qz p̄p̄s adhuc rudis fuit. nec bellādi. nec armorz p̄itiā habuit. cito pene totā asiā sibi subiugavit. factusqz ē prim⁹ monarcha oriētalū. Cūqz nimis doleret de morte p̄is sui belī. fecit sibi in solatiū suū imaginē ei⁹. cui tāta reuerētiā exhibebat. vt quibuscūqz reis ad ipsaz pfugirūt. Clidētes aut maligni spūs curiositatē p̄p̄i. int⁹ latueff. 7 rīsa dedeff. eos eē direff. ac diuinos honores sibi fieri decreueff. Sicqz h̄ infelicissimū idolatrie crimē introductū ē. Vnde ma capitali snia plecteret. q̄ eos hoīes fuisse affirmaret.

III° CLXXXIII

Magnus iste amicus dei abraham nascitur anno xliij. Nini regis

AX. II

Iste arā mortu⁹ est añ thare p̄z suū in v2 caldeoꝝ. id ē in loco q̄v2 dicebat. Qd aut d̄r q̄ i ignē p̄iect⁹ fuerit cū a/ brabā q̄. fabule sunt iudeoꝝ fm̄ mḡm in hysto/ rijs 7 alios.

Arā fili⁹ thare ff abrahā.

genuit.

Loth

Ab p̄ moa bitarū.

Iste loth cū esset de sodomis. genuit hos. ij. filios. de duobz filiabz suis ebrius fuit factus. Hic vir scūs fuit qui etiā āgelicā meruit visitatiōez sic 7 abrahā.

Ista melcha fuit filia arā vroz d̄ o machoz. 7 genuit hus. bus. batuel. cū alijs. v. vt p̄z gen. xxiij. s3 de vno scilz batuel fit p̄secutio p̄p̄ rebecca vrozem ysaac.

Machoz fili⁹ taze ff abrahā.

genuit.

Melcha.

amō.

Iste est pater āmonitaz

Hus

de hoc descendit iob fm̄ quēda.

Bat huel

Iste batuel fuit filius nachoz quez pepit de melcha. hic mansit post mortem p̄is in charā. 7 posteritas eius.

Bus

de hoc descēdit baalā 7 heliu

Iste nachoz exiuit cū patre suo thare de chal dea. 7 venit in carrā mesopotāie 7 permansit ibi.

Lia. ban.

genuit.

Rebecca.

iacob.

Mac hel.

Tertia etas Abraham

Treueris extr
uitur i almania
super mosellaz
flumiū ciuitas
antiqua rē.
Reges assyrioz

iii.
Seme
ramis.

Abrahā. iij. reges percussit p̄t loth.
qz ceperāt eū vt p̄t3 gen. xiiij. Quo
rū vn⁹ d̄r fuisse nēroth. 7 d̄r hic āra
hoc tpe primū sci āgeli in p̄hel
forma hūana apparuerūt hoibus.

Iste ninus filius magni nini
7 semiramidis fertur
matrem propriam oc
cidisse.

iii.
Ninus.

Ista semera / Ante romā treueris fuit ānis mille trecentis.
mis relicta vxor nini fuit. que prima post mortē regis aggressa est indos 7 obtinuit eos. 7 sic
p totā asiaz regnū assyrioz dilatātū est. Ciuitatē maximā babilonie instaurauit 7 mur⁹ circū
dedit. Nec a filio suo nino d̄r interfecta. eo q̄ ipsuz ad illicitū ꝑcubitū ausa fuerit ꝑuocare. sic
recitat aug⁹. xviij. d̄ ci. di. Agē i hystoria dicit. q̄ p̄prio filio nupsit. 7 ex eo filius ge
nuit qui babiloniā caput regni instaurauit.
Tele / Iste telerion sichiōioz quint⁹ rex fu
xion. it. q̄ regnāte adeo ibi mitia 7 leta tpa fuerūt. vt eū defunctū velut d̄m primitus cole

Anno mundi

III° CCXXXIII

III° CCLXXXIII

Hic incipit illa dulcis 7 deuota hystoria patriarchaz
nostrozum qui verum deum coluerunt. 7 colēdo ꝑre
dicauerunt. vide genesis. xii. vsqz ad finem.

ysaac vi
rit ānis.
clxx.

rent sacrificādo 7 ludos ce
lebrando. huic successit th
auriacus cui idem fecerūt

IAXTDDDDO

DXDDDDO

Nota diligenter q̄ āno abrahe. lxxv. de magnifica glā summi dei elapsuz est v̄bū mie
sup hūanū gen⁹. qz tūc ceperūt oracula ꝑmissio
nū dei apparere. O q̄ suauē verbū. Vide augu
stinū. xvi. de ciui. dei. Item gen. xv.

Saray
vxor Ab
raham

Sodoma 7 gomorra p̄t peccata
horribiliter subuertunt hoc tpe

cethura
cōcubia
Abrahe

hāc abrahā post mortē
sare duxit in vxorē. de q̄
orti sūt plures filij 7 ge
tes. vt p̄t3 gen. xrv.

Ma
dian

Ma
dan.

Ista saray di
u sterilis. tādē
grā dīna fecū
data parit ysa
ac nonagena
ria mulier scā
Alio noīe dici
tur iescha.

De hac agareni Et fu
it ꝑcubina abrahe.

agaregi
ptiaca sa
mla sare

isma
bel.

Es
dar

hō fer⁹.

Iste is
mabel fuit fili⁹ abra
he 7 genuit hos. ij. cū
r. alijs.

naba
ioth

Vxor loth retrospectiēs in statuā salis repen
te p̄sūa. magno p̄mouit sacramēto neuinē in via liberatōis ꝑterita desiderare debere.

Folium. VIII.

Nunciatum regnum argiu
rum siue grecorum. ubi pri
mo Inachus regnavit. Et
duravit vsqz ad te
pora Delphre

Ista primo dicta fuit Jo filia inachi. Sed in egiptuz nauigās
 ibi litteras docuit. ⁊ Iſis vocata eſt. ⁊ pro magna dea
 colitur a ſtultis plebibus

His colitur a stultis plebibus

Jupiter fabulatur cum ifide concubuisse ex qua vi-
tina quedam proles orta putatur a gromitibus plebi-
bus. Hoc studium fuit quorundam maleficiorum ta-
liter sua aut potentum
stupra excusare

Arrius.

.vij.
Kerles

•viij.
Arma
micre

Incipit p^{ri}m^{us}
aug⁹ viij. rex

Iste est quint' rex
assyrior. sub quo
nat' ē ysaac fm aug

tus est iacob. regnate tunc apud sicionios
thuriaco. quē quidā thurimachū scribūt

assyriorū sub quo deus appu
it ysaac p̄mittēs ei q̄ p̄misat
pti eius regnāte apud sicheo
nios Leocippo etiā. viij. rege

Abraham moritur. ⁊ sepelitur in ebron. nios Leocippo etiā. viñ. rege
Istis tpiō prometiōs frater athlātis. primo dictus est fecisse hoīes. tū qz de rudibz doctos
fecit. tū qz legi fecisse hoīm ymagines. quas arte quadā deambulare fecit. Eriā prim⁹ anulu
inuenit. in quo gemmā inclusit. ⁊ qcto digito ptari iussit. ppter venā cordis q̄ illuc tendit.

III⁹² CCCXLIII

III⁹CCCCXXIIII

Jacob
vixit an.
clxxiij.

Judas
filius ia
cob qre?

ab hoc tribus
regia rescēdit.
7 tād xps dñs

1700

1470. Anno ante Christi natiuitatem

Iste esau vēdit primo
 geitra frī suo iacob. Ipe ē
 p̄r ydūeoz. ⁊ montē seir
 possedit. ⁊ reio equas
 nis iūrit. n̄n orti sūt mul

Elau

Ru
ben.

tribū facit
7 pdidit p
mogenita

Bala fa/
rachelis
cō.iacob

Dam

tribū facit de q̄
Samson na-
tus est

rebecca.
proz ysa
ac genuit

Lia vrō
 iacob fi
 lia labā

(Leui)

Sacerdo
talē tribū
legim⁹ ab
hōscēdisse

zelfa fa
mla Lie
2. iacob

Gad tribu
facit.

Esta Lia lippa oculis genuit sex
filios ⁊ ynam filiam

ylac
bar.

tribū facit

Rachel
vroz iac
ge hos .

Jo
serb

publice tri
 bū tacit p
 me renita

Nota q̄a natiuitate ysaacysq̄ ad
exitum de egipto fluxerunt anni
cccc. Vide Lyram gen. xv.

zabu
lon

tribū facit

ge. hos.

23

sūt ei?
tribū facit

Di

filia n̄ facit tribū in israel de q̄ paul⁹ nat⁹ ē
Hec cū exire videre mltres regiois corrupta ē a fide

Tertia etas Abraham.

Iste primus in gre
cia instituit iudicia. legesq; scripsit.
Hic habuit frēm q̄ mēses 7 ānos
docebat obfuare. 7 facella
plurunt ad colēdos deos.
pp̄ qd̄ a rudi p̄lo inf̄ dōf
pnūerat? ē 7 ei boues imo
labāt. dictus est phēgaos
Reges assyriorum.

Diluuiū i achaia tpe ogū
reḡ elufine.

ad iacob repromittēs ei que promiserat patribo suis. q̄
sunt hec duo scz possessio terre p̄missionis id est chana
ā. 7 bñdictio oīm gentiū in semie ipsius qd̄ ē x̄ps dñs.

Hec apud lacū triconidē post istud di
luuiū primo apparuit. 7 plures artes
inuenit ibi. 7 precipue lanificiū. 7 dea
facta est fm errorem gentilium

Iste serapis tertius rex argiuorū fuit dñs apis. cū in
egiptum nauigio venisset. 7 ibi mortuus fuisset fac
tus est a ceca gente oīm maxim⁹ egiptiorū deus. Tūc

etiā mirabilis supstitio incepit de boue discolo
re. quē apē vocabāt. eo q̄ viuus coletet. 7 illo
mortuo dēones vitulū filez ibidē pcurabāt ad

chochines ro
dū pdidēt.

Sub isto belo
colocur? ē dñs

Baleus

Sub isto
mortuus est ysaac. regnāte tūc apd̄
sychnios messappo. ix. rege.

Iste pharao rex egipti alias nephres.
suscepit ioseph exaltauit eum propter
somniaorum interpretationem.

Anno mundi

III° CCCCXLV

Linea christi.

phares

ADUUS

filii iude neq; p̄cussus ē a dño.

Her

Tha
mar.

Hec ab her 7 bonā. filijs
iude viduata. genuit ab
ipso iuda geminos filios scz.

Isaac moritur.

Su
e. vxor iude hos. inq.
genuit

Ho
nan.

Linea pontificū.

Leui fili⁹ ia
cob. p̄ oīm
leuitaz viri
it. ā. cxxvij

zara.

me
rari.

Iste sela filius iudecuz adhuc
puulus eēt nō dedit eū iudas
thamar. sed eā viduā remisit in domū
ptis sui. Cū autē creuisset timuit dare
ne occideretur sicut fr̄es eius Unz tha
mar simulās se meretricē p̄cepit in bi
uio de iuda. 7 genuit phares 7 zara. vt
patet gen. xvij.

Leuite ab hoc le
ui grandez hōzē
sacerdotalis dig
nitatis adepti sunt p̄pter moysen 7 aa
ron. ex his etiā x̄ps descēdit p̄pter affi
nitatē tribu huius iude. 7 p̄pter ministeriū. qz x̄ps
summus sacerdos 7 rex etern⁹ sic debuit nasci. 7 no
bis innotesci.

caat
han

Ges
rom.

Jo
seph

Iste Joseph vir sanctus. 7 glā domus israel. filius iacob. nat⁹ ē āno ei⁹. cx.
Et cū esset annorū. xvi. venditus est. Anno aut. xxx. stetit corā pharaōe interptās som
nia eius. q̄ sublimauit eū. Et qz castus fuit 7 timoratus. ideo a dño vbiq; dirigebatur

Folium IX.

Athlas magnus astrologus hoc tempore fuit. qui et celum humeris portasse dicitur propter peritiam astrozum

Mercurius multarum artium peritus claruit. quas hominibus tradens deus credebatur

Argus.

Isse Argus quartus rex argiuorum fuit. Ex cuius nomine illud regnum nome accepit. Hic post obitum deus haberi cepit templis et sacrificijs honoratus.

Hoc tempore gretia segetes habere cepit. delatis aliunde seminibz.

Amith.

Isse fuit duodecimus rex assyrioz. sub quo mortuus est Ioseph. regnante sichioniorum. Plémeo rege. et

Appollo delphicus clarus habetur. et post mortem deus habitus est. Hic etiā de phiton. et artem illam magicam inuenit que de phitonica. de qua fit mentio in sacra scriptura.

Jacob patriarcha scūs videns diē mortis sue imminere vocauit oēs filios suos annūcians eis q futura erāt apteq de xpo pphetat dicēs. Nō auferet sceptr. et mortuusq sepelit in ebron glōse a ioseph. gen. xlix.

pharao.

Amonophis ignorabat Ioseph. et iussit pueros submergi. ut habet Ero. i.

Memphis conditur. ciuitas egipti

III° DXLiii.

III° DXCiii.

Ebron.

ADCC

Athenas Cicrops condidit. et ex minerva nome accepit. Hic Cicrops primo regnauit. Hec ciuitas nutrit liberalium artiu et multoz philosophoz fuit. tñ ludificari bus demonibz supstitiosa est effecta. vide Aug^o. xviii. de ciui. dei. mirabilem hystoria

ADCC

uenerunt in hanc ciuitatem

Ioseph moritur annorum. cxx. et conditus aromacibus. repositus est in loculo in egipto.

Circa ista tempa incipit hystoria libri exodi.

ysuar.

Amram.

Hebron.

Dybel.

vixit annis. cxxv.

Isse Amram fuit filius caath filij leui. Hic accipiens uxorem stirpis sue. genuit ex ea in egipto Aaron moysen et maria

Seruitus israelitici populi incipit. durans annis. clix.

Tertia etas. Abraham.

Hic oritur
regnum a
thenien.

Cicrop
i. rex at
heien.

Iste cicrops fuit primus rex atheniensium. hic multas superstitiones ibidem instituit nunquam antea in grecia visas. Ab hoc primum iupiter deus predicatur eis bouem offert.

Bos in egipto exit de flumine in festo serapis. et eleuatur in aere. et rursum intrat et non comparat. et pro deo colitur a stulta plebe.

Reges assyriorum.

Sa
frus

natus est moyses in egipto. regnante sicho. morum. xij. orthopole. et argiuorum quinto criaso.

Diluuium deucalionis factum in thessalia. et feronis fabularum incendiuz. Et vocatur ideo deucalionis. quia in eius regno maxime fuit.

pharao
lochoris

Iste pharao nonus a nestre. non audivit vocem domini nolens dimittere filios israel quare decem plagis attritus. postea cum suis in rubro mari submersus fuit.

Anno mundi

III^{us} DCXLIII

Linea xpi

Aram

Filii israel sunt in magna servitute et tribulatione.

moyses

primus iudeus. an. xl. nascitur et ponitur in aqua. vixit autem annis. cxx.

aarō

nascitur ante moysen annis. iij.

maria

Ista maria prophetes fuit. carmen cecinit. leprosa fuit septem diebus propter murmur. moritur in cades deserti sui et ibidem sepelitur.

Iob vir
sanctus

Iste iob patientie speculum circa hec tempora nascitur de linea nachor filii thare fratris abrahe. Vixit annis multis. quia post flagella vixit annis. cxi. Et est positio augustini. gregory. lyre et scilicet tertia generatione post iacob. Et sic fuit temporaneus moysi. licet diu post eum vixerit. Unde aug. li. xvij. de ci. dei.

Rabi salomon expozitor. in libro qui dicitur canchedzin in capitulo belech dicit quod deus qui egressi sunt de egipto cum moysi per mare rubrum. non intraverunt terram promissionis nisi duo tantum. scilicet caleph et iosue. Ceteri omnes mortui sunt in deserto propter peccatum murmurationis. Filii vero eorum obtinuerunt eam. Sed et ipse moyses ipsam quidem vidit. sed intrare non meruit.

Folium.x.

Dacedemon conditur

Nota qd fm Augustinum circa hec tempora multa mendatia et fabulosa annotantur a grecis hystoriographis. Que communi ter multo minora sunt qd fama iactantur. De modico negotio magna predicant

Liberpater vinum inuenit primo in grecia. Et **A**rchos condidit. Ipse est **D**yonisius **B**achus filius **S**emele. regis **T**hebeorum. Et pro deo cultus est

Hercules **A**ntlxum vicit. Nam fm Augustinum plures fuerit **H**ercules. 7 liberipatres. quos indoctum vulgus. aut putauit. aut voluit deos fuisse

Aschatades

Sub **M**oyles eduxit populum de egipto. Perit autem tunc apud sicchios moratus apud argiuos triopas. nouissimo tempore **C**icropis atheniensiu regis primi **A**pteros rex **C**rette primo mellis col ligendi vsum inuenit. **H**uius filia ex incestu concepit. de quo mirabilia narrantur. Et post ibi idem filius regnavit. Et dictus fuit **A**uidis. Leges fecit. Et boues aratro primus iunxit

Iste **A**minadab primus post moysen fide plena ingressus est mare rubrum alijs trepidanti bus. propter quod regalem stirpem meruit procreare

III° DCLXXXVIII

Aminadab.

Naason

Princeps tribus iuda in deserto.

IX° D

uazimueu uia azus ouuz

Iste **A**aron a deo vocatus digne summum sacerdotium sibi assumpsit. Et testamentum eternum sibi 7 filijs suis statuitur. Moritur annorum. cxxij

Et sepelitur in monte **H**or. Filiusq; eius **E**leazarus in pon tificatu succedit

Balam propheta. 7 occiditur

Aarō p m pōti fexvixit.

itha mar

Eleazar

annis. cxxij.

Naadab

Abiu

Isti duo offerentes ignem alienum. percussi sunt a domino

moyſes p iuder in israel

Iste **M**oyſes de cuius laude resonat celum 7 terra. oim pphetaz 7 hystoriogra phoz excellētissimus. fuit deū vidit facie ad facie clare. qd de nullo alio preterq; de paulo aplo. scriptura testat in hac fragili carne. Ratio est vtrobiq; eadez. qz sunt duo patrefamilias. Ille circūcisionis. iste in preputio. dātes testimoniū de

Lex datur in monte syna
Liber leuiticus scribitur
Liber nūeroz promulgat
Tabernaculū preparatur

Chore cum. ccc. viris perit
Datā 7 **A**birō viui absorbēt
Multa milia pſternuntur
propter murmur
Deuteronomiū scribitur

diuina essentia. 7 docentes vnuz deū vtr colēdū esse **E**rgo isti duo tanq; primicerij debeāt prius vi dere. vt postea legitime testificare possent. alij autem in figuris. **J**udicauit israel. xl. annis

Bij

Tertia etas. Abraham.

Circa istud tempus in ceperunt reges in italia regnare. et multotiens nomina variarunt. ex quibus romanorum propago clarus deducitur.

Reges italie.

Janus
pm^r rex
in italia

Iste ianus primus omnium regum italie dicitur fuisse filius noe. qui palatium extruxit quod dicitur iaculum. et post per magno deo habitus fuit. duas facies ei figurantes. et in principio anni eius festum celebrantes. quasi esset finis preteriti. et principium futuri anni. **I**nde ianuarius mensis dictus.

Reges assyriorum

Amictus

Mortuus est iosue. regnante apud sicionios corace rege. xvi. apud argiuos decimo danao. apud atbenienses quarto ericthonio.

Ericthoni

Usque quartus atbeniensium princeps primus in grecia quadrigam iunxit.

Anno mundi

III^m DCCXXV

Linea christi.

salmon
raab'ei^r
vros

IIII^m X^m DCCC^m DCCC^m

Hystoria libri iosue hic incipit. in qua mirabilia bella israelitici populi describuntur. et distributio terre promissionis

Hic secundum quosdam textus hystoria destructio nis beniamin. et ciuitatis gabaon propter stupri crimen etc.

Pontifices

aleazar

Iste eleazarus secundus pontifex cum iosue diuisit israeli terram promissionis. et ab eo descendunt pontifices usque ad christum paucis exceptis

Et iosue usque ad aioth anni. xl.

Iudices

iosue

Iste iosue vir bellicosus fuit. primo in deserto amalech vicem post mortem moysi a deo iudex constitutus fuit super israel ut terram populo diuideret. Cuius bella et opera. et religiosa mens in libro suo descripta sunt.

Moyses moritur

Jordanis siccatur.

Jerico capitur.

Sol in celo immobilis stat. ut filii israel hostes persequeretur

Folium. XL.

Italus rex iuxta albulā flumiū. i. tyberim ciuitatē pdidit. vbi post roma pdita fuit. a q̄ tota ita-
lia nūcupata fuit

Trois in dardania regnat. 7 troiā pdidit. Fabule mltre a grec̄ anotāt

**Sat-
nus.**

Sibilla erithrea in babilone orta. mltre pphetat de regno iudeoz 7
troia subuertenda. 7 de xpi incarnatione. 7 beata virgine maria.

**Pi-
cus.**

Iste saturn⁹ decreta insula dē venisse in italiā 7
ibi regnasse. quē deliri idolatre mira cecitate hoīem fuisse
se negāt. cū tñ eū regnasse dicāt Et primus stercus super
agros p̄scere docuit. quare etiā stercus⁹ dē. 7 romani ster-

Iste picus saturni fili⁹ pri-
mus rex lauretū fuit. bellator e⁹

gregi⁹ 7 augur. 7 inter
deos numeratus est.

Lāpres

Iste ē. xxiij. rex assyrio-
ruz. sub q̄ hystoria deli-
lore annotat fm aug.
7 regnū argiuoz defec-

coriani post dicti sunt 7 etiā saturniani. Affirmant ipsuz
fuisse prez iouis.

Cathinus condit thebas regnās ibi. 7 grecas litteras inuenit.

Fenit venit in thyrum 7 sidonem 7 regnauit ibi. 7 vsum litterarum
tradidit eis 7 coloris feniceī. q̄ capitalia facerent.

Sibilla samia femonoe dicta apte prophetat de christo. 7 de paupercula eius matre 7c.

Rechab de quo descendit stirps valde religiosa hoc tempore fuisse creditur. Ipse autem de ie-
tro cognato moyfi descendit. 7 conuersus fuit ad iudaismum

III° DCCLXXV

III° DCCCXXV

**Booz fi-
lius sal
de raab.**

Booz.

IIII° XXXXXXX

IIII° XXXXXXX

IIII° XXXXXXX

Ista raab cū esset meretrix recepit nuncios filioz
israhel qui ad explorandū ihericho missi fuerunt 7
abscondit. quapropter ipsa cum domo sua salua-
ta. 7 vxor salmon effecta genuit ex eo booz.

Hystoria libri iudicū hic incipit

Iste phinees cū adhuc iunior esset zelauit. p̄ dño
transfugans luxuriātes. 7 ita placatus est dñs.
de iuda de beniamin.

**phi-
nees**

Hic fit saltus p̄ euāgelistas vsq̄
ad booz 7 obet. qz ad min⁹ inter
eos fluxerūt āni. cclxxij. qd̄ t̄p̄s
ad vñū hoīez referri nō pōt Et iō
hic ponunt. v. magis ad denotā-
dū t̄p̄s q̄ rem gestā. Dicit tñ
nicolaus de lyra q̄ iuxta hystorie
veritatē fuerit tres viri booz ap̄ x

**otho-
niel.** iij.

**aiot/
b. an** iij.

**lan/
gar.** lxx.

Iste othoniel frat̄ caleph
iunioris liberauit isrl de
oppressiōe regis mesopo-
tamie quez pcussit. Ipse
accepit arā in iugē. q̄ pe-
tuit irriguū sapi⁹ 7 iseri⁹
a patre suo caleph. iudi. i.

Iste aiotb percussit
eglon regem moab 7 liberauit israhel. fuit em̄ vir fortissimus. 7
vtraq̄ manu p̄ dextera vtebatur. post hunc fuit sangar qui pcus-
sit de philistim. dc. viros romere. iudicum. iij.

Hystoria de idolo miche fm expositores pmuniter dicitur accidis-
se post iosue in illis. vij. annis. sed hebrei dicunt q̄ t̄p̄e othoniel.

B iij

Tertia etas. Abraham.

Occasio troyanor belloz oritur. que tanq̃ scintilla minima fuit. eo q̃ leomedon non recepit hercule & iasonē cū honore debito. & ex tantillo tot creueſt mala. **L**ateat sibi quiſq̃ ait comi

Sibilla delphica ante troyanana bellapaticinata ē de vbi incarnatone. abſq̃ mar' coitu. **E**t ſi hec vera ſunt tunc gētib' apti' q̃ iudeis reuelatū eſt. miſteriū in

Fau/ nus

Iſte. ij. rex laurētū fuit q̃ etiā dō fuit illoz qui ſic volueſt vel putauerūt.

Laomedon rex troie occidiſt & filia eius irionia capitur & in greciam ducitur. propter que ſecuta ſunt bella grauiffima & mala horēdiſſima. **E**lide hystoriam troyanam.

Reges aſſyriorz carnationis. q̃ valde miruz videſt. **S**imiliter dicendum videtur de iob.

Taura/ nus.

Iſte thauranus dicitur fuiſſe. xxiij. rex aſſyriorz. excidiumq̃ troie ſub ipſo factum fuiſſe aliqui affirmant. **S**ed forte prime & non ſecunde. **H**oc etiam tpe thola iudicauit iſrahel.

Hercules ilium vaſtat id eſt troyam cum iasonē. que ſtatim a priamo reedificata fuit. **I**dem hercules. xij. facta peregit. agonem olimpiacum conſtituit. multa bella cōfecit. & plurima mēdatia enormia de ipſo conficta ſunt. tandem poſtq̃ multos ſupauit. ipſe morbum ferre non valens quo laborabat ſed ab eo ſupatus flāmie ſe iniecit. & mortuus inter deos trāſtatus eſt.

Anno mundi

III° DCCCLXXV

Linea chriſti.

Booz

III° XXXXXX

Pellati ſibi viciffim ſuccedentes. q̃ q̃ ex canonica ſcriptura nō pater. pro ſolido aſtruere nō audemus. **H**oc tamen certiffimum eſt q̃ inter principium iudicatus ioſue quando ſalmon accepit raab que genuit booz vſq̃ ad natiuitatem dauid fluxerunt anni circiter. ccclxxij. vbi tamen niſi tres ab euangeliftis generationes ponūtur.

Pontifices.

Albi sue.

de eſſraym

de tribu manaffe

de manaffe

Judices.

Del/ lora.

vi. annis. xl.

Ged/ on.

vij. ānis. xl.

abi/ mele

vij. ā. xxiij. ch.

Iſta del lora fuit mulier. & propter gratiā prophētie reſatus eſt ei hoſ. vt iudicaret iſrl. **Q**uā de māda to dei vocauit baruch vt pcuteret hoſtes iſrl. & inualuerunt filij iſrl. ū iabin regē chanaā. & cizaraz princiſpem militie eius. & eleuerūt eos.

Iſte percuffit iij. reges ſcilicet ozeb. zebec. zeb. & ſalmana. & humiliatus eſt madian coram iſrahel iud. vi. & c. fratribus ſuis quare etiam mala morte vitam ſiniuit iudi. xi. **N**omen eſm regum ſibi inique imponi iuſſit.

Iſte albimelech filius naturalis gedeō non vocatus a dño. ſed malitioſe ingeſſit ſe ad principatum. occiſis. lxx

Folium.XII.

Sibylla frigia fert vaticinata fuisse anchise. et de flagellatione potentu terre. et de descensu dei de olimpo Anchises ex dea venere gnerat eneam qui regnauit in italia. Nec ficticia decepto res rudium populorum confinxerunt. quibus sua stupra et adulteria palliarunt

Carmetis. filia euandri litteras latinas inuenit.

Lati
nus.

Ex hoc latinozorum regnum dici cepit. et laurentum defecit.

Helena rapitur a paride filio priami. Ipsa aut regina fuit vxor menelai regis Priamus rex troie. filius laomedonis. postq ciuitatez mirabiliter extruxerat. bellum inchoauit contra grecos in malum suum.

Hector primogenitus priami. totus legalis prudens fidelis. et incomparabilis fortitudinis et strenuitatis.

Trojanum bellum decennale famosissimum

anthais

ta describuntur regnante apud athenienses mnesteo. apud sicionios polifide. Amazones sunt mulieres ferocissime. que arma sumpserunt. et horrendissima mala per. c. annos perpetrarunt tam in asia q in europa. vbes delendo Agamenon rex frater menelai regis totius exercitus grecorum dux bellat p troya. et tandem cepit traditorie et scandalosissime.

Carthago primo pditur a carcedone tyrio. Ipsam sepe destructa ferunt. et itez reedificatam

III° DCCCCXXV

Booz.

IIIIXXIIOO

hinc ante natiuitate christi

Troya destruitur.

Boc
ci.

de ysachar

de galaad

cho
la. a.

ix.
xxx.
iiij.

Iayr
axxiij

x.

sine
iudi

an.
xviij
ce.

o galaad
xi.

iepte
a. vi.

Iste thola redijt ad pstinu modu scz q iudices perant p modum directionis pshij mag. B dñq. Iste iayr hñit. xxx. filios q pncipes. xxx. ciuitatu pstituit q ipsa bona in silentio et pace traseunt. pty q in dieb istoz duoz isrl dño adhefit. et io cuncta pspere adueniunt.

Post mortē iayr filij isrl pcis veteribz addiderunt noua. et traditi sunt i man^o philistij et filioz amō. xvij. ānis et oppsi valde pfeceit idola et clamaueit ad dñz tñc iepte scō sup se spā dñi pcus fit regē amon. et sediciosos de monte effraim. si liamqz vnicā stulte immolauit. iudi. xi.

Tertia etas Abraham.

Greci pereunt miserabiliter post captam troyam tam in mari q̄ in terra rep̄tiando. ⁊ prodi-
tores affligunt. Infelicissimū porro fuit hoc bellum. vbi nemo laudē. oēs damnū reprobant

Reges itale

Ene
as.

Ulires vir facidissimus post mltā maris picula. ad vr
annis. iij. orē suā Penolpē castissimā pūit.

Asca
nius

xxviij

italiā cū. xx. nauibz. ⁊ plurima bella p̄stituit. Dic fert in p̄u
gē habuisse filiā priami eleusinā. ⁊ deus scūs errorepulgi.
De hoc etiam Enea dicuntur descendisse Julius cesar. ⁊

Ille Asca
nius filius Enee de creusa.
albā ciuitatē pdidit. ⁊ regnauit
illic. vnde ipse dictus est rex alba

Reges asyriorum.

Octavianus Augustus

Fabule stultissime de Dyomede ⁊ Circe. Clide Aug. xviij
de ciuitate dei. Qualiter deceptus fuit homo.

Troya vastatur atrociter. tradita per Antenorē ⁊ Ene
am viciosissime. fracta fide

Era grecorum principalis. propter hanc victoriam greci
hystorias ⁊ alia facta conscripserunt. anno primovellsecū
do. post captam troyam. Ipse est tertius annus Abdon
iudicis israel

norum. et consequenter posteri
sui dicti sunt albani. Dic albano
rum primus ⁊ latinozum terti⁹
rex fuit

Lacedemoniorum reg num pri
mum oritur vbi primum Ones
seus regnauit

Corinthiorum regnum oritur.
vbi primum Aletes regnauit

Anno mundi

III° XXV

Linea chriti

Booz

Oeth.

III° XXV

Hystoria libri ruth

ruth

Ista Ruth moabitis vxor booz genuit Oeth h patrem Jesse.

Pontifices

Ory

Ille Ory de semine Aaron per lineam Eleazari pontifex fuit. quo mor
tuo nutu dei transiit pontificatus ad lineam de ythamar. annis. cxx. in
qua Eli primus summus sacerdos fuit ab ythamar vltimus

Judices

Abel
son

riij.
annis. vij.

Abia
lon

xij.
annis. x.

Ab
don

xij.
an. viij

am
son.

xx.
annis. xx.

Ille d̄r fuisse
booz qui ruth
i iugē duxit

Sub istis tribz tpa quieta fuerūt. ⁊ idō nihil
notabile actū est tūc in isrl. Et nō q̄ istū abia
lon. lxx. interpretes nō h̄nt. nec etiā tēpus sine
iudice suprapositū. s̄ ista tpa assignat Josue

qui nō habet tēpus speāl̄r distincum. fm̄ hebraicā veritatez.
Et ita p̄corda supputacōem annoz fm̄ quēlibet. alioquin errabis

Ille samson fortissim⁹ fu
it. ⁊ liberauit isrl de manibz
philistinm. ⁊ ppter mirabilē ei⁹
fortitudinē putabāt fuisse her
cules. eius mirabilia opa vide
iudicū. xij.

Folium. XIII.

nglia que olim ablon. nūc circa istud tpus britania nūcupari cepit. a bruto romano vel poti^o
calico obtinet. **I**psa em fugatus a suis ad troia iuit collecto exercitu de reliquis trojanor.
Post grādia bella filia regio grecoz accepit vxorē. Deinde p maria vagando locū
aptū qrentes casu venerūt in āglia insulā optimā. vbi delectis pauc^{is} gigātibz tpe **Sil**
heli sacerdotis deinceps tenuet^{ur} vix ad tpa iergij pape circa ānos dñi. dccc. **um. ā** **cxix**
Ab hoc filio enee de lamina filia latini. reges sequētes dicti sunt filij. Fuit em
filia nutrit^a 7 venatione. **H**ic natus est post mortē pñs sui. vñ postum^{us} enee dñ.
qz post humationem ipsius natus iuxta illud virgilij. Tu postuma proles tē.

Iste oneus. est. xx. rex assyrioz. sub quo cessauit regnū siccioniōz.
qd stetit annis. dccc. viij. regnāte athenis melācho. xvi. tpe heli.
Codrus rex athenien. seipmz volūtarie morti tradēs liberauit pplm suū. dignū exepm pau
cis aut nulli imitādūz principibz reliquit. **Q**u ob hāc mirā fidelitatē a sanctis doctoribz allega
ri solet quasi quedā figura xpi in eo precessisset
Frāci 7 thurcus troiani fugiētes duo regna pstituerūt. lōge tñ post.
Amalech delef p saul 7 desinit esse pplis sic predixit moyses exodi. xviij.
Iulius filius ascanij a quo iulioz familia originem 7 nomez traxit.
Liber regum primus hic incipit

III° LXXV

yesse vel
ysai p^r
dauid.

IIIXXV

Saul
p^rm^{us} rex
israhel.

Iste saul prim^{us} rex isrl regna
uit āno. i. vel. xl. cū samuele. 7
fuit de tribu beniamin. qui a
te susceptū regnū electus 7 bonus erat. s3 post infabiler defecit. **E**ius. opavide
i. regum. ix.

zara
ia.

Iste etia. iij. seqñtes nō fuerūt summi sacerdo
tes propter causas dictā. sed sadoch de eis descē
dit quē salomon pstituit summū pontificē s3 sbuz dñi in manu
samuel. reiecto prius abiethar de sacerdotio. qui fuit vltimus de
linea ithamar. vt ptz. iij. regū. ij.

mer
anot.

oph
ni.

Heli
an. xl

Iste heli fuit iuder 7 pōtifer. 7 habuit
hos. ij. filios. 7 qz nō suffi
cienter eos corripuit. pñ
cū illis punitus est a dño

sam
uel.

xvij. cum saul ānis. xl

Iste sanctissimus vir samuel de sterili matre
natus ministravit corāz dño. a pueritia vsqz
ad senij optie pñsatus nō tñ fuit pōtifer qz
si erat de semie aarō s3 chore. **U**el s3m ang. in libro retractationū fuit de aarō. s3 nō fili^{us} sacdo
tis. **I**n dicauit isrl cūctis diebz vite sue qz vere fidel. ppheta dñi fuit. oibz amabil. **R**eges vñit
duos. scilicet saul primo. deinde dauid. nontamen vt statim regnaret. sed quādo dñs dñi x

phi
nees

Quarta etas David.

Athenienses post mortem codri magistratus habere ceperunt. ad ministrande reipublice
Carthago iterum condita dicitur a didone regina. quia iam forte destructa fuerat.

Reges italie

Ene
as.

filii a. xxi

Lat
n' fil.

ui. a. l.

Alba
filii

an. xl.

Iste eneeas filii p'dicti filii postu
mi regnavit annis. xxi. tpe saul.

Iste latin' filius re
gnavit a. l. tpe dauid.

it enee filii. hic edificata alba ci
uitate. a q albanii dicti sunt forte
instauravit

Venetie 7 padua extruuntur a reliquis troianoz
Homerus hoc tpe fuisse putat qui multa mendacia p'scrip
sit. sicut sibilla erit hrea pphavit Alij dicunt q tpe achā

Regina saba audita fama salo
monis venit videre eū. Et q2 fu
it pphetissa sibilla dicebat. q2 pro
phetauit de ligno scē crucis. rō exci

Iste dauid rex. i. isrl. vir fm cor dei elect'. in regē vnct' est
in adolescētia p samuele. p' mortē saul regnavit a. xl. cui' opa pluria in primo 7
ij. libris regū scripta sunt. Ipse deniq quasi quidā stupor in hūano relucet gñe In q vnq hēc
puenerūt. Tanta sublimitas 7 humilitas tanta. Tanta strenuitas. tāta mititas. Tāgrandis
scilariū cura tam pura 7 deuota spūalium pteplatio.

Tot homines p'mere tot lacrimas fundere.

Anno mundi

III° CLXV

Gad. Iste. i. q. pphetabant tpe dauid
Nathan filii frs dauid. 7 adoptiu' ysai
Asaph.

salomō
ignavit
an. xl.

IIII° XXX°

Salomō iste rex pac' ex dono dei singlarē habuit ex
cellētiā vltra oēs hoies qui vnq i mūdo fuerūt. in sa
pia diuicijs. delicijs 7 glā ac familiaritate cū deo Nār
si moyses 7 dauid. petrus paulus. iheronim'. 7 aug'

7 ceteri p'similes eū in sapia 7 scitate excesserūt. nō tñ in
Pontifices. glā 7 diuicijs Ite q'uis aug' 7 ceteri
quidā āteibāt illū in glā. prāte 7 diuicijs. nō tñ in sapia
7c. Et sic oīa ista pūctim talit nemo sic ipse hūit. Et hic tātus misabilis defecit.

Ama
rius.

Achi
tob.

Sa
doch

Judices.

Achi
tob.

Achi
mele

Abia
thar.

Iste achitob filii phinees filij hely fuit p' ach
melech. quē pcussit saul cū oī domo sua ppter
dauid. vt patet. i. regum. ix.

Iste albiathar fugit ad dauid. 7 fu
it glosus cūct dieb dō 7 pōtiterē
Secūdus liber regū. incipit
a tpe dauid. qñ cepit regnare.

Iste sa
doch q2
nō dedū
navit ad
ptē ado
nie h' fu

poneret. Dic solus 7 moyses legunt orasse p inimicis in
toto veteri testamento. vñ euāgelicā pfectioez pbatur im
pleuisse. etiā añ tēpus pmulgationis eiusdē. Clitā ipsius
vide in principio 7 consequenter primi libri regum.

it cū nathan p salomōe. iō in pō
tificatum sublimatus fuit. reiec
to abyathar de sacerdotio. 7 sic
pontificatus redijt ad filios elea
zari.

Folium. XIII.

Era principalis huius hystorie sacre est hec scz foundationis templi. Ipse est annus quartus regni salomonis post egressionem de egipto. cccclxxx. vt patet. iij. regum. vi.

Achis filius? annis. xxiij.

Ipse alio nomine dictus fuit egippus. 7 regnauit tempore roboam.

De templi dedicatione ac ceteris festis iudeorum est notandum qd primo habuerunt. vii. festa. scilicet sabbatum in qualibet septimana. neomeniam in principio cuiuslibet mensis. pascha xiiij. luna aprilis. penthecosten quinquagesima die post pascha in memoriam date legis. festum turbarum prima die septembris in memoriam liberationis israel. festum propitiationis vel afflictionis decima die septembris. festum scenoplexie qd fictionem tabernaculorum sonat. xv. die septembris. postea circa hec tempora superuenit festum enceniorum hoc est dedicationis templi. deinde tempore hester festum furim id est sortium. Et hec notula valet ad intelligentiam scripturam diuersarum.

Reges iuda incipiunt.

III° CCV

Israel in flore. 7 nec ante nec post fuerit huiusmodi dies in israel

Roboz regnauit an. xviij

IIII° XXXXXX

IIII° XXXXXX

Hystoria terci libri regu incipit a tpe qn dauid mortu fuit 7 salomo regnare cepit. Et ibi opa magna 7 multa ipsius vsq ad ca. xij. 7 a principio secundi libri paralip. vsq ad cap. x.

Achias filonites predicat iherolva qd sit regnatur? sup

Bemeyas clarus habet Reges isrl incipiunt.

bet q. postea psecuit robam ne pugeret 7 iherolva 7 scripsit gesta eor.

Abdo ppheta clar habet. qui post 7 vitulos prophetauit

Ad qd sicut dicit aug. xvij. de ci. di.

Salomo bonis inicijs malos exit

habuit. Quippe secunde res qd pler

q sapietuz animos fatigat mag hu

ic obfueit. qd pfunt ipa sapia etia nuc 7 de

inceps meorabil 7 tuc loge lateq lauda

ta Et i reuelationibz bte brigitte legif q

salomo 7 ar. isforiles n sibi sz alijs didicert

Ipse roboam successit salomoni pti suo in regno. sz sapia n ita. Decepit nacs philio iuueni amisit. x. tribu eo q impruder rñdit plo. vt ptz. iij regu. xij. 7. ij. palipp. x.

Achis filius? fadoch vt ptz. i palipp. vi.

Ipse iherolva fuit pmo de familia salomois 7 bon. sz factus est pessimus idolatra factus est. 7 peccare fecit israhel. inducdo pplm ad idolatriaz 7 multa mala secuta sunt. imo toti ppli destructio Ipse fuit figura machometi vt patebit loco suo. sicut anthioch?

antichristi. Opera etiam iherolvam. 7 duricia mentis eius patent. iij. regum. xij. 7 sequentibus capi. Et nota qd istud exēplū pncipiosissimū fuit psteris. 7 vsq hodie est 7 in futuruzerit. qd ples

Quarta etas David.

De sanctorū exēplis qui iuxta decursus tēpis fuerūt vicissim ⁊ non simul dicit gre. in moralib⁹
q̄ mira dūspēsatione diuinit⁹ actū sit. ⁊ qñq̄ ad illuminādū noctē pñtis vite velut astra in b̄
mūdo radiarūt. donec verus lucifer. i. redēptor hūani ge-

neris surgeret. Nam ad oñden-

capitulum
filium

innis. xviii.

Reges albanī in italia.

dam innocētiā venit abel. ad do-
cendā actōis munditiā venit

Iste fecit capuā in campas-
nia regnauit ibi.

enoch. ad insinuandā lōganimitatis sp̄i ⁊ opis remuneratiōis ve-
nit noe. ad manifestādū obedientiā venit abrahā. ad demonstrandū coniugalīs vite castimoni-
am venit ysaac. ad insinuandū labōis tolerātiā venit iacob. ad rependendum pro malo bo-
na retributionis grām venit ioseph. ad ostendendum mansuetudinē venit moyses. ad informā-
dum contra aduersā fidutiā venit iosue. ad ostendendam inter flagella patientiā venit iob.
Et sic pater quō in paſtinis tēpib⁹ ad modū paruus fuit numerus p̄fectōr. Et circa hēc tēpa
prophetarū valde creuerūt sanctitatis exēpla. qñ etiā plures martyrizati fuerūt p̄ fide vnius ve-
ri dei. Ecce q̄ fulgentes stellas in celo cernimus. vt in offenso opis pede iter nostre noctis ā-
bulem. Sesag rex egipti p̄sperat in mltis. ⁊ gētes bello supat. ⁊ solvā ascēdit. ⁊ post in ilrm.

Azarias filius obed propheta clarus habetur. ⁊ de captiuitate predixit. ij. pa-
ralipp. xv.

Anani propheta hic increpauit asa. ⁊ ideo incarceratur.

Anno mundi

III° CCXXII

III° CCXXV

Linea xpi

Abia re-
gnauit .
ānis. iij.

Asa reg-
nauit ā-
nis. xli.

IIA XXVCCCC

III XXVCCCC

Iste abia mixtus erat. qz aliqñ bñ
se habuit. vt ptz in bello ⁊ p̄mōe lō-
go ⁊ exercitum isrl. in victoria diui-
nit⁹ data. Aliqñ pessime. qz idola
trauit. ⁊ ob taz ma-

Pontifices. gnati in gratitudi-
nez p̄cussus a dño
parū regnauit vt ptz. iij. regū. ix.
⁊ ij. palipp. xij.

Reges israhel.

Querētes occasiōē dñandi retra-
hūt subditos a iugo f̄di. diūsi ⁊ a
lienū cultū instituedo. vt ptz p̄ pre-
dictū machometū. ⁊ seqñtes suos.
Sic grecirolētes recedere ab obe-
diētia ecclie. sciēter plap̄si sunt in
varios errores nouūz modū in di-
uino assumētes officio. ⁊ ob hoc misabiliter sepi⁹ exterminati sūt.

Iste asa in pñcipio regni ⁊ deinceps pene vsq̄
ad. xxvi. ānum valde bñ ābulauit. sicut dauid. ⁊ p̄cussit
et biopes ⁊ se venientes. ⁊ abstulit ydola. Et post hēc in-
ijt fedus cū rege sirie benadab propter baasa regē israhel.
qui incepit ascēdere ⁊ se. qz displicuit dñovi misit ad eū
p̄phetā anani. quez statim incarcerauit. ⁊ ideo voluit pe-
tes. qz podagricus fact⁹ est. ⁊ plagat⁹ eadē pena qua pro-
phetā verauit. obiit vt ptz regū. xv. ⁊ ij. palipp. iij. ⁊ xv. ⁊
xvi. capitu.

Ma-
dab.

an. ij

Baas-
sa. an.

xiiij.

Iste nadab si-
li⁹ ilxroba icepit regnare āno
scōo asa reg⁹ iude. ⁊ fecit maluz
sicut pater eius. ⁊ p̄cussit euz
baasa ⁊ regnauit pro eo. vt pa-
ter. iij. regum. xv.

Iste baasa icepit regna-
re āno tertio asa ⁊ ābula-
uit i p̄ctis ilxroba cui⁹
oēs domuz p̄cusserat de
mandato dñi. nec audi-
uit hieu prophetā vt re-
diret. iij. regū. xv.

Jolium. xv.

Circa hec tpa scōz doctoz scripta q̄ vidi. gentiliū hystorias nō p̄memorāt. 7 puto illā forte cāz q̄ ad intellectū sacre scripture nihil p̄ferāt. Un̄ vsq; ad sardanapallū vltimū monarchā assy/

Car/ pēt? filius ā. xxiij. **tybe rius.** filius annis. ix.
Iste reguit in ita impitio m̄z valde videt qre iei vi
 lia tpe iofaphat. ri sic diligenter scrutati sunt hystorias
 gentiū. cū tñ in scriptis suis moneant nos sursum cor habere. 7 terre
 na fastidire. iuxta illud Non loquit os meū opa hoim. Et illud Lau
 dem dñi loquit os meū. Pro quo est aduertendū. q̄ m̄triplex necessitas eos ad hoc cogebat.
 Fuerūt em̄ quidā heretici 7 gentiles qui sacra scripturā calumniabant. quasi falsa esset. eo q̄
 indebite assignarent decursum temporū. 7 multa dixerūt facta esse alijs tpijs q̄ ipsa narraret.
 S; postq; iheronimus 7 alij intelligentes applicassent simul hystorias. patuit ignauia eorum
 eo q̄ optima concordia fuit. sicq; factū est vt sacre scripture nouū testimoniū accederet de ini
 micis. qd̄ firmissimū est. quo tñ non indiguit. Quis vtile fuerit ppter imperfectos. Alia ne/

Hieu filius anani p̄p̄ta mittit contra baasa re/ **N**umerus bellatoz in iherusalē. **Uclt?**
 gem isrl. 7 martyrio coronat ab eo ppter verbum **exceptis illis quos posuit rex in vrbibus**
 domini. vt patet. iij. regum. xvi. capitulo. **iuda. Omnes hñ ad manum regis.**

III° CCXL

III° CCLXVI

Iosaph
at regui
t. ā. xrv.

X^o DCCC

II° XXX DCCC

uazamru idryb ouuz

Iste iofaphat satis bonus fuit 7 glo
 riosus. diues 7 deuot^{us} in via dñi. nec aliquid mali de ipso legit. nisi q̄ impijs regibz israhel qñ
 q̄ prebuit auxiliū. 7 quedā parua alia. 7 ideo dñs fuit cū illo 7 pacē dedit 7 pugnavit pro eo. vt
 patet. iij. plipp. xvij. cum tribus alijs cap. seq̄ntibz.

Aza **Iste** fuit filius achamias. Porro prim^{us} palip. vi. vbi ponit cathalogus pontificū
 rias **Iste** azarias genuit ioānā. Et regū. iij. dē q̄ ioiada illi successit. forte binomi^{us} fuit. vel ē
 vicū scriptoris. **Samaria** pdit. **Jericho** extruitur

Iste iela āno. xvi. asa reg^{is} iude cepit regre. pcussit eū zamri cū om̄i domo p̄ris sui. iij. regū. xvi.

hela. **am/** **am/** **ach/**
 ā. ij. **ri.** **ti.** **ab**
 fil^{ius} baasa **am/** **am/** **am/**
 dieb. vij. **am/** **am/** **am/**
 ānis. xij. **am/** **am/** **am/**
 annis. xij.

Iste achab fuit fili^{us} amri pau
 uit domū baasa. 7 statim pcussit eum
 amri 7 regnavit pro eo
 p hō 7 tot^{us} deu^{us}. valde instabilis.

Iste benadab fili^{us} tabremō
 fil^{ius} ozion reg^{is} sirie inijt fed^{us}
 cū baasa. 7 rupto federe illo
 puerili^{us} mit^{us}. 7 furiose strēnu^{us} ince
 pit regre. xxvij. āno asa. 7 sup oēs

Iste benadab fili^{us} ozion reg^{is} sirie inijt fed^{us}
 cū baasa. 7 rupto federe illo
 pcussit fedus cū asa rege iuda. 7 extūc turbaue/
 rūt reges syrie regnū isrl. iij. regū. xv.

la non fecissz. sz impia ielabel plus regnabat
 q̄ ipse 7 impulit ipsum vt sequeretur se rē.

Quarta etas. David.

¶ cessitas idē expēcit ppter idolatr iā destruendā. qz em̄ tota simul gentilitas falsos deos coluit. necesse fuit indagare originē illius erroris. vt manifeste possit improbari cultus ille vanissimus impioꝝ demonū. sicut late patet per augu. in libris de ciuitate dei vbi lucide probat qz doctores gentilitum in pprijs libris suis sibip̄s contradicunt.

Reges italie **agrip** **ui?** .ā. xl. **7** pueriliter nimis 7 grosse procedunt. ita vt etiā philosophi ac ceteri virtuosiores p̄triusq; sexus hoies eos verbis 7 scriptis redarguerent. Tercia cā eque necessaria fuit vacilloꝝ adhuc in fide tpe primitiue ecclie. qui seducti sepius fuerunt a paganis. dicentib; qd melius esset colere idola q̄ xpm. qz tpe xpianitatis ip̄ fuerunt disfortunati. 7 tpe cultus deozum magna prosperitas. qd omnino falsum fuit vt ptz ex proprijs eoz hystorijs. sicut ozosius luculenter probat. 7 etiā aug. filr 7 ambrosius. qui omnes clare ostendunt qd tpa xpianitatis fuerunt multo gratiosiora q̄ idoloz siue crudeliū demonū vt infra patebit locis suis. Similiter 7 alie plures cause que ex parte supra tacte sūt 7 quedā infra dicetur. Clez in oib; est bonā rep̄re p̄teplationē. 7 pia mens vbiq; pficit. eo qd diligētib; deū oīa in bonū cooperent. De hac materia vide plenius in libris p̄allegatis.

Elias thesbites ppheta magn' claret scitate vite. 7 miraculoꝝ gloria. **D**ic regū malleus fuit. qui etiam in paradysum curru igneo subuectus est. vt patz. in. regum. xviij. Ipse dicif dupli- cem hūm habuisse. s. pphete 7 miraculoꝝ. qui etiam requieuit super helizeum.

Anno mundi

III° CCXCI

III° CCXCIX

Linea christi

Nichas ppheta pre-
dicat moriturum a/
chab. in. regum. xxi.

Ioram
regit. ā.
nis. viij.

Ochozi-
as. vel a
azias. ā. i.

IIII° CCCC

CCCC

Iste ioram pessimus filius
de bono p̄re occidit fr̄es suos. 7 ābulauit in vñs regū isrl'
7 iō misabiliter plagat' in oib; infelicit' obiit. ij. palip.
xxi. Athalia vxor ei' fuit filia achab natural' 7 amri. mō
loquēdi p̄muni. qz auus ei' fuit.

Pontifices

Ioi-
da

vixit ānis. cxx.

Iste ioiada inclitus fuit. 7 āmoñit
athaliā ne regnaret sup iudā. p̄stituitq; ioas filiū iorā p

Reges isrl.

Ocho-
zias.

ā. ij.

Iorā.
ā. xij.

ea. iij. regū. xi. 7. ij. pa-
lip. xxi. **D**ic solus post moysen legit' vixisse. cxx. ānis. Josaf

James mag
i isrl iuxta dō/
bū helie.

Iste fuit fi-
li' achab q
misit ad be

Iste icēpit regē. xvij. anno regis iosaphat loco fr̄is sui ochosie
hūc obsidebat benadab in samaria. 7 diuit' meritis helizei fuit libe-
rat'. iij. regū. vi. vij. 7c. qz secut' fuit p̄c̄m ierolwā 7 interfect' est

Reges lyrie

elzebub de/
ū accaron p̄sulendū si possz sanari. p̄p qd obiit iuxta dōbū helie. iij. regū. i.

a ieu cū oī domo p̄ris sui. ix. 7. x. ca. vbi supra.

Jesabel filia regis sydonioꝝ vxor achab quidem totius malitie prodigium. prophetas do-
mini occidit. 7 sanctum nabath. 7 alia multa fecit mala. 7c.

Iolium.xvi.

Ligur? his tpiibz floruit. qui licz gentilis fuerit tñ leges iustissimas naturali iuri 7 diuino
 psonas lacedemonis dedit. nec quicq censuit cuius nō ipse exēplū prius daret. Auri argētiq
 vsuz. 7 oīm scelez materiā nō sustulit. Fūdos oīm equa
 liter inter oēs diuisit. vt eāta patrimonialia noīe potentio
 rem altero redderēt. Conuiuari oēs publice iunxit. ne cu
 ius diuitie in oculo essent. Iuuenibz nō amplius q̄ vna ve
 ste vti toto anno pmisit. nec aliq̄ cultius q̄ aliū p̄gredi vo
 luit. nec opulentiū epulari. Cui singula nō pecunia. s̄ p̄pa
 tione meritiū iussit. Pueros puberes non in forz s̄ in agrum deduci iussit. vt primos ānos nō
 in luxuria s̄ in omni ope ac labore agerent. nihil eos somnū cā substernere. 7 vitā sine pulmē
 to degere. nec p̄us i vrbē redire q̄ viri facti eēnt. Cōstituit v̄gines sine dote nubere. vt p̄ores
 n̄ pecunie cā eligerēt. seueriusq̄ m̄timonia sua coaceret cū null' dōt' frenis tenerēt. Maritū
 honore n̄ diuitū 7 potētū s̄ senū esse p̄stituit. Et q̄ hē leges dure videbāt iureiurando eos a
 strixit. ne qd de tā diuinis legibz mutaret donec rediret. 7 sic extra p̄ciā p̄fect' volūtariū p̄petu
 o durit eriliū vt suis legibz eternitatē daret. Moriēs etiā p̄cepit ossa sua i mare p̄eci. ne si ad
 p̄ciā deferri p̄tingerz. lacedemōes se a iuramēto solutos eē putarēt. Hōiez gētilez. q̄ pene sol'
 ap̄tas ab oīb' xpianis etiā scīs oēs supbiēdi materiā. Nō gloriētur m̄tes. n̄i. q̄si aliqd magi
 ni p̄ vita eterna fecerint. qñ talia videm' paganos fecisse. vide aug. ij. iij. 7. v. de ciui. dei.

Are
mu?

ilius. ānis. xix.

Hic p̄sidiū albanoz inter
 mōtes vbi roma nūc ē posuit
 Regauit aut tpe ioas. regis
 iude.

III° CCC

III° CCCVI

Athalia
 ēgnauit
 annis vi

Joas re
 gnauit
 ānis. xl.

XcXCCCα

αIXCCCCα. uatē iunū uia dūz ouūz

Ista p tyrānidez inuasit regnū. 7 occisa est

Iste ioas dū ad huc infans
 essz subtract' fuit ab interfectione q̄ exercebat

ab athalia. cū aut essz ānoz. vii p̄stituit eū ioada regē. zoptime se habuit cūctis diebz q̄bz rexit
 eū idē venerandus sacdos dñi s̄ post mortē ei' delinit' blādicijs magnatoz. q̄ odio habebāt sa
 cras cerimoias hūilis obediētie molayce leg'. dep̄uatiū est cor reg' in iteritū suū 7 illoz cūctz
 retro natiōibz torredij reliq̄s exēplū q̄z sit gūe piaculū hūilibz nolle p̄fēire. ij. pa. xiiij. 7 xxiij

Jonodab filius recab clarus habet. De his stirps valde religiosa descendit. qui tanquā p̄
 egrini p̄uersati sunt sine agris 7c. Et descenderūt de ietro sacerdote cognato moyfi.

Helzeus ppheta surrexit loco

Ieu
 ānis. xxiij.

helie. duplici spū vtriusq̄ testa
 mēti timor. s. 7 amor p̄dict'
 q̄ tā reprobis q̄ elect' p̄ oia gra
 tus extitit. clarus virtutibz. 7 miraculis gl'osus. iij. regū. ij. 7c.

Aza
 hel

Morit aut anno. Vclij. post natiuitatē abrahe.
 Iste azahel erigētibz temerit' suis oculca dei iustitia p
 mor' fuit in regē syrie. vt affligeret filios isrl. 7 suā plō
 garet iniquitatē. Afflixit aut isrl' vltra modū. vt ptz. iij. regū. x.

Iste ieu rex vnctus a puero helizei pcussit iozā cū oīm
 domo achab. 7 etiā ochoziaz
 regē iuda. 7 destruxit domūz
 baal 7 pphetas ei' occidit. p̄n
 meruit poster' suis regni se
 dem vsqz ad quartā genera
 tionē. iij. regū. ix. 7. x.

L ij

Quarta etas. David.

Iste auentinus filius. xxiiij. annis regnavit. Ab hoc mons auentinus nomē accepit in quo sepultus fuit. **D**ūc dicit aug. li. xviij. de ci. d. etiā inter falsos deos ānumeratū a stultis gētibz

Reges ytalie

**Aue-
tinus**

filius annis. xxiiij.

Notabile quoddam factum ac relatu dignum hoc tempore in britania fertur accidisse. Fuit ibi rex quidam Leyr nomine. filijs carens. sed tres pulcras filias habens quibus regnū diuidere cogitabat. Ut tñ sciret cui potiorē ptem daret. a singulis interrogauit quātū ipsum diligerent. **P**rima ⁊ secunda responderunt sub iuramento. q. plusquā proprias animas. **T**ertia autem videns. senem blandicijs credere seriosius respondit. q. ipsum vt patrē diligeret. neq. vt amplius interrogaret. p. tinus subiunxit. **Q**uantū habes tñ uales. tñq. te diligo. **T**ra tus pater duabus regnū diuisit. tertiam autem exhereditauit quā tñ ppter nimiam pulcritu dinē rex frantie sine omī dote in iugem accepit. **B**enefcēte autē leyr a duabus filiabus ac eaz meritis regno priuatur. ⁊ intñ despicitur q. vix cum vno famulo ab ipsis teneretur. **R**ecor- datus igitur pristinē glorie ⁊ iniurie quā iuniori filie fecit. que sibi veritatem dixit. cū metu in hanc vocem erupit. **S**ilia q. vera sunt dicta que mihi rñ disti. **Q**uantum habes tantum va les. tantumq. te diligo. **D**um igitur habui qd dare potui visus sum eis valere. qui non mihi sed donis meis amici fuerunt. **I**nterim dilexerunt me. sed magis munera mea. **N**ā abeū. **X**

Anno mundi

III° CCCXLVI

Linea xpi

**amazias
ignauit
a. xix.**

IIIXXCCCC

Iste amazias bonis inicijs malū habuit finē. qd cōe sa tis vsq. hodie in potestatibz apparet. **M**ultos namq. offm̄ destruxit etiam notabiliter probos. cuius exempla hic sunt plurima. **H**ic etiam deos seyr adorauit ⁊c. palip. xxv.

Zacharias fili' ioia
de lapidat' ⁊ glorio
m̄yo coronat. ij. p
alip. xxiij. **I**ncrepauit em̄ ioas
q. dereliquisset dominum.

**Azari-
as**

Helieus morit. ⁊ ossa eius pphetāt. q. mortuus su
scitatur eoz tactu. **E**t tres victorias habuit israel
contra syros meritis eius.

Reges israel

**ioha-
as. ā.**

Iste iohas
xviij. valde attri

tus est cū tota gente sua ab asabele
rege syrie. ⁊ ideo deprecabaf dñm.
⁊ paxillū releuat?

Reges syrie

est. iij. regū. xij. ⁊ ce
pit regnare. xxiij. a n

no ioas regis iude

**ioas.
ā. xvi**

Iste ioas percussit syros tribus vicibz iurta verbum
helizei. ⁊ tulit vbes de manu benadab filij azahelis
⁊ restituit regno suo. **I**pse etiā afflixit amaziā nō volens
sed spulsiis supbiā eius humiliant. iij. regum. xij. **E**t
cepit regnare. xxviij. anno ioas regis iude.

**ben-
adab**

Iste benadab fuit filius azahelis. ⁊ debet scribi per
dñm iheronimum.

Folium. xvii.

Procha illo regnante. sydo argu? et mēsuras et pondera repperit. Cū apud hebreos haran? in iudea. et iherosolam in israhel regnarent.

Prochas filius auentini regnavit ānis. xxiij. tē filius annis. xxiij.

pore ozie regis iude. Unde virgilius laudes eius extollit in hoc vsu. Proxim? ille pchas. rōne gla gēris.

Iste sardanapallus totus vitiosus fuit. puluinaribus prim? repit. Habitu muliebri indutus inf? Reges assirioz

mulieres delicijs vacavit. Ob hoc indignati vasalli eius. noluerunt āplius sibi obiaz seruare. Aggressi etiā ipsum debellarūt. qđ cernēs seipsum pcremavit. Fuit tñ reges assirioz potentes sine monarchia. vsq; ad destructionem niniue.

Monarchia assirioz illa magna cessat q̄ stetit vltra. Occel ānos. et surgūt tpa horrenda pene vsq; ad ipsi natiuitatem. in quib; hūan? sanguis vltra q̄

Sardanapallus?

credi potest. in oib; mundi partib;

tāq; aqua effusus est. Unde cronicā orosij libro secūdo et alioz

et tibus muneribus. et ipsi abierunt. Tandem cum non haberet quod comederet. aut indueret. ab ipsa iunioris filia clementer suscipitur. regnoq; gloriose restituitur. Similia plura reperies. Nota plerunq; dulciloquos fidelitate fideles dulciloquio carere.

III° CCCLXXV.

Sine
rege an-
nis. xij.

IIIXCCCC

uazetmhu iijia datus ouu

Nota qđ regnum iude post mortem amazie fuit. xij. annis sine rege. quod subtiliter oportet accipere ex collatione annorum regum israhel et iuda. quia amazias cepit anno secundo iogas regis israhel. et ozias filius amasie cepit anno xvij. iherosolam regis israhel. quod tempus extendit se ad. xli. annos. a quo subtrahē annos amasie et sic manēt. xij. quibus ozias paruulus erat. nec adhuc ad regnum aptus. Hoc autēz lxx. et multe alie hystorie non habent. sed alibi hoc supplemt. Et fm hoc oportet concordare eas alioquin errabis quo ad supputationem annorum

Jonas ppheta filius amachi clarus habetur. et multa predixit que nō sunt scripta. Dic post hec mittit ad niniue vt ptz in ei? libro. Dicit autē qđ ips? helias suscitauerit a morte adhuc puez

Iste iherosolam cepit regnare anno. xv. amazie regis iude. Dic satis bellicosus et victoriosus fuit. et contriuit regem syrie. et restituit regnum israhel sicut prius. insupr et das annis. xli.

Iherosolam?

maicum iuxta verbum iōne prophete. Attende qđ sit instabilis status regnorum. Israhel contritus vsq; ad nouissimum humiliatus est valde. syri eleuati iam ab infimis mirabiliter deprimunt. Sic qui fuit supra sit infra. et ecōtra. qui fuit infra ascendit suprayt post descē dat infra. Nec est rota volubilis huius temporis. et ideo non est mirum qđ pauci electi ad hoc animum tunc a dno. et qđ viri leniati huiusmodi instabilitatis negotium totis viribus fugere pretendūt. Unde aug? de ci. dei in pluribus locis. Si boni regnant multis profunt. si mali e.

L iij

Quarta etas. David.

Reges ytalie

Arbat?
pm^r rex
medoz.

Iste arbatus vicit sardanapallum dominum suum. et monarchiam eius primus destruxit et ad medos transfudit spe magis q̄ re. quia darius hoc fecit

Reges assyrior

Phul.

Iste phul et sequentes recuperare volentes monarchiam non modice turbant terram. et ascendit etiam ad israhel et cepit thetisan et factus est manahen rex israhel ei tributarius. iij. regum. xv.

Ozias qui et azarias duplici nomine. et vno quidem atq; eodem tempore Isaiam. Osee Joel et Amos prophetasse ex rebus que ponuntur in titulo cognoscimus. q̄ principium verbi domini fuit in ozie filio beri. Amos autem pater isaie non ut pleriq; autumant tertius. xij. prophetarum est. sed alijs diuersisq; apud hebreos scribunt litteris. Iste quidem primam et extremam litteram habet. aleph et sade. ille vero haym et iamech. Tradunt etiam hebrei osee et amos et isaia et Joel ac ionam iisdem prophetasse temporibus. videlicet in diebus ozie. ioas chan. achas et ezechie regum iuda. et in diebus iherobam filij ioas regis israhel

Anno mundi

III° CCCLXXXVIII

Linea Christi

Ozias.
vel azari
as. a. lq.

IXDDD@

Iste ozias fecit quod bonum erat coram dño. nec aliquid mali de eo scriptum est. nisi q̄ adolere voluit incensum super altare thimiamatis. prohibente eum sacerdote azaria. propter quam inobedientiam percussit eum dominus lepra. ut patet. ij. palip. xvi. ca. Etiam tunc terremotus factus fuit. et cineres altaris effusi sunt.

Pontifices

Osee propheta primus de. xij. mittitur contra. x. tribus
Joel secundus de. xij. prophetat de iuda. et futura ei^r tribulatione.
Amos tertius 5 gentes multas ppxat. et spaliter 5. x. tribus

Reges israhel

Abdias quartus de. xij. prophetat contra edom

Hic regnum israhel fuit sine rege annis. xxxij. qd patet

sine
rege

annis. xxxij.

zach
arias

mensibus vi.

Reges syrie

excolatione regum iuda 2c.

Iste zacharias fuit filius iherobam. et cepit regnare ano. xxxvij. ozie regis iude. et fecit malum sicut predecessores sui. et hic est quartus post Jechu. et percussit euz sellum. et regnavit pro eo. qui statim percussus amanahen. regno et vita caruit. ut patet. iij. regum. xv.

Folium. XVIII.

Macedonum
regniū bicorū

Chara
p^r mace
donū rex

Iste Charanus primus rex macedonum fuit filius arbatī. reg
nauit annis. xxviii. De hoc regno descendit Alexander magnus
Destruitur autem tempore Onye pontificis pū
Lacedemoniorum reges deficiunt

armi
lius

filius an. xliij.

Lidozum incipiunt

Numitorez de regno eiecit. et post ipse a Romulo Remo fratribz geminis occi
sus est et Numitor restitutus fuit in regnum suum. quia fuit auus eorum

Teglat
phala
sar.

Spartani ipsi sunt lacedemones per annos. l. cum ateniensibz cruentiss
ma bella pmittunt. vbi semper incerta victoria fuit Terra mariz pugnata est

Iste Teglatphalasar cepit ter
ram neptalim et galilee. et eos qui trans iordanem erant transtulit in assyrios. Post etiā ob
rogatum acham obsedit damascum. Et rasim interfecit. et syros transtulit in cyrenē. ut patz
iii. regū. xv. et xvi. c. Thonos concoleros. qui vocatur grece fardanapallus. xxxvi. assyriorū rex.
Tharxim atqz anchialem condidit. et in pze lio victus ab arbato medo. semet incendio cōcre
mauit. Usqz ad id tempus fuisse reges assyriorum hystoria refert. et sūt anni simul. Mccxviij
Omnes autem anni regni assyriorum a primo anno Nini supputantur. Mccxl.

III° CCCCXIII

ΛXXXIIO

uaxanigau idyus ouij

Istas nobilis propheta primus de quattuor principalibus claret. qui euangelista mag
qz propheta dicitur a sancto Iheronimo. propter euidentiam prophetie sue. Hic missus est
a domino cum Isaiab filio suo in ocursum achas. ut diceret ei ne timeret a duabus istis cau
dis titionum fumigantium. quos vocat rasim et phacee. eo q in ipsis esset finiendum regnū
syrie id est damasci. et regnum samarie id est decem tribuum.
que alio nomie dicebat eitraim

Ama
rias

Jonas mittitur ad Ninuitas. qui audierunt eum. sed israel nec multis credidit.

Sel
lum

mente. i.

Ma
naen

annis. x.

Face
ia a n

Iste Manan
cepit regnare anno. xxxix. ozie regis iude. fecitqz malū co
ram domino. et tradidit eum dominus in ma
nus regis assyriorū. qui induxit ei caleta argē
ti. mille. iij. regum. xv.
Iste Rasim rex syrie vastauit iudam tem
pore achas. propter quod obsedit eum Teglatphalasar in damasco. et cepit ciuitatem. et ipm
interfecit Et transtulit populum

Ra
fin.

Iste phaceia fuit filius ma
nahē fecit etiā malū. et pcussit euz
phacee. regnauitqz pro eo. Cepit
aut regnare. li. āno ozie regis iude

Quarta etas. David.

Rhea filia munitoris in templo deesse seruiuit. que post admisit amasium. 7 concepit peperitq; gemellos romulum 7 Remum. Ob hoc ipsa uiua sepulta fuit propter incestum.

Reges italie Munitor **Iste Munitor** restitutus in regnū. statim p^o a Romulo occisus fuit. vt Orosius testatur. infātes proiecti sunt foras. 7 mirabiliter a lupa nutriti referunt

Porro ob reuerentiam romanorum dixerunt poete. qd Mars deus belli concuberit cum ea. stuprum totaliter/aut palliantes/aut excusantes/vel honorantes

Reges syriorum

Sibylla Eritrea omnium aliarum sibyllarum clarior. hoc tempore quidam dicunt qd vixerit. Alii qd eius carmina circa hec tempora sunt inuenta. Ipsa autem ante bella troiana vaticinata sit apertissime de cristo. 7 pulcre. Glide Aug^o. xvi. de ci. d.

Olimpias prima a grecis instituitur. Et hec est era famosissima tam latinorum/ qd grecorum. Et fm Ilexonimum Olimpias vna quattuor annos completos continet. Et fm istum computū anno. xl. Ozye/vel circa/ ista era incipit scilicet anno mundi. iiii^o ccccxxviii. Scdm septuaginta interpretes circa. l. annum ozye. Et nota qd Crisius nascitur olimpiade cxciii. que faciunt annos. dcclxxii.

Anno mundi

III° CCCCXL.

CCCCLVI.

Linea Christi

Joathan
ignauit
ānis xvi

Achaz
ignauit
ānis xpi

XI° CCC

III° XCCC

De hoc Joathan nihil mali scribitur. nisi qd excelsa (more aliorum) non abstulit. vt patet. ii. paralippo. xxvii.

De hoc Achaz nihil boni habetur. Dereliquit dominum. 7 derelictus est etiam ipse ab eo. Et percussus cū populo suo valde est a regibus israel 7 syrie. ii. paralip. poim. xxviii.

Micheas propheta. vi. de. xii

Pontifices

prophetat contra iherusalem 7 samariā

Achi
tob

Naum ppheta. vii

Reges isrl

ppherare cepit contra Niniuem

Phacee

annis. xx.

fine
rege

annis. viii. vt supra

oze
e. ix.

phacee cepit regnare anno. li. ozie. sicut fecit sic factum est ei. qd oze coniuerauit contra eū 7 interfecit ipsū. regnavitq; pro eo. Fecit etiam pactum cū rasin 7 vastarunt iudaz. 7 ideo teglatphalasar oppressit eum. 7 trāstulit quāsi tres tribus in assyrios. iiii. regum. xv.

Iste oze ultimus rex israel cepit anno. xii. achaz regis iude. 7 fecit malū 7c. Anno. ix. regni ei^o captus est a salmanasar. 7 israel translatus est in assyros. vt habetur. iiii. regum. xxi

Folium.XIX.

Nota qd Oro. de hoc romulo mltā mala scribit. scz fr̄s sui z aui z alioz pbatissimoz viroz iniqz mortē z violētiās tyrānidesqz plures. Congregauit em̄ pastores z latrones z cū quibz ciuitatū extruxit. z pillāvi alios oppressit circūcirca potētes. Postqz creuit elegit. c. senes p consilio qz appellauit senatores. z mille pugnatores qz milites vocauit. pfectqz in sublime. tādē ob temeritā suā inter deos pūnerat. ē eo qd p̄cussus a tonitruo nūqz p̄uissz. Hoc em̄ ad

romul^{us}
p^{ri}us rex rō
noz. an. xxxv

cumulū sue dānationis accessit. vt eo magis tormētaret. apd inferos.

Salma
nasar.

Sēnac
herib

assaradō
fili^{us} sēna
cherib.

Iste salmanazar obse
dit samariā āno. ix. o
zee reg^{is} isrl. cepit eā. z
regem misit in carrēz
isrl transulit in assyri
os z cessauit tgnū isrl
qd stetit ānis. cclxxxij.

Iste sennacherib ascēdit in iu
deā p̄zechiaz vi^{rum} sc̄m. z p̄cussit
dñs exercitū eius. scz. clxxxv. vi
ros bellatores. ipse aut turpiter
fugiēs puenit in niniue z afflix
it iudeos z thobiā. tandē a suis
filijs occisus est. iij. regū. xix. z. ij. palip. xxxij.

q in terr^{is} ei^{us} meōria celebrior h̄ret.
quā vtutibz si meruit. sz falsa pul
gi adulatione aut vera deceptione a
dept^{us} ē. Predicti senes post mor
tē romuli regnauerūt anno cū di
midio expectātes si forte redisset.

III^{us} CCCCLXXII

Ezechi
as regū
it. ā. xxx

Sol. x. lineis reuertit. Et sic illa
dies erat longior altis. x. horis. z
magñū portētuz strages hostiū. ad
ditio annoz.

II^{us} XXXXXX

• uage n n u e u u u u o a u u o u u z

Iste ezechias
optimus filius de pessimo p̄e achaz. ābulat coraz dño
corde p̄fecto. excelsa abstulit. z domum dei instaurauit.
nec similis eius fuit ante eum in regibus iuda. z ergo
dominus glorificauit eum. iij. regum. xvij. xix. xx. z. ij. p
alip. xxix. xxx. xxxi.

Era principalis rōanoz. orosij mar
tini z alioz. ipse est ānus. xij. ezechie
fm̄ hebreos. fm̄. lxx. vltim^{us} achaz.

Urbis romana p̄dit āno mū
di. iij. CCCCLXXXII.

Anno ante christi natiuitatem. dccv. roma in
mōte palentino a gemellis condita est velut secū
da babilonia. Ueruz tempore paupertatis nūqz
alter locus ea sanctior. nec bonis exemplis ditior
fuit. z quanto rerum minus habuit. tātō minus
cupiditatis habebat. Post diuitie auaritiā z lu
xuriā induxerunt.

Conditionem vrbis titus liuius per. xiiij. deca
des. id est. ccl. libros p̄sequitur. sed hodie non
omnes reperiuntur De ipso facit beatus iheroni
mus mentionem in epistola ad paulinū. Et sene
ca in vltimi declamationū libri prologo.

Tu regere impio populus rōne mēito
De tibi sint artes. paci^{us} iponere mores
Parcere subiectis. z debellare superbos.

Quarta etas. David.

Nota fm aug⁷. xviii. de ci. dei. q^d cicero magnis laudibz romuli ascribit q^d nō rudibz indoctis
tpibz qñ facile hoies fallabant meruerit honores dīnos. sz iā eruditis 7 expolitīs. Un ptz va-
nus idolatrāz error. q^d 7 si in his tpibz doctis illuminati sunt. qz sit ineptū q^d antiqui leuibus
motiuis decepti. homies mortuos deos factos putent. 7 ob hoc ipsi āplius

Reges romani neminē inter deos ascribēduz decreuerūt. nō tñ cessarūt a cultura taliū fal-
sor deoz sz more ātiquū suātes 7 augētes. qd dicit^r vetāt fieri fact^r approbāt
rem⁷ a fra⁷ tre occidit āno. iii. ff. de
re. di. l. vi. Un pstat eos nō esse excusatos. imo apollo
lo teste. plus illis peccare

Reges babilonie incipiunt.

meroda-
ch p^r rex
babilōe

Iste merodach prim⁷ rex babilōis famosus
recessit a monarcha. nec obediuit assirando
regi assirioz. 7 reges babilonie cepērūt eē po-
tētes vsqz ad balthasar. p^ro mgz i hystoria

Thales milesi⁷ clar⁷
Solon habet qui post tle
Chilon ologos id est poe-
Periander tas sophi dicti sūt
Cleobolus id ē sapientes. Iste
Bias etiam thales pm⁷
Pitacus potuit p^rdicere de-
fectum solis 7 lune. vt dicit augu. viii. de ciuitate dei

Thobie hystoria deuotissima 7 tota
exemplaris hic textur

Anno mundi

III⁷ DI

Linea xpi

manass
es regu
it. ā. lv.

III⁷ X⁷ D⁷

Iste manasses pessimus filius optimi p^ris fecit ma-
lū sup oēs qui ān ipsuz fuerūt. 7 sanguine innocētez fudit plurimū. ppter qd rex assirioz va-
stauit iudā 7 ipsum manassen cepit 7 in carcere misit. Postea ad cor rediens 7 dñm deprecās
7 exauditus fuit. et in regnū suū restitutus. Dia q^d ān fecerat destruxit. et in via dñi recte ābu-
lans non sine grandi admiratione oīm qui eū ante nouerāt vitā bea-

Pontifices

Sa-
dach

cam duxit. vt ptz. iiii. regum. xxi. et. ii. palip. xxxiii. capitulo
Carphina.

folium. xx.

iste Numa maximus ydolatra fuit. et urbem adeo simulacris repleuit. ut ipse sibi locum reperire non posset. Hoc modo Aug⁹. stulticia eius teridet. quasi magna iniuria sibi facta sit quod

Mu
ma

pōpilius. an. xliij.

Nota f'm Aug⁹. n. ij. de ci. d. q. ab urbe cō-
dita vsq; ad augustū tāp̄tinue pugne exti-
tērvt. p. miraclo habitū sit. v. vnus ann⁹

ipse nō sit inter deos ascriptus. qui deoz cultum
sic p̄mouit. Dic ianuariū et februariū anno addi-
dit. Virū supra modū est. q. hī viri p̄cellētissimi
ingenij in cunctis pene que sub sole gerunt tā ac-
cute differebāt. et in agnicōe veri dei sic delirabant
Gratias agamus domino deo

post primū bellū punicū sine bello trāsierit. exceptis. xliij. annis nūme quib; par p̄tinuata fuit.

Romani ppli statū et decursum loculēter et breuissime describit f. lozus lucius p. ānos seps-
tingētos q̄tuor ei dās etates. Cū ait si quis magnitudinē impij cū ānis p̄ferat. etatē vltra pu-
tet. Ita em̄ late vbiq; in orbe terraz arma circūtulit ut qui res ei legūt. nō vnus ppli. s; toti⁹
gnis hūani facta discāt. nā tot laborib; piculib; iactatus ē. ut ad p̄stituendū eius impiū p̄ten-
disse virtus et fortuna viderent. Itē ait. Tāta in virtute fiducia est. ut ille rudis. ille pastoriū
pplis vereq; terrester oñdit nihil interesse virtutis equis an nauib; terra an mari dimicare
Itē. Pplm dignū orbis imperio. dignū omni fauore et admiracōe hoīm ac deoz. cōpulsus
ad vltimos metus. ab incepto non destitit. sed absens simul p̄sensq; pugnabat

III⁹ p. XXVIII.

II. 1. a

ITDE

maximū iustū d. a. u. o. u. n. d.

Mayas martyrio coronatur. cū multis alijs eo q. regis opera pessima reprehendebat
Sybilla famia f'm quosdam his dicitur fuisse temporibus. Et nota q. sancti doctores nō vtū-
tur dictis sybillarum. ac aliorum gentiliū ad p̄firmationē fidei sancte xpiane. s; et eas nec pro-
phetico spiritu claruisse. sed arreptitias fuisse dicunt. Unde Aug⁹. oītra manicheum disputās

Sel
lum

dicit. Si quid veri de deo sybilla/vel orpheus/alijsve gentiū vates/
aut philosophi dixisse phibēt. valet quidē aliquid ad paganorū vani-
tatē reuincendā. nō tñ ad istoz auctoritatē p̄plectendā. Quantum

Elch
yas

em̄ distat de cristi aduentu inter predicationem angelorum et confessionem demonum tantū
distat inter auctoritatem prophetarum. et curiositatem sacrilegorum

Calpurnius vir iustissimus leges condidit. Et inter cetera decreuit. ut qui adulterij crimen cō-
mitteret vtroq; oculo priuaretur. Quod cum filius eius commisisset. iussit ipsum exoculari
Clerum tota ciuitas aliq̄diu ei reluctabatur. Tandem victus instantia populi. ne lex a se con-
dita violaretur. suo prius. Deinde filij oculo eruto vrisq; vsum videndi reliquit. Sicq; mi-
rabilis equitatis temperamento se inter misericordem patrem et iustum legislatorem partur-
est. Dilce o cristiane quanta diligentia debeas sancta dei tui precepta custodire: si sic maluit
paganus puniri pro iusta lege sua. q̄eam inultam relinquere. Nec et multa similia oportuit
in populo carnali obseruare cū summa seueritate. quatenus timore pene a prauis cohiberent

Quarta etas. David.

Bisantium conditur
que postea Constanti
nopolis dicta est

Reges Romani

Reges babilonie.

Iste Tullius alio nomine
Hostilius. nō ferens tem-
pus pacifice trāsire ob tur-
bacōem quā susci-
tauit vicinis suis
an. xxxij. post lō-
ga quietis tempora merito
hostilitatis nomē sibi acqui-

fuit. Et quia dissipat deus
gentes que bellavolunt. ipe
cum omni domo sua a fulmi-

ne percussus interijt. De isto etiam Tullio sic dicit Valerius. libro. iij. ca. iij. Dunc in cunas
bulis primo accepit agreste tugurium. eiusq; adolescentia in pecore pascendo fuit occupata.
validior etas imperium rexit. sed senectus eius in altissimo maiestatis fastigio fulsit

Ninive destruitur per regem medorum. Et regnum assyriorum penitus cessavit. sicut predi-
xerant Naum propheta et Thobias.

Anno mundi III° DLVI

III° DLVIII

Linea christi

Amon
regnauit
annis. ij.

Iosias
regnauit
an. xxxi.

III° IX° C

IX° C

Iste amon sūm textū hebre-
oz duob; tñm annis regnasse p̄hibet. s; sūm. lxx.
ānis. xij. et ita suppleñt hic. x. anni a. lxx. de illis
xij. sup sine rege. Et sūm h̄ aptade sunt hysto-
rie alie q̄ cōiter sequūt. lxx. Hic
Pontifices, idē rex fecit malū corā dñō. et p̄-
cussus a suis suis sine penitētia
obijt.

Thobias morit̄ annoz. cxx. vir sanctus plen-
opib; bonis. et p̄phetie spū clarus. p̄phetavit nā
q̄ de destructōe iherlm et tēpli q̄si iā factū esset. cū tñ adhuc futurū esset p̄pter certitudinē p̄phe-
tie. statim post eius mortē vxor eius mortua est. et egresso thobia iuniorē cū filiis suis ninive
destructa fuit

Iste iosias optimus fili-
de puerlo p̄te. gēa singlarī p̄uentus adhuc
in pueritia requisivit dñm. et vsq; in finē p̄se-
ueravit laudabiliter. In quibsdaz excessit
ezechiam pauū suū. et ideo dicit̄
nō habuisse similit̄ in regionib; iu-
da. Eius religiosaz vitā et opa scā
plurima vide. iij. regū. xxi. xxiij. et
ij. palipp. xxxiij.

Aza-
rias.

filius el-
chie fuit

Sophonias p̄phetat destructionē iherlm et reedificationē.
Oda p̄phetissa vxor sellum p̄phetat iosie regi

Iheremias scōus de maioribus p̄phetare
incepit adhuc puer. xij. anno iosie regis p̄tra iherusalem et templū. et p̄phetavit ānis. xliij. p̄e-
ter illud qd̄ p̄phetavit in egipto. Grandis duricia populi. et grandis plaga q̄ punit eum.

folium. XXI.

Iste ancus fuit quartus romanor rex hic primū pontē trans tyberim inter mōtez auētinum ⁊ ianiculū fecit. ⁊ hostiam ciuitatem ꝑdidit supra mare. decimosexto miliario ab vrbe roma

Hostiensis ciuitas conditur. cuius episcopus benedicit papam

iiiij annis. xxiij.

Iste nabuchodonosor bellicosissimus fuit ⁊ victoriosissimus ꝑ oīa. eo ꝑ eēt dga furoris dñi vt puniret peccata populor multor. Sic primo erat rex babilonie. ⁊ postea obtinuit regnū assirior. qđ destructū est a medis. ⁊ factus est monarcha. Et fm hoc di

Nabuchodonosor monarcha babilonior

uersimode ꝑputant anni eius. qz diu regnauit. Multiplē de ipso scriptura loquitur. iā bona. iā mala que diligenter scī exposuerunt. Placet tamen quibusdā ꝑpter penitentiā illā magnā que scribit in danielē sit saluat⁹

⁊ qz scriptura vitā eius ꝑcludit in laude ⁊ ꝑfessione vnus veri dei. Idē sentit nicolaus de lyra dan. iij. Sicut doctores quidam ꝑ deus inspirauit sibi vt vindicaret se de inimicis suis. sed ipse instinctu isto abusus fuit ꝑ superbā ⁊ inuidiā. ⁊ sic nō meruit ꝑ hoc ꝑ instrumentum fuit diuine iusticie. Forte de omnibꝫ ꝑst penituit meritis danielis

Urias propheta occiditur a ieconia rege iuda. ⁊ iheremias incarceratur.

Abacuc ꝑphetat cōtra nabuchodonosor ⁊ babilonē. sunt tñ opiniones q tpe fuerit ⁊ c

III° DLXXXIX

III° DC

ioachas regnauit m. iij.

Iechonias vel iachim

vel ioachim. ā. xi

Joachi ieconia as. m. iij

sedechi as regnauit. ā. xi.

IXCQ

DC

uarejimzeu idz up ouuz

Hic ioachas statꝫ ꝑ mōr te ꝑꝑꝑstitutus fuit rex i ilrm. sꝫ qz nō fuit secut⁹ ex eplū ꝑꝫ ꝑꝫ sui iosue. iđo pharao nechao cepit eū ⁊ duxit eū in egiptū. iij. re. gū. xxiij.

Hic etiā fuit fili⁹ io sie frat ioachas. ⁊ ꝑstitu t⁹ a pharaone rex i ilrm ⁊ ut daret mltā ⁊ c. Et qz fecit malū nec

Balraias

auduit ꝑꝫ tas. ascēdit⁹ eū nabuchodonosor ⁊ fac tus ē ei suus trib⁹ ānis Cūqꝫ rebellaret vñ ite rū rex babilonis ꝑꝫ ⁊ vinct⁹ duxit in babilonē. nō ꝑ illuc duc⁹ fit.

Simutatū fuit ꝑꝫ

nabuchod. ⁊ interfecit eū in ilrm. ⁊ ꝑꝫ cit corp⁹ ei⁹ extra mur iuxta ꝑꝫꝫ iheremie. xxiij. Et tulit secū vasa dñi ⁊ ꝑꝫ fuit ea in templo suo. ꝑalip. vltimo.

Iste ioachiz fuit fili⁹ ieconie ⁊ fecit malū. ⁊ iđo statꝫ āmo t⁹ ē ne regret ⁊ vinct⁹ trāst⁹ est in babilonē. ⁊ mlti cuz eo trāst⁹ ti sunt. iij. regū. xxiij.

Istū saraia interfecit nabuchod. rex in reblata cum alijs ꝑꝫꝫ i ribz zedechie. regū vltio it filius azarie.

Daniel adhuc iuuenis susannā liberat. ⁊ in conspectu regis cuz socijs stat ⁊ c. ⁊ postea interpretatur somnium regis. ⁊ in sublime tollitur. Danielis primo.

Ezechiel ꝑphetat in caldea transmigratis destructi onem iherusalem. ⁊ tandem martirisatur. Bardocheus.

Omnes hi cū ioachim ducti sunt in babilonē adhuc pueri.

Iste sedechias tertꝫ iosie filius ⁊ malus nō audiuit iheremiā ꝑꝫꝫ ⁊ iđo ꝑꝫ misabile ⁊ oīs

iuda cū eo. ⁊ eruti sunt oculi ei⁹. regū vltio ⁊ iheremie. lq

Dic fu

DI

Quintaetas. Transmigratio

Iste priscus ludos instituit. et circū rome edificauit. Capitolium fabricare cepit. et dictū est capitolium quāsi caput solū. quia in fundamēto inuentū fuit caput sine corpore. quāsi prophēcia futuri. quia ibi primum senatus resedit. quāsi vñū caput totius orbis

Reges romani

priscus

tarquinus a. rrrvñ

Reges babilonic

Nabuchodonosor.

Iste nabuchodonosor filius nabuchodonosor magni fuit. hic ortū qui suspensilis dicitur maximis expensis proxi sue fabricauit. multa magnalia pegit. ita ut herculē transcendisse actū magnitudie

plebei tradidit. ne ex ea nobilis fili⁹ nasceret. propter cām quā magister recitat ne scilicet pellere a regno a nepote suo. sic perdidit sibi electores. Et quod verebatur ei accidit. Nam ex ea natus est cyrus qui ipsum lupum auit.

Templum solomonis incēdit a caldeis et illic destruit Et hec est vna de principalibus hui⁹ sacre historie. Stetit namque templum cccc. lxx. annis. scilicet a fundatione ipsius inchoando que fuit facta quarto anno salomonis Et ab hac destructione usque ad destructionē que facta fuit per tyrum scilicet xlii. anno. post christi passionem fluxerunt anni. dclxx.

Tres pueri periciunt in fornacē succēsam. et miraculo se liberantur a deo. vide dan. iij.

Iheremias in egipto prophetauit. et regibus egipti pres dixit quod eorum idola subuerterentur cum virgo pareret. et ex hoc sacerdotes in secreto templi loco imaginem virginis cum puero adorauerunt. Oratione serpentes de terra fugauit et Tandem zelans pro populo increpauit idolatriam populi sui. et lapidatus est ab eis. Sed egiptij gloriose sepelierunt martyrem sanctum in sepulchris regum. propter beneficia sua.

Iste iosedech filius saraie egressus est quādo transfudit dominus iudam et iherusalem per manus nabuchodonosor regis. ut ptz. i. palip. vi. et est ductus cum alijs captiuis in babilonē. Dicunt aliqui istum fuisse Esdram scribā et sacerdotē. Aut forte frater ipsius fuit.

Ezechiel post multa que gloriose gessit. etiam precibus suis aquas chobar condensauit. ut filij israel ambularent super eas. caldei autem submersi sunt. Tandem percussis impijs quibusdam a serpentibus quos redarguit. certū exacerbati ipsum equis distraxerunt. et per crepidines saxorum excerebrauerunt eum. martirem domini gloriosum facientes.

Abacuc propheeta danieli prandium attulit dum in lacu leonum esset apud babilonem scdm iheronimum. Vide in libro ipsius.

Folium. XXII.

Iudus scacorum repitur a perse philosopho p correctione euilmerodach tyranni. qui suos magi-
stros et sapientes occidere psuevit. Et hoc solatio indirecte attractus fuit ad emendationem.

Isse, seruius tullius filiis additionis fuit ex p/ **Seruius** a xliij.
te matris que ancilla captiua fuit. s; nobilis. Dic laudes habet ab hystoriogra-
phis magnas. q in omni statu fuit. et vbiq notabiliter se gerebat. Tres motes vbi addidit.
et fossas iuxta muros duxit.

**Euilme-
rodach.**

Isse euilmerodach fuit frater nabu-
chodonosor iam immediate precedentis. Dic ioa-
chim leuauit de carcere et magnificauit eum. et cor-
pus patris effossum iuxta psilium eius diuisit. ccc.
vulneribus ne resurgeret a mortuis. qui de bestia
redierat in hominem

**Regu-
sar.**

**Sabu-
sar.**

**Balta-
sar.**

Isse tres fuerunt fratres et filij euil-
merodach qui successiue regnauerunt. et
baltasar fuit vltimus rex babilonie. qui
interfectus fuit a dario et ciro. non em ha-
bebat filium. et soror darij fuit mater ei
ideo preoccupauit regnum darius cum

adiutorio cyri. Nec adiuuit dominus ipsum quia vasa sancta indigne tractauit. Dan. v.

III° DCXXXIII

III° DCLIX

**Salati-
el.**

**Sorob-
babel**

AXTC

IXC

uarepntu iijuo ams ouuz

Isse salathiel fuit filius
ieconie regis iude que genuit post transmigracione babilo-
nis. vt euangelista matheus dicit

Daniel vir desiderioz sanctus et electus clarus habetur.
cuius etiam opa deus miraculis gloriofis approbauit.

Esdra sacerdos de stirpe aaron claret sanctitate vite. et sa-
pientia. cuius grandi industria et labore totus iudaicus stat
in melius reformatus fuit.

Babilon illa magna capitur et aufert p tas
eius sicut predixerunt pphete sci. Nec fuit pri-
ma et maxima ciuitas totius orbis. de qua in-
credibilia scripta sunt. et hec tanta vna nocte
defecit. vt ostendat q ad ira dei oia potentia
puluis fit et fauilla. Dicit verissime q ea huius
no ope extrui vel huius viribz destrui potu-
isse pene incredibile videbat. An grade spec-
taculum evidensq exemplum mundus ha-
beret si informari posset seu etiam vellet.

Isse zorobabel fm
impiu dni fundauit templu
et manus eius pfecte. s; longe
post. vt patet Esdre. vi.

Babilon destruit

D ij

Quinta etas. Transmigratio

Sibylla cumana de xpo pphāt. 7 tarquino. lx. codices attulit i q̄b̄ erāt scripta decreta rōnoꝝ.

Sibylla hellepontia de agro troiano nata his dicii fuisse tpiō. 7 pphetauit sic d̄ xpo Ihesus

rp̄us nāscetur de casta 7c

Reges romani Iste tarquinius supb̄ seruo interfecto meliore se ar<sup>(tarq̄
n̄ vii)</sup> superbus.

ripuit regnū. hic primus omnium tormētoꝝ gñā excogi

tauit. 7 post de regno expulsus est ppter stuprū lucretie a filio suo pmissuz

Et noluerunt ammodo romani habere reges ppter tyrannidem eoꝝ.

Darius pri
m̄ monar
cha persaz.

Cir⁹ reg
nauit ā.
xxx.

Iste darius fuit p̄so
bein⁹ astragis quē in
filiū adoptauit. q̄ n̄

habuit nisi vnica filiā 7 dedit ei regnū. q̄ cyr⁹ p̄ eū pugnavit. 7 tñ ālv̄ victi sunt a cyro. s̄z tāq̄
nepotes eos tractauit benigne. q̄ auo sc̄z astragi regnū hyrcanoꝝ p̄cessit. 7 dario medoꝝ.

Hystoria eldre incipit

Anno mundi

III⁹ DCLXXXIII

Linea xpi

ΛXΘ

Templum fundatur

Aggeus 7 zacharias pphetāt. p̄fortantes populum 7 prouocantes ad edificandū templum.

Pontifices

Ihe
sus.

Iste ihesus filius ioseph⁹ sacerdos magnus tanq̄ regēs. 7 zorobabel ta
q̄ dux. post reditū populi israhel de babilone p̄fuerunt. Et iste modus
vsq̄ ad herodē seruat⁹ est. vt sacerdotes summi essent principales 7 du
ces substituti Semper tamen duces erant de tribu iuda iuxta pphetiā iacob. Et sub hoc regi
mine sacerdotali optimo non legitur populus declinasse a veritate fidei sicut ante. qui tempo
re iudicum 7 regum sepius ad idolatriā corruit. Et nota q̄ iudei isti qui hic redierunt 7 post
ea dispersi sunt in omnem terram. iuxta pphetiam dauid. disperse illos. ps. lviij. fuerūt om̄es
de tribu iuda. beniamin. 7 leui. 7 pauci de decem tribubus qui aufugientes iunxerunt se istis.
Illi autem qui in montibus caspijs religati sunt nunq̄ redierunt fm̄ hebreos.

Cyrus post multa bella tandem cum ad sc̄itas declinasset a regina thamyris capitur. 7 cū
toto exercitu suo ad. cc⁹. occiditur. Caput eius p̄cisum in v̄trem humano sanguine plenū
proiecit dicens. Satia te sanguinem quem sitisti

Arpharat post mortē cyri per vim obtinuit regnum medoꝝ. 7 edificauit ciuitatem
grandem Ecbathanis. 7 disposuit rebellare p̄ nabuchodonosor. id est cambisen. 7 tamen ab eo
victus fuit. vt patet iudith primo.

Folium. XXIII.

Salaris siculus tyrānus. multos innocētes depopulat. **H**ic quēdāz perillū artificē qui thaurū erēū fecit ad puniēduz hoīes. in eūdez ipsuz pie cit primū vt experiret qd fecerat. ⁊ clamor ei⁹ p os thauri sonuit terribiliter quasi boatus bestie. ⁊ sic tyrānus iniustus inuenit aliqñ quez iuste puniret. **I**stud factū dicit orosius anno ante vrbē pditā. lxiij. vel circa 76. Et vt dicit sicilia sp nutrit tyrānoz fuit.

Lucretia femina nobilis ⁊ honesta a filio regis violenter oppressa seipsam stulte gladio interemit. **H**ec in exēpluz castitatis allegari solet. s; nō excusat ab homi-

Cābises
ij. fili⁹ ci
ri. ā. vij.

cidio. vt dicit augustinus. i. de ciuitate dei
Babilōia noua in egipto pdita a cābise q totū illū obtinuit reanū.

Erener/
des. iij. ā
medio.

Iste cambises filius ciri. ⁊ scōus magus. varie nominat a diuer-
sis. **A**pud esdram archarreres dicitur. vel assuerus. **I**n hystoria
iudit que sub eo tacta fuit vocatur nabuchodonosor. **H**ic
potenter interdixit ne iherusalem aut templum reedifi-
carētur. Et pater eius tantummodo precepit ne ciuitas
extrueretur. ⁊ etiam tunc principes ciro ignorante impe-
diuerunt opus domus domini **H**ic quendam iniquum
iudicēz viuū excoziari fecit. ⁊ filium sup paternā cutez se-
dere iussit. vt hoc modo scelus vitaret. ⁊ recte iudicaret.

Iste erenerdes terci⁹
magus duxit filiā regis in vxo-
rem. ⁊ non diu post morit⁹. **D**an-
tapes filia cābisis fuit his duo-
bus successiue in coniugem so-
ciata s; iheronimum super da-
nielem libro. iij.

III° DCCIX

XTCCC

uareimueu idrue ouue

Hystoria iudith hic textur. **I**pla autem exemplar
totius pudicie ponitur.

Holofermus princeps militie nabuchodonosor cambisis multas ter-
ras domino suo subiugauit. ⁊ tandem venit ad bethuliam. ⁊ ibi a iudith muliere interficitur.
vt patet iudith. ij. ⁊. xij.

Pitagoras primus phis

Nota q gentiliū sapientia que totaliter de creaturis fuit primo incepit a dijs qn adhuc
tempora grossa fuerunt. quia tunc qui paulopius alijs sciebant. a populo rudi dij putabant.
Post hec creuit prudentia ⁊ tunc theologi venerunt. ipsi sunt poete antiquiores qui de falsis
dijs multa mendacia finxerunt vrbano sermone. **S**i isti ante venissent profecto dij putaren-
tur. sed tempus obfuit eis. **P**ost hos venerunt sapientes id est sophi. qui mira iactantia glo-
riam suam celebrauerunt. **N**ec tamen diuinum aut theologicum honorem meruerunt prop-
ter tempus. qz iā melius sciebāt. malā tñ psuetudinem cum ceteris p̄tinuauere. licet nouos
deos fieri prohiberent. **D**emū philosophi claruerunt quoz iste primus fuit. eo q humiliter
responderet se non sapientem fore. sed amatorem sapientie. **D**ij p̄muniter p̄radixerunt ido-
latris. ⁊ plures trucidati sunt p̄les timore fecerūt sicut aliij. **P**etiores fuerūt qui munerib; ac-
ceptis etiā p̄ propriam p̄scientiam cultū sacrilegum extulerunt. **V**ide augustinū de ciui. dei.

Dono ⁊ phisios discipuli pitagore hanc sectam continuauere. vbi per quinque
num silentium seruabatur ⁊ post eruditi loquebantur.

D iij

Quinta etas. Transmigratio.

Anno.ccxliij.ab vnde pdita romani loco regū ordinauerūt duos psules. qui p vnū ānū rege-
rent.ne ex mora tps in supbia erigerent. 7 vt vnus alterz corrige-
ret si erraret aut excederet

Leonida rex spartanor cū.iiij. hoim. lxx. persaz pene
trucidauit. Mirabile dictū ait suis. Prædete hic tanq̃ apud infer-
ros cenaturi. Et ita factū est. qz ex fatione ceciderūt iup. mox
tuos. 7 mortui sunt cum illis pariter.

Solus incipit

Gru-
tus

primus psul.

Luci-
us

Durauit ro-
ma pncipatū.
sz n̄ euasit ty-
rannidem.

Reges psaz.

Dari-
italpis i
q. mag?

Iste darius fuit vnus de. vii. magis 7 subtiliter regnū acquisiuit
hic recupauit regno psaz assyrios. 7 babiloniā. asiā. macedoniam p
domuit. Cūqz regis icitaz filiā in vxore desideraret 7 ei dare nollit. ob hoc cū. dcc. scitas ve-
nit nō veritus p vnus hois libidie tot milia viroz mortis periculo exponere. qd vtiqz incau-
tū 7 crudele 7 iniustissimū fuit. Cū turpiter fugatus. lxx. amisit. tandē cū residuis a paucis
atheniensibz. puta. xi. supatus. cc. psaz amisit. Cōlēs aut se post fugā vindicare. in iplo appa-
ratu occidit. Et fm quosdā bona spes est de ipso. qz habuit fidē vnus veri dei. cui templuz 7 sa-
crificia fieri pcepit. Vide lyra sup. vi. c. Eldre Democritus phis seipsuz excerauit. 7 de
diuine se pauperē fecit ob amorē sapiētie.

Anno mundi

III° DCCXXXIII

Linea xpi

Abiud

Iste fuit filius zorobabel. sed de ipso 7 alijs psequētibz vsqz
ad ioseph nihil pater in scripturis. nisi qz a matheo numerat
7 ideo nec tempus eoz debite scribitur.

ADXXXX

Nota qz fm magistrū darius instinctu zorobabel iussit resumī opus domi dei. precipiens prin-
cipibz suis ne aliquo modo impedirent sed inuarent. Vide etiā Eldre. v. 7. vi. ca. De hac era
ambiguum est ppter diuersitatem doctorum.

Aggeus 7 zacharias anno scdo darij increpauerunt pplm ppter negligentia eoz ad edifican-
duz domū dñi. 7 sollicitabāt zorobabel vt loqueret sup hoc regi. 7 ānuir rex. 7 accensum est cor
populi vt edificarent templum. vt patet Eldre vi.

Pontifices

Templum perficitur anno. vii. darij Aggeus de hoc tē-
plo prophetauit. qz gloria eius maior erit qz primi. qd
est intelligendum spiritualiter. qz xpus dominus desi-
deratus cunctis gentibus hoc corporali p̄sentia sepi-
ingrediendo magnifice glorificauit. 7 oblatus fuit in
eo in die purificationis marie. alioquin non potest stare veritas prophete. quia istud secunduz
quasi nihil fuit respectu primi. Augustinus hic fortissimum sumit argumentum contra iu-
deos. qz hec autoritas necessarijssime intelligatur de ecclesia que est domus dei ex viuis lapidi-
bus. quia hoc templum nec vnqz habuit parem gloriam. taceo maiorem. Vide augustinum
x. de ciui. dei.

Joa-
chim

Iste fm iosephum cognomi-
natus est iosedech sub quo ci-
uitas iherm extracta est. vt di-
cit etiā eusebius. sicut etiam
ptz neemie. xij.

His quoqz temporibus pythagoras phis claruit. qui
famo orandus crotone deguit. Nouissime metapontum adyt. ibiqz sepultus est.

Folium. XXIII.

Iste dictator creatus fuit ut psules preire t potentia stra inimicos

Dic
tator

nomē est officij dignioris

Thi
tus.

Quinti? rept? in rure ab auro sumptus est 7 in dictatore creatus. Sic romam iam pene desperatā ppter adūsos casus. magni

Hoc tpe tacta est rome dissen
sio plebis 4 senatu.

Pu
blus

fice consolatus est triumphis suis.

Per
ses fi
li dary.
v' mag?

Iste per ses multitudine populorū q̄s
collegerat terras mouit 7 yndas. 7 tñ
pene nihil ei p̄spere successit. Amisit quippe in bze
ui tpe decies nomies cetera milia viroz. Itē tandē
post modicū p artabanū p̄fectū suū occidit. Gre

Ar
thaba
nus. vii
mē fibo.

Iste artabanus nō ponit in
cathalogo regū p̄saz. qz paz
p̄fecit Tñ iheronimus vide
tur eū numerare sup danieli. libro. iij.

corū aut numerus. qui victores extiterunt. longe maior erat occisor. O tpa dolēda 7c. Glide
ozosū. Narrat em̄ br̄s iheronimus in eplis suis q per ses cū te sublimi loco innumerabilem
exercitū vidisset fleuisse dicitur. eo q post. c. annos nullus eoz sup̄futurus esset.

fabiozum gloriofissima familia vrbis. bello videntio prostermitur.

III° DCCLIX

eli
achiz.

De hoc nihil habetur in scri
pturis nisi Malchi primo.

TXCCCC

uazpimgeu idays ouuz

Esdra vir sanctus atqz doctissimus velut alter moyses in populo venerandus habitus est.
Hic primum de babilone cum ceteris venit. sed iterum paterna solitudine motus rediit
ut plures lucrificeret 7 secum adduceret. Tempore autem isto lege ceterosqz libros sanctos
reparauit quos cambusserant caldei. felix testimonium orbi relinquens. nouos 7 facilliores
apices inuenit. Quo feliciter in spiritu sancto p̄fecto. venit itez iherusalem cū multitudine
magna. regalibusqz priuilegijs. ut docerz pplm. Esdre. vii. Obijt in teneccure veneranda. sepul

Malachias p̄pheta claret sic dictus id est angelus. ppter optimam
vitam 7 deoz aspectum. Aliunt q ore eodem quo p̄phetauerat. angelus domini apparens
eadez iterabat.

Anaragoras p̄phus clauit. Hic hūit successio
rem qui dicebat archelaus ingē socratis

Permenides 7 alij philosophi notabiles ma
rime in moralibz clauerūt.

Heclelytus cerebrofus.

Socrates p̄phus. Hic hz magnas laudis pro

Hestilius tragediarum scriptor

gatiuas. quē etiā br̄s iheronimus sibi in exē

Serētias hoz floridas vide in speculo vicēti

plū pponit 7 alijs. Fuit em̄ mire pacie 7 speqz

Windarus poeta

Sophocles.

numis 7 subtili de primo ēte id est deo ferē sen

Euripides

Socrates nascitur.

fisse. p quo tandē venenum in carcere bibit.

Herodorus hystoriarum scriptor.

Plato discipulus eius. Ipoctas 7 ples alij

Empedocles. 7 ples alij claryerunt tpe rexis

fueit tñc noīati viri. quoz labores p̄māserunt

Quinta etas. Transmigratio.

Virginius filiā ppiā gladio trāffigit. ne seruituti traderet. 7 ob l^o tribuni insignia deponere
 Lex. xij. tabularū rome insti- cogunt. Elide thyrtū huiū de pditione vrbis
 tuta est. Decē em̄ tabule a libzo. iij
 grecis delate sunt quibus Trib Decē viri instituti fuerūt loco plulū. qz
 Romani due addite sūt a romanis uni. nimis pgrebat de pūso regimie plulū 7c
 anno. ccc. ab vrbeco ndita Isti duo paz p̄fuerūt nec p̄fecerūt.

Reges persarum ipse est ānus mūdi. an. xxi. **Arthaxerxes lō ginian?** **Xerxes mensibz .ij.** **Sogdian? mē/ sibz .vij.**
 Isti arthaxerxes ē sub q^o Esdras v̄it il̄m. 7 nee mias fuit p̄cerna ei? quē post misit ad edificādūz muros ciuitatis.
 Roma in p̄culatiōe incensa. 7 muri ei? destructi. Naz senoues galli cū romanis pugnant. 7 cepta est vrbis p̄f capitolū. qd etiā pdidissent si pugil anfer ex lassitudine pugne dormiētes romanos nō excitasset Quap̄pter ābrofius ex p̄brādo eis ingtitudine xpiane p̄speritatis. dicit eos magis debere sacrificare anferibus q̄ dijs. Idem augustinus. Os inferni

in medio vrbis horribiliter apparuit De cuius exalatione plures interfecti fuerunt. Ubi cū se marcus curtius armatus proiecisset. cessauit plaga impiorum demonum.

Anno mundi

III° DCCLXXXIII

Linea xpi

AXDDDD

Edomade danielis hic incipiunt. De his est grandis altercatio inter doctores 7 labo-
 rintus maximus. Elide iheronimum super danielē. 7 lyram. 7 vlcum li. v. ca. iij.
 Porro beda p̄putat p annos lunares. 7 incipit vigesimo anno arthaxerxis.

Neemias vir benignissimus ac deuotione precipuus. fuit p̄cerna arthaxerxis regis p̄-
 saz. Hic vigesimo āno eius iuxta dei volūtatē missus est ab eo vt instauraret murz iherlm. 7
 edificauit eam in angustia tpm. Expleto autem ope miraculose ignem sc̄m repererūt. 7 murz
 dedicauerunt. Deinde redijt ad regem. 7 itez reuersus est il̄m 7 mortuus est. ibiqz sepultus
 iuxta murz quē edificauit. Elide in libro eius. Et hic finis hystoria libroz qui sunt de canone.

Chratinus primus comicus. qui sub specie iocalitatis apertevicia re-
 darguit

Archita tarētinus mḡt platonis.

Alcibiades socraticus

Eudorus astrologus.

Epicurus voxar.

Dyogenes alexandro potētior 7

ditior fuit. eo q quicqd dare potuit p̄tempfit. quicquid auferi e vel inferre nō expauit.

Iherusalem reedificatur a neemīa 7 alijs filijs israhel. 7 habet tres habitationes. Prima habitatio est cōmu-
 nis populi. scilicet artificum laborantium in mechāicis
 Secunda habitatio est nobilium 7 prophetarum. Ter-
 tia habitatio est regis 7 sacerdotū. Itē hz. vi. portas qz
 prima d^r portavallis vel iofaphat. scda porta sterquilinis
 tertia porta vetus vel iudiciaria. q̄rta porta piscū vel vas
 uid. q̄nta fontis filios vel aqz. sexta gregis vel probatice
 piscine.

Ludi scenici instituuntur. ut pestilentia cessaret rome. De his augustinus multa tractat diligenter improbando deorum falsitatem. qui talibus ludis placari poscebant. Ita turpiter isti exercebant ut ne dum honesti viri et femine his interesse non vellent. sed nec vel de longe intueri. De sacrilegia deorum quibus nouella romanorum indoles ad tanta crimina prauo traheretur exemplo. ita pro depellenda temporali peste corporum accersitus est perpetuus morbus animarum.

Tribuni loco consul instituuntur. Cuius hanc mutatio magnam perniciem rei publice inuenit. eo quod singuli cum impatoris insignibus processerunt. donec per vim coacti homini fastus deponerent et tyrannidem. Nulla autem restat iam spes tranquillitatis adipiscen-

Dari⁹
nothus
a. xix

de romanis. nisi per solam patientiam. quam vera dei sapientia christus edocuit.

Iste darius grauem manum misit contra athenienses. unde tandem contriti sunt qui superbi fuerunt. iuxta morem mutabilitatis humane. Sub eo egiptus recessit a persis. Hic habuit fratrem nomine cyrum. bellicosissimum. Vide orosium libro. ij.

Mediolana ciuitas conditur. sic dicta. quia ibi tunc apparuit ius. que pro media parte portabat lanam pro pilis. Hoc modo omnia gloriosa mundi a paruis et pene vilibus ortum habent. et in idipsum tandem reuertuntur.

His temporibus athenienses. xxiij. litteris uti ceperunt. cum antea. xvi. tantum litteras haberent.

III⁹ DCCCIX

DXDDD

maximiteu iijad dñus omni

Bella atheniensium famosissima quasi secunda troiana circa hec tempora fuerunt. et consumpti sunt miserabiliter et in seruitutem redacti. Quomodo perierunt qui dominabantur populis.

Plato philosophus diuinus nominatissimus claret. quem augustinus extollit. quasi ultra de diuina scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius fuit.

Iste heliazib vel eliazaphat successit ioachim in pontificatu. ut dicit eusebius. Et vltimus communiter doctores sequuntur iosephum ut magister dicit. quem se etiam eusebius sequi testatur.

Heliazib.

Dionisius filius tyrannus pessimus de sicilia expellitur. Hic erat discipulus platonis sed non imitator. Quodam tempore vidua quedam paupercula per ipsum dominum immolabat. obsecrans. quantum diutius viveret. ipso retro stare secreti et admirate. Cōpleto autem sacrificio accersitā interrogans ait. Cur sic per me oras. qui spiritus tibi molestus fuit. Illa respondit Domine autem vester tyrannus fuit. et vaccam vnā mihi abstulit. et non retinui nisi tres. rogauique deos ut moreretur si forte ipso defuncto fili ei per vester mihi eam restitueret. sed ille peior. nedum illam retinuit. imo vnā filiam abstulit et remansit mihi nisi due. Itaque ipse precatur super eam ut moreretur. sperans a vobis mihi restitui vaccas meas. vos autem pessimus omnium nihil mihi reddidistis. insuper etiā afflictā afflixistis. vnā auferendo. Timui ergo ne per mortem vestram adhuc crudelior surgat qui hanc filiam auferat. et fame moriar. ideo deos exoravi per vitam vestram. infeliciter expta quod pene continue res in deterius dilabunt. Hec sunt verba vetera. et noua predicta cuius experientia non omnes equaliter aduertunt. Qui autem hec patiuntur. a risu se continere nouerunt.

Quinta etas. Transmigratio

Iste camillus furus dictus extitit. qui afflicte reipublice magnifice subuenit. expugnando
seu venientes. qui per. x. p. t. in uos a. nos valde romanos attriuerant. Hunc tñ vi. p. p. ingra
ta ciuitas damnavit. Orosius dicit hanc victoriam magis vtilē
dictator **camillus** q̄ nobilem fuisse. q̄ sine vllō digno romano virtutis testimonio.
Romani clādestina obreptione facta fuit. Nec ob hāc iniuriā destitit quin
rediret iterum de exilio. denuo patriam defendens Et hoc magnū
est exemplum patientie christianis. fm̄ augustinum

Reges persarum.

**Assuer⁹
vl' artar
xerxes.**

Iste assuerus p̄gnominatus est minenon. darij. 7 parisatis

ā. xl. fili⁹ a. lxx. ab hebreis aut assuer⁹ dict⁹. Et habuit fra
tre nōie cyr. quē post mortē patris in bello supatū occidit. q̄

nisi p̄ letale bellū libido dñandi nequibat mitigari. cū tñ tot terras possideret q̄ merito pluri
q̄. c. regibz suffecissent dñia eaz. Dic primo vasti reginā pulcerrimā duxit vxorem quā tñ post
abiecit. 7 hester virginē de stirpe beniamin loco vasti sumpsit. 7 mardocheū patrum eius sub
limauit amon prius suspenso. Hic videtur homo pacificus fuisse sed nimis luxuriosus vt ptz
in libro hester. i. 25. Fertur etiam filios. ccc. habuisse. e quibus darius quez in regem sublima
uit. 7. xl. alij nobiliores coniurarunt vt eum interficerent iam senē. vt sic licentius regnarent
Quo comperto omnes fecit occidi. quia per que quis peccat. per hec 7 punitur.

Anno mundi

Linea xpi

4302.

IAXDCC

Hester hystoria hic texitur fm̄ doctores latinos. Elide lyram hic 7 etiam danielē. capi. ix
Mardocheus iudeus vir sanctus clarus habetur Et primus post assuerum in toto regno per
sarum. semper tamen humilis 7 deuotus cultor dei. 7 fratrum amator. Et fm̄ hanc computa
tionem latinorum tempore exaltationis sue fuit annorum. cclix. Elide lyram

Samnites mediū sunt inter picenum 7 campaniam 7 apuliam.

Pontifices

Aristotiles audiuit platonem. xvij. annum gerens.

Hic post fuit magister alexandri.

Demosthenes orator fuit

Speusippus post platonem achademicam tenuit

Senocrates successit. mortuo speusippo

Hermes tresmegistus qui 7 mercurius dictus est
fuit circa hec tempora.

Lacedemones ipsi sunt spartani expugnantur 7 in
seruitutem rediguntur. quorum improba dominan
di cupido infinita mala suscitauit.

Apuleius 7 hermes discipuli platonis
in templorum locis 7 porticibus ver
santes. nihil aliud q̄ de virtutibus co
gitabant. qui oculos effodisse legun
tur. ne per eorum visum a cōtempla
tione sapientie auocarentur.

Cobares phūs. qui ait. In suo nego
tio quisq̄ eberior est q̄ in alieno.
Senocrates grauissim⁹ philosopho
rum 7 castissimus fuit.

Folium. XXVI.

Mallius torquat⁹ pugna inchoauit atrocissimā cū gall. p^{er}ussioq^{ue} gallo qui eū ad singulare certa mē puocauit. torquē aureā de collo eius tulit. 7 suo imposuit. **En** de ipse 7 posteri eius dicti sunt torquati

**Tit⁹
qnti⁹**

Iste qnti⁹ dictator cruētissima p^{er}gressione bellū a mallio inchoatu p^{re}eat. 7 victor fidel factus in eadē paup^{er}ate p^{er} māsit sic añ. iij. ingera suis manib^{us} colēs. Hūc in exemplū aduc^{it} aug⁹ de ciui. dei p^{ro}tra auaros. 7 superbia xpianos quosdam

**Gai⁹
us**

Sub b^o gaio facta ē pugna tuscor. q^{ui}bus octomilia capti fuerunt.

**Mar⁹
cius**

**Ochus
annis.
xxiiij.**

Iste ochus qui 7 arthaxerxes egiptū reuocauit ad impiū p^{er}far nec tabano rege in ethiopia pulso. 7 plurimos iudeoz in trāsmigratiōe egit. 7 iuxta mare caspium collocauit. qui nimis creuerūt ibi. Dic etiā mihi fit vagosū principē trāsumē qui tributa p^{er} eldā dimissa reperit. s. septimi anni p^{ro}p^{ter} sabbata tre

Marco valerio. teste eutropio. euenit victoria p^{ro} gallū siue gallos. p^{ro}p^{ter} coruū qui infidēs eis brachio eruit oculos gal^{li} cū rostro ex quo postea cognomē sumpsit. Marcus valerius coruinus.

Aristotiles famosissim⁹ 7 oim p^{ro}b^oz subtilissim⁹ claret. sectāq^{ue} p^{ro}pytheticoz p^{ro}stituit.

**Arfam⁹
anno. i.**

Iste arfam⁹ qui 7 argus successit oc^{ulo} 7 p^{er} reg nauit.

III° DCCCXXXIII

LXVCCO

uajetinuueu iijur aius ouuz

Uagolus prefectus ochi repluz supbe intrat. 7 spoliat. 7 tributa miltis dei imponit. p^{ro}p^{ter} distēfione pōtifcis cū fratre suo iesu quē occidit Sydon deletur ab ocho rege p^{er}far. Crube sce sydon ait mare.

**Iu⁹
das.**

Iste iudas vel ioade fili⁹ elizaphat fuit summus sacerdos tpe mardochei. cui idē eplās misit de obseruatione diez furim. vt patet hester. ix.

**Ihā⁹
nes.**

Iste iohānes filius iude habuit fratres qui dicebatur iesus. 7 aspirabat ad pōtifcatū quapropter familiaritatez vagosi prefecti trāsumē sibi comparauit.

Confusus aut sup hoc altricare cū iohāne cepit in tēplo. 7 ideo incitauit frēz. vt eū occideret

Fabrizi⁹ vir digne meōrie nulla potuit industria pyrrī regis a romana ciuitate diuelli p^{ro}mis la etiā q^{ui}ta pte regni. tāde p^{ro}pyrus ait. Hic ille fabrizi⁹ q^{ui} difficil^{is} a vtute q^{ui} sola cursu suo aū

Quintius curti⁹ phūs. Hic contra alexandrum multis rationib^{us} seriose ti potest. disseruit. eum increpando. Si deus es inquit beneficia largire non auferas. Si homo semp id cogita alijs postpositis

Calistenes phūs. p^{ro}discipulus alexandri sub aristotile ab eo occidit. q^{ui} eum p^{ro} deo non adorauit. 7 multas tyrānides files idem alexander p^{ro}fecit magis ductu p^{ro}p^{ri}e p^{ro}placentie. q^{ui} recte ratiōis. q^{ui} valde p^{ro}munē est ap^{ud} potētes. Indignat accipiūt si quis p^{ro}ferat vel faciat que eis nō placēt q^{ui} p^{ro}p^{er}iculosissimum est. 7 sibi 7 alijs.

Quinta etas. Transmigratio

Minutia dgo vastal ppe incestu viua sepulta e. Dec 7 filia allegari solent in exēpluz xpianis q̄

marcus Iste marcus cuz **manilius** legaliter 7 districte vicia etiā a
vi. romanis pu pud gētiles puniebantur
Romani gnauit 7 gallos Isti duo psules 7 latinos pugnātes deci oc
cisi sunt. 7 mālius triūphauit. Sz qz ppi
um filiū occidit. solitas laudes n̄ hūit. Ille
nāqz fili? 7 impiū psulū pugnauit 7 hostes.
7 quibz victor extitit. tñ ppe inobediētia vir?

Darius annis xxiiij Reges psaz Iste dari? potētissim? ausus est a
grecis tributa expetere. q̄ fuit oc
casio d̄structōis toti? monarchie psaz. q̄ hic trās
lata fuit ad grecos iuxta pphetiā dañ. Fērt q̄ a
miserit quīqz deties cētena milia bellatoz. q̄s
oēs alexāder de persis occidit. Circa hec tpa
dicit ozosi. q̄ nox vsqz ad plurimā diei pte sedi
visa est. 7 sareā grando. i. veri lapides de nubibz
descendentes terram feriunt

gis cesus. 7 capite punitus fuit. Hoc in lau
dem patris augustinus allegat.
Dedicatio prima apud romanos Nō
q̄ romani vsqz ad ista tpa nūqz se capi pmit
tebāt. Ii fuitutē redigi. sz aut vinci aut occi
di maluerūt. sz circa hec tpa hec eoz animosi
tas sedata fuit a samnit. Clez papiri? b scā
dali amouit. qñ post vicit samnitas licz ma
ius dedecus sez periurij tunc roma p̄traxit.

Anno mundi

III° DCCCLIX

Lineaxpi

IX° DCC

Alexander nascit ex olimpiade vxore philippi regis macedonū. adultera p nectabanū nigro
māticū regē egipti. qui p incātatiōes illudebat ei q̄si deus amō p̄cubuiſſz cū ea. Hoc colludio
potentū adulteria 7 stupra solebāt excusari. aut etiā honorari. sz pauper capitali pena feriebat.

Exercitus darij primus. de. Iste iad? irato alexād̄ro occurrit pōtifficali
Pontifices Secundus. rex. peditū. 7 cent. bus induit. 7 placat? subito rex de eq̄ descē
dit. venerabat antistitē. 7 cū pace 7 gaudio
intravit ciuitatē. fecitqz sibi afferri codicem
dañ. 7 exponi pphetiā q̄ de ip̄o loq̄t quibz per
act? gauisus est valde. qz oia q̄ p somniū añ
viderat. debito ordie p̄plebant. Et visus ē
sibi q̄ ipse essz ille de q̄ hec pphetata fuerit. 7
maiorē ex h̄s sumpsit audaciā pugnādi 7 da
riuz. oblatozqz sacrificio iussit petere iudeos
q̄ vellent. 7 p̄cessit vt suis legibz vterēt. 7 q̄
septimus annus esset absqz tributo. p̄pter
sabbat̄ba terre. Vide augustinum.

Menander comicus
Scenippus phūs

Anthiochia
Edissa
Seleucia.

ciuitates condunt.

Philemon phūs
Menodemus phūs

Folium. XXVII

Isse Papius cum adhuc puer esset prudentissimus fuit. 7 pulcrum mēdaciū
fuit ut matri celaret secretum consulatus. Cum autem vir factus esset adeo bellicosus fuit
ut Alexandro cuius aduentum romani formidabant me-
rito obijceretur. nec quicq; de dijs curabat. s; augures in-
faustam predicentes deridebat. 7 hoc in magnā eius lau-
dem referunt doctores sancti. quia i
hoc se virum prudentem 7 magna-
nimū ostendit

Alexander
magnus. mo-
narchia gre-
cor. a. xij.

Reges egiptior

Ptholo-
meus rex
egipti

Isse Philippus fuit

Phi-
lipp

rex macedo-
nū. frater alex-
andri fm iher-
osolymum.

annis. xl.

anti-
gonus

Nō sit hic pse-
cutor de hoc in pple-
tia dā. ergo ne-
sci doctores itromittūt
se de vltiori anotaōe

Isse Alexander. magnus dicitur ppter
mirabile victoriā quā habuit de toto
mūdo qsi in breui tpe. qd evidens fuit iudiciū
ire dei ptra ptores illius tps. Nā aliq miracula ondit sibi deus ad-
iuuādo man? eius. qz mare pāphiliū sibi diuisū fuit. sic olim ma-
re rubrū iudeis qn psequēbāt variū. Etia ofone fusa mōtes calprij
clausi sunt. 7 iudei quidā pueri inclusi. Tandē in babilōe hausto
veneno morit. anno etat? sue. xxx. anno mōarchie. v. macedonū. xij. 7 hoc mō mltē hy. pcorat

III° DCCCLXXXIII

Sad-
och

De hoc nihil habetur
nisi qz cum alijs nu-
meratur Nathe. i.

AXCC

uaxmimru iijac acur ouuz

Nota qz defuncto Alexandro. cū. xij. illi quib; regnū diuisit inter se nō possent pcorare. mlti
nita bella surgūt. 7 multiplicata sunt mala sup terrā vltra modū. Tandē ptritū alijs isti. m-
scz Antigonius rex assyrior. Ptolomeus Lagi filius rex egipti. Philippus rex macedonū.
7 Seleucus rex syrie. obtinuerūt ptatem iuxta pphetiā Danielis. Vide Drosium. De regno vo
egipti principalr hic fit prosecucō. qz iudeis qnq; infesti. qnq; fauorabiles fuit reges ipsius
qd iō euenit. qz reges syrie pene sp cū egiptijs pugnabāt. israel aut in medio eoz iugiter affli-
gebat quocūq; se verteret. iam ab hoc iam ab illo. Et primo isse ptolomeus grauitē eos affli-
xit. eosq; capiens dolose vendidit. Et hac occasione dispersi sunt in nationib; ut patet actuū. ij
Ipse autem impunitus non euasit. Vide Drosium
Reges Syrie

Sel-
euc

Isse Seleucus vel Nicha-
nor. filius Antiochi post
multa bella cum babiloniā

Lpa horredissima. vndiq; vox sanguinis 7 clamor
pugne. Mira dei patientia.
deuicisset. totius asie dyadema sibi imposuit. anno. xij. post mortem alexandri Et ab hac etate
scriptura machabeoz regnum grecorum enumerat. ut dicit Eusebius
Exercitus alexandri (ut dicit Drosius) fuit peditū. xxxij. 7 equitū. iij. Naues. clxxx. ac tā pua
manu vniuersū terraz orbē vtrū admirabili? sit qz vicit. an qz aggredi ausus fuerit incertū ē
Sūma occisoz de pphis ab exercitu alexandri admodū puo. fuere quinquies decies cētenamilia
Hec idem Alexandrie. xij. ab alexandro pdite sunt. scz qlibet anno regni ei? vna
Ci

Quinta etas. Transmigratio.

Romani
 Doy fulū tpe sūt rōni. qz. iij. ppli italie ptra eos in vnum fedus coieēt. q̄s tñ subtiliter pau-
 latimq̄ vicerūt. **Fabi** **U**lde o
 rofium
Emi **Curi**
 lus
 us.
Deci **Dom**
 tius
Pholo
 me⁹ nbi
 qn rōni iustū bellū habuerūt. **I**ste cū romāis ē tarentinos
 iustissimū bellū egit auxiliū
 ferēte tarētinis pirro rege
 grecoz Bellatū ē vltra. iij.
 ā. tādē victo pirro zin pñā
 redeūte misabiliterq̄
 moriēte arētini cū carteginesibz fedus inie-
 7 cessis. xiiij⁹
 pirruz fuga
 nit.
 ginēfibo fedus inie-

Reges egipti.

Iste philadelphus rex deuot?
7 vnus veri dei cultor valde grati/

ofus erat iudeis q̄z. d̄r̄r̄. soluit a captiuitate. ⁊ li-
bertate p̄stita p̄les exaltauit. Hoc aut̄ totuz fecit
vt placaret sibi d̄u israel cui⁹ mirabilia audiuit.
⁊ legē h̄re desiderauit Nec potuit trāsseri in aliaz
linguā nisi a deuotis ⁊ dignis cū debita reueren-
tia ⁊ solēnitate. Quidā nāq̄ attentauerūt eā infert
nec peniterēt. Sic v̄o misit ad eleaz̄. vt doctos ⁊

Defilētia grauis rome fuit. q̄ sp̄ breues
indutias ibi habere p̄suevit. Clern̄ hec ni
mis magna fuit p̄sertim in mulieribz &
p̄toribz. ita vt ec̄ in vtero cōter necarēt
aīaliūq; genus defectuz putarēt.

Anno mundi

III⁹ DCCCCIX

Linea xpi

Achim.

CCX

Hoc tpe romani faminitas post multa bella oppresserunt. Propriū em̄ eis fuit nihil prospere se cum agi. nisi post longiturnos labores ⁊ pericula. Unde dicit Aug⁹ q̄ multo vixissent felicius romani si de posito fastu dominandi morem simplicium sectati essent.

iste Jonias fuit filius Jadi.

Pontifices.

Oni
28

Hy
mō

Hic ppter sanctitatē vite singulārē fuit iustus po-
pulo cognitus. qđ frequēter prigit plurib; alijs.
Hic Quia adhuc puerum reliquit.

Olimpiاس mater alexandri magni. mulier tyrānide plena occidiť. 7 mortē impeterrita susce-
pit sine oī signo muliebris pauoris sic ānti. Ab hoc anthiocho. qui erat scđus

Reges syrie filius eius fortissime mortuus fuit.

anti-
och.

Ab hoc anthiocho. qui erat fedus
rex ſyrie poſt alexandru magnu.
oēs ſeqñtes reges ſyrie dicte ſũt

**Mira pstantia in femineo sexu ppter
humæ laudis extollentiam**

Sostratus Pharum in alexandria construxit in mari. Est autem pharus turris maxima passus. xx.

Crisippus phis hic dixit qd stultus
nulla re scit uti. ⁊ qd ei nulla re op^{us} ē.

hñs fundata in mari sup. vij. caneros vitreos. Unum de septem mirabilibz mundi
Fulgor zōnalis circa hęc tpa cessauit. fm Josephū. qz appropinquāte sole deficit auroza id est
rpo qui infallibilē vitatē doctur' proxiēnturo figuralis pfultio tñiata ē. vide mgm sup eo

Folium. XXVIII.

Iste argiuor vrbē cepit
7 legionē militū rōnoz

**Gemi-
tius.**

rome misit qui
oēs virg. celi et

securi pcussit
a quibz i medio fori. qz n
legittie se habuerūt. ita
stricte tūc rome iudicabāt vt nec

Iste adūsq̃ picētes bel
lauit. 7 terra tremuit q̃

**Sem-
pni?**

si sanguinē fūdes
horreret accipe. 7

pene oēs ab vtra
q̃spre corruēt. pauc
rōis q̃victoribz cept

Iste appius siracu
sanos 7 pēos

**Appi-
us**

supauit. 7 ml
ctā iposuit viā

**clan-
dius**

appiā itrauit
aq̃s claudias

**ptolme-
us euer-
get. an.**

in fugā ouertit
xxij.

Iste fraude circū
uētus hāibat

**Ene-
us**

interfectus
est ab eo

**Gay-
us**

Hic totū ex-
ercitū hāibat
aterens eum

**ptolme-
us euer-
get. an.**

in fugā ouertit
xxij.

etiā victoribz pceret si in modico excederet.

Prodigia magna rome fuerūt. Fulgura edes muros. me

nia 7c. combussit. Flāma scissa hiatu terre eructata. v. iugera erussit.

Ite n lōge post fontes vbi sūt i sanguinē. Et lac de celo visuz ē manare

asie. inter innumera spolia que cepit etiam teos eorum quos cābiles in
reuerit. ideo euergetes dicitur. quod reuectionem sonat.

Hanibal senior primum bellum punicum inchoauit. quī semel 7 iteruz superatus a roma-
nis. tandem ab exercitu suo lapidibus obrutus moritur. Infortunatus fuit.

III° DCCCCXXIII

III° DCCCCLIX

ADXXX

TXCC

uazbimizu idyus ouuz

Septuaginta interpretes legem tranſſerunt de hebreo in grecum cum grandi miraculo tot
viri in. lxx. diebus totam sacram scripturam interpretati sunt. cum summa pcordia spiritu
sancto omnia presidente 7c. Glide augustinum. xviij. de ciuitate dei pulcre. Ceterum iheronim?
non per omnia concordat. vt patet in eius prologo super bibliam.

**Eiea-
zar?**

Iste fuit frater symonis. 7 misit ptolomeo. lxxij. vi

ros prudentes ad interpretādū legē. de qualibet tribu. vi. Qd aut
dicunt. lxx. tñ vsus sacre scripture obtinuit. que qñq̃ subticet puū
numex excreſcentem super aliquā summam.

**āthi-
och?**

Iste anthiochus pugna grauissimam habuit contra philadelphū
regem egipti. Et quia non potuerunt in concordiam bellando per
uenire. per alium modum pacificati sunt. accepit em beronice filiā
regis egipti in vxorē iuxta pphetiā danielis. Glide iheronimū ibidē.

Crates thebanus auri pondus proiecit in mare. malens submergere diuitias. q̃ ipse sub-
mergi ab eis

Heraſistratus medicus 7 consul clarus habetur
E ij

**Qm-
as.**

Iste onyas filius symo-
nis iusti zelo legis vel
poti⁹ ex auaricia tribu-
ta negauit euergeti pp-
ter quod tota iudea pe-
ne fuisset periditata. vt
dicit iosephus qui euz
in honoriuz fuisse testia-
tur 7c.

Quinta etas. Transmigratio.

Iste regulus primū totus victoriosus. tres reges vicit. et lxxij. ciuitates subegit. serpētē mar-
rimū. cxx. pedū extinxit. Tandē cū nimis rigidus esset. tra ho-
stes nolēs pacē dare nisi sub magno tributo. ipsi desperatis
gressi sūt cū eo. et p̄rito exercitu cepērūt eū. et adhuc libent pa-

**Reg
ulus**

**emi
lius**

Isti duo dolē
tes de Reguli

**atty
lius**

**Fabi
us**

captione. euz
liberare vene-
rūt. sed nihil
profecere

cē hūissent. s; vir fidelissimus maluit mori in magnis penis
q̄ p̄niciosā pacē dare. Et laudes Aug' valde extollit. Narrat
Claet. li. iij. q̄ ab aratro accersiebant vt
psules fierent. Cū refert attyliū. quē semen aspergē
Reges egipti.

**ptolom
eus phi
lopator**

an. xvij

tem viderāt qui missi erant a senatu ad eū accersien-
dum. et ad impium ppli suscipiendū. s; illo rustico o-
pere attrite manus salutem publicā stabiliērūt. et ingentes ho-
stiu copias possederūt. Quicq; more arantiū hominū iugū rexit
triumphalis currus habenas retinuerūt. Nec fuit his robur
eburneo sceptro deposito agrum ferre. stipē ab aratro repetere
Patrie em̄ bona non suauis quib; agere p̄perabat. paup; q;
in diuite. q; diues in paupe versari malebat. Et his virtutib;
olim romana indoles pollebat quare nō immerito totius mūdi monarchiam meruerunt

Iste fuit filius euergetis. et
pugnauit tra duos fratres
sc; Seleucum et Anthiochū
magnum. et superauit. deici-
ens multa milia. et tū nō pre-
ualuit. Vide iheronimum
super Daniele

Anno mundi

Linea christi

Iosephus legatus ppli iudaici. etiā inuito onia iras regis mitigauit. et ab eo p̄stitut' est dux
iudee et finitimarū nationū. Hic habuit filium puulum hircanū nōie. cuius stupende ingeni-
um pater pulcre explorauit. dando sibi. ccc. iuga boum sine loris vt araret. et seminare in de-
serto. At puer non puerile consilium excogitauit. nam. x. iuga occidit. carnes operarijs dedit.
et de pellibus retinacula fecit

Pontifices.

Nemo gloriatur etiā si a deo apte ad officia promo-
ueatur cū nesciat quid in oculo dei tremendo iudicio de se diffi-
nitum sit.

**Sy
mon**

Iste symon onie filius
magnas laudis p̄ro-
gatiuas h; ecclastici. l.
qui templum in meli'
reformauit. et ciuitatez
p̄reualuit amplificare.
et religiosus totalit' fuit.

Reges syrie.

**anty
och**

Iste anthiochus dictus gallericus erat fili-
us anthiochit̄eos de prima vxore lodice.
que viz lium veneno extinxit. et beronicem
cum filijs suis occidit. istumq; gallericum filium suum pro pa-
tre regnare fecit. et p̄pter hoc euergetes horribiliter vastauit syriam

Porro iste gallericus duos filios reliquit. s. seleucum et athiochū magnū. q̄ abo regnauerūt.
Ptolomeus philopator iudeos vicit. occisis. lx. milibus armatorū. Et nota q̄ iudei diui-
na permissione quasi continue affligebantur. ne in idolatriā caderent sicut olim solebant.

Folium. xxix.

Iste p mltā bella 7 crebras victorias a

Luca
cius

deo p̄trinit
carthaginē
les vt pacē

simp
nius

Gla
leri?

pererēt. q̄ etiā mag
nis pactis p̄secuti nō
diu suauerunt.

Annus pacis hoc tpe fuit post primū bellū punicū. 7 quasi p miracu
lo reputatū est. qz in. ccccl. ānis. nūq̄ pacē habuere romani.

Hoc tpe p̄ saliscos 7 gallos
varia sorte bellatū est. post q̄

Ful
uius

p vnū tm̄ annū viscera ro
mana sanguinē n̄ fuderūt.

Iste fuluius iliricos vicit. cuius
tpe hamilchar dur cartagini
nēsiū p̄ hamibal ab hispanis
occisus est.

Portēta q̄dā romanos terruerūt q̄i p̄phetando eis
mala proxime ventura ab hambale.

Epifa
nes.

Cleopatra filia antiochi magni erat vxor eius quā
accepit dum esset annorum. xij.

Iste epifanes fuit filius philopatoris. 7 mortuo patre suo
fuit. iij. annor. quare antiochus pugnavit p̄tra duces eius. 7 tulit oīa de manu ei? p̄ter egip
tū. Cū aut esset. viij. ānor. despondit ei filiā suā in dolo. p̄sentiente epifane filio suo. i. antiocho
nobili. Mortuo aut antiocho magno. filius eius antiquū dolum p̄sequit. 7 istū ptolomeū epi
fanē occidit dolose in puuiio. s̄ nō obtinuit egiptū. qz egipti fortiter resistētes turpiter fuga
runt eum.

Plaga grandis ex aqua 7 igne urbem p̄sumpsit q̄si. Collosus corruit p̄pter terremotum
Fuit em̄ imago erea fusi. cxxvi. ped.

III° DCCCCLXXIII

AXCC

uaxvjnuyau uijao dñus ouuiz

Iesus sidrach librum ecclesiasticum edidit. quem panarethon vocant a pan q̄ est totum. 7
arethon quod est virtus. quasi totus virtuosus.

Iste onias p̄pter tyrannidē antiochi aufugit cū multis iudeis in egiptum simulās sevel
le implere p̄phetiam ysaiē. xix. videlicet edificādo templum sed in hoc peccauit superstitiose a
gendo. Rex autem epifanes gratiose suscepit eum tradens ei terram heliopoios. 7
templum extruxit.

Oni
as.

seleu
cus.

Iste seleucus cerānesdictus filius
gallerici. occiditur anno tertio.

athi
och?

Nota q̄ isti. ij.
fratres scz se
leucus 7 an
tiochus volē

Reges syrie.

tes vindicare sanguinem patris sui 7 ante quos interfecit euergetes rex egipti exercitū mag
num ducunt p̄ philopatorē filiū euergetis. s̄ añ p̄gressum seleucus morit. 7 tūc antiochus p
sequit bellū 7 totū exercitū pdidit. vir aufugiens ne caperet. Rursumq̄ p̄gregās pplm venit p̄
epifanē filiū philopatoris adhuc puerū. iij. annor. 7 habuit secū philippū regē macodonū 7
multos alios. 7 obtinuit p̄ duces ptolomei. i. pueri predicti. fugauitq̄ scopā ducem ei?. 7 in
deā cū mltis alijs acquisiuit ciuitatibus. 7 onia grauauit adeo vt fugeret. Et qz armis egipti
tum capere non poterat. dolose despondit epifani filiā suā cleopatā cogitās. vt sic q̄si amī x

E ij

Quinta etas. Transmigratio

Intus
Luci
us
Gai
us

Bellū punicū qđ durauit ānis. xvij.
 Scipio pus oc
 currit. 7 cesus ē
 pene ibi rōn⁹ er
 exercitus p⁹ sim
 phroni⁹ filr sup
 xvij. at. deinde
 flāmini⁹ occidit cū exercitu. xxv⁹.

pau
lus.
therē
tius

Roma in meroze.
 tot em̄ fūet occisi q⁹ vrbē
 pene reliquissent.
 Isti agressi sunt 3 hāibale. 7
 tota spes rōnoz perijt occisis
 rliu⁹. 7 p⁹ ptinue supāt vsqz
 ad respatoez tē
Philom
etoz. ā
xxvj.

Reges egipti

Ius epifanis. ex cleopatra fuit. Hunc dū adhuc puer esset valde oppressit anti
 ochus nobilis multis dolis 7 insidijs. sz romanis miserunt legatos qui mādantes antiocho
 ne vltra infestus esset amicis eoz. causam belli terminarūt. Marcus namqz publius circulū fe
 cit in circuitu antiochi dicens. Senatus populusqz romanus precipiunt tibi ne egrediaris
 de hoc circulo. donec respondeas. Glidens ergo impius. q⁹ tyrannidem ptinuare nō posset. ait
 Si sic visum est senatui 7 populo romano recedendum est Dimissa ergo obsidione alexan
 drie furibundus ad pauperculas iudeoz reliquias diuerit. vindicans in eos quod nō potu
 it. in potentiores se vt patet in libro machabeoz. i.

Anno mundi

V⁹ XXXIII

Linearpi

Eleazar

ADXD

Templū dñi in egipto extruit ad instar iherosolimoꝝ. qđ pmanit vsqz ad respasianuz. 7 tunc
 funditus dirutum fuit.
 Plautus eloquens fuit.
 Titus liuius tragediaz scriptoz floridissi
 mus. forte plures fūet sic vocati.

Jai
son.
men
elaus

alchi
mus

Pontifices

Sy
mon

Oni
as.

Iste tymon filius onie pontificatū
 tenuit post fugam patris sui

Iste onias dictus pius vir scūs
 fuit gratus deo 7 hoibz. nedum bonis sz etiā discolis.
 tādē iniuste occidit ab andronico. ij. machabeoz. iij.

Reges syrie

Æcus regnum intraret ad spoliandū sed non preualuit. quia res innotuit eis. Tandem cum
 presidium hanibali ferret contra romanos superatus est 7 tributarius factus romanis. nihil
 post fortunę visus est habuisse. Nam cum superiores prouincias peruagaret 7 in psidem ve
 nisset. deceptus a sacerdotibus templum nanee intrauit cum paucis. 7 ibidem miserabiliter
 occisus est. 7 membratim diuisus. vt patet. ij. machabeoz. i. Et reliquit duos filios scilicet ses
 leucum qui primo regnauit. 7 epifanem. Ij amto sic pessimis fūet. qm̄ eozum comparatione
 aliquid honestatis ipse putabatut habuisse.

Folium. xxx.

Proverbiū notabile scipionis africani fuit Romanos nō extolli in p̄speris nec deſci in adū
 ſis. Itē Nūq̄ minus ſum. q̄ cū ſolus ſuꝝ nec minus oci
 oſus ſum. q̄ cū ocioſus ſum
 Iſte glorioſiſſim⁹ adoleſcēs ānos nactus. xxiij. q̄i
 ſecūduſ machabe mīſate deo ſtatim rōne reipu
 blice iā plapſuꝝ. ſp̄em in ſp̄ez erexit. hanibalē fugavit. ſu
 pavit hīſpaniā. affricā deuicit. antiochū magnū in ſuū re
 degit. aſiā tributariā p̄ſtituit. Hic tāt⁹ ab ingrata p̄ſia exul morit⁹.

quin
tus.

ſām
ini⁹.

Hic bellū macedonicū p̄ſe
 cit ſupatoꝝ philippo rege
 pacē dedit. Et ceſſat regnū
 macedonū. vicit etiā lace
 demones ⁊ veditos roma
 nos collegit

Therentius comicus clarus habetur

Hanibal atrociffimus penoz. i. africanoz rex cum eſſet annozum. ix. iuravit patri ſuo aras. q̄
 in odium romanoz ſibi ſuccederet. quod fideliffime impleuit infideliffimus ipſe. Itē roma
 nos pene in exterminium delevit. urbem etiam vſq̄ ad ſolum deduxiſſet. ſi non diuinit⁹ im
 peditus fuiſſet. Nobilium romanorum tot vna vice peremit. vt tres modios annuloꝝum e di
 gitis eozum extraheret. Item in flumine quodam de corporibus romanorum quaſi pontem
 fecit. vt exercitum ſuum tranſduceret. Tandem a ſcipione victus. ſepeq̄ fugatus miſerabili
 ter ſe veneno peremit

Acies ignee videbantur in aere ſup iſrlm dieb⁹. xl. ⁊ ſequitur plaga. ij. machabeoz. v.

Heliodorus intrauit tēplū ad ſpolianduz
 erariū. ſ; diuinit⁹ p̄cuſſus vir ad vitā re
 dū. orate p̄ eo onya. vt ptz. ij. mach. ij

⁊ machabeoz. v.

Triūphi rome tres celeberrimi circa hec t̄pa fuere ſimul. ſ. africani ex affrica. Alſdrubal ante
 currū. Metelli ex macedonia Andariſcus qui ⁊ p̄ſendo philippus ante currum
 Qunij ex chorintho an currū ſigna enea. ⁊ tabule picte. ⁊ alia vrbis inſignia ſunt preclara.

Iſte ſeleucus iners fili⁹ atiochi mag
 ni fuit paup̄ hō. groſſus ⁊ deſpectus.

ſeleu
cus

indign⁹ honore regio Beſſi
 m⁹ fuit ſicut pater eius. ⁊ pa
 rum regnavit. quia frater ei⁹

regnum fraudulenter arripuit Hic
 etiam heliodorum miſit ad ſolidan
 dum templum. qui bens correptus
 vacuus rediit. vt ptz. ij. machab. ij.
 Nota q̄ occaſiōe hui⁹ ſciſmat⁹ mltā
 mala oriunt⁹. quouſq̄ regnum greco
 rum. i. ſyrie per romanos in provinci
 am redactum fuit.

mata
thiaſ

āthi
och⁹

Iſte vir ſcūs ⁊ omni laude digniſſim⁹ p̄cuſſit ze
 lo ſuo peccatoꝝ. p̄ſiſus in dño deo iſrl. vt ptz. i.
 macha. ij. Et habuit filioſ. v. eiufdē zeli. Clez ip
 ſe non erat pontifex. ſ; tres filij eius.

Iſte anthiocus dict⁹ epifanes. i. nobil⁹ filius an
 tiochi magni. a capite vſq̄ ad pedes. int⁹ foris. to
 tus neq̄ fuit. ⁊ ob hoc figura anti xp̄i dō Hic martireſ
 plureſ fecit crudeliſſime Dolofe egiptū intrare diſ
 poſuit ſicut pater eius ſed non profecit. quia romani
 poſuerunt frenum in naribus ſuis Tandem ſiue ma
 nib⁹ cū mutili penitencia p̄ſtrit⁹ eſt. Et opa peſſima.
 ⁊ quō obſeſ fuerit rome. ⁊ q̄liter p̄p̄hetia dan. p̄pleta
 ſit in eo. vide in libris machab. ⁊ doctoribus ſuper
 danielē

Quinta etas. Transmigratio

Iherusalem destruitur et penitus desolatur ab antiocho epifane. templum incenditur. et paulatim per iudam et fratres eius reformatur

Romani

Mar-
cus.

Horum tempore lex illa quam sub appio tribuno lata fuerat. ne quae mulier aliam quam semiuentiam auri haberet. et ne diuersi colorum vestimento. nec vehiculo per urbem vteretur. abolita est

Libe-
rius

Isti hispaniam expugnauerunt bellis horridis.

Ca-
tho.

Stattius cecilius. comediae scriptor

grac-
cus

Reges egipti

Euerge-
tes an.
xxviij.

Aristobolus iudeus

peripateticus philosophus. qui ad philometorum explanationem in moysen scripsit commentarios.

Bella continua et plima fuerunt. adeo quod fuderunt doctores tam gentilium quam christianorum ad memoriam reuocare. In quibus miranda est constantia rationum vel duritia. quod nulla tribulatio. nullum metum eos fratre potuit quod aliqui se subdidissent potentissimo regi. sed omnibus se sine intermissione opponentes varias fortune mutationes experti sunt. Amor namque libertatis. et appetitio laudis cum obseruatione nihil omnium honestatis secularis districtissima ita medullitus transiit eos. ut pro his res et substantiam. et tandem ipsam vitam dare paratissimi fuerunt. Et ob hoc machabei desiderabant eorum societatem.

Anno mundi

Linea christi

Templum purgatur a iuda et fratribus eius postquam tribus annis prophanatum erat. ut patet i. machab. iij. Et ij. machab. x.

Septem machabei cum matre fidelissima martyrizantur. ij. machab. viij

Eleazarus cum multis alijs glorioso martyrio coronatur. ij. machab. vi.

Pontifices

Ju-
das.

annis. iij.

Hic est ille nominatissimus triumphator in israel qui nec si-
mitem habuit ante se nec post. Cuius opera gloriosa et magnifica vide in libris machabeorum.

Reges syrie

Anti-
ochus

Postea in bello strenue factus cecidit pro legibus sanctis martirem se domino offerens. Et successit ei frater suus ionathas. qui creuit in gloria. et fideliter stetit in testamento. tandem dolose occiditur a triphone cum duobus filiis suis.

iona-
thas

a. xij

Iste antiochus eupator filius epifanis adhuc adolescens habuit tutorem li-
fiam. et cum gloriosum exercitum contra eos duxisset. non longe post ambo a suis occisi sunt propter timorem demetrii filii seleuci. ut patet. i. machabeorum. vij.

demo-
etrius.

Iste demetrius filius seleuci tanquam verus heres intrauit regnum syrie. et occiso eu-
patore semper iudeis infestus fuit. Tandem pugna inita contra alexandrum filium eupatoris occubuit.

Folium. xxxi.

licini?

luci?
emi/

tū est. ⁊ pari clade vtriusq; p̄ in hyberno id ē hyeme discessus ē. tertio
li^o. lucius regē vicit. q̄ postea ap̄ albā in custodia defecit. ⁊ fili^o eius
iunior didicit opus manuale rome. ob tolerandā inopiam.

Lon
gin?

pau/
lus

Scipio namque prouentum us romanorū inter cetera duo valde no-
tabilia dedit p̄silia memorie digna. p̄mo ne carthago deleret q̄m̄s oc-
casione extrinseci belli interna p̄cordia ⁊ fortitudo p̄petua. p̄p̄t̄uū
exercitū apud romanos pleuerat̄. Sc̄do ne in v̄be aliq̄ mō theatrū

Reges egipti q̄ p hac
linea p̄uuant ip̄ ha
buerūt societate cū rō/
nis tā diu regnabāt
q̄ diu ip̄is fidelitatez
fuabāt.

psitueret. qz inimicissimū h eē dixit bellatori ppo ad nutriendā desid/
am. lasciuieqz pmetū. Qm sapiēter hec psulerit sequētia tpa declarāt
Gl'ide aug'. de ci. dei. 7 orosiū libro. ij. Mirabile remediū viciozum.

virtutes q̄ exuberabāt in eis micabāt. ⁊ precipue iusticia quā summe colebāt. Et q̄ diu suauē
rūt modestiā. ⁊ dilexerūt iusticiā inuicti sp̄ vbiq̄ māserūt. Corrupti nō. vbiq̄ facilliter deuicti
leguntur. In quadam etiā reuelatione diuinitus facta beate brigitte habetur q̄ dominus te
limonium p̄hibet ipsis antiquioribz romanis. q̄ nusq̄ homines in mūdo ex puris natura
libz iustius vixerūt. q̄lia aut luminaria ex eis tpe xpianitatis resplēduē. in seq̄ntibz patebit.

V⁹ LIX

mathan

CXL

Quino an' p' nativitatem

Cicero arpinis nascit̃. matre he-
 na patre equeſtri ordinis. ex regio
 vulſtorum genere.

Iste symon vir prudentissim⁹. ab adolescentia sua vsq;
 in seniu optie puerſat⁹. sp̄ victoriosus. tandē nequiter
 occidit a genere suo vt pt̄. i. machb. vltimo. Fuit autē
 fili⁹ mathie. ⁊ rexit annis. viij.
 Sy⁹ annis. p̄ij.

mon
 Iste alexander filius epifanes sp
 gratiofus fuit iudeis. ⁊ apparet euz meliore
alex
ader
 fuisse inter om̃es reges syrie de qui
 bus pauca virtuosa / aut nulla re/
 feruntur. Hic cleopatra filiã regis
 egipti accepit in uxorem. verum rex egipti
 inique egit contra eum propter qđ rex ara
 bum timens ipsum alexandrum decollauit
 vt patet. i. machab. x. ⁊ xi.

Alex
âder

āthi
och?

Tri-
phen

Iste anthiochus filius alexandri adhuc pu-
 er suadente triphone aliquid molit^r est pro
 recuperatione regni sed pa-
 rū p̄fecit iuxta illd. semez
 impioꝝ peribit. qz statim
 ab eo occiditur Triphon autem cum pessime
 se in omnibz gereret. omnis exercitus eū dere-
 liquit. factusqz pfugus. nullibi tutum repe-
 rit locum.

teme
tri?

Isse demetrius satis creuit in breui tpe. ppter regem egipti qui alienauit se ab alexā
dro 7 refauebat sibi. Et qz ambo statim sunt mortui post dissensiōez. iō quieuit terra
paulisper in p̄spectu demetrii. tandē capitur a rege p̄side 7 incarceratur.

Quinta etas. Transmigratio.

Anno ab urbe pdita. dclj. inchoatū est tertū bellū punicū tpe horz pfulū. 7 finitū āno. iij.

Romani luci⁹
licim ^{1^o.} luci⁹
cēsoz ^{in^o.} Ser
uius fuluio. Horz tpe puer ex ācilla nasci
tur qdrupes qdriman⁹ oculis. iij
Au
lus. mar
cus. Flac
cus. Ethna mōs igne⁹ flāmas euomit hor
ribilis. 7 loca vicina vastauit
quinta Scipio numātiāz delevit.

Reges egipti

Horz tpe celciberi romanos tri
uernut. 7 scipio publi⁹ in affricaz
iuit. ibiqz mltas gentiū strages
dedit. Sergius autē galba a lu
sitans victis. amisso exercitu
vix aufugit.

Ptholo
me⁹ sof.
an. xvij.

Carthago illa nobilissima metropolis affrice delecta scipio
ne 7 cōsulibz. Arsit p. xvij. dies p. riuos. Misere spectaculū
Multi venditi sunt. multi se flāmis tradiderūt. Chorine⁹
fili vastat eodē anno a rōnis q opulētissima fuit toti orbi
nota.

Huius tpe cicero. varroqz nascunt

Servile bellum in cicilia. vbi conspirarunt. lxx. seruoꝝum. Huiusmodi bella periculosa
sunt ceteris. quia crudeliora. nec curant de patrie salute.

Anno mundi

V^o CIX

Linea xpi.

DX

Nota signū infallibile. qñ videlz militaris celsitudo bellū delectabiliter appetit. 7 occasione q
rit. tūc sequit finis cōiter misarabilis. iuxta illud. ppxete. Dissipa gentes q bella volūt. Nā dū
plerūqz fortes fortiter 7 fortes agere voluerūt. pariter cū fortibz in qz impigerūt. ceciderūt.
Est siquidē miserabilis victoria. qñ victor paucos aut nllōs milites retinet. Qñ audacia plri
mū nocet. quādo prouidētia nō gubernat

Pontifices

iobz
ā. xxi

Iste antiochus amiscenus cum
exercitum. cc^o. haberet. 7 histriones cuz scortis
plures se immiscerent facile a rege spartanoꝝ
oppressus interijt.

Reges syrie

āthi
och⁹

Anti
och⁹

Iste fuit fili⁹ demetrii. qui pfortat⁹ tri
phonē psecutus est 7 fugauit eū. 7 pri
mo iudeis benign⁹ fuit. sz postqz pualu
it fecit sic ptes sui sz non impune. i. machab.

Hic pefuit ānis. xxi. vel. xxxij. ppheta reli
giolus. 7 strenuus dur ptomlome
um socerem suum fugauit. samariaz captaz
solo equauit Tandem rebus optime admi
nistratis mortē vicinā sentiēs cum quinqz
filios haberet quozum nullus ad regimen
populi valeret. prozem suam dilectissimaz
iudeis pefecit. 7 filijs. reruz nihil pietatis
in filijs fuit.

Pestilentia maxima fuit in affrica. 7 perie
runt vltra mille milia.

Iolium. XXXII

Bella socialia oriunt. q̄p̄ hxc prima cā siue origo fuit. Grace⁹ notat^a a nobilibz cepit cām q̄rere

luci⁹ mete p̄ eos. p̄munē populū nitebat ad se trahere illius. dicēs. q̄ agri deberēt diuidi eq̄lit⁹ et etiā pecunie rē. et ab hoc tumult⁹ suscitāt

fabi⁹ q̄nti Iste fabius cuz paruo populo re / gem armenie superauit Et merfi

celi⁹ q̄nti in quo ipse occisus est. et multa secuta sūt us thitus

mar⁹ cius sunt. clxxx armatoruz in rodano. Quintius deleuit gallos qui sub radice alpiū siti fuerunt. qui nūc saubodi dicuntur.

Dis presiden **Ptholo**
me⁹ alex
andri.

Iste regnauit ānis. x.

tibi iussa ē car thago restitui et romanoz famulis reple ta est. et in vbe intestinum bellū vertit atrocissime.

Eius tpe poeta lucretius nascitur. qui postea sele amatorio iuro / re interfecit

Mitridates rex pōthiz armenie p̄ ānos. xl. gessit atrocissima bel la p̄ romanos. nō modico sanguine fuso. Sepe victor sepe vict⁹ tandē proprios filios pemit. Haustoqz veneno. vxores pelices ac filias secū extinxit. sicqz miserabiliter p̄ijt. qui infinitos pere / mit. Hic vt orosius testatur. maximū nobis argumētum sue sententie reliquit. Cū em̄ oim̄ supstitiosissimus fuerit. in fine expertus est. qd̄ falsos deos coluerit. Sic nō agit nobiscū dē⁹ noster. cui si fideliter seruiamus. nequaqz mala morte perire nos finit. Elide pulcre libro. vi.

uaximijeu idyus ouuz

Regnū iudee restituitur. qd̄ interruptū fuit ānis. cccclxxv. a tpe ezechie vsqz ad aristobolum

Iste aristobolus primus rex et sacerdos vno tātum āno p̄fuit. et dyadema sibi imposuit. nec fuit contentus de testamento patris. ideo matrem cum filijs incarceration. propter quod miserabiliter perijt cum fratre suo antigono qui eum iuuit rē. Elide magistrum in hystorijs

arist⁹ obol⁹

Alex⁹ āder

Iste alexander vel ianneus p̄fuit ānis. rrvvj. vel

xxvij. et totus tyrānus fuit. q̄uis primum mode stus appareret. Officiū em̄ fecit notū qualis intus saerat. Fratrem occidit. et in. xij. ānis circiter quinq̄ginta milia interfecit qui facinora eius detestabant. Tandē moriturus. duos filios reli quit. scz bircanum et aristobolū Alex vxorem reg

phili⁹ pus

Iste philippus vltim⁹ rex syrie a romanis supatus est et cessauit regnum grecorum id est syrie quod stetit annis. clxxij.

nare cōstituit qz gratiam populi habuit.

Antigonus frater regis inuidia regine occiditur. vbi dicit iosephus. qd̄ certum documentum p̄buit. Omnem beniuolentiam iusqz nature criminationibus cedere. nullamqz optimarum rerum afflictionem tantum valere. vt inuidie perpetuo possit obistere.

Quinta etas. Transmigratio.

**Hoz tpe rex numidiaꝝ valde romanos attriuit. sꝫ ipe tandē su-
Scipio nastica** **Du- bli?** **atruuit. sꝫ ipe tandē su-
patus ē. Ita tūc roma-
na ingenuitas defecit.** **Ca- ius** **Tempore hoz teuthonici ꝛ germani
ꝛ cimbrī adunati sūt. ꝓtra quos ro-
mani preharūt. sepeꝫ victi. tandē
eos supauere subtilr ꝛ deleti fueꝛt
clꝛ. ꝛ innūerabiles seipsos occide-
rūt. ꝛ statim post itez intestinū bel-
lum rome fuit. quod, Mauius ꝛ
sul sedauit**

Romani

Reges egipti.

Luci- us.

ut diceret. Quibē ven-
alē ꝛ mature pitur. āsi
emptorē inuenerit qsi

mau- lus

d. fides inte pꝛst

Ptolo- meꝫ de- opfe fi.

Iste regnauit
ānis. viij. sub q

Ptolo- meꝫ dyo- nifius

Iste regnauit annis. xxx. Sub eodē tēpe Vir-
gilius ꝛ Oratius poete nascuntur.

Salustius hystoriographus nascitur

Bella intestina extremaz circa hec tempora intmꝫ preualuerunt. vt pro magno miro habi-
tum est. qꝫ status romane reipublice penitus non perierit. Unde patet qꝫ nihil potuerit belis-
cus labor ad pacem procreandam. nisi a summo deo illud donum largiatur. non a falsis dijs
quibus tota roma vltra mille annis seruiuit. Uide Oratium ad longum de his bellis

Virgilius marro in pago. qui Arides dicitur. hant procul a mantua nascitur. De
hinc Cremona studijs eruditur

Anno mundi.

V^o CXXXIII

Linea christi

Jacob

ADX

Iste iacob fuit
pater ioseph naturalis. sed heli pater eius legalis fuit Hunc matheus. illū lucas ꝓmemorat
Hoc tpe multa ꝓdi-
gia insolita terruerūt romanos. ꝛ statim post in diuisis ꝓuincijs deleꝛ est romanoꝝ exercitꝫ.

Pontifices

Alex- andra.

Clerico marcus doctissimus claret. qui tā
multa legit. vt aliquid ei scribere vacanisse
miremur Tam mltā scripsit. quāta vix ali-
quis legere possit vt dicit therentius.

Hec alexandra fuit vxor alexandri predicti.
ꝛ prefuit ānis. ix. ꝛ fecit tyrānides plres. licꝫ
ꝫ simulata scitate religiosā famareꝫ. ꝛ birca-
nū in sacerdotē ꝓmouit. ꝛ vt post se regnarꝫ in-
stituit. Hec in linea pontificum ponit ꝫ ꝫ sup
putationē ānoꝝ. n ꝫ ꝫ officiū ꝫōtificale exerceret.
qꝫ nō licuit. Heresis phriseoꝝ circa hec

tpa orit. Et nō qꝫ tres erāt secte i iudea. s. phariseoꝝ. saduceoꝝ. ꝛ esseoꝝ. Hꝫ oēs a ꝫūvita reliqꝫ
rū iudeoꝝ distincti. multis erroribꝫ implicati. ꝫꝫ asperitatē vite sanctiores se alijs directꝫ.
Uide mgꝫm in hystorijs circa baptismū iohis. Ite adhuc due secte a quibusdā asserunt. scꝫ
artonei. ꝛ genusse.

Cicero marcus tulius maximus rethor claret.

Simbria illū vastat. i. troyam antiquā ro-
manoꝝ. sꝫ illa statim ea restaurauit.

Julius
cesar p^r
scius

Sil
la

Luci
us
marcus

Gal
us

Isti duo consules se inuicē bellan
tes. p^rmū ciuile bellū inchoarūt
cui⁹ occasionē 7 p^rgressuz mise
rabile orosi⁹ p^rseq^r. tot q^r occisi
sūt vt filie diceret^r Cu qbus ta
dē victuri sum^r In bello arma
tos. in pace inermes occidim^r
Et tūc p^rscriptio instituta est.

pom
peius

mar
cus

Isti duo cōsentientes fil^r restitēt iu
lio. 7 ob h. q. bellū ciuile orit^r
ānis. iij. durās i q^r totū mū
dū scurrisse se buiter dire
xit. tandē pōp^r supatur.
capiteq^r plexus paulatim
mitescit.

Cleopa
tra. an.
rr.

Huic iulius
egipti regnū dedit. monēs vt magis amiciciā romanā q^r arma expiri studeret.
Tercio aut^r āno hui⁹ cleopatre iulius sumpsit imperiū. Et sic finit hic calculus latinor⁹. p^r hāc
lineā descēdentiū ad xpm 7 sequit^r supputatio annor⁹ p^r lineā romanor⁹

Bella ciuilia incipiunt q^r p^rtinuata fuerūt p^r annos. xl. 7 adeo attrita fuit v^rbs vt necessario
regimē ipsius mutaret^r. licet ad multos ānos optie rerissent p^rsules Infelix p^rsus p^rditio mū
dani status. qui nunq^m in delicijs durare potuit 7 glā. q^ruis hoc summo studio querat. Quāte
demētie est hoc sp^r sudore 7 sanguine querere. q^d cū adeptum fuerit nullo pacto retineri pōt.
Prudentissima illa roma hoc non potuit. 7 tu valebis. christū sequere ne pereat labor tuus.

Pōpeius sp^r victoriosus. xxiij. reges subegit. tandē postq^r tēplum p^rphanasset nūq^m postea dē
pugnasse quin vinceretur. Silr nō longe post crassus p^reses syrie templū etiā ausus est spo
liare q^r pomper^r nō fecit. 7 ob hoc auro in os eius fuso interijt. Sic pereāt inimici tui dñe M
ta exēpla de his inueniūtur. qui nō timēt dīna 7 clez delonestare. q^r iuxta vulgare dictū mala
morte p^rire solēt. Hoc ap^re est p^rphetavit moyses
deutro. xxxij. Percute dorsa inimicor⁹ eius id est
leui. 7 qui oderūt eum non consurgant

Hir
can^r

Iste hircanus fuit fili⁹ alexātri. qui
mortua matre in regno succent. in
q^r modicū p^rsperitat^r habuit p^rp^r p^ria
litates populi. nā statim a matre su
pat^r est. 7 post itez restitit^r auxilio a
rabū. tādēz fact^r tributari⁹ romanis
in pace aliquāto tpe regnavit. s^r non
nōie reg^r. Nouissime miserabiliter o
bijt decept^r fraude parthor⁹. q^s anti
gop^r deus duxit. Unde plene m^rg^m
de his

Cathilina famosus tyrannus p^riurat p^r p^riam in v^rbe
in erturia vero extinguit^r occasio ibi cathelina. Rome
conscij coniurationis occisi sunt.

Virgilius excellentissimus poetarum clarus ha
betur. 7 mira fecit

Rome numerati sunt. cccc⁹. 7 lxiiij⁹. hominū oēs incole ciuitatis
Libraria. cccc⁹. libror⁹ p^rburit^r in egipto. Unde p^rz quāta fuit antiquit^r diligētia in libris collig
gendis. Erubescāt qui nūc libror⁹ copiā non comparant. cū quasi exiguo p^recio colligi possit.
fi

Quinta etas. Transmigratio

Tres soles apparuerunt in celo versus orientem. qui paulatim in vnum corpus solare re-
dacti sunt. Grande spectaculum grādia prefigurauit. quali asia. aphaica. ⁊ europa sub vna mo-
narchia statim coniungi deberent. Ite q̄ dñum lucij anthoni ⁊ marci anthoni in vnum re-
dierunt. Sed potius noticia vnius ⁊ trini dei toti orbi futura imminebat

Oratius flaccus satyricus claret hoc tpe.

Scipio seipm iugulauit.

Salustius crispus hystoricus

Iuba rex iugulari se fecit

Possedonicus stoycus

Cesares

Jul' ce
sar. an. v
Gaius.

Ab hoc ceteri vocantur cesares

Plotius primo rome latinā re-
thoricam docuit

Decatō stoyc' q̄ dixit oē honestū
in arduo ē. Si vis amari ama.

Queris quid p̄fecerim. amic'
mibi esse cepi.

Titus liuius hystoricus.

Marcus callidus orator.

Iste iulius tate fuit acuitatis. vt mēs illius ⁊
man' ad impossibilia ferme suffecerint. Iij. vicibz
pugnauit sol'. marcū marcellū supgressus. q̄ ter centies no-
mies fert pugnasse. Dic pōpeio ac ceter' nobilissimis roma-
nis occisis impiū arripuit Tadez āno. v. impij sui p̄spirati-
one bzuti ac cassij dolo occidit. ipse dñator orbis

Petreius gladio se p̄fodit. ⁊ multi alij de nobilissimis
romanozū. qz noluerunt iulio subdi. aut timuerunt ab
eo occidi. sicut plures iam occiderat.

Anno mundi.

Linea ch̄sti

Judea tributaria fit romanis propter partialitatem duorū fratrum. scz aristoboli ⁊ hircani.
Alterq̄ effi inuidentie causa. subiecit se romanis vt regnare posset ⁊c.

Catho nominatissimus videns cesarem triumphare cui ipse non fauebat. apud vtiqz
seipsum occidit. iuxta illud. Valuit catho mori q̄z deroger vrbis honori. Sed propter hoc fm
augustinum nō excusatur a peccato.

Pontifices

Iste antigonus filius

ath'i
gon'

Diodorus scriptor hystorie

Quidius naso.

Gaius falcidius.

Cornelius hystoricus

Marcus varus. hic ait. Mi

hil magnificum docebit. qui
a se nihil didicit.

Cornelius gallus

Nessalla poeta.

Et mlti alij his fuere tpijs.

aristoboli vbiqz infideliter egit. nec romanis obediuit. magnaz
plagam terris intulit. ut hircano expulso regnare posset. Regi
enim parthozū promisit talenta mille. ⁊ virgines quingētas.
vt se iuuaret. lysania nepote suo id procurante. ⁊ sic hircanus
eiectus est. faselus occisus est. ⁊ herodes fugatus. Sed cum he-
rodes romam venisset. ⁊ senatui cūcta narrasset. augustus eū
regem iudee creauit mittens cum eo exercitū. qui iherusalem
ceperunt ⁊ antigonus captum duxerunt ad anthonium. qui eū
securi percussit. ⁊ herodes confirmatus est in regno. cessauitqz
sceptrum de iuda sicut predixit iacob.

Folium. XXXIIII

Isse Octavianus nepos Julij cū esset adhuc adolescens impium sumpsit. iuuetutē suam viribz acerbisqz decorauit. v^o. bella gessit. Et breuiter totū mundū post mltā bella in vnā tandē monarchiā redegit. **H**ic est ille vnicus qui secundū nō habuit sub quo contigit orbis terra rum ac p^opte obediuit. agente hoc diuina prouidētia. vt xpi natiuitatē tpalis par illustraret. **H**ic glābat se vrbē marmoreā reliquisse. quā lateritiā ipse inuenit. Fuit pulcerrimus corpe ingenio subtilissimus. fortunatissimus in omnibz. s3 vicio carnis non ca ruit. Ipse est qui fecit describi totū mundū. vt d^r Lu. x. Cuius. li. anno natus est xps dñs saluator mundi. qui pacem eternā suis largitur

Octavian^o
august^o mo
narcha. rōa/
noz. an. lvi

in. vi. d. x

Impatores romani

p hanc lineā p^otinuatur qui oēs Augusti dicunt. ppter singularē hu ius augusti excellentiā Justū equidē est. vt ille oibz nomē tribuat qui cū ctis viuēdi normā. 7 regēdi modū pstituit **T**ā siquidē in eo. pbitas ac stre nitas emicuit vt vir credibile sit q vnqz destituta natura hūani discursus talē edere potue rit. Quid vltra xpm cū bñdicta mte sua videre meruit. qsi ipse primiceri^o extiterit vocacōnis gentiū. Nec vnqz post hēc dñs vocari voluit. Aram ei p^omus extruxit. **H**ūilitatē. clemētie. ciuili tatis. pacie. discipline/que rarissē in tanta sublimitate pueniūt/ exēplar ipse fuit. Bellū non nisi coact^o accepit **A**it enī magnū est dispēdiū aureo hamo pisces cape. qz hami depditi dam nū nulla pōt captura pisciū opari. **D**etrabētibz sibi ait. in libera citate liberas dēz esse lin/

V^oCLIX

Joseph

Circa hēc tpa nascit. post sponsus Marie

IX

Dos loquitur aranti. **I**n breui desinent homines qz iumenta. **Q**uel vt quidam libri habent. frumenta

Sceptum de iuda aufertur. 7 dux de femore eius. Quia in proximo sanctus sanctorū venturus est. iuxta prophetiam Jacob. Gen. xlix.

Lugdunum in gallia conditur a Minatio plauto oratore. qui fuit discipulus Ciceronis

Reges Iudee

herodes

an. xxvij.

Iste herodes dictus asca lonita idumeus primus rex. alienigena apud iude os fuit. Cuius hystoriam magister diligenter pro sequitur. Et refert eum fuisse virum strenuum 7 fidedignum. in omnibz notabiliter se habuit **G**ratius valde romanis. 7 populis qui pacez ama bant. Multa etiam opera memorabilia fecit **Q**uē in senectute sua cum nimis vellet placere romāis 7 audisset de ortu cristi. timens pelli e regno tanqz alienigena miserabiliter defecit sensu. Et antiqua probitate amissa innocentes occidit. 7 plures de fi

lijs suis. Tandem omnibus odiosus morbo inualecente/lebili morte destituitur

F ij

Quintaetas. Transmigratio

Monarchia romanorum oim maxima circa hec tpa incepit. Cum em̃ vt testat̃ iheronimus ⁊ alij sci doctores. p totū orbē in diuersis puincijs bella pullularent. subito cūctis miratibz pacata sunt. ⁊ romano principi colla submiserūt. vt apte dñs deus hoibz oñderet. qz illā vniuersalem pacē non bellicus labor. sz ipse donasset. Sp vno finito bello aliud sequebat̃ aut plura. p̃iorqz scissura sequebatur. sz xpi natiuitate p̃inquāte. ṽbs quieuit ⁊ orbis

Sibilla tiburtina clara habetur. que de xpo p̃phetavit ⁊ augusto r̃ndit. ne se deuz iuxta stulticiā paganorū putaret. ⁊ ostendit illi virginem pulcherrimam in celo. tenentem pueꝝ in brachijs. ⁊ ait. **H**ic puer maior te est ipsum adora.

Imperatores

Aguas. Milites ociari nequaqz aut deliciari p̃mittebat. quoz p̃fessio instituta est ad laborem filias suas in lanificio fecit instrui. ppter mutabilitatē t̃paliū. Mendi texendiqz nō solum artē sed vsū habebāt. nec ad se nisi vultu maturo sine oim veltium curiositate accedere p̃mittebat. Regna que iure belli quesierat p̃ter pauca reddidit. aut alienis benigne tribuit. **T**estes se in iudicijs interrogari. ⁊ repellere equanissimo aīmo patiebat̃. Plures habuit sibi maxime familiares. qui cū melius poterāt eum extinguere etiā publicis bellis nitebant̃. Alij ter quaterqz piuri cum gratia poscerent. vitam ⁊ bona ab ipso impetrarunt. Q̃ multi fuerunt qui se de tam nobili sanguine progenitos gloriabant̃. sed mores non imitabantur.

Maria nascitur anno ante christi natiuitatem. xvi. vel circa

Anno mundi.

V^o CLXXIX

V^o CXCIX

Joachim ⁊ anna clarēt scitate vite. qui post singulari gratia meruerūt p̃creare florē totius felicitatis mariā. oim creaturaz excel lentissimā que deū nobis genuit

Joseph

Maria.

Anteqz puenirēt inuēta est maria habens in vtero de spū scō. vt dicit matheus

XX

Historia euangelica oim scripturarum sanctissimā hic teritur.

Burgundiones orti sunt gens semper valida sic dicti. qz super rhenū fluium burgos plures habent

Marcus agrippa gener octauiani. supra rhenū ciuitatē agrippinam condidit. que post dicta est colonia

Historia euangelica oim scripturarum sanctissimā hic teritur.

Anno mūdi. v^o cxcix. ipse est primus añ natiuitatē xpi. cū iam esset desponsata maria ioseph. missus est angelus gabriel a p̃e luminuz. deo totius consolationis ad ipsam. vt annunciaret ei. qd venisset plenitudo t̃pis. p recōciliationē hūani generis ⁊ qd per ipsam dei filius hūc mūdūz intrare veller. Hoc igitur omnium secretorum secretissimum. mirabilium mirabilissimū. salubriū saluberrimūz desiderabiliū desiderabilissimū. mysteriū pfundissimū. circa hec tpa diu expectata. adimpletū est vt de hō fieret. Quis audiuit vnqz file. Si sapiat istō i palato mēt̃ ñe. Quis deuotissimā hy. luce. i. zacharias ⁊ elizabet fuerunt ambo scē uite. ⁊ parentes sancti iohannis baptiste.

Johannes baptista nascitur quo nemo maior inter natos mulierum surrexit

Folium. xxxv.

Roma in flore. Et numerati sunt ciues eius et descripti. nonagesies trecentamilia.
et octuagintamilia

Valerius maximus fuit hoc tempore. vir maxime fame
Nonnulli reges in honorem huius cesaris augusti ciuitates condebant. quas
cesareas appellarunt. sicut in Mauritania et Palestina. et Augusta in almania
Que vsq; nunc vrbes clarissime sunt. Et multi reges ex regnis suis venerunt
vt ei obsequerentur.

Era cristianorum principalissima. omnium erarum notissima celeberrimaq;. ipse est an-
nus Octauiani. liij. olimpiadis centesimenonagesimetertie. Et fm Bedam annus mundi.
v^o cxcix. completus. vsus. Tñū tolle datum. ad milia quinq; ducentis. Nascenti domino be-
da dat a prothoplasto. Item ante cristum duocentum minus vno milia quinq;. Et hic rāq;
probabilior modus ab ecclesia seruatur. et est magis vulgatus. Sunt et alij diuersi modi sup-
putationum. quidam breuiiores vt hebreorum. quidam longiores vt methodij et aliorum. de
quibus immensus est labor de singulis tractare. vti-
litas vero modica. Vide singula in locis suis

Matus est circa hec tempora dominus noster de vir-
gine pura. nouo ordine fm prophetica promissa. Et
hec est plenitudo temporis. de quo apostolus dicit. Quando misit deus filium suum in mun-
dum. Ob hoc incipit hic sexta etas mundi cuius finem solus deus nouit. Et dicit Augustinus
q; hec etas dicitur senectus. que sepe extenditur vltra omnes precedentes etates. quia pleriq;
hominum viuunt vsq; ad centesimumuigesimum annum. aut vltra. Et notum est q; serage-
narios senes vocamus. Unde fatuum est velle determinare quotiditatē eius. Plures enim
hoc attentarunt. qui omnes fuere decepti. Sicut probat doctor sanctus

Procuratores iudee

an. ix.

Iste Archelaus fuit filius herodis. et
procurauit annis nouē sub quo dñs re-
dijt ex egipto. Dic propter eius feroci-
tatem a iudeis accusatus. relegatus est
in Elienam gallie vrbem

Hic loco archelai
substitutus est

Sub isto moritur
Salome soror he-
rodia

Fin

Bexta etas. Crisius

De principatu romano sic dicit cicero in libro de officijs Certū est fuisse aliquō tps. quo sine regibz vivebat. At postq̄ iuregentiū possessiones ceperūt diuidi. nō alia de cā reges sunt instituti. nisi iusticie fruēde. Nā cū in initio premere mltitudo. ab his qui maiores opes habebāt ad vñū aliquē viz pfugiebāt vtute prestantē. qui phiberet iniuriari tenuiores. equitatē pstitūdo. summos cū infimis pari iure pgrigeret. Cūq̄ adhuc regnātibz regibz debiliores nōnū q̄ opprimerēt. leges pstitui placuit. q̄ ad iudicādū nō odio aut grā ducerēt. s̄ tales inopi q̄les potenti prestarēt aures. Quo fit. vt leges nō solū populū sed regē q̄q̄ obligare sciamus. At si regē premnere leges. capere bona subdito.

Impatores.

rum. violare virgines. stuprare matronas. et cetera illicita facere videamus. nonne illo submisso alius sublimatur. qui et bene gubernare. et legibus nouit obtemperare.

et pius pater in subiectos sibi. Aiebat namq̄ quibusdā principibz qui cupiebāt grauare plebē. Boni pastoris est tondere pecus. non decoziare. Itēz cū suaderent sibi vt baliuos mutaret. dixit. Elidi quēdāz muscas egri vulneribz infidentes fugare. quē eger increpauit. dicēs. Qñ ventura sunt sitibunde vt sugant. Iste tantū quia plene sunt locū occupabāt. Quasi dice; x

Lyberius
pugnus
an. xxiij.

Anno mundi

V^o CCXI

Ihesus
xps ano
rū. xij. in

templo doctores audit.

Anno christi

XII

Anni christi p hanc lineam continuant.

iohannis apud euangelistas. nisi q̄ duodennis remansit in iherusalem audiens doctores etc. Hoc autem quod dicitur. et erat subditus eis. tanquā granum salutare multipliciter teritur a doctoribus et deuotis personis. vsq̄ hodie conantibus persuadere que fuerit cōuersatio xpi in illis. xvij. annis. Ille autem liber qui de infantia saluatoris intitulatur. quia iam diu inter apocrip̄a reputatus est nil auctoritatis affert. nec veri simile est q̄ talia diuina opera. et gloriōsa miracula pueriliter inter pueros fecerit. qui vir tempore debito. ad huiusmodi faciēda potuit etiam a matre sua benedicta inclinari. et similiter apostolis etc. Dixit em̄. Nondum venit hora mea etc. et Non sum missus nisi ad oues que perierant. domus israel etc. Vgitur omnibus credere. et nulli credere eque vitiosum est.

Procuratores iudee.

ani.
rufus

primus

Clas
leri
gracus
an. xi.

Sub hoc moritur augustus.

Iste palam vendidit sacerdotiū. Qui plus dedit. ille obtinuit. Et sic plures in breui fuerunt

Folium. XXXVI.

¶ ret Cōsultius est vt locupletes teneam. qm̄ illis amotis. tenuo tenues ditare cogamur. Magnū prudentissimi viri p̄filiū. Taliter em̄ quidā fraudulēti solent insidiari principibz vt scz p̄munē p̄lm̄ p̄ eos prouocent. Quo facto. sciunt qm̄ necessarij sunt eis. cogentes tein/ cepa eosdē scz tā principes q̄ p̄lm̄ sicut volunt. ac suis astutijs magis magisq̄ inuoluentes. Maxia prudentia principum est. vt se taliter agant. ne plebibus exosi fiant. omnesq̄ contrariū suadentes abijcere statim debent. vt famam suam dilatent. q̄ p̄munitatem diligāt. hoc tam paganorum q̄ sanctissimorum viroꝝ consilium semper fuit. Exempla sunt quotidi/ ana rē. Sic etiam tyberius bene de christo sentire cepit et eum pro deo coluit rē. Dicūt quidā

q̄ tandem crudelis factus sit contra potentes. Si hoc verum est quis scit quo iudicio actum fuerit. Magnū vtiq̄ pietatis argumentum fuit. q̄ subiectis et pauperibus semper gratio/ sus extitit. pacem etiam habuit cunctis diebus suis. Omnes christi ac christianozum cūtra/ dictores sine omni miseratione deleuit. et pilatum exilio dampnauit. Moritur tandem cum ingenti gaudio mltōz. sed peior eo successit. Vixit annis. lxxviij. et impauit annis. xxiij.

Johannes baptista sanctissimus ab herode decallatur. qui arguit eum de adulterio. Ille fuit herodes antipa tetrarcha galilee. Qui propter hoc crimē et temporaliter et eternaliter est punitus cum herodiade rē.

Super omnia bone ihesu amabilem te mihi reddit calix quē bibisti. ait Bernardus

V^o CCXXIX

V^o CCXXXII

dane baptizatus est.

pro seruis morit̄ annozuz xxiij. et iij. mensium

XXX

XXXIII

Circa hec tempora grande spectaculū mundo innotuit a seculis nō auditum. Reuelatio aper/ ta beatissime trinitatis. Pater in voce. filius i carne. spiri/ tus sanctus in specie columbe. Et hic yngit nobis chri/ stus verus saluator in lege promissus. qui est via. veritas et vita. et preter quem nō est salus. Jam hic teritur hysto/ ria trium annozum. doctrine ipsius fructifere. cu3 mira/ culis plurimis et gloriofis. qualia nunq̄ visa sunt.

Sub hoc iohānes baptista cepit predicare et do/ minus passus est. quem ipse ob timorez cesaris iniuste dampnauit ad mortē crucis Et ideo post miserabiliter periit seipsum occidendo. De funere autē huius mirabilia narrantur.

In anno. xxiij. christi multa mi/ rabilia facta fuerunt. Nam ipso die passionis eius terra tremuit petre scisse sunt. sol obscuratus est. monumenta aperta sunt rē. Die pasce dominus resurrexit cum multis. Deinde post dies xl. gloriose in celum ascendit cu3 preda magna rē. In die penthe/ costes venit spūscūs sup aposto/ los rē. Et hec omnia nostre salu/ tis eterne sunt sacramēta. in qui/ bus deuote mētes quotidianaz inueniunt refectionem Beatus qui versatur in his quoniam fru/ ctum percipiet sempiternum.

Bexta etas. Cristus.

Sancta mater ecclesia compatur ciuitati. de qua gloriosa dicta sunt. vt dicit in psal: lxxvi. Quid gloriosius ea esse poterit. quā glorificauit tota simul bñ trinitas. quā defendit diuina maiestas. quā illustrat diuina claritas. quā regit diuina bonitas. cuius caput xps ihs. verus deus et homo. cuius ciues om̃s electi sunt. c? m̃lti angeli illi beatissimi spiritus. excubantes supra muros eius die ac nocte. **H**ec est quā edificauit vni genitus dei supra firmam petram. nec porte inferi preualebant aduersus eaz. **H**ec syon illa dilecta cuius portas diligit dñs sup omnia tabernacula iacob. **H**ec est sponsa illa immaculata n̄ habens maculam neq; rugam. quam non vili clenodio. sed precioso sanguine subarrauit dñs. **H**ec est mater pulcre dilectionis et agnitōis et sancte spei. que filios generat in eternum regnaturus. **H**anc prenunciauerunt patriarche. hanc predixerunt pphete. hanc simul omnis illa veteris testamenti laboriosa suilq; obseruantia. dominam recognoscit. **E**t quid vltra. **C**elum. terra mareq; cū omnibus que in eis sunt. nomen huic famulantur ministerio. **I**git gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. **S**eata tu iherusalē. quis similis tui. que saluaris in domino. **N**egabunt te inimici tui. et tu eorum colla calcabis. **P**ro patribus tuis nascent tibi filij. nec deficies in sempiterna secula. **B**enedic domine fortitudini eius. et opera manuum eius suscipe. **P**ercute dorsa inimicorum eius. et qui oderint eam non consurgant. **A**udi domine vocē eius et ad populum suum introduce eam. **D**eus virtutum puertere. respice de celo. vide. et visita vineam istam. et perfice eam. quam plantauit dextera tua. **F**iat māus tua super vix dextere eius et super filium hominis quem confirmasti tibi ihesum christum dñm nēm. qui tecum viuit et regnat in vnitae spiritus sancti deus. in oīa secula seculor bñdictus. Amen.

Ihesus christus verus deus et verus homo. vnica proles intemerate ac ppetue virginis marie. sm̄ humanitatem descendens de semine abrahe. per lineā regalem et sacerdotale. sp̄s vnicus et caput immediatū sancte vniuersalis ecclesie. rex regū et dñs dominantium. eter nus pontifex. et iudex viuor et mortuor. xxiij. annis et mensibus. iij. pegrinari dignatus est in hac lacrimar valle. docens primū ope viam vite. post etiā vltor euangelista testatur. **C**ū aut esset annor. xxx. a summo patre oīm deo baptizatus iam in iordanis fluuio. vñt? fuit nobis in primum ac summū pontificem ac ep̄m animar nostrar p spiritum sanctum. qui corporali specie tanq; colūba in spiritum descendens. testimoniū sibi pphibuit. qm̄ ipse est vere saluator mundi iuxta vaticiniū. **I**saye pphete sancti. **D**ice elegit discipulos. lxxij. quos misit ante facies suam in oēm ciuitatem et locū quo erat ipse venturus. dāns eis potestates sanandi infirmos et oēs languores etc. et xij. apostolos quos misit in orbem vniuersum ad predicandum euāgelium. **N**ec amplius q̄ hos duos ordines inter discipulos dñi esse cognouimus. quor formam nunc in ecclesia tenent presbiteri et ep̄i. **N**am apostolis succedūt ep̄i. et lxxij. disciplis presbiteri quibus duob; ordinibus tota ecclesia est pmissa tanq; iherarchis. vt patet in decreto damasi pape. et habetur. lxxij. di. c. **C**or ep̄i. **T**andē pius dñs pro grege suo morit acerbissima passionē sumat. oīm martyrz caput. et ipse martyr. **P**ostq; aut a mortuis resurrexit. in celū ascendit. et sp̄m sc̄m misit. **E**t tūc primū cult? xpiani nōis incepit. qui ad finē vsq; durabit.

Christus ihesus in prophetis promissus sm̄ veritatem fidei nostre est verus deus et ver? homo. **Q**uā veritatē ex testimonijs sacre scripture cogimur pcedere. **S**ic sm̄ eandē veritatē pcedit q̄ christus fuit natus de muliere. passus. mortuus. et sepultus. **Q**ue quidē oīa de deo pcedimus fuisse vera. non tamen inq̄tum deus. seu sm̄ naturā diuinam. sed sm̄ naturam assumptam scilicet humanam. **S**ic tamen predicta de deo dicuntur sm̄ veram fidem. vt in nullo derogetur diuine perfectioni. apud eū qui sacra testimonia recte scrutat. et sanā hz rationē.

Sexta etas. Christus.

Articuli. xij. fidei catholice.

- De-
tus** Credo in deū pa-
trē oipotētez crea-
tozem celi ⁊ terre
- And-
reas** Et in ihm xpm fi-
lium eius vnicū
dñm nostrum
- Joh-
ānes** Qui cōceptus est
de spūscō. natus
ex maria v̄gine.
- Jaco-
bus** Passus sub pōcio
pilato crucifixus.
mortu⁹ ⁊ sepult⁹.
- Tho-
mas** Descēdit ad infer-
na tertia die resur-
rerit a mortuis.
- Jaco-
bus** Ascendit ad celos
sedet ad dexteraz
dei p̄tis oipotētis
- Phi-
lipp⁹** Inde venturus
est iudicare viuos
⁊ mortuos
- Bart-
lom** Credo in
spiritum
sanctum.
- Ma-
the⁹** Sanctam
ecclesiam
catholicā.
- Sy-
mon** Sanctorum cō-
munionē remissi-
onem peccatorū.
- Ju-
das** Carnis
resurre-
ctionem.
- Ma-
thias** Et vitam
eternam
Amen
- Jeremias. ij.** **De**z vocabis me ⁊ p̄ me ingredi n̄ cessab. **Ero. xx.**
Nō habebis dōs alienos coraz me. **Maie. xlv.** Ego dñs ⁊ n̄ ē alī
creās tenebras ⁊ for. lucē. **Psal. cxij.** Deus aut̄ nr̄ in celo oīa rē.
- Abacuc. vl.** Ego aut̄ i dño gaudēbo ⁊ exul. i deo ihu meo. **Psal. ij.**
Dñs dixit ad me filius me⁹ es tu. ego ho. ge. te. **Jo. iij.** Ego ⁊ p̄
vnū sum⁹ **Colo. i.** Qui ē imago p̄tis inuisi. **Si. ps. xlv.** dñi celi nr̄
- Isaias. vij.** Ecce v̄go p̄cipiet ⁊ pa. fi. x̄to. nom̄ ei⁹ emanuel **Here.**
xij. **De** circūdabit v̄r. **Galath. iij.** **De** sit de⁹ filiū suū factū ex
muliere. **Ezech. xliij.** Porta hec clausa erit ⁊ nō apiet. ⁊ v̄r rē.
- zech. ij.** Aspiciēt ad me quē crucifixerūt ⁊ plangēt rē. **Isa. liij.** **De**
q̄ onis ad occisionē duct⁹. **De**re lāguozes nr̄os ipse portauit rē.
Et i. petri. **Christ⁹** semel passus est pro nobis. iustus p̄ iniustis.
- Dee. xij.** **Ero** mors tua o mors rē **In** die tertia susci. rē. **ps. xv.**
Nec dab̄ scm̄ tuū videre corrup. **Eph. iij.** Descēdit p̄o in inferio-
res p̄es terre. **Ro. vi.** **Christ⁹** resurgēs ex mortuis iam n̄ morit̄.
- Amos. xi.** **De**ificat in celo ascensionē suā. dñs nom̄ illi. **ps. lxxij.**
Iter facite ei q̄ ascēdit sup occasuz. **Et ibidē.** Ascēdit i altū capti-
uā duxit captiuitatē. **Mich. ij.** Ascēdit iter pandens ante eos.
- Galath. iij.** Ascendā ad vos in iudicio ⁊ ero testis v̄loz. **ps. xc v.**
Iudicabit orbem terre in equitate. ⁊ popu. in v̄itate sua. **Job. xix.**
Fugite a facie gladij qm̄ p̄tor im̄q̄at. ē gladi⁹ ⁊ scitote eē iudiciū
- Johel. ij.** **Effundā** de spū meo sup oēm carnez **Job. xxvi.** Spūs
eius ornauit celos. **Sapie. i.** Spūs domini repleuit orbem ter-
rarum rē. **ps. cxi.** Spūs tuus bonus dēducet me interram rectā.
- Dauid. ps. xxxv.** **Cōfiteb̄** tibi in ecclia magna. **Sophon. iij.** **In**
uocabūt nomē dñi. ⁊ seruiēt ei h̄iero vno. **Matth. xvij.** Si pec-
cauerit in te frater tuus dic ecclesie. **De** p̄ eccliaz nō audierit rē.
- Mich. vij.** **De**ponet oēs iniquitates nr̄as ⁊ p̄ficiet in pfundū
maris oīa. **ps. cxvij.** **Particeps** ego suz oīm timentium te. ⁊ cu-
sto rē. **Ezech. xviij.** **Quo** ego dicit dñs. nolo mortē peccatoris rē
- Ezechiel. xxvij.** **Ap̄ia** tumulos p̄os ⁊ educā vos d̄ sepulcris v̄ris
Job. xix. **In** nouissio die de terra resurrectur⁹ suz. ⁊ in carne mea
vidēbo deū sal. **Phil. iij.** **Reformabit** corpus hūilitat̄ nr̄e **phi. rē.**
- Daniel. xij.** **Alti** de his q̄ dormiūt in pul. ter. eui. alij in vitā rē
ps. lxi. **Tu** reddes vnicuiq̄ iur. rē. **Matth. vij.** **Abūt** hi i suppliciū
eternū. iusti aut̄ rē. ⁊ ij. **Cor. v.** **Domū** habem⁹ nō manufactā rē

folium. xxxviii.

Historia actuum apostolorum hic texitur

Spiritus sanctus venit sup apostolos in linguis igneis.

Et hic oritur cultus christiani nominis. scilicet in die penthecostes. secundum sanctum augustinum.

Stephanus lapidatur. et protomartyr inclitus domino consecratur

Saulus prostermitur. et paulus egregius predicator erigit. qui abundantius omnibus laborauit.

Philo disertissimus cuius libri inter ecclesiasticos computantur. clarus habet natiuitatem iudeus.

Ille gaius nepos tyberii erat secundum carnem. sed non moribus. quia totus puer
fuit et tyrannus. Quod ait. utinam populus romanus unam ceruicem haberet

Impatores

Gaius gal-
licula. a.
m. m. x.

Constitus est sepe. quod sua tempora pacifica fuerint. et bella libere habuissent.
occasionem etiam quasiuit. Tandem a suis occidit consilio senatorum cum

magno gaudio vniuersorum. Et senatus restituere nitebatur regimen sic atea fuit. sed non preualuit.

Beatissimus petrus gloriosus apostolus christi ihesu presuit ecclesie catholice secundum iheronimum annis. xxxviij.
secundum bedam. xxxix. Tenuit namque pontificatum in partibus orientis annis. v. secundum iheronimum. sed bedam. viij. Deinde
antiochia veniens sedit ibi annis. viij. docens populum viam veritatis. et simonem magum fugauit. Insuper
predicauit dispersis ex circuncisione fidelibus qui erant in partibus. galacia. capadocia. asia. bithynia.
quibus postea de roma tanquam per eum peruersis direxit epistolam primam. Audiens autem simonem magum roma-
nos deludere. celo fidei romam adijt anno quarto claudij. Cum ibidem verbum dei predicaret. et simonem

V. CCXXXIII

Petrus
primus
papa.

Iudeus

Hec est series romanorum pontificum. per quam fit supputatio annorum subsequen-
tium cuius principalis era est ipsa christi benedicta natiuitas. percurreren-
tibus nihilominus annis mundi. ut patet aptissime in his duabus li-
neis. cum figuris numerorum annotatis.

XXXIII

Annus maleficia detergit et multos ad fidem pervertit. Discipulos etiam per diuersas puincias misit. per
quos christiana fides gloriose dilatata est. Euangelium marci tanquam ex ore suo scriptum approbas fidelibus trans-
didit. Ieiunium quadragesimale instituit annum pasche. et annum natale domini tres ebdomadas. et quarta imp-
secta venerari ab omni populo christiano memoriam primi et secundi aduentus. Tandem per plebem scitatus
insignia cum iam in romana sede annis. xxv. mensibus. viij. diebus. viij. sedisset merito coronatus a nerone.
Alia eius opera plurima ac miracula stupenda. vide in actibus apostolorum. et in libro clementis. et in histo-
riis tam scolastica quam ecclesiastica deinde quam alijs. Paulus apostolus egregius predicator. raptu subli-
mis qui euangelium non ab homine neque per homines didicit. sed per reuelationem ihesu christi. cum esset ferme annorum. xxviij.
vel circa atrociter cepit ecclesiam asequi zelo iudaico sed mox a domino correptus immutatus. et factus est. de
lupo agnus. de persecutore fidelissimus predicator. Anno autem. xiiij. consuetudinis sue apostolatus cum barnaba su-
scepit a spiritu sancto in gentibus. ut dicitur actu. xiiij. Anno. xxviij. venit iherosolimam ubi capitis. Actu. xxi. Anno. xxx.
romam venit. actu. ultio Anno. xxxviij. vel circa cum beato petro a nerone multum passus est. Sic in sanctis
tam in altitudine contemplationis. quam in feruore actionis prerogatiua obtinuit. quia ultra omnes viatores cla-
rius deum vidit et archana verba audiuit. quam non licet homini loqui. et tanquam totum mundum genuissit sollicitaba-
tur omnes homines introducere in regnum celorum. Quis sic cucurrit. quis sic laborauit grecis euangelium
exponens. quis sic afflictus. percussus. in finibus. pedibus excorcor. quis sic gloriari poterit ut dicat. Plus
omnibus laboravi. et in sapientia mundana et consilijs huius seculi. salua omni iusticia et fide. quia sic emi-
cuit. ut etiam amplissimo senatui miranda prouiderit. Cuius laudes iohannes chrisostomus describit.

Bexta etas. Cristus.

Jacobus maior apostolus martyrio coronatur ab herode agrippa. Et petrus incarceratur ut patet actuum. xij. Corpus autem beati Jacobi miraculose transfertur in galitiam hispanie et ibi est sedes patriarchalis post facta. quasi a sinistris respectu rome

Helena regina abigenorum conuersa ad fidem sustentauit pauperes cristifideles in iherusalem tempore famis sub Claudio

Petronella filia sancti petri virgo sacra fuit

Prudentiana virgo

et **P**raxedis virgo. iocozes Tyti et Nouati

Impatores

Claudi
us anni.
xiiij. m.

vij

Seneca stoycus clarus habetur. magister **N**eronis. a quo post coactus est seipsum occidere

Iste **C**laudius inconstans animo fuit. et totus obliuiosus et gulosus. Bellandi occasionem libenter habuisset. sed parum pugnauit. et facile quosdam paucos hostes superauit. Tandem cum. xxx. senatores occidisset cum. ccc. equitibus pro minimis causis. veneno mortuus est

Assumptio marie virgininis gloriose matris dei facta est. xij. annis post ascensionem domini cristi. scdm

Iheronimum doctorem

Deifius satiricus

Iuuenalis satyricus

Lucanus poeta patruus senece

Quidius poeta

Anno mundi

V^o CCXLIII

Ppape

Anno christi.

XLIII

De persecucioibz ecclesie est diligenter aduertendum. qd sic in antiquo testamto inimicus huius generis sp electos multiplicibz machinacibz persecutus est. ita imo mltto amplius in nouo. hoc est tpe gte. qm ia agnitio et cultus veri dei in toto orbe radiare cepit. et prio p gladiu. sicut ptz in persecucioe stephani et iacobi. ac alioz innumerabiliu. in quo exercebat eccleie pacia. Scdm p fallaz doctrina Et b multiplici. prio p falsos iudeos qui sunt synagoga sathane. ut ptz in disputacoe petri stephani et pauli. qui oes clare informauerunt simplices qd ihus est xps. in lege pmissus ptra friuolas assercoes puerloz iudeoz. et hec vsq in fine durabit. et tpe antixpi gnuissia erit. Tercio p magos et incatatores. vidēs nāq antiqui hostis qd p xpi noia diuulgacoz cultus suos oblied' estz impleuit vasa iniquitatis sue. qui p magicā arte rudes deciperet ne in xpm crederet cum et ipsi se p aliquibz magnis iactaret. qd filij dei eent in signis et pdigijs medacibz. utz in simoe mago meadro. aroes. et arpharat. Quarto p falsos xpianos supbie spu tumetes. q instigate inico ples hereses seminaut. utz in herioe clerinto. Et qd pla. dicit btiis beru. qd totus iste mudus diuinauauit ptra xpm. Et Aug. Qui no habuit persecucioz no est xpianus. Dia g hde impugnat. sz fir mu fundametu eius stabile pseuerat. hns signacm hoc. Mouit dñs qui sunt eius. Nec esset ali quo mo possibile. qd fidei. sacm inter tot insidiatores sic horuissz. nisi cultores eius diuina maiestas pterisset. diuina sapia illuinaissz. diuina bonitas fouissz. iuxta xpi pmissioz firmissima cu qui eisdē sp fuit. et in fine pseuerat. Hinc **M**alari' ait. ppriu esse solet eccleie. ut tuc vincat cu ledit. tuc intelligat cu arguit. tuc secuta sit cu deserit. tunc obtineat cum superata videtur

Folium. xxxix.

Prima persecutio ecclesie fit rome iussu neronis. in qua beatissimi principes xpiani populi scz petrus et paulus martyrio coronati sunt cum alijs plurimis.

Refert seneca de neronis qd erat naturaliter ab infantia sp clementissimus. et ita graciosus qd nemo vnqz populo romano gratioz fuit ita qd in obliuione venerunt ceteri principes ppter fa-

Ulex potestas multos probissimos. fecit atrocissimos. / uozis magnitudinem
Prodigia plura terruerunt iudeos an excidium iherusalem. Vide mirabilia in ecclesiastica hystoria.

Beatissim? xpi euangelista marcus mto coronat ano neronis. i. vt dicit philo contemporaneus eius apud alexandriam egipti. vbi

Nero
an. xij
m. vij

epus erat constitut? a beato petro. sepultus ibidem miraculis claru it. et successit ei amanus vir sanctus.

Iste nero omnium hoim sceleratissim? fuit a deo vt nome eius vsqz hodie p aliq pessimo poni soleat. et qz d optima xpi lege prima suscitauit psecutionez. merito antixpi figuram tenuisse describi. Tandem a senatu hostis pnunciat? cu turpissime fugeret seipm occidit. et letata est roma qsi victoriam obtinuisset ptra aliquem pessimum inimicum. cultioribusqz vestibus se induetes epulati sunt.

Simon magus multas superstitiones rome exercuit. et qz simile applaudit suo fili ideo pessimus nero spreto scilio senece viri doctissimi huc pestifer sibi sociavit. Tandem pterqz post infinita scelera in baratrum damnationis eterne turpissima morte descendit.

v. cclij.

v. cclxij.

Petrus supato symone mago et infelicit mortuo iussu neronis crucifix? est. et in vaticano sepultus vltimo neronis anno.

liij.

liij.

Nax illa vniuersalis totius orbis quam romani habuerunt p anos ferme. lxx. per paucis bellis exceptis ac paruis. circa hec tpa ppter seuitiam neronis turbata est. et puincie quedam recesserunt ab obedientia romanor. qz fide xpi psequi ceperant. Mis psecutionibz et intestinis bellis attrita est ppter peccatum illud maximu qd in filiu dei pmise runt. et circa hec tpa etia in foribz templi ipso festo pascale. xxx. necati sunt et continue durauit dissensio donec penitus deleri sunt. Barrabam em pecierunt. et non ihesum mitere et humilem.

Hi oes discipuli. s. petri mtrati sub nerone tyranno. et multi alij qz noia sunt in libro vite
Marcialis eps lemoniaceus. Saninianus eps zenon. Potentian? Altinus.
Flavius consul qui et clemes. Serotinus
Cucharius eps treueren. Codaldus. Veni? eps catalanen.
Tecla discipula pauli Trophin? eps arelate. Simisi? eps suessen. Tut? eps
Domicianus subdiacon? a Cresces eps galaten. Onesim? eps ephesi. creten
beato mennio a morte Nazarius. Vitalis m. Felix martyr
suscitatus. Cellus. Processus. Prothasius
Epaforas eps colosen. Torpes martyr. Martinianus. Gernasius.
Felix martyr. Constancia martyr.

Jacobus minor apostolus ac iherosolimor episcopus a iudeis occiditur ano. vi. neronis Paulus gloriosus apostolus cum beato petro eodem tempore. sed non eodem loco capite ple-

Gi

Sexta etas. Cristus

Iste vespasianus mediocris parētele obscureq; natus. sp gloriose triumphauit. Nam sub claudio 7 nerone quocunq; mittebatur laude digna patrabat. Tricesies 7 bis cum hostib; pfluit. Periclitante autez republica ppter discordiā precedētium. impator. licz inuit^r est creatus. 7 redijt tranquillitas pristina. Pax insup in tote orbe pnūtiata iurta tpa octauia; ni ppter q; in immensum respublica creuit. Morit tandē p fluuio ventris stando. Liebat enī stantē decz impatorē a terris recedere. Eius virtutes multe sunt diligenter conscripte

Impatores.

Gelba.
Sche.
vitelli?

Isti. in. diuersis prouintis impare cupientes. in vno anno sese interfecerunt.

vespasi/
an^r a. ix.
m x d xij

Iherusalē destruit āno scdo vespasiani a tito filio ei^r. interfectis. xi cetū milib;. venditisq; .lxxx. iudeoz. Extitit desecit regnū iudeoz. nec p̄surgit enī tēpus antixpi. De hac horrenda strage mira legū. vide iosephū. Nota q; ppter hanc vltionē legitime factā dicūt doctores q; in toto mūdo xps pacē tribuit. sic in na; Iosephus hystoriographoz nōiatissim^r. clar^r hēt natione iudeus. Clez stituitate fecit. libri eius in multis locis vitio scriptoz ac lōgitudie tpm corrupti sunt. Appolinar^r scūs mē occisus est rauenne vbi eps a beato petro missus fuit. Et nota q; nec vespasian^r nec tit^r q; q; tra ecclīa fieri iussēt. sz aliqui iudices inferiores pseqbāt fideles pretextu prioz. mādatoz

Anno mundi

v. cclxxij.

Pape

Italicus.

mē.
Lin^r a. x.
m. iij. d.

.xij

Anno christi.

lxxij.

Sanctissimus papa linus tante pfectionis fuit vt ecclesiasticaz rex dispensationē etiā adhuc brō petro viuēte meruit dispēsator ab eodez pstitui. Sic statuit vt mulier velato capite ecclīa intra ret. tādēz martyrio coronatus sepultus est in vaticano iurta magistrū suū ac patrē beatū petrū. Thomas qui parthos in sortez accepit martyrizatur in india omnium orientalium apostolus. Andreas qui 7 sichiā accepit in sortem in achaia martyrizatur. Matheus qui ethiopes sortitus fuerat in ethiopia. Symon 7 iudas mīzati sunt in regionib; p̄sidis. Bartholomeus qui indiam accepit in sortem postq; predicauit lycaonie antiquiorib; in albano vrbe maioris armenie martyrizatus est. Titus dyaconus pauli discipulus apud paphū q̄euit. Euodius eps anthiochie. ibidē est martyrizatus. Eyleas apud macedoniā martyrizatus est.

Scotica gens oritur ex pictis 7 hyberis in albania que est pars anglie Lucas discipulus pauli. in bithimi a migratit ad dominum. Philippus per sichiā. xx. annis predicans ierapoli quieuit in domino. sed in passionali dicitur q; fuerit crucifixus Solus ipse 7 iohannes euāgelista non sunt matyrizati Ceteri vero omnes occisi fuerunt. Mathias in iudea vel egipto corozatur. De tempore 7 loco 7 modo martyrij eius diuerse sunt sentētie. Barnabas coapostolus pauli. cipris occisus est.

Iolium. XL

Persecutio secunda ecclesie fit rome iussu domitiani et pax vniuersalis toti orbi iterum per ipsius seuiam turbata est. et multe nationes se romanis opposuerunt innumera-
rabilesque fideles martyrio coronati sunt. Vide hystoriam corneliu taciti

Iste domitianus filius vespasiani et frater titi primo quidem clemens fuit et multa rome aedificauit. sed postea panteon. et mox defecit et crudelissimus factus est ac superbissimus. ita ut tamquam deus coli vellet. se-
natores quosdam interfecit. in christianos secundam persecutionem suscitauit. Tandem omnibus odiosus. in pa-
latio a suis occisus est.
et cum de decore sepultus.

Titus
filius
vespa-
siani. a.
.iij.

Domitianus
an. xiiij.

Nerva
anno .i.
m. iij.

Iste titus fuit mire benignitatis et triumphator maximus. super modum largus. toto corde suis se ini-
miis crebro reconciliauit. preter suum utitur superas delicias humani generis dici meruit. Mira dispensa-
tio superni rectoris. nunc optimus nunc pessimus. nunc pater nunc pater. nec sic nunc aliter instituitur ad regni
gubernacula pueris. Quis abyssum tantorum iudiciorum scrutari pualz. Porro titus anno. iij. et tantum luc-
tus in rebus fuit ut morituros eos pariter putares. Alexander samaritanus superbissimus noster
grammaticus. simonis magi discipulus christum negauit. et se ipsum saluatorem mundi destinatum asseru-
it. incredibilia signa et prodigia posuit. et multos non predestinatos decipit cum quibus et ipse perierit. vi. ecclesi. li. iij.

v. cclxxiij.

Romanus

metellus
tus. a. xi.
m. i. d. xi

no.
episcopus emilia

lxxxiij.

Iste cletus primus inuenit scripsisse in suis litteris. Saluta et apostolica benedictione. Ordinauit presbiteros. xxi. in ro-
ma vixit mense decembri. peregrinationes ad sanctos approbavit. dicens quod validior est ad salutem sancti petri visitatio. quam duorum annorum
ieiunium. Communicaui in super qui hominum visitationes impediunt
aut dissuadent. Tandem martyrio coronatus sub donatiano. vi. ka-
lendas maias. sepultus in vaticano

Hereticus nicolaus qui indifferenter uxores utuntur dicent-
es omnia debere esse communia inter christianos

Cherinus hereticus a quo turpulosus ac libidinosus torus a quo
dicta est heresis cheritiana. hic dicit legalia esse seruanda.

Lebion hereticus a quo lebiones heretici dicti sunt qui dicunt
christum primum hominem fuisse. et paulum apostolum legis re-

maria magdalena et soror eius Martha.

Martella eius pedisequa

Lazarus eorum frater episcopus marsiliensis.

Marinus episcopus aquensis. hic viaticum dedit magdalene

qui migraverunt ad dominum in partibus marsilie.

gides fratres a domino omnes sancti.

Julianus qui et simon leprosus.
episcopus cenomani.

Julianus alius qui utrumque
parentem nescius occidit

Aristarcus et priscus martyres.

Paulus episcopus narbonensis.

Saturnius episcopus tholosanus.

Marcial episcopus zanchdonensis.

Georgius episcopus belliacensis.

Austregisilus episcopus luturiensis.

Catianus episcopus thuronensis.

Hyreneus episcopus lugdunensis.

Ferruntius episcopus befunctionensis.

Eutropius episcopus aurisitanensis.

Fronto episcopus petragonicensis.

Dyonisius episcopus parisiensis.

Euthopius episcopus aquitanus. Hic ve-

neratissimi presbiteri sortiti sunt re-

Gij

Bexta etas. Cristus

Marcus agrippa pfectus vrb
plas deuicit. 7 ob h pantheos
eructu est. i. replu oim deo
ru iussu sibilis. ipe etia agrip
pina sup regnu ppleuit q an
tea fuit ab agrippa edita. hec
est colonia fin qda

Imperatores.

Iste nerua senex ad
optauit traianu in fi
liu. pmoq edicto oia
fore facta comitiani
retractauit.

Iste ide traian' apd agrippina gallie insignia ipi inuit' sumpsit. germania restituit. orietales
p uincias. babilonia. seleucia. extremaq in die scos p' alexand' pdomuit. 7c. In oib' his ado pi'
pmasit vt oib' grat'. nulli existeret gnis qd de paucis legir' 7c. Dec insignia sunt de 7 n' fite
nobilitas. Ita sp vixit vt ipio dignissim' habere. ita principatu fugit qm null' foret ineptio.

Traian'
n'. a. x. x.
die. xv.

mas fudisset 7 eu ab inferno liberasset. An aut saluat' sic vs
q hodie dubiosus e. 7 gradis altricatio doctoz. De hoc etiaz
diuine reuelaciones deuotaz psonaz repit' q oes qs ego vidi hoc inten
dunt q n' velit dñs aliud nisi vt cu timore salute nraz opemur. 7 de hmoi
curiosis qonib' qeti sim' eo q n' sine ca hec 7 filia ecclia sua vult latere

Anno mundi

v. ccxiiij.

Pape

Romanus.

Clemes
pmus.

De regioe celio
mote. ex pre fa
stino.
anis. ix. m. ij. d. x.

Anno christi.

xciiij.

Scius clemes primu a beo petro vt dz or
dinatus fuit sibi successor sz ppter periculū voluit ante se bea
tū linū clerū pontificari. ne videlz hoc exēplo prelati substitu
erēt sibi quos vellent. Sic fecit gesta martyz p regiones cō
scribi. Similiter 7 ipse mltos libros edidit. Statuit etia vt
cathedra episcopalis in eminentiori loco posiret. 7 q baptiza
tus prout citius poterit pfirmet. Tandē martyrizat sub trai
ano submersus in mari. 7 de ei' funere mira scripta sūt. Cor
pus eius tpe nicolai primi repretz fuit 7 rome translatus.

Aurinus episcopus eboracensis. 7

Gangeric' ei' fi eps cameracensis. discipulus bri dyonisiij.
Johannes euāgelista adduct' iussu comitiani ab ephesoro
naz cū sacrificare nollit ydolis ponit in doletū feruentis olei
sed cū nil lesionis sensisset relegatus est in pathmos insulaz
ibiq apocalipsim scripsit. redies aut ephesus tpe traiani in pa

Dyonisijs annoz. xc. ariopagita venerabi
lis pater. lumen orbis martyrio coronatur in gallia cuz
eleutherio 7 rustico vbi missi fuerunt a beato clemente

Eutropius eps zantei. mar.
Sanctinus eps meldei. cum
anthonio a morte suscitato di
scipulus dyonisiij

Jouius athenien. presbiter 7
martyr discipulus dyonisiij.

Carannus martyr carnotēsiuz
predicator discipulus petri.

Symon. cleopse filius. frater
inde. episcopus iherosolimozū
crr. annoz crucifixus est mar
tyr domini gloriosus.

Regulus eps arelaten

Eugenius tholetan.
Euthices martyr.

Folium. XLII.

Persecutio tertia ecclesie a traiano exercetur. in qua precepti fuerunt infiniti. Tandem cohibita fuit interuentu plinii secundi. sed non totaliter.

Iudei deuastāt. punitias multas. et quasi amētes incredibili motu sub vno tpe p diuersas mū/
di ptes exarserunt. nulli pcentes. ciuitates plures desolauere. nec tñ preualuerunt vt regnū
adipiscerent. qz primo p traianū. scōo p adrianū deleri sunt. Sic xps vtrobiz vindicat. Nūqz
em̄ romani impune psecuti sunt ecclesiā. s; nec vnqz honore aut emolimento caruerunt qci
enscūqz fideles honorauere. De hoc plenius vide orosiiū. **T**himothe' eps ephesior di/
scipul' pauli mēizat. **P**lutarc' nobilissim' phoz claret. mgt trayani cui eplaz optiaz scripsit.

Ignatius doctor **F**ocas martyr passus est vitimo tpe traiani. cui spiritu pphenco dixit. Tra
gloriosus episcopo iane pge ad vltioris abissi loca. et ad preparata tibi tormēta festina vbi no
pus ātiochie di cteperpetua et seuo exurendus es incendio triduo hac in luce versaberis. q
scipulus iohan/ emerso caligo te mortis excipiet. nec em̄ inultus innocentium sanguis di
nis martyrio co utius esse potest. et traianus die tertia expirauit ventris pro fluuio.
ronat nobilissimo. **M**uius cor scissum in se aureis litteris hoc dulce nomen ihesus inuentus
est habuisse descriptum. **A**it em̄ in epistolis suis **A**mor meus crucifixus. **B**eatam virginem
in carne vidit. eiqz eplaz scripsit in quibz sic habet xps fere marie etc. **E**t illa dulciter rēdit scri
bes **I**gnatio dilecto condiscipulo. humilis ancilla xpi. **C**lemiam ad te etc.

v. cccij.

Grecus

mē
Anacle
tus an.

De regione attheniesi. ex pte
Anthiocho
ix. m. ij. di. x.

Grecus

mē
Euari
stus an.

x. m. vij. di. ij.

cui.

Iste anaclethus beatissim' fideles monuit
per epistolā vt presbiteri pze oibz honorarent. dicēs
qz deo sacrificantes nō debeant vexari s; supportari at/
qz ab oibz venerari. **E**t presbiteri qñ sacrificāt testes
secū habeant. et maxime episcopi vt dño pfecte sacrifi
care pbenf. **I**te statuit vt clericus nec barbā nec co/
mam nutriat. **I**pse memoriam beati petri cōstruxit.
Ordinauit etiam. vij. dyacones cardinales in vrbe
Item qz eps a tribz debeat episcopis cōsecrari. **I**tem
qz ordinatio clericor palā celebret. **T**andem. xij. anno
traiani martyrio coronat sepultus in vaticano apō
corpus beati petri

Iste euaristus scūs martyr sta
tuit vt episcopus a plebeis non accuset
et septem dyaconos ordinauit vt assiste
rent episcopo predicanti. ppter honores
verbi dei ne ab emulis detraderetur epi/
scopo qz falsa predicauerit. **I**tem qz con/
iuges publice sponsentur a parentibus
et sacerdote solenniter benedicant. **T**an
dem martyrizat anno. iij. adriani sepul/
tus apud corpus sancti petri.

Plinius secundus orator et philosophus multa scrip
sit. **D**itigauit etiam traianum vt retractaret senten
tiam latam ptra cristianos scribens ei qz nihil mali fa
cerent sed virtutibus insistentes xpm tanqz deum an
te lucem surgentes laudarent

Domicilla martyr.
Eufrosina martyr.
Theodora martyr.
Sulpicius martyr.
Seruilianus martyr

G iij

Bexta etas. Cristus

Iste adrianus in multis p̄mendat xp̄ianis satis ḡciosus
eritit. q̄sdaz tñ nolentes sacrificare puniri iussit ⁊ occidi.
vn̄. i. al q̄si fuit i oī sc̄ia. pacē oī tpe h̄ abuit. p̄ p̄ie dicit̄ est
leges mltas p̄didit. phibuit etiā ne xp̄iani sine p̄cessu iudi
ciali dānaren f. i. h̄lm fundit̄ destruit. ⁊ post reīstaurauit.
oīno. phibēs ne iudei intromitterent̄. s̄ xp̄iani. inuit̄ ad
impiū venit s̄ optie rexit. Cūq̄
senatus obsecraret vt filiū cesarē
Imperatores.

Appellaret. sufficere inquit v̄z vt
ego inuitus regnauerim cū non
merear. principatus effi non debet sanguini s̄ meritis ⁊ inutiliter regnat qui rex nascit̄ ⁊ non
meret̄. Ecce cendi prius sunt virtutibz qui regnare debent. ⁊ cū in eis p̄fecerint adeo vt p̄bēt
illos virtutibz antecedere quos debent honozius anteire inuitati ascendant. ⁊ se ciuī suoz vo
tis non subtrahant. **C**ustachius alio nōie placidus. ⁊ theospita eius vxor ⁊ duo filij ei?
agapitus ⁊ thesbitēs. quoz miri actus legunt̄ circa hēc tpa fuerūt qui oēs iussu adriani glorio
so martyrio coronati sunt. **G**aristides ph̄s apologeticum p̄ xp̄ianis fecit. quem videns
trayanus placatus est.

adrian?
Helius
an. xxi.

Iherusalē restaurat̄ p̄ adrianū ⁊
nōie ei? helia vocata fuit. Et āplifi
cata fuit. ita vt loc? passiois esset
intra muros q̄ pri? extra fuit. Et
hec ē tertia restauratio. quia ter de
structa fuit sc̄a caldeis tpe zede
chie ab āthiocho. tpe machabeoz.
⁊ a tito tpe vespasiani.

Secūdus ph̄s in silentio deget. ⁊ ad interro
gata adriani scripto respondit

Anno mundi v̄. cccxij.

v̄. cccxij.

Pape

ex patre
Romanus

m̄ alex
ander. i.
an. viij.

alexandro de regione
capitauri

Roman?

m̄. v. di. ij.

m̄. Sir
tus. i. an.
x. men

de regione viola
ta. ex Pastore
patre
iij. di. xxi.

Anno christi.

.cxij.

.cxij.

Iste alexander maiorē partē senatorz vrbis puer
tit ad dñm. **H**ic statuit aquam b̄dictam cum sale aspgi in
domibz fidelium. vt de p̄se. di. iij. aquaz. **I**n canone addidit
memoriā passionis. sc̄z. **Q**ui pridie q̄ pateret. ⁊c. **I**tem vt
vinum sit mixtum cū aqua in calice. p̄pter representādā
v̄nionem xp̄i ⁊ ecclesie. de p̄se. di. ij. c. i. ⁊ vt oblatio fieret ex
modica quantitate. Tandem martirizat̄ sub adriano. cum
multis quos ad fidem puerterat. Sepultus in via numen
tana. **P**ostea translatus fuit ad ecclesiam sancte sabine
Quirinus martir tribunus **A**lexodolus m̄. dyaconus.
Euentius martir ⁊ p̄sbyter **Q**uadratus ep̄s athe
niē. discipulus apostolorz **H**ermes p̄fectus vrbis m̄

Aquila genere pontic? orator floret qui secūdus interpres
mosayce legis fuit. **P**rimo em̄ fuerunt. lxx. de hebraico in
grecum transferentes. secundo iste de greco in latinum p̄i
mus interpres fuit.

Iste sextus statuit vt dicere
tur. Sanctus. sanctus. sanctus.
Et q̄ misteria sacra non tange
rentur nisi a ministris. de. con. di
i. in sancta. **I**te vt corporale non
fiat ex serico s̄ ex purissimo lino
contexto ⁊ nō tincto. Et vt mu
lier sacra vasa altaris ⁊ pallas n̄
tangeret **I**tem vt quicunq̄ ep̄s
vocatus ad sedem apostolicā rez
diens ad ecclesiam suam non su
scipetur nisi cuz lris apostolicis.
Item vt missa nō nisi sup̄ alta
re celebret̄. **I**te etiā milit pegriz
num ep̄m gñe romanū cuz alijs
fidelibz in galliā. Tandē m̄tio co
ronat̄ extra portā dñe q̄ vadis ses
pultus in vaticano.

Folium. XLII.

Galienus medicus pga
me oriundus interpres
ypocratis rome claret.

Ibica martyr

Calocerius mē.

Maria martyr 7 virgo.

Anthon
ius pi.
an. xxiij.

Uir aut iste in vtrisque excellenter doctus fuit **O**b hoc mltre puincie q ab alijs in

patoribz recesserūt. sub isto volūtarie rediebāt. qz vere pē pēie fuit **D**ibz car? null
acerbz. fidelibz clemētissim? erat. **U**ñ 7 pius dict? est. 7 ab eo sequētes impatores
appellati sunt pñ. **A**it em̃ malo scipionis exēplo vnū ciuē fuare. qz mille hostes occidere. **Q**u
aut aliqui martyres sub eo coronati sunt nō ex suo sed prioz mādato pcessit. **T**āta siquidem
crudelitate aeree ptātes inuidā plebē amouēt vt nec summi impatores possent eā sedare ad
pleniū. **I**ta exorsus fuit xpianū nomē apō ydolatrās 7 marie apō pōtīfices 7 sādotes tēplozq
pncipes 7 pplm puocabāt adūsus xpīfideles qz videt q stat? 7 quest? dimiuebāt qdīdie 7 ad pte
ptū essz pētur? tātus fast? eoz. qz xpiani dicebāt q idifferēt oēs dñj dñmōes cēnt a qbz tota siml
cōitas spabat tpālē siml 7 etnā felicitatē. iō nō mīz q ec pacato pncipe adhuc iferiores pseqrē

v°.cccxxiij.

v°.ccccliij.

mē
Theles
phorus.

Romanus ex anachorita
an. ix. m̃. iij. d. xxiij.

Grecus

mē
Ignius
ā. iij. m̃.

de athenis/ ex patre
philosopho
iij. di. viij.

tur xpianos tāq
blasphemus.

ccxxiij.

cxliij.

Iste thelesphorus statuit cantari hymnū
angelicū. scz. glia in excelsis. **E**t euāgīm an
sacrificium. 7 in natali dñi cantari tres mis
sas ppter mltas causas 7c **I**te q clerici ie
iunare debeāt p. viij. ebdomedas plenas.
qz sicut debet esse discreta vita clericoz/ sic
7 ieiuniū. **E**tia statuit vt nullus muliam
an tertiā presumat canere. **T**andez marty
rio coronat sepult? apō sc̃mpet? in vatica
no **D**ecēmilia martirū crucifixi sunt in
armenia in monte maximo arath. **Q**uoz
festū celebre colitur. x. kl. iulij cum magna
deuotioe. qz mltā obtinuit cultoribz suis
a dño **P**eregrin? eps autissfordorū. mē
Serapia mē. 7 virgo **S**abina mē 7 no
bilis vidua **F**ides **S**pes 7 **C**aritas cuz
Sophia nobili matrona. matre eaz mar
tyrilate **I**ustin? phūs discip̃s pōpei libz ei? abbreviauit. **D**ic etiā libz de xpiana religiōe
edidit/ quem **A**nthonio tradidit/ 7 benignum cristianis fecit

Iste Ignius clez ppoluit/ gradusqz distinxit.
Et vt patrinus 7 p̃tina infantē suscipet in bap̃ti
smo/ pfirmacōe/ 7 cathexismo. **S**cripsit etiā vnaz
eplam generalem oibz fidelibz de vno et trino dō
Item q nullus eps metropolitānus (excepto ro
mano pontifice) audeat suffraganeum suū p̃dem
nare. nisi causa in p̃alio puinciali suoz episcopoz
fuerit ventilata. **T**andem martyrio coronatur.
Sepultus in ecclesia sancti petri
Marcion hereticus quē polīcarpus dixit esse pri
mogenitū dyaboli **V**alentinianus hereticus/
dixit xp̃m celeste corpus attulisse **P**ompeius
trogius nacōe hyspanus hystorias totius orbis a
Mino vsqz ad octavianū deduxit
Aphaurus nobilissimus phūs athenis claruit. hic
ait **I**n publico mos ppli/ in priuato nature ius
gentiumqz seruetur
Dic etiā libz de xpiana religiōe

Hexa etas. Crisus

Persecutio quarta fit iussu anthoni veri in qua innumerabiles vtriusq; sexus coronati sunt. sed non impune. lues enim magna. i. pestilentia secuta est per totam ytaliam et reliquas prouincias. bella terremotus. inundationes fluminum. agmen locustarum etc.

Item exercitus romanus vbiq; sumptus est.

Bellum marcomanicum ut di-

cit ozosius grauissimum fuit. qz barbare nationes exercitum rudem romanorum in giro circum dederant sed militibus quibusdam christianis clamantibus xpe adiua nos. illico fulgura terruerunt barbaros ita ut fugerent. ob hoc xpi nomen celebre factum fuit et impator non sibi. sed xpo uictoria tribuit. et sententiam

Impator.

Mare?
Lucius.
an. xix.

anthonius verus.
aurelius modus

serunt per anthonium priu. et exte bini impare cepit h lucio

mitigauit.

impiu tenuit. qui bon? et victoriosus fuisse describit nisi hoc q xpianis quartam persecutionem ius sit inferri. Dicit q tate seueritatis et ostentat fuit quod nullum euentum unquam vultum mutauerit. siue ex letitia siue ex merore etiam dum adhuc puer esset. Ante fuit humanitas ut quidam vice cum iam ex hausto erario nil haberet q militibus daret nulli volens esse molestus. magis elegit vasa aurea et ornamenta vroris et alia suppellectile vendere qz senatum vel prouincias pergrauare. Hic victoria habi

Papias iohannis auditor ierapolitanus

ta et illa recupauit. et prouincijs tributa relaxauit.

episcopus claruit fecit librum explanationum secundum omne domini

Anno mundi.

v. ccclij.

Pape

m
Pius p
mus. a.

Italicus de ciuitate acquileia. ex patre Rufino
ix. men. iij. die. xxi.

Anno christi.

clx.

Hic statuit penam pro negligentia que accidere possunt circa sanguinem xpi ut patet de con. di. ij. si. p. neg. Item q festus pasce semper in dominico die celebretur Item q hereticus veniens de iudeorum heresi recipi debeat et baptizari. Hic fecit ordinationes quinqz. et tandem martyrio coronatur sepultus apud sanctum petrum in vaticano

Policarpus episcopus ephesinus iohannis apostoli discipulus romam venit. et plures ab heretica labe reuocauit.

Magnus labor sanctorum et ingens tristitia tunc erat. quando foris materialis gladius. intus serpentinum virus ex rois ecclesiam corripuit. Et hec duplex persecutio diu durauit. Si quandoqz cessauit gladius. hereticorum tamen perfidia magis ac magis inualecebat et multiplicabatur.

Tandem idem vir sanctus martyrio coronatus fuit sub anthonio vero cum alijs. xij. ex philadelphia

Hermes doctor fidei plura scripsit. cui angelus domini apparuit dicens q pascha dominica die celebretur postea martizatus domino post longissimos labores.

Iustinus philolophus ad fidem peruersus multa scripsit contra hereticos. et martyrio coronatur

Iustus episcopus viennensis martizatus est

Fortinus episcopus lugdunensis cum multis alijs coronatur

Alexander medicus. Et Ponticus puer martires

Felicitas cum septem filijs passa est. Mirabile spectaculum sic olim

vij. machabei cum matre

Pontianus gloriosus martir

Procellus puer martir

Symonicus puer martir

Nouatus cum alijs. xij.

Praelexis oratione fusa quieuit i

domino post longissimos labores.

Folium. XLIII.

Victor miles et Serena vxor ei⁹ m⁹tes.
 Concordius subdiaconus martyr
 Marcellus martyr
 Valerianus martyr
 Egesippus et libros fecit de hystoria a
 postolor⁹ et m⁹m vsq⁹ ad tēpus suū
 Alalus de pgamo fundamentū
 ecclesie martyr Gaus martyr.

Catharige heretici exorti sunt de frigia. qui dicunt
 se solūmō h⁹re spiritū sc⁹m. nec apl⁹s nec alijs datū
 Montan⁹ p⁹isca et maximilla auctores eor⁹ fuerunt
 Theophilus episcopus anthiochie.
 Apollinaris ierapolitan⁹ ep⁹a. Proth⁹us et iacin⁹ d⁹
 Marcissus p⁹riarcha ierosolimo⁹ q⁹b⁹ mirabil⁹ h⁹re
 Dyonisi⁹us ep⁹s corinthio⁹ hystoria.
 Philippus ep⁹s trece⁹n

Comod⁹
 dus au
 reli⁹ cū

annis. xiiij.
 lucio athonio

Blandina sanctissima mulier passa est.
 Terullianus africanus in ecclia insignis habetur.

Iste comodus filius anthonii veri to
 tus infamis. et lubricus fuit. et adeo incommodus vt inimicus hūani generis diceret. Interfecit
 plurimos senatores et maxime quos animaduertit nobilitate industriaq⁹ excellere. Tan
 te fuit supbie atq⁹ iactantie vt sepe leonis pellez induens ostenderet se esse regē hominum sicut
 leo bestiaz. Vbi splendet constantia marty⁹z. tedit amplius de carnalitate hominūz mun
 danor⁹ sermonem texere.

Prima pars ecclesie data est. sed non diu stetit.

v⁹. ccc. xiiij.

v⁹. ccc. xiiij.

m⁹
 Anicet⁹
 an. ix.

Syrus. ex patre iohāne de vico
 mirea.
 mensib⁹. iij. di. iij.

m⁹
 Sothe⁹
 i. an. ix.

Campanus. ex p⁹re Concordio.
 de ciuitate fundana.
 men. iij. di. xi.

circa.

circa.

Iste amicerus plures canones edidit. qui
 in decretis in diuersis locis habent⁹. sicut et alio⁹
 scō⁹z primū sanguinē suū pro testamēto dederūt
 non ob hoc sancti canones dicti sunt. q⁹z primūz
 ab apostolis. deinde a m⁹ib⁹ et doctorib⁹ sanctis q⁹
 les pene oēs p⁹lati in primitiua ecclia fuerunt /
 et a sacris scilicet p⁹stituti sunt. nec hūana adinuē
 tione s⁹ sancti spūs vnctione ac iussu dictati sūt
 Et qui temerarie eos reprehendit. in spm sc⁹m
 blasphemare phibet. vt in. ca. violatores. xxi. q. i.
 Ista statuit iste sanctus de statu episcopoz ac cō
 secratione. Tandē martyrio coronatus sub a⁹tho
 mio sepultus in via appia in cimiterio sc⁹i calixti.

Iste statuit vt monacha velum portaret. s⁹
 pallas sacras nō tangeret. nec incensum po
 neret in ecclia. Et q⁹z m⁹tra pericula. solebāt
 circa matrimonium contingere. ideo con
 stituit q⁹ legitima non h⁹beatur vxor. nisi
 per sacerdotem fuerit benedicta et a parenti
 bus solenniter tradita. et a panimphis cus
 todita. Tandem post sanctaz vitam sancti
 ore morte migravit ad dominum corona
 tus martyrio. et sequeherunt eum fideles in
 vaticano in ecclia sancti petri. et cessauit
 episcopatus et iebus. xxiij.
 Theodocio n⁹ terti⁹ diuine legis interpret.

Nō hic diligēter q⁹ fm sacros doctores impiū sepius p⁹tra eccliaz fortiter egit s⁹ nunq⁹ prudē
 tū cū simul tota cohors sapientū dicat Mobile vincendi genus esse patiētia⁹ Pater q⁹ ecclia
 per patientiam nobiliter sibi imperium subegit. Hoc siquidem tpe impatores dixerūt Nolu
 mus vt precipiat nobis. cū nos vniūsis p⁹cipe habeam⁹. doctiores oib⁹ hoib⁹ soli romāi p⁹di x

Bexta etas. Crisus

Quinta persecutio ecclesie fit iussu seueri quam ilico diuina ultio subsecuta est ppter
ciuilia bella in quibus romani nimis attriti fuerunt.

Xcamur. Postea siñ gladio aut fuste cū lōge sustineret ecclia ad hoc deuentū est vt maiestas ro
māi impj solēniter ac humiliter pfteret. q ipiales leges nō dedignaret sacris canonibz obe
dire. **H**ec est mutatio dextere excelsi. Igit vincere si vis. disce pati. Signū pfecte prudētie ē
ipudentē ac insufficientē se estimare. Ipsa em tpalij rex pūna mutabilitas omnē hūanā p
uidentia deridere solet

Clemēs alexādrin⁹ philosoph⁹.

Imperatores

Pāthen⁹ stoycus africanus hy
storicus.

Heli⁹ p
tinar. se
uer⁹ an.

Alexander narcisci successor mgfi origenis

.xviij. m. vi.

Iste helius vir grādeu⁹ inuitus accepit principatū. nūq̄ accepit mūe
ra. nūq̄ ad vliscendū seductus est. **S**exto mēse interēpt⁹ ē a iulio abigente imperiū. s; n̄ pfe
cit. q; sic fecit sic factū est ei a seuerō

Iste seuerus genere asser. destitutū ipiuz adēp
tus tria ciuilia bella pfect. primū nanq; iulianū inuasorē impj expugnādo occidit rome. scōo
p̄ picennū. tertio in gallia p̄ albinū sociū iuliani cū mltō vtriusq; ptis sanguie bellauit 7 picit
Hic natura seuius mlt; sp̄ bell' laceffit⁹ fortissime qdē rēpublicā s; laboriose rexit. **P**arthos 7

Symachus quartus diuine legis interpres

Anno mundi.

v⁹. cccxxij.

v⁹. cccxxij.

Dape.

mt.
Eleute
ri⁹. ā. xv.

De oppido nicopoli.
Grecus ex pte habūdo.
m. vi. d. vi.

mt. **U**i
croz. i. ā
p. m. ij.

Aler ex patre felice.
die. xij.

Anno christi.

clxxij.

cxvij.

Iste eleuterius iuxta
ordinatōez aploz cōstituit vt nulla esca
vsual' repudiaret a xpianis q̄ rationabil
ess; 7 hūana. **I**tē q̄ nullus a suo gradu
deq̄ceret nisi prius accusatus 7 quinceret.
exēplo dñi qui iudā accusatū n̄ sustinuit
7 quicquid interim inter apostolos egit
p dignitate misterij tm̄ pmasit. **I**tez vt
absente eo cui⁹ causa ventilat⁹ snia nulla
tenus pferat. **V**isit etiā legatos luto re
gi britoz qui eū cū p̄lo suo baptizauē
rūt. **E**adē martyrio coronatus sepelī in
paticano apud sanctum petrum

Leonides p̄ origenis p xpo decollat⁹
7 martyr efficit. **E**t origenes tūc. xvij. ā
noze cū pte martyrio obtulit. s; pia ma
tris fraud' ipedit⁹ totū p̄monitū pdidit.
eo q̄ xpian⁹ eet rē. **I**p̄e aut docēdo scolares grāmaticā. matrē. vij. fratres. secū de p̄clo pascebat

Iste victor ppter dissensi
onē de termino pascale celebravit p̄ciliū in alexādrīa
palestine cui ipse interfuit. 7 narcissus. 7 theophilus
7 hyreneus rē. viri sancti. **U**bi statutū est q̄ ip̄ domi
nico die pasca celebrari d; obseruata luna. xiiij. aplis
vsq; ad. xxi. q; tant⁹ vel circa est salt⁹ lune 7 postea re
ditus. **H**oc aut factuz est ne iudaizare videat⁹ ecclia
Plures tunc ep̄i asie 7 orientis cū iudeis pasca cele
brabant. **I**tem statuit q̄ exigente necessitate vbicq;
7 in omni aqua naturali possit cōferri baptisma. **E**ā
dem martyrio coronatur. sepultus apud sanctum
petrum in paticano.

Anglia que quondam britania dicta est ad fidem
p̄uertit solemniter. rege lucio primū baptizato. deind
subiectus p̄lus eius exēplo fidei colla submisit pas
cifice. **F**ugan⁹ 7 damianus quos eleutherius papa
misit primo illic predicauerunt.

Ip̄e aut docēdo scolares grāmaticā. matrē. vij. fratres. secū de p̄clo pascebat

Folium. XLIII.

Deu heu vbi māsit antiquoz romanor tan
ta pbitas. strēnuitas. legalitas. ac incōpabi
lis prudētia ⁊ honestas. Siquidē h̄ tpe im
periū ad man⁹ stultozum deuenit.

Nō q⁹ stult⁹ si se stultū putat adhuc aliqd de
lumie natural̄ intelligētie h̄z. S̄ si sapien
tē estimat. tūc p̄pleta ē stulticia
ei⁹. nec erudiri potest s̄ sapiētes

anthoni⁹
caracal
la. a. vij.

p̄sequit. similesq; sibi sociat.

Iste anthonius p̄re aspior virit. libidinis impa
tiēti⁹ fuit ita vt nouercā suā duceret in vxorē
papinianū iuriscōsultū ⁊ doctrine legal̄ thesaur
rū occidit. Et sic fecit factū ē ei. qz ab hostib; cir
cumuēt⁹ occisus ē pessim⁹ ipse cū gaudio mltor
p̄ietes p̄sequūt. quib; sublat⁹ necesse ē vt ipi qz
perāt. Solus em̄ intelligēs gubernacula possit

basianus filius leuere

debit vt dicit
prouerbiōz. i.

Harabas. adiebinos iudeos ⁊ samaritas superauit. ⁊ multa toto orbe romano imperio recu
uit. In studijs ciuilib; ⁊ pbis clar⁹ fuit. Quintā p̄secutionē in xpianos suscitās mltā infortu
nia passus est. In britania post grauiā p̄elia firmissimā vallem muniuit. cxxij. passuū cū tur
ribus crebris. ⁊ a mari vsq; ad mare perduxit. ibiq; apud eloracum oppidum morbo obijt

Pyreneus lugdunē. ep̄s cum magna multitudine cleri ⁊ populi martyrio coronatur.
Audentius subdiaconus discipulus pollicarpi martyrizatur.

v. cccxij.

v. cccxij.

Romanus.

m̄.
zepleri⁹
n⁹. a. ix.

ex p̄re habūdo
m̄. vi. die. x.

Romanus.

m̄.
Calix⁹
pm⁹. a.

ex p̄re dimetrio
v. m̄. ij. d. x.

ccij.

ccij.

Iste zeplerinus
statuit vt oēs xpiani. xij. annor in
die pasce sacramentū eucharistie
accipe debeant in publico ⁊ oīa va
sa altaris vel vitrea vel stannea es
sent n̄ lignea. sicut antiquitus fie
bat cōsecratio preciosi sanguinis
in ligneis vasib; Qū crescēte tpe
subcreuit ecc̄e. qz vitrea
post p̄hibita sūt. vt p̄z de cōse. di. i.
c. Glasa Et multa alia statuit salu
bria. Tandē martyrio coronat⁹ se
pultus in pace cristi.

Iste calixtus inter cetera q̄
fecit bona cimiteriū in via appia extruxit. vbi m̄m milia se
pulta sunt. Hoc iā dē cimiteriū beati calixti. Iste statuit ie
iunia. iij. tpm obseruari. Ipse fecit ecclīā b̄te marie tras
tyberim Ipse celibatū vniuersis sacerdotib; induxit. Tan
dem martyrio coronat⁹ sepultus in cimiterio suo.

Ulpianus iurislegalis p̄sultus maximus vt patet in
corpore iuris ciuilib; per totum

Origenes doctor egregius ac sc̄itate vite incōpabilis
clarissim⁹ h̄et in ecclīa dei De hoc tpe sp̄ extrema repim⁹
scripta quidā dicit en̄ optimā quidā pessimū fuisse. Su
pra mod⁹ mix ē q⁹ viri grauissime auctoritat⁹ ac sc̄issime vi
te ita p̄radictorie de ipso scripserūt. Vnde in hyst. eccl. li. vi
⁊ alibi rē. Cōcordiā sup his repire nō potui An aut sit sal
uat⁹ an n̄ dñō cognitū reliquim⁹ rē. Grādis laborib; a di
uīs textib; de samione salōe. traiaō ⁊ isto origene an videlz
saluati sint an n̄ q⁹ qz sine piculo nesciūt nec etiā ecclīa cer
tificata est de his dñō totaliter committenda sunt.

Arthemionis hereticus dicit chri
stum esse purum hominem. ⁊ abs
q⁹ deo plures habuit. ⁊ qui hanc
heresim tenuerunt.

Sexta etas. Cristus

Iste alexander habuit matrem xpianam nomine mameas cum qua originem psbiteri audire curauit. **H**ic fuit deuotissimus et reipublicam lalubriter gubernauit. **F**ilio vlpiani vltus qui fuit legalis scie princeps xerxes regem psarum maximo bello oppressit. et corpus sancti thome apostoli iussu sit transferri de india ad siriam et sic venit ad edissaz ciuitatem abagari in qua littera scripta habebat de manu saluatoris. tandem etiam iste alexander

Sexta persecutio ecclesie facta est iussu maximiani. huius non euasit ipse quia statim interfec tus fuit postquam persequens christianos cepit hoc precipue contra prelatos et clericos fuit.

Imperatores

macrinus
anthoni
aurelius.

anno .i.
an. iij.

alexander
mamee
an. xij.

tumultu militari occiditur apud magunciacum.

Maximus
an. iij.

Iste macrinus cum filio suo diadumeniano inuasit imperium et in litari tumultu occidit.

Iste anthoni ob scenissime vixit et ideo cum matre occisus fuit tumultu militum sicut et macrinus.

Quinta editio repta est hoc tempore in iericho cuius auctor ignoratur et ideo de coetero vulgata.

Barbara.
Cecilia martyr.
Tiburtius m.
Valerianus m.
Felix martyr

Palmatius cum uxore et omni familia
Lucianus m.
Circus mar.
Iulita mar.
Vertina m.
Prinat m.

Iste maximianus nulla senatus consultatione imperator factus tandem de uicinis partibus et germanis ab exercitu

tertio anno occiditur.

Anno mundi.

v. cccxiiij.

v. cccxxiiij.

Papa

Nomen

mar
Urbanus
p. a. viij

Romanus.
m. xi. d. xi.

m.
Pontianus
n. a. v.

Grecus.
m. ij. d. i.

m.
Antheros.
a. iij

m. i. d. xi

Anno christi.

cccxxiiij.

cccxxiiij.

Iste urbanus genere nobilis ab infanzia christianus multos ad fidem conuertit. Omnia secreta misteria fecit argentea vel aurea vel stannea Tandem martirio coronatur sepultus cum sancta cecilia. Predia cepit ecclesia possidere tempore huius de quibus clerici et notarii sumptus deputabat qui gesta martyrum conscripserunt. Ante viuere more apostolico qui in actibus apostolorum scribitur.

Iste pontianus ut de statuit ut psalmi die noctisque per omnes ecclesias cantarentur et ut ante celebrationem missae sacerdos confiteatur et premitteret. Hic in exilium missus in insulam sardinie ibidem martirio coronatur. Sancti fabianus corpus eius reduxit romam et sepeliuit in cimiterio sancti calixti.

Anelinus m.
Altorius m.
Maximus m.
Calopedius m.

Iste antheros constituit quod episcopi de sede in sedem posset transferri et ut gesta martyrum conscriberentur. Tandem martirio coronatur et sepellitur in cimiterio sancti calixti.

Nota quod in quibusdam hystorijs habetur quod ciriacus successit pontiano. immediate et papatum dimisit ut cum virginibus martirio coronaretur. sed ratio temporis hoc non permittit ut patet in legenda vnde cum milium virginum

Folium. XLV.

Iste gordianus adhuc
puer deinct pthis a su
is fraude occisus est

tor xpianor hic caput est. 7 post tertiu anuz impij sui ad gliam
xpi celebrauit cu iugentibz ludis millesimu annu vrbis pdite.

Iste philippus. xxxiiij.

ab augusto impator creatus est 7 fili
uz suum philippu pfortez regni fecit
alo xpiani fuerit 7 prim oim impa

Septima psecuto ecclie fac
ta iussu decij acerbissima. f
si diuturna. qz sicut ptingit p
oribz sic illi. qz statim occisus
fuit.

Tandē fraude decij occiditur.

Gordia
nus an/
nis. vi.

Philip
pus an/
nis. viij.

Cristianus

Detius
annis
.iij.

Uix spectaculum circa hec tpa fuit videre de duplici genere mfm.
scz xpi 7 demonu. Martyres xpi fuerut sancti pape 7 alij prelati cu fi
delibz suis subdictis. qui p xpiana republica in fide sca trucidabant
Martyres dyaboli fuerut impatores 7 ceteri principes cu militibz su
is. qui pro republica 7 demonu cultura se 7 suos interficiebat. vt re
gnare possent. Par pena. sz dispar ca. No miz esse debet qd xps habet
martyres. sed valde miruz est qd dyabolus habet martires. Uex martyres dyaboli 7 mundi x

Iste de cuius. tor. tiran
inuasit impiu. interfec
tis duobus philippis
domis suis. 7 sic fecit fac
tuz est ei qz cu filio suo
occisus est.

v^o cccclij.

Romanus

m^e Fa
bianus.
an. xij.

ex pte Fabiano
m. xi. di. xi.

Scisma primum in eccla dei fuit circa hec
tempora. quia nouatus contra Cornelius
tenuit se pro papa/ licet non esset

ccxliij.

Hic sanctissimus fabianus cu defunc
to papa cu ceteris fidelibz expectaret futu
ri pape electione. subito coluba candida su
per caput eius descendit dicens. Rome eps
ordinaberis. Ob hoc statim electus fuit. Hic
statuit vt crisma singulis annis in cena do
mini psecret. vt pz de co. di. iij. c. lris. Ipse
etiam diuisit regiones dyaconis qui gesta
mfm integre colligeret. Tandē post mltā q
scissime gessit mtyo coronatur sub decio se
pultus in cimiterio calixti. Cui⁹ festum agitur. xx. february
Triphon puer qui demones expellebat. in Nicea passus est
Porphyrius phis qui scripsit predicabilia. maximus hostis fidei stolidē p veritatē catholicā
latauit. Cuius resanā sancti doctores psecuerut nec vltra pfecit. nec intellexit de quibz as
firmavit. Ciprianus glosus doctor 7 eps carthagini. clarus habet. 7 post mtyo coronatur.
Nouatus presb^{er} ecclie romane/ ambiens episcopatu factus est hereticus. lapsis spem venie
tenegando. Concilium aut sexaginta episcoporum contra eum tempore decij fuit congregatu
in quo damnatus est.

Agatha virgo 7 m^e

Septem dormientes

Abdon 7 Sennē mtes

Antholia virgo 7 m^e

Victoria virgo 7 m^e

Moyse presbiter. m^e

Marinus psbiter. m^e

Nicostratus dyaco. m^e

Herapion martyr

Appolonia virgo 7 m^e

Alexander episcopus ihe

rosolimorum martyr

Africanus iulius floruz

it in scripturis ecclesiasti

cis nominatissimus

Dyonisius alexadrinor

episcopus. discipulus

origenis/ mltā scripsit

li i

Bexta etas. Cristus

Iste gallus cū volu-
ano ciuile bellū molientes
emilianū interfecti sunt. Et
emilian⁹ tertio mēse occidit.
plurib⁹ bell attritus fuit romanorū exercitus
periclitari. qz multi tyranni illico fuerūt interfecti ⁊ prosperitas redijt insperata. Unde orosij.

Iste valerian⁹ primū sat⁹ bellicosus fuit victoriosus. s; postq;
xpianos psequi cepat statim captus fuit a rege p̄saz in vilissī
ma fuitute apd eū p̄senuit. Ob hoc territus gallian⁹ pacē ec-
clesijs restituit. S; qz nō plene vindicauit xpianorū sanguinē
Tandē pius dñs nō dimisit rēpublicā oīno
fuerūt interfecti ⁊ prosperitas redijt insperata. Unde orosij.

Imperatores

Gallus
cū volu-
fiano. ā.

.ij.

Valeri-
an⁹ galie
n⁹. ā. xv.

7 ⁊ quottidie inueniunt. ⁊ in magno nūere xpī aut nō sic. Quot hodie p mūdi pōpa. carnis
delicijs. terrenis diuitijs libent⁹ agonizāt ⁊ tandē nemie cogēte volūtariē succūbūt. s; xp̄s ne-
minē pcepit vt fideles occideret. licz ad breue tpus hoc fieri pmiserit. Unde qmō n̄ est glorian
dū mīb⁹ n̄is. q̄si aliquid dignū gessēt p eterna glā. q̄n sic oī tpe videm⁹ decertasse vanos p
infamia falsa. vt patet p augustinū de ciuitate dei. li. v. Unde pulcra ibi rē

Priscus mē.
Patriti⁹ mē.

Malchus mē.
Prothus mē.

Marinus mē.
Iacinctus mē.

Fructuosus martyr
Eugenia mē.

Claudia mē.

Anno mundi

v. cccclij.

Pape

mē. Eoz
neli. ā.
ij. m. ij.

Romanus
d. x.

mē. Lu-
ci. ā. ij.
m. ij. d.

Romanus
ij.

mē. Ste-
phan⁹. i.
ā. ij. m.

Roman
ij. d. xv.

mē. Si-
xt⁹. ij. ān
ij. m. xi.

Romanus
die. vi.

Anno christi.

cclij.

Iste cornelius celebre no-
mē sanctitat⁹ h; ⁊ sup mor-
bum caducū singulariter
accepit ptatez a dño. Sic
corpa scōz petri ⁊ pauli le-
uauit ⁊ honorificenti⁹ re-
posuit in locis decentib⁹
cū beata lucina. Tandem
cuz multis alijs martyrio
coronatur. Ipse sanxiuit
vt sacerdotes pro certa cā
iurare possent si vellēt.

1. martyres rome. ccc. in
africa. Et alij infiniti pas-
si sunt.

Eusebius martyr

Abundus martyr.

Iste lucius statuit vt
duo presbiteri. ij. di-
aconi sp cū epō sint ⁊
sequātur eū in omni
loco ppter testimoniū
probitatis. licz conscie
securitas sufficeret si-
bi p sua salute. tamez
ppter maliuolos oēm
epm habere bonuz no-
mē apd eos qui foris
sunt vt pz de con. di. i.
Iubem⁹. Tandē mēyo
coronatur sub valeriano.
Cesarius dya. martyr
Julianus martyr
Concordia martyr
Cirilla filia decij.

Iste stephanus ita
statuit ne aliquis vesti-
bus sacris ppterq;
ad cultum dei vtaf
vt pz de cō. di. i. Cle-
stimenta rē. Tandē
mēyo coronatur in ce-
lebratione misse qz
tēplū martis oīoe
subuertit.

Quirinus mar.

cclxij. mēs rome

Abacuc mar.

Leonti⁹ p̄sularis.

Felix martyr

Hyreneus mar.

Trophia vxor decij

Iste sextus fuit pater
spiritualis sancti lau-
rencij. ⁊ statuit qz mis-
sa super altare fieret
quod antea nō fiebat
Tandē martyrio co-
ronatur. cuz alijs plu-
rib⁹ sub galieno. qui
alieno nomine dicif
decius fin vincentiū
⁊ alios Et hec verior
positio ē vt patet in le-
genda. s. laurencij.
Laurentius martyr.
Feliciſſimus martyr
Agapitus martyr.
Romanus martyr
Ipolitus martyr.

Folium. XLVI.

Octava persecutio fca ē iussu valeriani. ppter quā guisicē plagati sunt rōni. Iā em̄ sub decio cōia pestilētia fuit in oībo mūdi ptribz q̄cūq; edicta nepharia disp̄sa fueēt. S; hec ultio guoz totū rōnū impiū corrupit. q̄sq; ne dū factores s; etiā p̄sentiētes tāto facinori delerent. Nā vndiq; bella surrexerūt rē. Et data trās danubiū imp̄petuū auferē. Et videt̄ eē p̄ma diminutio rōni impij q̄ nō fuit recuperata. Nonā p̄secutio ecclie fit iussu aureliani in q̄ mlti passi fuerūt. Fulmē q̄z de celo cadēs ire diuie signū. principē terruit. 7 ad reuocādā sniaz monuit. s; qz nō luit. iō statim p̄st

claudi? q̄ntilli? ā. ij. d.	rvij.	Aurelia n. ā. v. m. vi.	==	tacit? m̄ vi. floriz n. m. iij.
-----------------------------------	-------	-------------------------------	----	---------------------------------------

Iste claudius gothis nobilissi me triumphauit. qui iam p̄ xv. annos illirici macedoniamq; va statūt. 7 ideo statuat aureaz me/ ruit. 7 moelo interijt.

Sabellius hereticus. negat cristum filium dei esse

Iste aurelianus primo xpianis be nignus fuit. q̄re vbiq; gloriose tri umphanit precipue p̄ gothos. sed in pontio prauoz p̄silio decept? cū cristianos seuissime persequeretur nunquaz post bonum diem habuit. 7 statim occisus est.

Iste tacitus lon? fuit. s; parum regnauit ocisus Iste florizianus non fuit impator. sed orbe cesar

v. cccclxiiij.

v. cccclxiiij.

Grecus

m̄ dyo
nisi? p?
ā. ij. m.

Romanus
xij.

m̄. Fe
lix. p. ā.
ij. m. x.

m̄. Eu
thitian?
ā. viij. m.

Tuscan
x. dieb. iij

cclxiiij.

clxxiiij.

Iste dyonisijs distin/ rit pochas mādās q̄ pastores p̄tenti esse de bent terminis suis. Ci miteria p̄struxit in vbi be p̄pter penitētiās 7 baptisimata. vt. xij. q. i. Ecclias. Adēz m̄io coronatur. sepult? in pace christi.

Iste felix statuit supra memorias m̄m missas cele brari. Itē festu 3 dedicationis ec/ clefie singul' ānīs statuit agi. Tan dem m̄yo coro natur. sepultus in ecclia sua rē.

Iste euthitianus sanctissimus ac deuotissim? p diuersa loca. ccccliiij. martyres sepeliuit manu su a Iste statuit vt fruges sup altare 7 fabe benedice/ rent. Adē m̄io coronat. sepult? in cimiterio calixti Marcus confessor f̄m quādam historias ponitur in linea paparum 7 q̄ post felicem tenuit sedem ā nis. viij. Iste solus euasit martirium inter tot con tinuas persecuciones. sepult? in ecclesia sua in me dia roma. s; damasus 7 vincentius 7 martinus nō faciunt mentionem eius

Manicheoz heresis impiissima 7 grossissima exoritur a quodaz manes parso. Barbaz moribz rē. Iste posuit duo principia

Victor Victorinus

Maria egiptiaca q̄ peccatrix fuit mirabile p̄nam egit in deserto p̄ annos. xlviij. hoc tpe fuit. vel f̄m alios anno dñi. cccclxxx.

Columba virgo 7 m̄

Theodora.

Leonilla

Cornelius

Ciprianus

Quirinus m̄.

Symphorian?

Agapitus

Priscus

Paulus prim? heremita claret p̄tutibz

Patroculus

viij. martyres

ccclij. martires

Maurus.

Id ij

Hexa etas. Christus

Decima persecutio ecclesie fit iussu dyodeciani et maximiani que oibz precedentibus grauior fuit. et .x. annis durauit. Intm feruebat. vt in .xxx. diebz. xx. coronaret. ecclesijs et sacris libris pbusis.

Iste pbo victoriosus fuit multa bella cofecit. honosus et proculu apud agrippina interfecit. Ipse autem a militibz apud hemium occisus est.

Iste dyodecianus obscurus natus supbissimus fuit plurima bella cofecit. maximianu primo cesare deinde augustinu fecit. ppter necessitate belloz et galeriu et costantiu cesares. tandem p mltam sanguis effusione restituto regno iuxta terminos priores alio purpurea deposuit vt iuniores sustinuerit. et ipsi in priuato otio psenescerent. Tandem dyodecianus veneno obiit.

Imperatores.

Probo
an. v. m.
iij.

Carus cum
fi. cari/
no et nu

meriano. a. ij.

Diole/
cianus
maximi

sanguis effusione restituto regno iuxta terminos priores alio purpurea deposuit vt iuniores sustinuerit.

mauricius dux exercitus thebeie legionis eadem legione coronatus apud sedunum.

Concilium anthiochenum contra paulum famoseta nuz hereticum in qdam natus idem fuit et episcopatui priuatus

Claudianus Dioscorus Serapion Papias Babilus Carposorus Alexander Longinus Gereon Felicianus Sepronianus Victor Marcellianus Clusus

mauricius dux exercitus thebeie legionis eadem legione coronatus apud sedunum.

Anno mundi.

v. cccclxxij.

Pape

mt. gaius
an. xi. m.
iij. d. ix.

mt. marcellinus
an. viii. m.

Romanus ex patre proiecto
ij. d. xxij.

Anno christi.

cdlxxij

Iste gaius constituit vt nemo episcopus vel alios clericos apud iudicem secularem audeat accusare. et q paganus vel hereticus christianum accusare non possit vel notam infamationis ei inferre. Ite q gradatim qui dignus est ad ordines ascendat vt scz primo sit hostiarius. deinde lector. exorcista. acolitus. subdiaconus. diaconus. demum presbiter. Sic fugiens persecutionem in criptis habitando. Tandem marcyrio coronatus. Eius festum agitur x. kalendas may

Castorius cum vxore.
xx. martirum
Basilus cum. vij.

Iste marcellus ob seuitiam persecutionis comprehensus tria grana thuris in sacrificiis ydolis imposuit. sed postea publice penituit. et capitale sententiam pro fide suscepit. Corpus autem eius insepultum. xxx. diebus iacuit. ppter timorem anathematis. sz postea iussu sancti petri a marcello humatum est iuxta pedes eius. Et festum agitur. xvi. ianu.

Petrus
Juliana
Leonti

Crasmus
Cristina.
Theophilus

Sebastianus
Ciriacus
Eufemia
Crispianus.
Nicostratus
Claudius
Maurus
Orontius.
Marcus
Tranquillinus.
Liburtius.
Victorinus.
Castulus.
Dennas.
Dorotheus.
Bonifacius.
Iustina
Dorothea.

Crispogonus
Felix
Dylaria
Maria.
Ioe vxor nicostrati
Iason strati
Dyodoros.
Maritimus
Polycarpus
Cromatius.
Vincentius
Simplicianus
Celsus.
Nobilis
Gorgonius
Pelagia meretrix pabulatore veronem.

Iolium. XLVII.

Georgius
Pancratius
Blasius.
Primus
Felicianus
Albanus
Vitus
Moderatus.

De ecclesie reddita est p[er] constantinū et intentū firmata ut quicumq[ue]
lederet xpianū puniret. Nec reuera est mirabil mutatio dextere excelsi. iuxta
illū psalmi. Filia babilonis misera. beatus qui re. ti. retribui. 7c. Tepla etiā y[er]
dolor ipso iubere clausa sunt et phibita sacrificia. iuxta illū ysa. p[ro]phete. Qui qui
si fecerūt celū et terrā. peāt de terra. Incredibile ei fuit h[uius] suspicari q[uod] vnq[ue] h[uius]
nū gen[us] ab h[uius] errore possit absolui. in q[uo] a dieb[us] nini regis afflictio[rum] v[er]o ad h[ec] res
pora. p[er] ānos. ii. ccc. erat miserabiliter implicatū. v[er]o digitus dei est hoc. et ma
gna misericordia eius. nō hominis meritum

Crescens.
Anastasia.
Donatian.

galeri
cōstāti
ā. ij.

stātin
magn
an. xij.

Iste stātin[us] ipator glorio[rum] celeberrim[us] nomē reli
quit in bellis victoriosus. in gubernāda rep[ub]lica

Rogatian.
Cosmas
Damian.
Quintin.
Vitalis
Agricola.

Isti duo pacifice diuideret sibi
ip[er]iū. s[ed] si diu viret. et grādis al
triciatio. et ciuilia bella postea o
riunt. q[uod] oia sub stātin[us] quie
uēt. Aliqui eē cesares tūc cre
ati fuēt q[uod] xpianos maxie p[er]seq
bant q[uod] maxētius vnus fuit.

Panthaleon
Katherina
Margaretha.
Lucia virgo
Agnes.
Cristoferus.
Simplicius

lit deuotus. Et pietas et scitas
ex mltis scō[rum] libris adeo emi
cat q[uod] indubie inter scōs annūe
rād[us] est. Greci dicūt eū in fine
vite sue mōchū effectū et eusebi
us et ozosius et alij diligēt eius
facta descripserunt.

v. cccxcij.

v. diij.

Romanus.

m[ar]
marcel
lus. p[er].

Grecus
ā. v. d. xx
ij.

m[ar]
Euseb
ā. ij. m.

Afer
vi. d. xxv.

m[ar]
melchia
des. ā. iij.

Rōn
m. vi.
. d. viij

silueste
ā. xxiij. m
x. d. xxi.

tercunij.

cccij.

Iste marcell[us] magnā habuit cū
maxetio altricatioez dicēs Boni
principis ē ecclias p[er]ritas repa
re. et dei sacerdotes honorare. ut
patz. xvi. di. Iste statuit q[uod] p[er]cili
uz gñale nō possit celebrari sine
auctoritate pape ut patz. xiiij. di.
c. synodū. Iste elegit. xv. cardina
les in vrbe p[ro]p[ter] sepulturas et bap
tismū 7c. Tandē post lōgā custo
diā iumētoz in custodiā publi
cā reclusus morit[ur] tyrānide ma
ximiani. sepult[us] in cimiterio pri
scille via salaria.

In anglia pene tota fides extin
ta est hoc tempe a maximiano.
Similit[er] et treueris a rictionaro

Iste eusebius
ex layco in pa
pā assumptus
est. fuit em̄ me
dicus. q[uod] sepe
factuz constat
tpib[us] anterio
rib[us]. hic statu
it ut laycus su
uz ep̄m accusa
re nō possit. ni
si a fide exorbi
taret. ut. ii. q.
vii. c. Laycus
7c. tandē mar
tyrio coronat[us]
sub maxetio 7c

Iste melchiades statuit
q[uod] die dñico et feria quita
nullo mō deberet ieiuni
uz obfuari p[ro]pter reuerē
tiā dñi. vel q[uod] illos dies
pagani q[ui] si sacz ieiuniaz
celebrabāt. de cō. di. iij. c.
ieiuniū. Tandē martyrio
coronatur. sic oēs prede
cessores sui.
Et nō q[uod] hic est vltimus
martyrū a sancto petro.
xxiiij. in ordie pōtificum
romanoz q[uod] oēs sangui
nē fudeēt p[ro] testemto scō
Et tunc laudabile fuit
scōm gregoriū episcopa
tum appetere.

Iste siluester glo
riosus p[ro]fessor xp̄i
mltiplicat[us] eccliaz
decorauit. tā i scri
pturis q[uam] in mira
cul admirabil[is] fu
it. decreta mltā cō
stituit. hereses dā
navit p[er]imoniuz
bñi petri. c. regnū
italie cuz tota vr
be a stantino su
scepit. et ad cultuz
ecclie p[er]uertit. Be
nā cū iudeis bap
tizauit. et alia mltā
nita sancto sine
consumauit
Id iij

Antoni abbas scissim^{us}. potēs in ope et smone clarissim^{us} vni-
uerso orbi habet. **Barunci** discipulus eiusdē antonii. Et
alii sancti heremite et monachi in des^{ertis} locis h^{uius} tpe claruerunt

Eulebi cesarepalestine eps. diuis scriptur^{um} studiosissim^{us} fuit
Sozimas abbas qui maria egiptiacā reppit tñ quidā libri dicūt
q^{ui} fuerunt ambo tempore valentiniani.

Helena regina m^{atris} p^{atris} t^{er}racini m^{atris} sancta. et admirāde deuotio-
nis et actiuitat^{is}. cruce xpi reppit. lxxij. collegia fundauit. totūq^{ue} sta-

Imperatores.

tum ecclesie incōpabili feruore gloriācauit

Costantia filia p^{atris} t^{er}racini magni. vgo sancta cū multis alijs in scō p^{ro}posito
v^{ol}ūntatē seruauit. **Decleprola** fuit sicut pater eius. sed meritis beate agnetis mūdāta fuit.

Nicolaus eps miree ciuitatis. sanctus p^{ro} oia et venerabilis habetur.

Athanasius eps alexadrin^{us}. doctor glōs^{us} et p^{ro}stātissim^{us} p^{ro}fessor edidit simbolū. Quicūq^{ue} vult.

Bartricius eps egiptior^{um}. qui oculum in p^{er}secutione amisit
mus totus ypocrita auerit trinitatē p^{er}sonar^{um}. s^{ed} vnitatem eēntie negat. supra mo^{do} ista heresis

Siluester papa añq^{ue} alia p^{er}iclia celebratē p^{ro}uocauit. cclxxij. epōs. et
castim et alios hereticos condemnauit et plura constituit decreta.

Anno mundi v^o. d^{omi}n^o. iij.

v^o. d^{omi}n^o. iij.

De possessionib^{us} ecclesie q^{ui} p^{ro}uati cca h^{ec} t^{em}p^{or}e h^{ab}ere inceper^{unt} grādis altitatio sepe int^{er} doctores fuit. q^{ui}
bulcā dicētib^{us} q^{ui} iustū et vtile ess^{et} v^{el} ecclesia in t^{em}p^{or}alib^{us} abundar^{et} et hōrēz terrenū h^{ab}eret. alij eō q^{ui} n^{on}
nec miz. Quicq^{ue} em^{en} ecclesia facit vel dic^{it} aut h^{ab}et. signū ē cui p^{ro}dest. Elegit diu i paupertate et penuri
a viuere. signū ē cui p^{ro}dest. Suscepit tēp^{or}alē g^{ratia} oblata t^{em}p^{or}alia. signū ē cui p^{ro}dest. S^{ed} si diligēter adu^{er}
tim^{us} tē apte inueim^{us}. q^{ui} d^{omi}n^{us} h^{ab}et p^{ro}duxit et p^{ro}misit elect^{is} suis. q^{ui} eēnt recepti agros cū p^{er}secutōib^{us}

Anno christi. cccxij.

cccxiij.

vt p^{ro}mar. x. et dicere. b. petro ecce duo gladij s^{unt}. d^{omi}n^{us} r^{es}ndit suffic^{ienter}. **Ubi**. b. bern^{ardus}. scribēs ad eugeni
u^{er}o papā. dic^{it} q^{ui} vtrūq^{ue} gladiū xpi orditōe papa suscepit. alioq^{uā} n^{on} dixiss^{et}. suffic^{ienter}. s^{ed} nimis ē Gladi
u^{er}o spūalē p^{ro} seipm. scilicet siue materialē p^{ro} alios regit. s^{ed} p^{ro} p^{er}sonas laycales. Sc^{ilicet} aut^{em} tho. tales
format rōez et dictale iur^{is} natural^{is} et diuⁱⁿⁱ Et q^{ui} tota xpiana vita ordiat^{ur} p^{ro}ncipal^{iter} ad finē spūalē
et n^{on} t^{em}p^{or}alē. iō summ^{us} p^{ro}ntifer qui ē vicari^{us} xpi in terris cui p^{ro}missa ē h^{uius} mōdi ordiatio d^{icitur} h^{ab}ere plenaz
p^{ro}ntatez precipiēdi xpifidelib^{us} p^{ro} p^{er}secutōe h^{uius} finis tanq^{ue} architector^{um}. q^{ui} rei ad quē p^{ro}ntin^{et} vltimi
cura finis subdi debēt illi ad q^{ui}s p^{ro}ntinet cura a^{nt}cedētiū finitū et ei^{us} impiodirigi Qui d^{icitur} em^{en} vti
armis impat^{er} fabro q^{ui}lia debeat facere arma. Et q^{ui} finis iste ē dignissim^{us}. s^{ed} p^{ro}secutō celestis gl^{ori}e.
iō sacerdotiū ecclesie est sublim^{us} cuicūq^{ue} p^{ro}ntati terrene. q^{ui}re ecclesia d^{icitur} sc^{ilicet} regale sacerdotiū. cui
oēs reges xpiani p^{ro}p^{ri}o oport^{et} esse subiectos sicut ipi d^{omi}no ihesu xpo a q^{ui} hoc regale sacerdotiū deri
uat. **Ita** q^{ui} siquid ē regimē sublim^{us}. q^{ui}nto ad finē altiorē ordina^{ur}. **Ubi** p^{ro} p^{ro} in lege xpi reges de
bēt sacerdotib^{us} eē subiecti. q^{ui}re mirabil^{is} d^{omi}na p^{ro}uidētia sc^{ilicet} est. vt in rōna v^{el}be quā de^{us} p^{ro}uide
rat xpiani sacerdotij p^{ro}ncipalē sedē futurā hic mos paulatim inolefceret. vt ciuitat^{is} rectores
sacerdotib^{us} subderent. S^{ed} si xpiana religio p^{ro}ncipaliter esset instituta. p^{ro}p^{ri}o t^{em}p^{or}alia p^{ro}quireda. tē
reges essent p^{ro}ponēdi sacerdotib^{us} sicut olim fiebat in veteri lege. et in paganismo. vbi tot^{us} cul
tus diuinor^{um} tēdebat ad illū finē. vt t^{em}p^{or}alib^{us} bonis vitarent^{ur} **Dec** thomas. **S**acta brigitta libro
iij. ca. lxxvi. scribit q^{ui} beata vgo maria h^{ec} v^{el}ba sibi dixerit. in q^{ui}dā reuelatiōe. Ecclesia dei p^{ro}mis
t^{em}p^{or}alib^{us} paup^{er} erat in t^{em}p^{or}alib^{us} volūtariē. p^{ro}cessu v^{el}o t^{em}p^{or}is vt amici d^{iv}erfueretiores et expeditiores eēnt
ad predicādū v^{el}bi d^{omi}n^{us}. et vt sciret q^{ui}n diuitie male sūt h^{ab}itus eaz iō sub siluestro et alijs l^{ib}o. x

Cometa
apparuit
ate mori

tē p^{ro}stātini **Ubi** dicit **Ma**
cro. q^{ui} mors p^{ro}stātini denū
ciata est p^{ro} stellā crinitā in
usitate magnitudis quaz
greci cometam vocāt **Se**

quāt mala infimica q^{ui} diu
durabāt

Arrius hereticus pessi
afflixit ecclesiā.

Iohann XLVII.

Persecutio xi. ecclesie fit iussu p[ro]f[an]i arriani in q[ui] gr[ati] turbine fides subuersa fuit. m[ul]ti
m[ul]ti coronati m[ul]ti exilio damnati. et xpiani sup[er] altaria mactab[ant]. sic p[re]dixit sc[ilicet] attonius

Isti tres fuerunt filij p[ro]stantini magni. s[ed] nihil paterne v[er]itatis in eis fuit. q[uod] p[ro]pter t[ame]n status
reipublice q[ui] ecclesie valde turbatus fuit. regn[u]m em[en]t diuiserunt et ciuilia bella gesserunt in quib[us] co[n]s[er]uatus
st[ati]nus et p[ro]stantis pierunt. et sic totum regn[u]m p[ro]stantio p[ro]uenit. qui arriana heresi deprauatus
catholicos p[er]sequit[ur] et multa bella surgunt ita vt nulla deinceps quiete haberet. Tandem inopinata
morte p[re]uentus infelicit[er] obiit

Constantinus

in hibernia p[er]uertitur ad fidem p[er] quadam acilla captiuam

annis. xliij. Symeon archiep[iscopu]s zel[ot]ie m[er]it[is] in
perfidie. xvi. m[en]s. et alij infiniti passi sunt

Ista sacrosancta synodus p[ri]ma de q[ui]tuor q[ui] autoritas e[st] sic. iij. euangelioz iussu
siluestri et p[ro]stantini p[ro]gregata fuit. in Nicea ciuitate bithunie. i[bi] q[ui] fuerit. cccx
viij. epi catholici viri sanctissimi miracul[is] glosi. q[ui] o[mn]es vnanimi p[ro]sensu arri
anu[m] etiā ibide[m] p[ro]ntez et p[ro]tumace d[omi]nauit. symbolu[m] edidit. et fide[m] exponen
tes plurima statuere. vt patz. xvi. di. c. Sexta synodus

Donatiste heretici oriunt[ur] in africa sic dicti a q[ui]da[m] donato. Dicunt ecclesiam
t[ame]n modo in africa m[an]sisse ap[ud] se. et rebaptizab[ant] catholicos. diu durauit.

**Sinod. i.
Nicena v.
m[en]s. ccc.
xviij. epi.**

v. dcccij.

v. dclij.

Romanus.

Marcus
a. ij. m[en]s.
viij. d[omi]ni

Romanus.

Julius
a. xi. m[en]s.
ij. d[omi]ni

ccccxiiij.

ccccxiiij.

Iste marcus p[ro]sti
tuit vt symbolu[m] publice
in ecclesia cat[er]et. It[em]
q[uod] eps hostien[sis]. papa p[ro]se
craret et pallio vteret
Alex[ander] eps alexandri
nus nobilissimus in co[n]s
ilio niceno.

Iste iulius m[ul]tas p[er]secutiones sustinuit a p[ro]stantio arrian
no. et p[er] x. annos sustinuit exiliu[m]. tandem mortuo p[ro]stantio ad sedē suaz
rediit et duas basilicas extruxit. Tandem beata morte poti[us] sepelitur
in cimiterio calopodij. Amos p[ro]f. iij. monachoz. It[em]
alius Ammon. ccl. clerici cu[m] alijs monachis et sanctis virginib[us] ab ar
rianis interfecti sunt. Bachonius vir clarissimus pater
innumerabiliu[m] monachoz et monialiu[m] qui indifferenter o[mn]es reci
pit iuxta regulā ab angelo sibi datam. in egipto fuit.

Marinus episcopus treueren[sis]. magnus confessor

Quia tp[er]alia ecclesie data sunt q[ui] viri sci l[og]o t[em]p[or]e ad necessitatē suā solā et alicor[um] di et pauper[um] sustētati
onē disp[en]sabāt. Ergo tales scito aicos di q[ui] p[ro]terat de dispositio[n]e di. et ipse videt eos. Nec illa. Di
cūt quidā q[uod] nedū tp[er]alē sustētatiōez necessariū fuit ecclesiasticos h[ab]ere s[ed] etiā tp[er]alē iurisdic[ti]ōez ad
p[ro]p[ri]etatem iniquā audaciā volētiū bona ecclesiastica suis vsib[us] appropriare. nec decuit vt prela
tus p[ro]p[ri]etate sp[irit]uali p[re]ditus. p[ro]p[ri]etatem cui impet ab alio m[er]it[is] s[ed] p[ro]p[ri]etate eā possideat. Nec o[mn]ia
firmissime p[ro]bant ex legendis et dictis scōz patz. qui tp[er]alia d[omi]nia et possessiones terrenas latissi
mas iuste habuerunt. Quis em[en]t audeat dicere q[uod] tot sci p[ro]f[an]ices viri vtiq[ue] summe p[er]fectōis et l[et]i
tude. miracul[is] glosi. qui o[mn]ia tp[er]alia arbitrabant[ur] vt stercoza. q[ui] doctrina fulget ecclesia sicut sol et
luna. quoz scripta suos lectores sancti sp[irit]us igne accendunt. q[ui] plures p[ro]p[ri]a vitaz p[er] defen

Bexta etas. Cristus

Persecutio .xij. ecclie fit iussu iuliani pessimi apostate. qui sanguinē xpianorū ydolis ro-
uit s; nō impune. qz diuinitus occisus fuit p mercuriū sc̄m martyrē iubente beata virgine
Eunomi⁹ corpe heretic⁹ 7 aia leplūs. a q̄ emoniana heresis dicit xpm n̄ natura s; gēa filz p̄i
Macedoni⁹ heretic⁹ negauit sp̄m sc̄m eglē p̄i 7 filio. heresis magna Iana d̄ celo. pluit. Grā
Flauianus 7 deodat⁹. Hī choros psallētū in duas ptes diuiserūt 7 do maria iterfecit hoies
vigilias ad sepulcra martyrum instituerunt 7 iūnta apō p̄stātinopolim.

Paulinus eps treueren.
Dilatorion 7 Donat⁹ m̄.
Imperatores

Julia
n⁹. an. i.
m. viij.

Iouini
an⁹. m̄.
b. viij.

Valēti
nianus
ānis. xi

Paulus simplex discipu-
lus anthoni qui merito
obie cito ad p̄fectiōez venit
primo xpian⁹. demū monachus. tūc mag⁹. de in-
de apostata. tandē cesar 7 dolo august⁹ fuit. tota
liter fidem nitebat destruere.
Victorin⁹ Macharij duo
Donat⁹ grāmatic⁹ magister
iheronimi

Iste iulian⁹
Iste iouinian⁹ ca-
tholicus 7 bonus fu-
it. s; paz regnauit.
iuliano maluit tribunatū amittere 7 exiliū p̄peti. q̄z fidē abne-
gare. iō retribuēte xpo meruit ad imperiū sublimari. sp̄ victo-
riosus fuit Saxonēs 7 burgūdiones vincit
Juliana mar.

Iste valētinia-
nus deuot⁹ to-
taliter fuit 7 i fide sta-
bil. dīna ordiatiōe ad
ipiū pueit qz em̄ sub
fide abne-
gare. iō retribuēte xpo meruit ad imperiū sublimari. sp̄ victo-
riosus fuit Saxonēs 7 burgūdiones vincit
Iohannes 7 Paulus martires.

Anno mundi

v⁹. dliij.

Pape

Liberi⁹
ā. xvi. m̄.
viij. d̄ iij

Roman⁹.

Scisma. ij. ecclie inter liberiū 7 felice
euenit ppter arrianos. quib; fauebat
liberius. 7 iō tāq; hereticus a catholicis
reiectus fuit 7 felix in papā assumpt⁹

Anno christi

cccliiij

Iste liberius primo catholicus. ferunde ptra arria-
nos p̄cessit ob hoc p̄stanti⁹ arrian⁹ eū in exiliū misit. 7 clerus de
p̄sensu eiusdē liberi felice p̄sbitē in papā ordinauit. qui ampli-
us arrianos expugnauit int̄m vt arriani ipsi p̄stātū rogarēt vt li-
beri⁹ restituerēt tanq; eis magis fauorabilis 7 sic liberi⁹ reuocat⁹
fuit 7 felix delect⁹. s; qz liberius arrianis fauebat idē felix cū catho-
licis eū admonitū 7 otumacē tanq; hereticū de ecclia eiecerūt. Et tē
scisma sc̄m fuit 7 p̄secutio magna fidelū Et nota q̄ primūz
romana ecclia circa hec tpa infamez papā habuit. qz oēs aīcesso-
res hui⁹ liberi fūerūt sancti 7 exēplares vt sup̄ p̄z p̄ānos. cccl. rē.
Gregorius nazanzen⁹ doctor egregius in op⁹
pido nazāzeno eps vel p̄stātinopolitan⁹.

Basilius magnus p̄fessor 7 eps cesariē. claruit.

Et si one libertatē ecclāsticē tradiderunt martirio coronati. q̄sinq; aude-
at dicere tales ac tātos tā mltos sic delirasse vt hmōi tpalia d̄ iusticiā ac tēi volūtate detinuis-
sent. An n̄ poci⁹ vsq; hodie p̄tradictores eorū formidabili vidim⁹ morte p̄sumptos. iuxta quos
imprecatur fuit eis p̄stātus qm̄ paginā impialis testam̄ti p̄p̄is manib; sup̄ venerādū corpus
beati petri posuit. di. xvi. p̄stātus. Quis vnq; temerator nisi penituisset hāc maledictiōez x

Iustina impat̄rix arriana
secrete tpe viri sui. sed im-
pia vroz puissimi valentini
ani imperatoris multum
post p̄sequit catholicos 7
precipue ambrosium

Didim⁹ cec⁹ ab infantia
diuinit⁹ factus est doctor
mag⁹ 7 eps alexādrinus.

Gordianus 7 epimach⁹ 7 alii mlti martires
Rufin⁹ p̄sb̄ mltā scriptis 7 historiā ecclāsticē.

Quiriac⁹ epus 7 m̄.

Gallican⁹ martir

Iohann. XLIX.

Iheronim' presb't & cardinalis incepit clarescere in eccl'ia dei. de dalmatia oriū d'. sp scissime vite fuit. hereticor' malle. ac toti xpiane veritatis solidissimū fundamētū. doctor principalis nō solū latinis atq; grec' vtz etiā hebraicis l'is erudit' fuit. **P**riam' quidā nobilis de seie troianor' q' in lūbardie p'tib' venerat. rebellauit atra ipiū s; mor' interfecit' ab exercitu romanor' fuit. S; filij ei' fugiētes regnū frātie inchoarūt inuit' romanis. & coloniā extruxerūt & ibidē vt coloni habitare ceperūt. **M**arcomit' filius p'dicti pami fuit dux eor'. s; pharamūd' fili' ei' fuit prim' rex frātie **C**olonia aut' an' hec tpa dicebat agripina

Burgundi sūt xpiani.

valēscū
g'tiano &
valēti

niano annis. iij.

g'tianus
cū valē/
tiniano

Iste valēs frater fuit va
lentiniani & cū eo diu re

gnauit. s; timore eius s'ceptā transf' exerce
re nequaquā ausus fuit. s; eo mortuo cū sol' regnaret catholicos p'sequi. & mōchos ad militādū reuocauit. tandē post mltā infortunia ipia morte p'it. tū cū aliq' p'nia.

tuit. tandē p' maximū tyrānūz dolo occidit' & ille nō lōge post iuste a theodosio morte punitus

Iste gratian' vidēs republicā pene iam de solatā theodosiū cesa rē fecit qui vbiq; vic
tor existēs multa resti

Synod'. ij
Cōstatiop/
litana vniū/
sal. cl. epozū

etra macedoniū
hereticū.

v'. d'lxij

v'. d'lxij.

ij.
felix. mē
ā. i. m. i.

Romanus.
d. ij.

Dama/
sus. an.
xviij. m.

Hispanus
ij. d. x.

ccclxij.

ccclxij.

Iste felix vir scūs p'stanciū augustūz cōfessor mltā laudē digna patrauit. adiut' hereticūz declarās floridissimor' viroz studijs qz grādis nūe de papatu ei'ci' & rus tpe suo claruit choros cātantium ordi tand' capitis abscei nauit in eccl'ia. gl'ia patri rē. post singulos sione martyr xpi psalmos dicere iussit rogatu beati iheroni consecratur.

mi. In v'sib' dictādīs excellentissim' fuit.

plurimaq; scripta reliquit & precipue histo riam papaz & martyrum. **C**onciliū etiā. ij. vniuersale id est cō stantinopolitanū atra macedonium celebrare fecit. **E**i'us festū agitur. xi. decembris

Ambrosius romanus doctor principalis mittit a valentiniano ad medio lanū. & statim in ep'm diuinitus eligi' vt ipse testat' in libro de officijs. **R**apimur de tribūali bus ad insulas. cogimur simul discere & docere.

Martin' eps tburonen'. claruit in gallia vir admirāde scitatis. de pānonia oriundus exiit. **I**ohannes heremita sanctissimus qui theodosio triumphum p'edixit.

Euafit. Reuera possumus adducere illud gamaliel actuum. v. **S**i a deo est. nō poteris dis soluere rē. **T**anta siquidem per huius mundi potētes pariter & sapientes facta. **L**egim' conx

[Red mark]

Bexta etas. Crisius

Augustinus cathaginese. de affrica rethor maximus. et in omni phia ac poetria incōparabil. in
sup omne scibile qd vnqz pbi repire potuēt in iuuetute sine magna difficultate adeptus. circa
hec tpa ad mediolanū mittit. vbi statim a brō ambrosio puerit. et in xpi nōie posposita mani
cheoz heresi baptisat. Hic creuit in doctore ecclie precipuū. et hereticoz malleū valentissimū
nō lōge post in epm yponensem sublimatus totā eccliam suaz fonte doctrinaz p annos .liij.
abundantissime irrigauit.

Impatores

Iste theodosius immēse religiositatis extitit. xpo et ecclie fidelis
simus. ideo in oibz adiut' est a dño miracul' etiā a ptis. hostes
supās. sibi et oibz principibz oñdit qstū valet ad victoriā obtinē

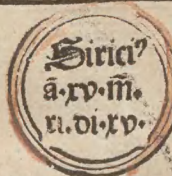
trīphauit anrilis. Nā tela qui hostes ptra eū milerāt retrorsum acta in ipsos atrocit' reuer
tebant. Qd videntes barbari pauore nimio prostrati pnuo sese xpianissimo principi subdi
dere. vnde et poeta claudianus licz paganus hoc idem testat' dicēs. Qd nīmū dilecte deo tibi
militat ether. Et iurati veniunt ad classica venti. Quā humiliter se habuit in correctione a
broz ptez in legenda eiusdē. Glide augustini li. vlt. de ciui. dei. Et quō ydola subuerti cū tem
plis iussit. et quō iohāne heremitā pfuluit. et quō flagbat magis bñficiēdi caritati qd dñandi
cupiditati. Moritur tādē bñ disposita republica quā dñolātā inueit. primo stabulari' fuit et ppi

Anno mundi.

v. d. lxxiiij

scutes p mor' e

Pape

Romanus.

Anno christi.

cclxxiiij.

Iste siricius statuit. Hatanarius rex gothoz
vt de ipsa secta manicheozum sequit' xpianos in terra sua.
nullus recipere. nisi cum tali. vbi multi martyrio corōati
pacto qd in monasteriū retrud' Firminius eps ambianē.
ref ibiqz pñiaz ageret cūctis di. Honoratus. et Sabin' ibi
ebus. et in fine vite tñmodo omnes sancti confessores
viaticū sumeret. Omnes etiā Placella vxor theodosii de
illius secte quos reperit exilio paupibz maximā curā habu
damnavit. it. quibz suis manibz officio
Priscillianus eps hispanie ca. sissime seruiuit
dit in heresim pessimam inde. Marcellus episcopus appa
heresis priscillina nie martyr

Paula piousa sanctissima et filia
eius eustochium virgo claruēt
quaz beatus iheronimus sepius
meminit. vitamqz paule dignis
laudibz conscripsit.

Theophilus eps alexandrie.
Seruacius tūgroz eps qui vici
tur fuisse cognatus xpi floret.
Seuerin' eps colonien. magne
auctoritatis et sanctitatis fuit.

tra patrimoniu ecclesie pene in omnibz finibz totius xpianitatis. vt nequaqz credibile sit
q hūano modo potuisset insultus hmoi tolerasse. siue aliquid recupasse post tam crebras de
speratasqz spoliacōes. S; qz de celo dimicatū est ptra eos. ideo vt fumus pierūt vniuersi ho
stes acclē. vltqz in pñis. Elbi pñatie arrian'. iulian' apostata. valēs. hatanari'. hailarie'. gāferic'
honoricus. atila. seuo totila. theoderic'. pñaci'. iij. et. v. leo. iij. et. iij. heinricus. iij. et. qrtus fre
dericus pzi' et. ij. ottho. iij. ludovicus. iij. et ceteri pñptores cū suis ppublicibz. qui quasi ho

Folium.L.

Rome capit a gothis 7 incēdit. 7 sit illa famos aaltricio inter paganos 7 fideles. qz pagani cū mīna blasphemā nitebāt fidē exinguere. 7 culturā deoz reasumere. 7 n̄ pualuerūt. qz halaric⁹ rex gothoz met xpian⁹ fuit. 7 pepcit oībz pfugietibz ad iac. 7 sic pfusa fuit impietas paganorū eo q n̄ potuerūt pbare vīffortuniū euenisse ex eo q roma abieciſſy dōlatryā 7 fidem recepiſſet De hoc augustinus in libris de ciuitate dei. 7 ozoli⁹ habundāter tranctant

Claudius poeta rome

Marcius magnus p̄. hibernoz apostolus. circa lxx tēpa in hibernia venerat. cū suis sorozibz angeli sepe colloquio fruitur.

archadi.
cū hōzio
an. xij.

Iste archadius puer adhuc qn̄ p̄ eius defunct⁹ fuerat. 7 quidē satis bon⁹. s3 p̄lea

adūficates cū matre suo honozio perpenus est qz multa picula 7 tyrāni de gētibz barbaric⁹. scitibz gothis. wādalis 7 hunis surrexerūt q mltas puincias depopulati sunt. 7 nisi xpi gratia singulariter xp̄i fidelibz p̄ncipibz succurrisset. totaliter perijissent.

Thacezel comes archadij meritis scōz q̄s secū duxit. exēplo thēodosij cū. v. p̄terruit hostiū lxx. milia. scō et iā ambrosio sibi in vīſiōe apparēte. s3 post elat⁹ scōs viros cepit psequi 7 ecclesiam temerare ausus est. 7 statim occidit pbauitqz in se vno. ad vtrūqz sp̄ diuinū vigilare ius dicitū. qn̄ 7 cū superauit adiut⁹. 7 cū p̄tempſit occisus ē. De hoc sunt infinita exēpla. etiā hodie. Sanctus heraclides qui scripsit vitas patrum. ad lausum episcopum

Prudentius poeta cristianus

v. drcij

Romanus.

i. Ana/
stasi⁹. a.
iij. diebz

xxvi

ccccxij.

Iste anastasi⁹ statuit q cū sc̄m euāgeliū legeret oēs stare deberent. 7 qui caret aliquo mēbro non deberet fieri clericus. Idic fecit fieri vnā basilicam p̄pe scolam mamertini.

Pelagius hereticus. 7 scelestinus 7 iulianus ep̄us. a quibus pessima heresis pelagiana. dicit hominem sine gratia. posse mereri. 7 baptismum 7 orationes ecclesie irritas esse. 7c. Augustinum multum contra eam laborauit.

Ita vna ecclesiam priuare nitebant aut suffocare. nunquid preualuerunt. Ecce hodie floret cultus dei cū glā. 7 illi si p̄nāz nō egerūt. ap̄d inferos p̄tremiscūt. S3 nūquid hūana virrute id actū credimus. Minime. Iḡi si deus p nobis. quis d̄ nos. Ecce regnat fides sancta videtibz 7 inuidentibz inimicis dētibz suis fremētibz 7 tabescentibz. Nil p̄tra manū om̄ipotentis valentibz. iuxta p̄phāz psalmiste dicētis. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos. sca. p̄. tuos. Et itez. Sepe expugnauerunt me a iuuentute mea. etem̄ 7c. Et qz grādia mala p̄tigit aliqñ p̄pter hmōi disputationes. suggerētibz quibuscūqz impijs in aures principū. q̄ecclesiastici terrēa dñia licite nō possiderēt iō aplica sedes inhiuit ne āmo do fiant. neqz vlli liceat dēinceps indubiū reuocare. qd̄ tantis sanctissimoz viroz doctrinis 7 exemplis p̄stat roboratū. aduertāt sensati principes q eis vtile sit 7 salubre. post tot ānoz curricula ac varios rex euētus. vbi nullus vnqz p̄speratus est. Neqz sibi p̄mitāt incōsulte posse immutare. q spū scō durate statutū ē. ac tot patronos 7 celoz inspectores presidētes iā habet.

Cronica sancti iheronimi finit hic circa annos dñi. cccxxx.

Bexta etas. Crisus

Constantinus comes honorij mirabili felicitate in breui multos tyrānos et barbaros pstra uic
xpi adiutorio suffultus. Et nō q sicut dicit beatus iheronimus. Romani in principio erant
fortissimi. sic in fine debilissimi. nam ad ppullandū hostes necesse ē q̄tūdie barbaros puocare

Iste honorius clementissimus fuit. Cūq̄ diceret ei cur rebelles nō occideret. ait. Ut nāz
esset mihi possibile ad vitā mortuos reuocare. Et ob piā fidē quā in xpo habuit mltos tyran
nos obtinuit sine sanguis effusione. et piculosa illa tpa paulatim sub eo quieuerunt. Et hic

Impetatores honorij
fili' theo
cosij. cū theosio minore annis. xv. iher uia lē.
Marim' eps nolanus pphcie spū claruit.

Ossio samuelis pphete translata sunt pstantinopolim ab archadio. Donatus eps.

Ticonius aser multa scripta reliquit.

Epiphanius eps

Tholomacius martyr

Sulpicius seuer'

Orosius

Sisinnius

Martirius

Alexander

Dorotheus

Melania

Dyocles

Ancilla

Nathanael

Isidorus primus

Stulta

Ammon

Pachonius

Alexandria.

Johannes crisostomus exilio damnatus ab eudochia regina vxore archadij. ibiq̄ moris ar
dore solis. et archadius excomunicatur ab innocentio. eo q̄ consensit.

Anno mundi.

v^o. dciij.

v^o. dciij.

Pape

p^{ri}mus.
Inno/
cētius.

Albanen.

an. xv. m. ij. di. xx.

3ozim'
an. iij. m
vij. di.

Grecus
ix.

Anno christi.

ccccij.

ccccxij.

Iste innocentius statuit qd nō solū presbiteri s3 oēs xpiani
deberet vngi oleo infirmoz. et sabatho ieiuniū celebrari. et ad mis
sam osculum pacis dari. pluresq̄ regulas dei ecclesie et monaste
rijs et iudeis et paganis tradidit. vt patet. xx. vij. q. i. Nunquid tē
Iste damnauit ad instantiam concilij africanū heresim pelagia
nam cum suis heresiarchis. vide. xxij. q. i. de hac materia.

In q̄nta reuerentia olim scī doctores. p̄es et p̄ncipes et p̄cilia ha
buerūt aplicā sedē vt nihil auderet sine p̄sensu dñi p̄pe diffinire
De hac materia sunt p̄les eplē scī augustini. et alioz scripta

Talmud iudeoz qd sonat apd eos doctrina pponit circa hec tpa āno dñi. cccc. a duobz sum
mis rabi scz rabinā et rabasse. liber vtiq̄ grandis et maior decē biblijs. in eo sunt inexecrabilia
mendacia. turpia. fatua. abhominabilia oīra legē dei. legē nature. et legē scriptā. Clidētes nanq̄
iudei legē suā q̄tūdie deficere. fidē xpianā proficere in toto orbe. etiā cū glā tpalium. hos duos
deceptores instigarunt q̄tū hunc libz pponeret. et tanq̄ moysi scriptis firmā adhiberent fidē
prohiberentq̄ sub pena mortis ne quis aliquid negaret de his que in eo p̄tinent. Sc̄m est ita
ad suā infelicem excecationē et suoz p̄petuā damnationē. Ne aut simplices haberet occasionē
recedendi a tanta falsitate iniunxerūt eis vt interrogati de difficultibz. r̄spondeāt. Nos hec nō in
telligimus sed rabi. nostri poterunt respondere vobis. Sic traditi sunt in reprobū sen

Iste 3ozimus statuit ne de
fici tabernas teneat. aut vi
na vedant et vt cereus bñdi
cat in sabatho scō. et q̄ bu' nō
fiat cleric' nisi prius liberat'
sit a dño suo Ipse misit le
gatos ad p̄ciliū cartthaginē
pro rotuozatione eiusdem.

Folium.LI.

Genserius rex vandalorū infinita mala facit. p. longum tps in diuersis mundi p. tibus. tyrannus pessimus et arrianus. precipue religioni xpiane et nobilitati infestus fuit. Romā cepit. africa destruxit. sub quo augustinus morit. anno dñi. ccccxl. **A**tila rex hunorū flagellum dei. tyrannus atrocissimus. longo tpe psequitur hūanum genus. tandem p. fectus moritur p. fine more tyrannorū. Alibi dicit q. proprio sanguine suffocatus fuit. **J**ohānes cassianus heremita electus a crisostomo de pstantinopolenit. marsilia. collationes patris scripsit et alia. Et fuerunt infiniti sancti heremite et monachi.

Amanus episcopus aureliace. ciuitatem suā liberauit suis meritis ab hunis

theodosius cum valentiniano
filius filius
alchadij an. xxvj.

Thimotheus hereticus dicit xpm vix deū et hominē quidem esse. s. addidit falsum. dicēdo diuinam naturā p. uersā esse in humanā.

Palladius episcopus mittitur ad scotos.

Tholicius fuit et deuotus princeps. nec tñ valuit p. h. bere barbaros quin multas p. uincias p. faret. p. mittere deo Gr. ndis nāq. exercitus gothorū totū romanū imperiū in p. tibus occiden. tis vastauit. s. in oriente trāquilla pax fuit et sanctitas.

Concilium carthage inest. fuit. cccviii. patrum cōtra pelagiū hereticū in q. scūs augustinus solēnis triphator contra hereticos apparuit. cunctos vincēdo

Sarones hoc tpe angliā intrare ceperunt et paulatim crescentes tandem totū regnū et vradema obtinuerūt

v. cccxiiij

Primus
Bonifacius an.
viii. di. viij.

Romanus

Romanus

secundus Celestinus an.
viii. di. ix.

ccccxxij.

Iste bonifacius statuit ne mulier tangeret pallam altaris aut lauaret. Ipse habuit scisma cum eulaliō presbitero qui secum electus fuit. et preualuit q. maior et sanior pars secum erat. et imperator etiā cū vxore sua sibi magis fauebat. brata est sancta sinodus ephesina contra heresim nestorij episcopi pstantinopolitani. qui negabat beatam mariam veram esse matrem filij dei.

Iste celestinus instituit dici psalmos ante missā et ex hoc exordium sumpsit vsus quē post et ecclia seruauit de introitu et graduāli et tractu. Tēpore eius celestinus episcopus pstantinopolitani. qui negabat beatam mariam veram esse matrem filij dei.

Scisma quartum qd fuit inter bonifaciū et eulaliū. causa fuit discordia eligentium. et obtinuit bonifacius. quia maior et sanior pars erat secum.

Predestinatorū serpit heresis. que dicit nil pdesse ad vitā q. sancti virtuose agunt.

Iheronimus obiit miraculis inauditis clarus Eusebius discipulus iheronimi claret post eū.

Nestorius episcopus pstantinopolitanus dicit xpm p. uerū hominem nō deum. heresis magna.

Lupus trecafinus episcopus floruit. qui attilam mirabiliter a preda compescuit.

Cirillus alexandrinus episcopus fuit in concilio ephesino.

Et sum ut plus his nugis credāt. q. moysi aut crisostomi. Tuleruntamen plures in diuersis mundi partibus conuersi crebro legunt. aliqui p. fide magna fecerūt. et vtilissima scripta reliquerūt.

Si

Sexta etas. Christus

Tota gallia etiā affrica. hispania &c. interijt pmissiōe dīna ab in cursu barbaroz quingētoz m; liū. & oēs pene ciuitates in terrā pstrate fuēt exceptis paucis. q̄ scōs epōs habuerūt. ob qd̄ dī tūit? ptece sunt. Et fuēt tpa horrēda Ciuitas metēsis muros habuit insupabiles s; cor rueēt ppter peccata ciuiū. & sic exusta fuit ¶ Ecclia dei isto tpe valde tribuat. & p̄cipue in af frica. Pā augustino mortuo totus cler? aut martirizāt aut expellit a sedib; suis in exiliū. nec fuit similis p̄secutio ibi vsq; tunc. ppter gansericū regē wandaloz & bonericū filiū eius qui fu erunt arriani & ecclesias clausurunt. Tandē etiā ipsi male perierunt more solito.

Dilarius ep̄s erelateñ. claret in gallia Merlinus de inculto genitus claret in brita;

Imperatores.

nia spū. pphetie. cui? instinctu rorigonus rex briton u; valde dilatauit fidē xpi. Quic successit vterpādagor frater eius. qui fuit pater arcturi de q̄ p̄stauit idēz vter. i. caput draconis. qz p draconem in stella p̄nuntiatus est. Iudei plures submergunt in

Synod' in
euesina vni
uersalis cc.
patz contra

Patricius filius sororis scī martini. mirabilū op̄ez. vixit annis cxx.

mari decepti p dyabolūz qui eis apparuit in specie moyli quasi veller eos introducere in terras promissionis Quidaz vero eua dentes fidē xpi receperunt

nestorium hereticum

Paulinus ep̄s nolanus vir scūs de q̄ loquit gregorius in dyalogo suo.

Anno mundi.

v. dcccxiij.

Pape

ij.
Sixt?
an. viij.

Romanus.
d. ix.

Anno christi.

ccccxxiiij

Iste sextus vir sanctus erat totus humilis & misericors ecclesiāz sancte ma; rie maiorem edicauit. Dabuit quendam emulum nomine bas sum qui eum diffamauit. De q̄ cum se concilio purgasset statim post bassus moritur quem tamē proprijs manibus sepeliuit. Germanus episcopus antio; doren; tres mortuos suscitauit & etiam asinum suum defunctūz Dim pedes lauit sine exceptiōe. Eucher? lugdunē. ep̄s & doctor Seuer? treuerē. ep̄s sanctus Namertin? abbas in monaste; rio sancti germani & allodius fu it ante eum.

Septem dormientes euigilant quos tetius ante cc. an nos in spelunca reclusit Petronius episcopus tononien. fecit vitaspaz vir sancte vite ab infantia. Marianus monachus & plures alij sancti & docti viri flo; ruerunt Eutropius p̄sbyter scripsit plura. Victorinus massilien. Maruchas episcopus filium regis persarum a demone li; berauit & multum ibi fides creuit

Terremotus maximus apud constantinopolim p quartuor menses & infans dixit vt cātarēt. Scūs deus sanctus fortis sanctus & immortalis misere re nobis & sic cessauit Hoc postea in calcedonen; sinodo confirmatum est Festum sancti petri ad vincula instituitur & stupē da miracula per eius cathenam sunt.

folium. LI

Celū ab aq̄lone efficit q̄ igneū. 7 fulgurātes haste apparēt
 Terremotus p̄tinui. 7 signa plura fuerunt.
 Codex edit. q̄ 7 liber theodosian⁹ appellat. qui omnium
 principum legitimorū habet fines.

Beatissim⁹ iohānes baptista caput suū reuelat duob⁹ mo-
 nachis qui iherusalē venerāt. Gothi autē q̄ eundē patronū sibi elegerant in uicti p̄manserūt

Luna obfuscat
 Cometa appet
 7 p̄ pauca ap̄d
 tholosam gallie riuus sanguinis lō.
 q̄ssim⁹ fluxit tota die

Undecim milia virginum cohoes apud coloniā Agrippinā marty-
 rizatur ab hunis. 7 colonia statim etiam destruitur
 annis. vii.

marcia⁹
 cū valen-
 timano

Iste martianus catholic⁹ fuit. 7 cū valentiniano impauit. s̄ post ap̄d p̄stan-
 tinopolim interempt⁹ fuit p̄spiratiōe suorū. Hic in somnis vidit arcū attile
 p̄fractū. e hoc ipsum intelligēs
 mortuum. 7 sic factum est.

Synodus
 iij. calcedo-
 nen. vniūsa
 l. dccc. pa.

Echius patricius p̄tra attilam
 pugnat. fugans euz. 7 cesa sunt
 ibi. s̄ in territorio aurelianē.
 clxx. pugnatorum

trūstra eutichen hereticū. q̄ fuit abbas cō-
 stantinopolitan⁹. Hic dixit vnā naturā esse
 vbi dei 7 carnis. Et dyoscor⁹ olim eps ale-
 xandrinus. defensor illius fuit

v. dcliiij. v. dcliiij.

primus
 Leo an.
 xxi. m. i. d.

Tuscus
 xxviij.

ccccliij. ccccliiij.

Iste leo sanctissimus longo tpe cū multiplici fructu p̄fuit ec-
 clesie tunc infinitis piculis laboranti. p̄p̄ tyrānides principū. 7
 hereses varias falsoz doctoz. Plures finōes 7 epl̄as scripsit.
 ita egregie. vt inter oēs doctores florē dictamīs reportasse dica-
 tur 7 quecūq̄ dixerit sic sunt approbata. vt nulli fas sit in mini-
 mo ab illis dissentire Ipse suis meritis attillaz a roma 7 italia
 auertit manū sibi āputauit p̄pter quendā temptationē sed be-
 ata vgo ipsam restituit. In canone addidit. sc̄m sacrificiū im-
 maculatā hostiā. Synodus calcedonen iussit celebrari median-
 te martiāo impatore. Tandē plures agones beata morte poti⁹
 sepultus apud sc̄m petr⁹ Festum eius agitur in vigilia ap̄loz pe-
 tri 7 pauli. quidam dicunt. xi. aprilis.

Genosa vgo claret parissius
 q̄ fuit velata a scō germano
 walleranus eps sanctus.
 Marinus eps epl̄xiozum.
 epus
 Juuenalis iherosolimitane
 Anatholi⁹ constantinopolita⁹
 nus episcopus
 Hī duo fuerunt in cōcilio
 calcedonensi principales

Tpe huius pontificis misterium beatissime trinitatis euidenti miraculo in ptib⁹ gallie re-
 claratur. Cū em̄ quidā eps celebraret. Vidit sup̄ altare tres guttas clarissimas equalis mag-
 nitudinis cadere. que simul defluentes. 7 in vnum p̄iuncte gemmam pulcerrimam effecerūt
 Quam cū eps in medio crucis auree posuisset omnes alie ceciderunt

Nicasius remen. eps martyrio coronatur cum eutropia sorore sua ab hunis truncatus ait.
 Domine viuifica me. fm̄ verbum tuum.

Sexta.etas Crisus

Arcturus rex britanie nōitissim⁹ in victorijs. ccccl. viros gladio suo interfecit. Ecclie dei subue-
nit ⁊ fide valde ampliavit. oēsq; terras frætie. datie. noruegie ⁊c. sibi seruire coegit. Perdit tã
de nec vsq; hodie scitur vbi manserit. Ethicius senator in burgundia tpe famis. iij.
pauper⁹ sustentavit. ⁊ celestis pmissionis vocē audire pmeruit. Anglia in flore tpe arcu-
ri. cui ter dena regna seruierunt. s; tpe paruo Meretrix quedā pepit infantes. vii. vno ptur
in piscinā proiecit ⁊ vnus factus est rex lōgobardoz. Heizei pp. herte ossa transferunt de sa-
maria in alexan-
driam

Impatores.

primus
Leo an-
nis. xvij

Isste leo fm qsdā fuit ver⁹ catholic⁹. fm alios au-
tē dī q nimis imprudēter ymagines scōrū iussit

zeno
annis
xij.

Isste zeno fuit
arrian⁹ ⁊ totali

oburi. pp. qd a papa excōicat⁹ ter crudel⁹ catholicos fed⁹ inijt cū gothis ⁊ filium leonis
fuit. Vides tñ q hñ leo fm⁹ interficere volēs alt⁹ simil⁹ ei offerēt. Ipe theodericū puez. post
s; leo. iij. fecerit. tpe gregori⁹. ea regē gothoz a pte suo in obsidē accepit. Venetiar⁹ ci-
iij. qz tūc fuet tpa turbulēta uitas inclita pdit aut poti⁹ apliat circa hxc tpa āno dñi. ccccl. n̄
⁊ inquieta. a pastorib; sicut roma. s; a potētiorib; ⁊ ditionib; puinciar⁹ adue-
nis. illic pp. psecutionē attile pfugiētib; viz est ⁊ summo laudis extollēduz pconio. potuisse
a tot tāq; diuisis vrbib; ⁊ oppidoz pplis pditā ciuitatē p ānos mille cū tali incremento ac glo-

Anno mundi

V. DCLXIII.

Pape

p. Hy-
lari⁹. a. vi
m. iij. d.

Sardus
vi.

Sim-
plici⁹. a.
rv. m. ij.

Liburtin⁹
d. vij.

vie splēdore
vnanimiq; sa-
gacitate pua-
re.

Anno christi

CCCCLXIII.

Isste hylarius dedicauit ecclesiam beati stepha-
ni iuxta basilicam beati laurentij. Idic constituit vt nullus pon-
tifex sibi successorem pstituat. vt habetur. viij. q. i. Pleriq; de
pellitur in monasterio sancti laurentij quod ipse pstruxit. Sub
ipso dyonisi⁹ abbas romanus ciclum paschalem perpetuum
adinuenit. qui vocatur tabula dyonisi⁹ ptenens annos dxxxij.

Narci euangeliste corpus transfertur ad venetias de alexādia.
Letanie maiores instituuntur a mamerto episcopo viennēsi

Remigius remensis episcopus qui post clodoneum. regē fran-
cie conuertit

Prosper episcopus vir clarus sciētiā sanctitate vite de aquita-
nie terra

Theodorus episcopus sirie scripsit cronicam ⁊ plura alia

Ciprianus amfilien⁹ episcopus vir supra modū misericors
torum qd habuit fratrib; in necessitate dedit.

Heretis acephalorum fuit que impugnauit pcliū calcedonēsi

Isste simplicius diuinit⁹ v-
bez in quinq; regiones. ⁊ plu-
res ecclesias dedicauit. Idic
constituit vt clericus inuesti-
turam nō recipiat a layco qd
fuit post per alios magis ro-
bzatum. vt patet. xvi. q. vi.
per totum. Sepelitur in vas-
ticano.

Fulgencius episcop⁹ ruspen-
sis claret luculētissim⁹ doc-
tor scientia ⁊ fide plenus na-
tione aser

Achan⁹ eps cōstātinopolitan⁹
in heresim cecidit ⁊ damnat⁹

⁊ famosus hereticus fuit.

Bonifacius martyr ⁊ alij mlti

ti martires

Iolium. LIII.

Disputatio illa famosa facta est apud carthaginē contra arrianos iussu honorici regis. cui scripta habent. s. p. revalentibus catholicis rex impius arriana heresi plenius eos usquequaque persequitur. s. non impugne. nam octavo anno regni sui percussus a domino sceleris omnibus miserabiliter expiravit.

Eugenius episcopus carthaginensis. et **Felix** episcopus abritanensis. cum alijs episcopis et clericis. et ecclesie membris numero. iiii. dcccclxxvi. miserabiliter tractati et in exilium mittuntur ab honorico rege vadalorum. Et tunc clerus africanus fortiter pro christo agonizat usque huc. **Constantinus** autem non ab exilio revocavit sed castrimundus qui multi menses manibus et linguis abscessis recte post. ix. annos ei successit. iteque ecclesias claudit

Dionisia cum filio suo maiorico et germana datina leotia filia sancti germani episcopi **Emilianus** medicus

Fames incredibilis facta est quae totam africanam vastavit et alias regiones. occasio cuius plurimae sancti et sancte facti credunt propter elemosinas suas. **Theodericus** qui arrianus fuit. rex gothorum. totam ytaliam possedit longo tempore. et quidam tyrannides et fideles fecit. ob quod fuit pietus post mortem in os vulcani pro iohanne papa et symachum patricium. quos iniuste necavit. secundum gregorium in dialogo suo.

Victorianus proconsul martyr mirabiliter cruciatus est. Et **Victoriana** honorabilis matrona. et alij plures et **Inuentio** sancti michaelis in monte gargano facta fuit hic

v. dclxxij.

v. dclxxij.

Romanus .iij. Felix a. v. iij. u	ex patre felice ex regione fasciole xi. diebus. xix.	Gelasius a. viij. m. viij. Aster die. xviii	Anastasi a. iij. m. xi. Romanus diebus. xiiii.
---	---	--	---

ccccxxij.

ccccxxij.

Iste felix sanctus est ut patet ex sermone beati Gregorii. ubi narrat de tribus sororibus matris sue. Fuit enim attritus ei. Hic constituit ecclesias ab episcopis dedicari. Hic damnavit achacium eo quod ad communionem recepat petrum alexandrinum episcopum. Hic statuit quod accusato dande sunt indutiae. ut ad respondendum se parare possit. et quod accusatores et iudices tales esse debeant. quod omni careant suspitione et macula. De ipso fit mentio. lpi. dist. orosius.

Iste gelasius canonem misse ordinauit. prefationem. hymnos. tractus. odores. sic ambrosius. fecit. et in libros autenticos et apocryphos distinxit. xv. dist. Sacrosanctum tunc tempus ordinandi et examinandi presbiteros ordinauit. Ipse etiam impatorem excoicauit. et excoicari posse ostendit. xvi. dist. **Dionysius**. Sub eo de corpore barnabe et euangelium mathei revelauit.

Iste anastasi primo pontifex fuit. sed postea se ductus ab achatio et communicavit ei. ab hoc clerus separavit se ab eo. Et quod voluit restituere achacius occulte. licet non potuit diuino iudicio percussus est. intestina eiciendo. xix. dist. Anastasi. et. Et hic videtur secundus infamis papa. de toto cathalogo pontificum usque huc. quod primus se liberius fauebat arrianis. iste nestorianis utrobique con-

currere resania imperatorum.

Iohannes damascenus secundum quosdam fere his temporibus fuisse. Alij dicunt quod post gregorium Iohannem iniuste sibi amputata beata virgo ei restituit. multa scripta subtilia reliquit.

Solennis episcopus caruotensis. vir sanctus insignis habetur. de quo facit mentionem gregorius in dialogo quod graue sustinuit purgatorium. quod in scismate pertinaciter adhaesit laurancio usque ad finem vite. sed ante mortem penituit. **Paschasius** vir sanctus **Scabrigida** iscoria claret

Hexa etas. Christus

Clodoneus prim^{us} xpianus rex fracie circa hxc tpa baptizat^{us} e a scō remigio. **H**abuit em^o vxorē xpianissimā nōie clotildis. q̄ fuit filia regis burgūdie q̄ sepius monuit eū vt relicta ydolatria in vxiliū dī crederet. s; n̄ acq̄euit. **P**ostea cū bellaret adūsus regē almanie. corruere cepit ex^{er}ercit^{us} ei^{us} r̄ infusis lacrimis ait. **I**hesu xpe quē regia mea p̄dicat eē filiū dī. q̄ subuenis in tribu latioē r̄ das auxiliū i te sperātib^{us}. tuū deuot^{us} postulo auxiliū r̄. r̄ sic habita victoria veit cū. inq^{ui} ad baptismū. **E**t colūba celit^{us} āpullā cū crismate attulit. vñ reges fracie vsq; hodie inūgi solēt exēploq; ei^{us} totū regnū fidē suscepit. r̄ deinceps sp̄ victoriosus fuit. r̄ gothos supauit r̄. cepitq; extūc deuot^{us} eē erga dēū r̄ scōs ei^{us}.

Impatores.

Anasta
si^{us}. anis
xvi.

Iste anastasi^{us} malū habet testi
moniū qz factus fuit heretic^{us} per
achaciū p̄stātinopolitanū ep̄m r̄ cū a papa moneret p̄ solēnes
legatos vt ab arriana p̄fidia discederet. r̄ndit. **N**os cū simus
impator iubere volum^{us}. n̄ aut nobis iuberi. **A**rrogātie ver
bū etne hūiliatōis. licz inutil^{is} subsecuta est vltio. qz paz post
iusto dei iudicio fulmie p̄cussus interijt sensat^{us} principib^{us} sue
resanie horridū reliquēs exēplū. **I**pse etiā miserabilis fuit nec
vnq; meruit victoriam. deo pariter odibilis r̄ hominib^{us}.

r̄ p̄cipue erga icm martinū.
cui preciosuz equū cum alijs
mūerib^{us} obtulit. **C**ūq; vellet
eū redimere. iussit dari. c. soli
dos argēti. s; nequaq; equus
se mouit. **A**t rex. **D**ate inquit
adhuc. c. r̄ tūc equ^{us} solut^{us} abijt
ad nutū regis. **T**ūc cū leticia
rex. di. vere. b. martinus lon^g.

Anno mundi.

v^o. dcccij.

Pape

Sardus.

Sima
ch^{us}. a. xv
m. vij.

dieb^{us} xvij.

est in auxilio s; carus in nego
cio. **E**t hic videt^{ur} quasi ij. com
stātinus. r̄ ij. helena rememo
rari.

Anno christi.

ccccxiiij.

Iste synachus vir bonus cleri r̄ paupum amator fuit elect^{us} cū lauren
tio r̄ bis habuit p̄tenciosuz scisma cū eodē. s; p̄ualuit iudicio ecclie r̄ theodorici regis. xvij.
dis. **C**ōcilia. **H**ic p̄pleuit hymnū angelicū. **G**la in excelsis deo r̄. r̄ cātari instituit. r̄ multa vti
lia statuit. **C**lez cū laurētius ex mīa fecisset ep̄m micerinū. nō reddidit sibi vicem iuxta bñficia
p̄stita s; iterato erexit se p̄tra eū. nec sic profecit. qz cum symachus se plene purgasset coram
synodo de obiectis criminib^{us} cum gloria restituit. r̄ laurentius cū suis dānatus fuit.

Scisma quintum qd fuit inter symachum r̄ laurentium. causa fuit discordia eligē
tiū. sed symachus obtinuit iudicio p̄cili^{is}. in quo theodericus rex p̄sonaliter fuit. qz maior p̄
erat secum. sed post annos quattuor surgit itezaltricio in clero p̄pter crimina obiecta syma
cho r̄ factum est scisma sextum ecclesie. sed cum symachus se purgasset coram cōcilio et rege.
restituitur cum gloria r̄ laurentius dānatus fuit.

Symachus patricius martyr clarus habetur vir sanctus r̄ strenuus. qui rege theoderi
co iniusto sepe obsistit ob quod tandem ab eo martyrizatus est cum iohanne papa.

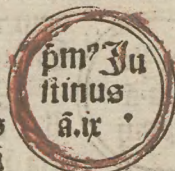
Boecius vir consularis incomparabilis scientie. r̄ in omni virtute perspicuus. fuit ge
ner^{us} p̄dicti symachi r̄ post mltā q̄ gloriose gessit tandez exul iugulatur pro iusticia a theoderi
co. sepultus papie. **D**icunt quidam eum canonizatum sub nomine seueri. **Q**uanta aut scrip
sit tota christianitas testis est. **H**abuit vxorem prudentissimā nomine elphe. que fecit hym
num. **O**liue bine. r̄. r̄ Felix per omnes r̄. de petro r̄ paulo.

Folium LIII.

Gerhard^{us} primus eps laudunens. vir sc^{us} habuit primoxorē. quā dimittens ⁊ iterato ad mittens genuit ex ea viz sc^m latronē qui ei in episcopatu successit. Mirabilē egit penitētiā. Siberanus scotus cū suis fratrib^{us} ⁊ sororib^{us} claret sanctitate. Arnulph^{us} epus thuronē. Leonhardus louioceⁿ. ⁊ liphardus discipuli remigij. Cledastus attrebatē. Seuerin^{us} abbas agaunens. q^{ui} clodoneū regē frācie sanauit. Euuodi^{us} titubēsis epus. Dignissimus ⁊ gordianus ⁊ alij multi martyrizati sunt a laurentio scismatico.

Cantianus rothomensis.

Varenicius abbas pictauiensis

Concilij aurelianensis celebrat^{us} iustu clodonei q^{ui} sc^{us} melai^{us} congregasse d^{icitur}. Et nō q^{uia} mltā fuerūt cilia aurelian

⁊ oīa que anastasi^{us} p^{ro}tra ecclesiam fecit. retractauit. summum pontificem deuote requisit^{us} sc^{ilicet} venerabilē papam hormisdam. ⁊ se libenter eidem obedire velle intimauit. q^{ui} factum est. q^{uia} cum sanctus german^{us} episcopus capuan^{us} ad eū venisset ex parte pape vt episcopos de exilio reuocaret. statim fecit. cum magna leticia eum suscipiendo. Ipse magis etiam fecisset p^{ro} se de nisi eum tyrannidis theoderici regis impediuis.

Carilephus vir valde sanct^{us}. qui nunq^{uam} voluit videri a mulierib^{us}. nec a regina deuota frācie.

v^{er}o. dccij.

Sanctus

Tuscus

die. xvij.

duij.

Iste hormisda vir misericordiaz. fuit. ecclesijs mltā ornamēta ptulit. pauper^{um} elemosinis intentus. Ipse cley^{us} posuit. ⁊ grecos recōciliauit. qui fu^{er}unt excomunicati p^{ro}pter heresim nestorianā. Sepult^{us} est ap^{ud} sc^m petz. Ubi dedit trabē argenteā pensantē libras mille. xl. Dic constituit si quis missam se simulauerit celebrasse p^{er}petuo sit irregularis.

Auitus abbas aurelian^{us}. qui orauit p^{ro} filijs clodonei.

Elphes vxor luec^{ij} mulier deuota morit^{ur}. q^{ui} epitaphium

Elphes dicta fuit sicilie regiōis alumna. suū met cō

Quam p^{ro}cula patria iugis egit amor. posuit dicēs

Porticibus sacris iā nūc peregrina quiesco.

Judicis eterni testificata thronum.

Solinus sidonius doctor

Albinus vir sanctus cū alijs

Victor. Marsus lātonus cū alijs plurib^{us} illustribus viris. qui tūc floret in gallia

Melani^{us} psularis re^{gis} floret

Iste iohānes sc^{us} est. ⁊ martyrizatus a theodeico rege gothor^{um} arriano qui tūc iussu impatoris in ytal^{ia} regnauit. Nam in custodia afflictus morit^{ur} cū symacho ⁊ alijs eque catholicis viris. cuius festū agit. xvij. mensis may. Dic cecū illuminauit p^{ro}stātinopolim.

Theoderic^{us} gothor^{um} rex subito d^{icitur} fūct^{us}

a q^{ui}dā scō heremita visus a iohāne pa

pa ⁊ symacho q^{ui}s ipse occiderat. nud^{us}

⁊ discalcia^{us} in ollā vulcani demergi

Uide in libro dyalogor^{um} sancti grego

ri. Uidēt igit^{ur} ⁊ itelligāt hoc p^{ri}ncipes

Germanus capuanus ep^{us} claret.

Uigor toiaceⁿ. ep^{us} q^{ui} mortuū susce

Assiodor^{us} gl^{ori}osus vir ⁊ doctor lu

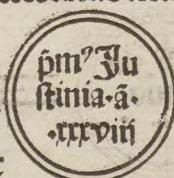
culētus fuit. p^{ri}o senator. cācellarius

reg^{is} theoderici. dein mōch^{us}. pla scrip.

Bexta etas. Crīstus

Duo legislatores excellentissimi hoc tpe claruerūt. Bñdict⁹ videlicet pater maxim⁹ ⁊ iustissim⁹ impator. Hor⁹ primus toti⁹ ecclie fulcimēt⁹ ⁊ norma religionis inclitissimos habuit discipulos. ⁊ ples nūero. ⁊ obtinuit orbē terrar⁹. ⁊ ad cui⁹ honorificentia hoc etiā accrescit. qd si ali⁹ quilibet ex mgris ecclie vitā illius digessit. q̄ insignis ille disertissim⁹ papa gregorius qui totū qd fecit q̄si auz fulget. Diuinit⁹ em̄ dispositū ē. vt cū isdē legislator excellētissim⁹ in ceteris modis sit a deo decoratus. etiā hinc maiori auctoritate tā ipse q̄ legislatio ei⁹ roboret. qd eā

Imperatores

rerūt

ad diuinū cultū. Per primū hostes supauit. p scdm iustis legib⁹ mūdū ordiauit. p tertiu⁹ deū glorificauit eiusq̄ ministr⁹ ecclias edificādo opes ples donauit. Nota qd leges ciuiles q̄ romane dicūt añ istū insignē viz plire fuerūt. q̄s ipse admirabili breuitate correxerit. ⁊ ad .xii. libros coartauit ⁊ oib⁹ vnū codicē ordiauit. quē codicē iustinianū appellari voluit. Fecit etiā lib⁹ institutionū. quē in .iiii. distinxit libros. Nouas quoq̄ leges q̄s ipse fecerat in unū volumē redactas. nouellas vocari statuit. q̄ pūter autē tice appellāt. ⁊ sunt per collatiōes distincte. Dm etiā mgratū ⁊ iudiciū seu iuriscōsultor⁹ leges q̄z. ii. libror⁹ ēē dicebāt. q̄rādi labore abbrevi. ⁊

Anno mundi.

v. dccxiii.

Pape

Sami⁹
d. xij.

Anno christi

dxiiij.

Iste felix iussit infirmos inungi ante obitum. Cū pz qd vnū sepe instituit qz nō ipse prior ordinib⁹ cunctis prestantior isse. fit executio. aut ḡ necesse ē sepi⁹ replicari. aut Sicerit in fine cunctis pstantior ipse forte aboleuit qd prius statutū fuit. Clepprinci paliter p xpm institutū est. qz oia facta p xpm

Sacer ordo benedicti. vtitur amictu miti. pro suo velamine. tradita sunt ecclie. Hic in albo nigro camelino. lana texta sine lino. prout est religio stituit etiā vt anniuersarij hic monarcha monachor⁹. patriarcha ē cūctor⁹. q̄ ad se pfugiūt. us dies dedicatiōis ecclie Cenobit⁹ p̄bet normā. ⁊ anachoritis formā. vias rectas ingredi. fiaz ⁊ altariuz celebratur. Cuius regularis vsus. nunc vbiq̄ est diffusus. inter orbis dimata Nam specus cultus diuini. locusq̄ montiscasini. redolent virtutibus. Hinc fuldenses cum seruoze. claustra multa cum decore. regunt in almania Assunt ⁊ cluniacenses. simulq̄ camedulenses. cum cisterciensib⁹ Clalumbeni siluestri. supersunt ⁊ celestini. sub diuerso habitu Montisoliueti patres. humiliatig⁹ fratres. sub eadem regula. Eligent quoq̄ iustinienenses. cum candore burssfeldenses. his dieb⁹ vltimis

Persecutio itez in affrica fit catholicis a vuandalis arrianis. epis quibusdam lingue abscebanf. ⁊ tñ recte loquebant Anthonii abbatiscor⁹ inuenit. ⁊ in alexandrinā trāssert

Folium IV.

Totilla rex gothorū multas tyrannides. ⁊ pene tota italia destruitur
 Bellisarius patricius comes iustiniani. mirabiliter de persis triumphauit. Deinde missus
 ad affricam vandalorū gentem deleuit. de pinc romam liberauit a gothis que per totū annū
 fuit obseſſa. Regē etiā gothorū cepit ⁊ ad imperatorem duxit. Et roma ſepi⁹ capitur a gothis
 ⁊ quaſi in nihilum redigitur.

Arator poeta floret.

Cassius marnienſis. episcopus

Priftianus grāmaticus

Maſſurius diſcipulus ſanctiſſimi patris benedicti claret!

Nicecius treuerenſis. epiſ.

Romanus monachus qui ſcſſi benedictum paut in ſpelūca.

⁊ ri fecit ⁊ ad nūer librorū. l. redegit. ⁊ ipſum librorū digeſtorū ſeu padectorū appellari mādauit. ⁊ dō
 ſcribi p dō. ſz hodie mirabili errore apō oēs p duplex ſſ. ſcribit qī p mulierū dicat. qz cōis error
 faciat lege. Lā aut ē. qz dō ātiuit⁹ quādaꝝ ſilitudinē in ſcribēdo hēbant cū ſ duplicato. His
 legib⁹ tot⁹ mūd⁹ extitit ⁊ deinceps vſqz nūc ordinat⁹ ⁊ regiſ. paucis exceptis q p ſacros canoneſ
 ſunt. phibite tanqz mortifere qz cū lege diuina nō poterāt ꝓcordari. aut nō conueniūt. xpianorū
 morib⁹. Et hoc idē ipator tanqz ver⁹ catholic⁹ deſiderauit ab ecclia fieri dicēſ. Nō dedignantur
 leges humane ſacris canonib⁹ obedire. Plurime etiā leges ſunt canonizate. p qd ecclia ſum
 mā oñdit exemplaritatē. humiliter ſe ſubmittens legib⁹ humanis. inquātuz nō impediunt
 ꝓſecutionem ſui finis. qui eſt vita eterna. quā ꝓmiſit deus. cuſtodiētib⁹ legē ſue mādāta ſua.

V. DCCXXIII.

V. DCCXXXIII.

Romanus

Romanus

iiij. d. vi.

Romanus

xvij.

DCCXXIII.

DCCXXXIII.

Iſte bonifacius ſtatuit vt clerici ſint diuerſi a laicis in celebratio
 ne miſſe. hunc quidam libri di
 cūt electū in diſcordia cū dioſco
 ro. ⁊ fuit ſciſma. xxxviij. dieb⁹. Sz
 mortuo tūc dioſcoro idē bonifa
 cius obtinuit. Alij dicunt q hoc
 fit ſcſm tpe ſyſinnij vt infra patz

Victor capuan⁹ epiſ qui ciclos
 paſcales ſubtili mō deſcripſit.

Gregorius epiſ lingonenſis. de
 ſenatorib⁹ q pa⁹ habuit vxorem

German⁹ pariſienſis epiſ

Theophilus qui omagiū dyaboli
 fecit ſed p beatā virginē mari
 am reconciliatus eſt

Benedictus iunior qui a totila
 multa paſſus eſt.

Iſte iohānes cum iuſtiniano
 imperatore. magnam habuit
 concertationem. an videlicet
 in chriſto vna l. due eſſent na
 ture. ꝓbante autem papa
 q due. imperator ait. Aut con
 ſenti nobis aut in exiliū ibis.
 Tunc papa gaudenter dixit.
 Ego ad iuſtinianum impera
 torem chriſtianiſſimum veni
 re deſideraui. ſed vt video dyo
 decianum ꝓſecutorem inue
 ni. tamen minas tuas in nul
 lo timeo. Tunc imperator hu
 miliavit ſe ꝓſtratus ante pe
 des pape

Domitianus tungrenſis.

Medardus nouionenſis. epiſ

Iſte agapitus plene reuo
 cavit iuſtinianum ab erro
 re euthicetiſ. Sic conſi
 tuit ꝓceſſiones fieri die
 bus dominicis. Sic patri
 archam conſtantinopolita
 num reꝓſuit. ſ. qui duas
 naturas in chriſto negauit.
 Morit⁹ ꝓſtānapoli ⁊ rela
 tus eſt romā. ⁊ ſcū eſt. Cu
 ius feſtū agit. xxiij. aprilis

Gildardus epiſ rothoma
 genſis. frater ſcī medardi.

Clodoald⁹ fili⁹ regis fratric
 ꝓſbit monaſterium ꝓdidit.

Eleutheri⁹ tornacenſis. epiſ.

Sexta etas. Christus

Signa horribilia apparuerunt. quedam stella contra lunam veniens intrauit
 Que de sambucco nascuntur. Hyems grauis fuit ita vt aues frigore labefacte manu capētur
 Fames tam validissima tunc fuit vt in quibusdam locis matres proprios pueros mandu-
 Celum etiā ardere visum est in gallijs. Et sanguis stillauit a nubibus /carent
 Theodebertus rex frantie fuit. qui beato Mauro tunc abbati andegauensi plurima bōa
 dedit pro sustentatione monachorum. sub regula sancti benedicti deo seruientium. Similiter
 et Clotarius eius filius. Magnis em̄ miraculis idez beatus maurus claruit. per omnia sicut
 benedictus magister eius venerabilis

Imperatores

Radegundis francorum regina vxor Lotharij claret sanctitate. que post monasteriū
 intrauit
 Ista sinodus damnauit heresim theodori. qui
 dixit aliū esse deū vxz alium xpm. Et q̄ beata virgo nō
 sit dei genitrix s; hoīs tm̄. rē. satis cū nestorio p̄cordabat
 Et nota q̄ sepius hereses variāt nomē iuxta heresiarch
 as suos. qz hec dicta fuit in primitiua ecclia hebronitaz.
 Et sepius fuit destructa. et iterum machinacōe dyaboli resu-
 scitata. Et sic de alijs filis est intelligendū. Sepe tm̄ aliqd
 variant aut apponunt vt non sit omnino simile. De hac vide. xliij. q. iij. c. Quidam.
 Synodus
 iij. p̄santi
 nopolitana.
 cōtra theo-
 doz. et omnes her-
 ticos alios

Anno mundi

v. dccc. liij.

Pape

mf
 Siluer
 ius. an.

Campanus
 iij. m. v. d. xi.

Vigili?
 an. xvij.
 m. vi. d.

Romanus.
 xxvi.

Anno christi

dccliij.

Jne siluerius martyr est.
 qz pro fide in exilio interfectus fuisse dē. p
 curatione theodoro impatricis. qz antlx
 miū ep̄m destitutum et p̄demnatum p̄t
 heresim restituere noluerit. Hic factus ē
 papa per vim. Rex em̄ gothorum theoda-
 tus corruptus pecunia minas clero et po-
 pulo intulit. nisi in electionem conueni-
 rent. Cuius festum agitur. xx. Junij.

Festum purificationis gloriose virginis
 marie instituitur apud constātinopolim
 ad sedendā pestem grauem. Et nota q̄ se-
 pius legūtur eadē festa instituta a diuer-
 sis nō sine causa. qz aut nō sunt recepta.
 vel inoleuerūt. aut aliquid supadditur rē
 Dicit q̄ etiā sergius predictū festū insi-
 tuit vel forte supaddidit lumiaria ferēda

Iste vigilus male intrauit papaz
 sed tm̄ bene se rerit et p̄secutiōz sustinuit sicut silue-
 ri. gothos supauit glōse. tandē in exilio moritur
 post gues p̄secutiōes in cōstātinopoli p̄p̄ssas a the-
 odoza et martyri credit festū ei agi. xxvi. iunij. Ip-
 se iussit p̄ciliū cōstātinopoli celebrari. Et fuit p̄mo
 archidiacon⁹ siluerij et cupid⁹ ad papatum Dedit
 modū impatrici q̄lit silueriū amoueret. q̄ eū post
 ea prius tractauit. et fune in collo ei⁹ misso. p totā
 ciuitatē trahit. a mane vsqz ad vesp̄a rē Hoc pre-
 dicit bellisari⁹ p̄ticius romāus. qui silueriū inuit⁹
 exiliauit. sic inquit. Hui⁹ machinator sceleris nō
 effugiet irā iudicis cūcta cernētis. S; de oibz post
 ea penitēs. et fortiter p fide agōsians feliciter vitā
 finiuit. Herculian⁹ ep̄s parusini a torila secto
 capite martirisat Pastores vba canōis sup p̄ae
 p̄ferētes interiecit Hic constituit canonē submissa
 voce. et nō nisi sup sacrificia legi.

folium. lvi.

Templum sancte sophie maximū in constantinopoli extruitur per iustinianum. Putatur
q̃ a conditione mundi non sit tale opus ita completere factum. In quo idem iustinianus glo
riosus imperator honorifice sepultus est in pace christi

Tempora satis turbulenta. et mortalitas magna in italia. quandiu fuit imperium bipitum
fuerunt perturbationes continue. Et beatus gregorius sepius facit mentionem de his.

Puer quidā iude? circa hec tpa cū alijs pueris xpianorū cōionez accepit. quapropt̃ p̃ indigna
tus ipsum in fornacem piecit s̃ ille sus eruiť dicēs. mulier illa que in ecclia est
depicta puer in brachijs tenēs pallio suo ignem excussit.

ij.
Iusti
n? an. xi

Isie iustus bonus fuit in principio et bñ catholicus. s̃ suali uxoris degenerauit
in crudelitātē et auaritiā. et factus omnibz odiosus amens efficitur. Et narses
quidam eunuchus vir strenuus et totus deuotus et misericors erat patricius eius qui meriti
to sanctitatis sue p̃biqz triumphauit. totā interfecit. et omnes barbaros deuicit. totāqz ita
liam quietam reddidit. S̃ dyabolus inuidens ei q̃ cuncta bene disponderet suscitauit cor im
peratricis sophie contra eum. ita ut etiam impator inconstulce alienaret se ab eo. et ob illaz in
gratitudinem et iniuriam ultus se fuit. et introduxit longobardos et auertit italiam ne esset
sub imperio. vsqz ad tempora karoli. Notabile exemplum est hoc. ne principes audiant inui
das mulieres. per quas dyabolus sepe solet facere quod per se non potest.

v. de cliij.

ii.
Pelagi
us. a. iij

Romanus
m. x. di. xviij.

olij.

Isie pelagius statuit q̃ heretici et scismatici debeant per secula
rem potestatem arceri. xliij. q. v. Relegētes. et plura alia. Idic diffamatus et culpatus fuit de
morte vigilijs. sed coram omni populo tangendo crucem et euangelium sacramento se purga
uit. Idic constituit nouem prefatiōes in missa decantari. quas gelasius compilauit

Iudeus quidam isto tempore smaginem crucifixi. telo transfixit occulte et sanguis exiuit.
iudeum extrinxiť. sed christiani hoc comperto ipsum lapidibus continuo obruerunt.

Stephani sancti prothomartyris ossa delata sunt romam. et in vna tumba cū sancto lau
rentio locata.

Mons magnus in gallijs mugitiť dedit. discissus ab alio monte. et cum hominibus et ecclesijs
in rodanum precipitatur

Gasimunda regina francie vxor hilpici regis qui eā iugulauit nocte. scā mlt̃ miraculis claret

Nachutes discipulus sancti brandani. mirabilia fecit

Fortunatus poeta italicus et episcopus pictauiensis. multa scripsit

Columbanus pater venerabilis clarus in hitertia. et post venit in burgundiam. deinde in al
maniam constituens monasterium luxonienle. et factus est in gentem magnam.

Leonardus heremita sanctus cenomanensis fuit

Agericus virdinensis episcopus hoc tempore clarus hbetur

Sexta etas. Crisus

Acies ignee vise sunt in celo. de quibz Greg⁹. in omel. Et de vestibus quorundā verus sanguis effluxit. Domus etiā cuiusdā aspersa sanguine apparuit. Et signa in vasis que nō potuerūt ablui Brandanus in scotia claret vir sanctus. pater. iij⁹. monachoz. de q̄ mirabilia legūt

Pugna sancta orit̄ int̄ Germanū ep̄m p̄fienē 7 childebertū regē francie. quoz quilibet certabat ad subueniendū debilibz 7 paupibz. Et qz vnus aliū puenit / nō modica p̄certatio erat inter eos. Vbi manserūt hec

Sanfon ep̄us tolesē.

Ethbinus britannicus

Imperatores

Similianus abbas

Sindulphus p̄sbyter

.ij. Libe
rius. an
nis. vij.

Johannes elemosinarius ep̄s alexādrinus clarus habet. sic dictus ppter elemosinas quas faciebat. Quid ultra quod habuit hoc totum dedit

Iste Cytherius vir sanctus fuit misericordissi m⁹ multas ecclias restaurauit. Eratqz tam profusus

in muneribz largiendis vt vxor eius sibi diceret / qz dilapidator esset bonoz impij Cui ille. p̄fido in dño qz fisco nostro nō deerit pecunia. Si de his que dñs nobis ptulerit / elemosinas faciendo thesauros p̄quiramus in celo. Et statim post cū vidisset crucē sculptam in pauimēto / ait. Leuate tabulā / qz indignū est vt crux pedibz sculceretur que debet cū reuerentia in pectoribz 7 frontibz fidei elū poni. ibiqz maximum reperit thesaur. Ipse perfas vicit.

Hospicius. 7 quidam winnatus brito clarent in gallia sanctitate

Leander gothos conuertit. post ep̄scopus hispalē. Cui Gregorius misit libros Job

Anno mundi v⁹. dclxiiij.

v⁹. dclxiiij.

Pape

.iij. Joā
nes. an.
rij. m. xi

Romanus
di. xxvij.

.i. Bene
dictus a
iij. m. i.

Romanus
di. xvij.

Anno christi dclxiij

dclxiij.

Iste Johannes restaurauit cimiteria mēm. 7 eccliam beatorū ap̄lorū philippi 7 Jacobi. in diebus suis multa signa 7 p̄digia insolita / significantia claudem futuram qualis nūqz fuisse putatur. Tandē post multa bona opera moritur. sepultus apud sanctum petrum

Italia tempore huius pontificis absoluitur a iugo constantinopolitano. 7 ceperunt romani dominari per patricios. Et fit regnum italie habitatio longobardozum

Re tharedus rex gothozum. quem hystorie tradunt virum fuisse virtuosum. cū esset arrian⁹ in p̄ilio tholetano. anno dñi. dclxiij. primū p̄uersus est ad verā fidē 7 cū eo tota gens gothozum monitu 7 industria leandri ep̄i hispalēsis. Magna gratia in populo barbaro. qui hucusqz malam habuere famam. 7 nunc sanctos habere incipiunt.

Gregorius filius gordiani senatoris rome clarus habetur. Qui sex monasteria in sicilia fundauit. 7 vnum in vrbe. in quo fit monachus ex p̄etore. Et post diuinitus papa eligitur

Gregorius thuzosē. ep̄us. exp̄sicoēs sacre scripture fecit Daglorius ep̄us tolesē. sancti san

Maurus discip̄s sancti benedicti eo tempore obiit. sepultus parisijs

sonis successor.

Johum. LVII.

Iste mauricius habuit filiā Tyberij noie constantiā quā ei pater eius tradidit cū impio dicens. Sit tibi imperiū meū cū hac puella. vtere ea feliciter. ⁊ habe in mente equitatē ⁊ iustitiam p̄cipua esse insignia optimi impatoris. quibz dictis p̄issimus tyberius expirauit. Mauricius autē sumpto impio multū vtilis fuit reipublice. Tandē cū b̄to gregorio nimis detraheret ⁊ mortē p̄minaret. p̄tra se diuinā puocouit irā. Meritis tñ beati p̄tificis hic punit⁹ fuit. eo q̄ p se q̄ttidie orasset. Fuit em̄ expulsus de regno. fugatus ad insulā quandā. ⁊ ibi cū vxore ⁊ duobz filijs. p focam interemptus est. Si bñ seruasset doctrinā soceri sui. illū ante pedes suos habuisset. p̄stratū quē nunc super se sensit leuatum.

mauricius grec⁹ an. xxi.

Tandem de eius saluatione bona spes est propter causam predictam

Antiochia subuertitur p̄ angelum dei. qui in veste alba apparuit. ⁊ tñ vnus vir elemosinis vacans liberatus fuit. Quidam dicunt q̄ medietas ciuitatis subruta fuit. et aliam eius medietatem vir ille precibus suis saluauit

Tunica domini inconsutilis reperta est in saphat. ⁊ in iherusalem posita

Inundatio pluuiarū maxima fuit ita vt secundū diluuiū crederet̄ itez venturū. Et p̄ tyberim multitudo serpentū. cū dracone magno in mare descendit. s̄a fluctibz p̄focati ⁊ ad littus piecti totū aerem sua putredine corruunt Et secuta est mortalitas maxima in italia que d̄r inguinaria. ita vt etiam corporali visu sagitte celitus venire. ⁊ singulos q̄sqz pcutere viderent̄

V^o DCCCLXXXIII

v. Delagius an. xij. m. i.

Hic constituit vt memoria defunctorum fiat in omni missa post elevationem hostie salutaris diebz. r.

DLXXXIII

Iste Delagius ordinatus fuit absqz iussione principis. Et longobardi obsiderunt romam. Et vastatio magna fuit. ⁊ q̄ male inchoatum fuit sub eo in p̄ius proficiebat ppter tyrannidē barbarorū. ⁊ pestem. Ipse misit Gregoriū sc̄m virum ad diuersa loca. in negotijs ecclesie experitissimum. Tandem in peste inguinaria moritur. Sepultus apud sanctum petrum

Virabilia quedā circa hec tempora t̄gisse narrantur. cometa apparuit. Puer quadrupes alter duos vertices h̄ns. nati sunt Bisanchj. Sanguinee haste. ⁊ lux clarissima p̄ totā noctē videbatur. Puer sine oculis ⁊ manibz. qui a lumbis infra erat sicut piscis In nilo etiā apud egiptū duo animalia apparuerunt humane forme vir ⁊ mulier. horribilia aspectu. Quasi p̄ vnum diem sol a mane vsqz ad meridiez minoratus est de tertia parte. Que omnia aliquid noui solent significare Qui dā putant q̄ p̄figurant̄ bestialē mōstruosam sectā saracenorū que quasi tertiā partem cristianitatis i breui corripit Et non longe post hec tempora surrexit.

Herimigildis filius regis wisigothorum ⁊ hispaniorū conuertitur de infidelitate arriana ad catholicam fidem. A patre suo martirisatus est.

Folium. LVIII

Isidorus ispalen. eps inter doctores notabilissimus multa scripta reliquit. grunda sententis et auctoritate. Hic vir studiosissimus ultra. lxx sectas hereticorum enumerat. que contra ecclesiam dei successu temporis surrexerunt. et damnati sunt a sanctis patribus vicissim usque ad tempora hunc. vi. de. xliij. q. iij. c. Quidam. Ipse etiam machometum qui in hispaniam venit capi iussit. sed admonitus a dyabolo fugit.

Adalaoth rex longobardorum baptisatus est. et fidem christi suscepit. Theudelina longobardorum regina christianissima virum suum nomine Agisulpum ad fidem convertit. et eum romano imperio pacem habere fecit. ad quam gregorius li. dyalo. transmissit.

Erachi.
annis
xxi.

Iste Erachius ex parte bona et ex parte mala famam habuit in cronica. quod in quibusdam valde sancte se habuit. ut in legenda sancte crucis quod miraculose vixit passus. et corda occidit. sed post victoriam puerat cum patriarcha iacobitarum cum ipso de fide disceptavit volens eum ad rectam viam revocare. sed prochdolor ab eo deceptus incidit in heresim monachelitarum in qua moritur. Tunc patet quod stultum sit cuilibet christiano excedere constituta sibi a deo regulam. Quoniam enim layci intrinsece se volunt de illis et filiis picosis quonibus fidei. Et quando clerici bellis se ultro ingerunt. raro aut nunquam sortis bonum effectum. Maneat quilibet in vocatione sua. et exerceat se in his que sunt sui officii. Alioquin si inordinate preedit spiritus sanctus auferit se. sine quo nemo quicquam boni potest perficere. Hic de Dzya rege iuda. ut. ij. palip. xvi. et sunt exempla plura quotidie. Ceterum ista male.

V. DCCCXIII.

Tuscus

Savinia
nus. a. i.
men. v.

Romanus

iiij. Boni
faci. m.
vii. di.

xxviij.

iiij. Boni
faci. a.
vi. me.

Marsus
vii. di. xij.

DCXIII

Iste Saviniarius statuit pulsum caput panem ad horas diei. Et quod tenax fuit et sancto gregorio detrahere non timebat ab eo percussus interijt. Et hic est tertius de toto cathalogo pontificum qui for midabili morte. et cupabili vita notatus est. Iste bonifacius statuit ut nitidus pannus super altare poneretur. Iste bonifacius consecravit panem. i. templum omnium deorum. ubi christiani picitabant a demonibus. Et est pulchra filitudo quod spiritus sanctus ex malis institutis paganorum scire eligere sanctum exercitum deuocionis. quasi medicina fiat ex veneno. Ubi enim ipse colebat demones. ibi christiani colunt omnes sanctos. sic ars deluidit arte. In hoc templo quidam scholaris cecus coram iudeis incepit responsorium. Gaude maria. et optinuo lumine oculorum accepit. Machometus deceptor orbis propheta falsus. nuntius sathane. percursor antichristi. plemmerum heresis. ac totius falsitatis prodigium circa hunc tempora vesania sua ostentare incepit. Fuit enim magus et mercator vilissimus. et factus princeps latronum subtiliter arabes sibi attraxit. qui tunc valde ab erachio grauabantur. Persas vicit et gentes alias multas quibus dedit legem suam dicens se esse prophetam sancti. et a deo missum. Hoc enim docuit quidam sergius apostata. tam a fide quam a conversione monastica. qui ipsam legem proposuit. Hic velut alter Jeroboam decem preces abstulit domui david. i. ecclesie christi. quod pene totum mundum decepit. Et nisi karolus et alij. quidam principes iuvante deo cultores eius coercuissent totaliter fidem exterminasset. Depius crevit et decrevit usque hodie. finem novit deus.

Festum omnium sanctorum instituitur a bonifacio quarto.

¶ ij

Sexta.etas Cristus

Era machometi ipsa ē alhigera q̄ vtunē precipue arabes ⁊ alij saraceni. est fm cāpanū āno xp̄
 dcccxi. cū. xij. diebꝫ post p̄ceptiōez eiusdē xp̄i dñi n̄i. ita q̄ inter xp̄i p̄ceptiōez ⁊ hāc erā cucurreit
 dies. cccxvi. dcccxxij. incepit feria quinta qz xp̄i p̄ceptio erat feria vi. Et nō q̄ saraceni vtūf
 ānis lunaribꝫ qz quilibz ptinet. xij. lunatiōes eq̄les hoc est. ccclij. dies taluo bisextili. Mā i. xxx.
 ānis h̄nt. xi. bisextiles qz quilibz hz. ccclv. dies. ⁊ tūc recedit sic a p̄cipio. Nota lunatio p̄cila
 xxx. ānos h̄ns lunares. reducit medias lunationes ad cōsimile t̄pis initium.

Cumbertus eps colonien

Austregisilus biturien

Johannes tungren.

Sulpicius bituren.

Salaberga mulier sancta.

Magnobodus andegauen.

Impatores

Lupus eps senonen.

Gravilio eps cesar augustan.

Oswald rex normānoz. an

glor̄scotoz. britonū fuit vir valde sc̄us ⁊ opibꝫ misc̄die deditus ⁊ vndiqz triūphauit gloriose.
 eius brachiuz cū dextera manu quibꝫ elemosinā fecit integz pseuerat ap̄d vrbē lembāburgh
 fuit em̄ interfec̄t a pēda mertioz rege. h̄ postmod̄ osomi frater oswaldi eundē penda intere
 mit. ⁊ gentē mertioz ad fidē xp̄i cōuerti fecit. ⁊ pictos regno suo id est anglie subdidit.

¶ dictio venit sup̄ eraoliū p̄t supbiā suā. qz post illā victoriā paupes sibi subiectos nimis in
 humaniter oppressit. qd̄ deo sp̄ displicet. Et fuit etiā post hec nimis infelix ⁊ plura pdidit. No
 ritur tandem infelicit̄ idropici ⁊ heresi maculose infectus Dagobertus vir oibꝫ bōis mo
 ribꝫ compositus. rex frantie fuit cuius t̄pe ecclesia. scz dyonisiꝫ parisiꝫ diuinit̄ dedicatur.

Anno mundi.

Pape

Deusde
dit. ā. iij.
di. xx.

Romanus

v. Boni
facius. ā
v. d. xij

Lamparus

Anno christi.

Iste deusdedit fuit vir sanctissimus dñi
 quēdā leprosus oscularet̄ statim mūda
 tus est. mlt̄a bona statuit. Ite q̄ p̄tra sy
 moniacū testes eē possint meretrices ⁊
 criminosi.

cū baptizare a scō amādo traiecen. ep̄o. r̄ndit amen clara voce infans adhuc. xl. dierum.
 Alcharan liber cōponit a machameto ⁊ tribꝫ mḡis suis q̄bꝫ dyabol⁹ ⁊ auctoritatē ⁊ industriā
 ministrabat. Primus mḡ erat quidā iude⁹ astronom⁹ maxim⁹. secūd⁹ iobes de ātiochia he
 retic⁹. terti⁹ sergi⁹ arrian⁹. Iij legē abhōiabilē cōfinxerāt. resecātes quicqd̄ arduū erat in cre
 dēdo. ⁊ difficile in opādo. cōcedētesqz oīa ad q̄ mūdani hōies p̄ni erāt. scz gulā. luxuriā. rapinā
 ⁊c. Cū sc̄m est vt p̄ potētiā ⁊ volū decipēt in breui maximā mlt̄itudinē hōim bestialiuꝫ Et qz
 lex ista nimis inhonesta ⁊ cōfusa erat quidā hūana verecūdia p̄moti plura retractāt. ac velud
 expositores rationabiliter interpretabāt aliq̄ nimis mēdosa. vñ quidā xp̄iani etiā l̄tati hoc col
 ludio decepti fuēt. q̄ hystorias trāsmarinas nō vidēt. Quare aut̄ tā infānis hō legifer fact⁹
 sit. ⁊ talē tradiderit legē duplex ratio reddit. Prima qz deus nō p̄missit vt aliquis bōe fame
 hō a dyabolo assumere. ⁊ legē saltē hūano mō rationabilē traderet. sicut nec olim nisi sp̄te
 p̄missus fuit qū euāz tēptauit. Scda qz machomet⁹ summe arrogans fuit. iō quicqd̄ desiderā
 bant carnales p̄cessit. iam sic. iam aliter dispēsando. Et ex hac collisione doctrināz variāz ⁊

Folium. LIX.

Impium romanorū circa hęc tpa vbiq; in orbe terrarū cepit deficere irrecupabl̃. nā in oriente iheraceni. 7 in occidēte got̃i dñia assumpserūt. 7 deinceps tenuerūt. Istē de exercitu impatoris interfecerūt. el̃. pugnatōr. Et h̃ itēz mari habem̃ exemplū qd̃ nihil itabile est sub sole qñ etiā tāta defecit pt̃as 7 prudētia. Causa hui⁹ diuersimode assignat̃. Quidā dicūt qd̃ hoc fecit insatiabilis romanorū auaritia. qui sibi subditas nacōs iugo seruitutis intolerabili opprimebāt. qd̃ oībz principibz 7 platis timendū est. qz q̃diu romāi odiebāt auaritiā. 7 dilexerūt equitatē domini orbis habuerūt. Alij dicūt qd̃ heresis orientaliū hoc fecit vbi p̃mūter impatores habitabāt. 7 sepe cū pueris pueri facti sūt. Nec ē quitq; qd̃ ita nequeāt occasui subiacere q̃da reli-

gio. S; neq; in p̃ncipe aliqd̃ lucidius q̃ recta fides. Aliquī dicūt qd̃ cā h̃ defectus fuit supbia dñorū qui subiectos despiciēbāt. canes aut asinos nūcupādo vel filr̃. ppter qd̃ pudore 7 dolore incitati erexerūt se 7 fecerūt qd̃ cernim⁹. Forte oēs hęc filii sūt vna cā. qz p qd̃ aliqd̃ nascit̃ p eius oppositū destruit̃. Et sic iā oēs. iij. monarchie defecerūt. 7 nō restat alia nisi anticristi. cuius aduētū deus nouit. Interim dominia hincinde diuersimode variantur in particulari

Dagobertus rex frātie interfecit anglicos qui tūc saxones vocabant̃. oēs excedētes mensurā gladij sui. Putāt quidā p hęc crudelitas francoz fuit cā eterne inuidētie 7 dissensiois angloz ptra frācigenas nō sine dāno vtriusq; vsq; hodie. Vittat pius dñs sp̃m pacis inter eos 7 Aidanus episcopus claret in anglia sanctitate. discipulus sancti columbani alios

V. DCCCXXIII

V. DCCCXXXIII

Campanus
die. xvij

Romanus
die. xvij

De dalmatia
xviij

DCXXIII

DCXXXIII

Iste honori⁹ fuit vir largissim⁹. paupibz q̃tidianas elemosinas dedit. multas ecclesias argēto 7 auro dotauit. Statuit apud sc̃m p̃. fieri letanias. 7 clez erudiuit. 7 h̃oēstissime ordinauit. Fecit eccliam sancti Aldriani. in qua. xi. sanctorū quiescunt

Iste seuerinus fuit vir benignus 7 sc̃us amator cleri. erga paupes largus. erga regimē eccleie diligēs. quā in pdijs 7 ornatis mirabl̃ apli. Suo tpe quidam mauritius cū suis satellitibz eccleie thesauros diripuit. infelix sacrilega nō verit̃ miraclm grande. Nā cū totā urbē incitasset ptra erariū laterañ. null⁹ potuit ipm̃ nō dico infringere s; nec intrare. quidē qd̃ videns pace si mulata tandē pfecit qd̃ intēdebat. accipiēdo qd̃ p sustētacōe pupilloz ac viduaz 7 paupeꝝ xpianissimi impatores illic posuerant. s; oīa infeliter pierūt. Cracilius fuit princeps sacrilegij hui⁹ factus. cui misit ptem de pecunijs elatis. S; o q̃ multipl̃ pro huiusmodi damnificati fuerūt

Iste Jobes multa multa boīm de seruitute redeit eccleie thesaur̃. pia mor⁹ intēcōe p hyfiriā 7 dalmatiā. Dic fecit adduci reliq̃as sc̃toꝝ vincentij 7 anastasi. 7 alioꝝ martyꝝ 7 rome reuerenter collocauit

Eligius artifex sc̃us vir. p̃t fuit sp̃ualis istoz qui multa monasteria fundarūt in frātia Te puit fides in oriēte. 7 feruet hic in occidēte

Aurea sancta abbatissa parisijs claret. presuit. iij. puellis. iussu eligij viri sancti

Erubertus rex anglie p̃m̃ ibi idola destruxit. fuit. iij. puellis. iussu eligij viri sancti. riatū totus liberpfusus est. nec aliq̃ mō p̃cordabilis. Demū idē q̃si coactus r̃ndit. q. xi. v. vba essent in alchorano que mendaciū p̃tinerent. cetera in veritate persisterent

It iij

Sexta.etas Crisius

Iste constantinus fuit filius constantini filij eraclij. qui quarto mense imperij sui a nouerca sua veneno extinctus fuit. et ideo quod breue tempus rexit non fit mentio de ipso. Ipse autem constantinus successit ei. et nouerca illa cum suis est exiliata. et fuit pessimus tyrannus et hereticus. dolosus. totus inuidus et catholicis infestus. nec martino pape pepcit. sed longobardos exercitum duces superat est. et romam veniens cum reuerenter esset a vitaliano et ciuibz susceptus. non retribuit iuxta beneficia sibi impensa debita vicissitudine sicut decem principem insuper et tyrannidem magnam et sacrilegia perpetravit.

Impatores

iii. Con
stantinus a
xxvij.

omnia pulciora deiciendo et transportando quare tandem in balneo a suis militibus qui eius maliciam noluerunt diutius tolerare interfectus

fuit. et sic miserabiliter viuens infelicissime mortuus est solito more sacrilegorum et tyrannorum. deo iuste iudicante suos.

Londualus eps treueri.

Iherusalem capta fuit a machometistis quibus hunc prefuit qui in loco antiqui templi nouum erexit superfluciosum et prophanum ablata prius cruce.

Nota diligenter quod multa mala sequuntur quam diu perturbat. Hoc superius de affricis et medijs et partibus clare patuit. et greci et alij filii et crebro de romanis sed hic precipue. Nam saraceni affricam et siciliam inuadentes cum non esset qui tyrannidi eorum resisteret etiam hispaniam sibi subiugarunt. vndique christianum nomen delendo. in quo turbine multi martyres effecti sunt qui constantes permanserunt. et fuit tri

Anno mundi.

V. DCCCXLIII

Pape

p. Theo
dor. an.
vi. m. v.

Grecus
die. viij

i. Mar
tin. a. vi
m. i. di.

Tuscus
xxvi.

i. Euge
ni. a. ij.
m. viij.

Romanus
dieb. xij

Anno christi.

DCXLIII

Iste theodor. sup. oes misericors fuit et largus benignus. pauperum amator. Iste statuit cereum benedicti in sabatho sancto. et paulum constantinopolitani. episcopi qui apud catholicos cruciauit anathematis perculit.

Iste martin. sanctus est et fortis per fide agnoscitur. Dum quidam eum extracto gladio interficere vellent adhuc ante altare positi statim ceciderunt effusi. Ipse convocata synodo in urbe donauit hunc alexandrum. fergium. pirum et paulum hereticos quare constantin. eum in exilium misit. Eius festus agitur. x. nouembris

Iste eugenius sanctissime vite fuit. ordo et amabilis et benignus. posuit ut perpetua castitate oes presbiteri. dyaconi et subdyaconi suarent. sepulchrum apud sancti petrum. Iste filius regis britanie. herennius sanctus claret.

Londualus vir sanctus claret qui beatus lambertum docuit Arnulphum beate vite patrem pipini. dux lotoringie demum heremita post episcopum metensem. eius vxor sancta toda treuer. inclusa christo vacabat Et sanctus clodulphus eius filius episcopus metensis. Dicitur quidam quod fuit auus karoli magni sed hoc mens non admittit nec ratio temporis personat sed karolus marcellus fuit pater pipini illius qui erat karoli magni pater.

Ragilpha virgo sancta claruit in gallia Seuera abbatisa ibidem soror eius. Gertrudis cognata eorum Forse cum foliano et vulcano fratribz suis oes filij regis hibernie venerunt in galias et sunt omnes sancti.

Sigibertus rex francorum. xij. monasteria fundauit. Et sit magnus fructus in francia et anglia per viros sanctos Nauta quidam negando pauperi panem hac pena percutitur. ut omnes eius panes in lapides conuertantur. sicut idem pauper ei imprecabatur

Jolum. LX.

Ignis cecidit de celo. et iris magna apparuit. ut putaret homines consumationem seculi aduenisse. et signa ingentia fuerunt. ita ut arescebant viuentes pro timore. propter tonitrua et fulgura et ictus eorum maris. et aquarum inundationes incopabilem excessiuas. et prout innuere hominum et animantium multitudo et sequi per silencia grauissima cum signo ire dei cunctis visibiliter apparuit. quoniam vnus angelus tonitruum et vnus malum romam nocte circueiuit. et quod vicibus domus aliam percutiebat tot ex ea sequenti die interiebant. Tot tunc moriebantur ut etiam parietes cum filiis. fratres cum fororibus vniuersimode in feretro positi ad tumulum portarentur. Sepe hominibus signa ostendit dominus piissimus ad terrorem peccatorum. Sed vti in exemplis aliorum terrere mur ut a peccatis desisteremus. Dicunt tamen quidam quod hec pestilentia facta sit tempore beati dei secundi

et bulatio magna. turbato enim domino mali homines assumunt audaciam malefaciendi. et se et alios de praua uia in uita et doctrina. et ad populos et ad principes corrumpendos. Et est reuera horrendum spectaculum quod miserabilis iste mundus agitat sine intermissione. An non satis durum esset post labores et eruminas. tandem mortis domino subiaceret. nisi etiam tot cladibus et terribilibus plagis penitus laniari. Non sufficit humano generi semel a deo damnationis daram accepisse. nisi et plurimas sibi peccando superaddat. Solus igitur peccator est causa miserie harum diuina seueritate iuste se vindicare. Uel ne mo sic cogitet quasi hec digna sit retributio pro tantis piaculis. sed respectu futurorum quod peccatoribus debent. ista sunt quasi quedam suauia preludia. Quod finis illorum qui non credunt. si etiam tanta hic patiuntur electi. Scitis claudi archiepiscopus bysuntinensis. et post abbas monasterii sancti eugenedi. claret in burgundia.

V^o DCCCLIII

V^o DCCCLXIII

Campanus
vi. diebus. ij

Romanus

Romanus

Romanus

CCCLIII

CCCLXIII

Iste vitalianus cantum romanorum posuit et in orationibus precorauit. ipse etiam habuit gratiam imperatoris qui suis predecessores offensus fuit. tamen postea non sic permansit nec usque huc non potui inuenire quod vnquam ecclesia romana habuit plenam post mortem constantini magni dominus uerbis et alio

tamen quod ipse protulerat. nisi forte temporibus quorundam piissimorum principum paucorum. ymo iste vitalianus pro magna gratia accepit quod imperator iste pessimus privilegia ecclesie confirmaret. et tamen de post infregit. Hic profecit ecclesie cantuariensis. theodorum monachum valde litteratum.

Forseus latiniacus. et foillanus fossense cenobium erexit. dono sancte gertrudis. ubi ibidem martirizatus quiescit.

Clodoneus rex francorum irreuerenter corpus sancti dyonisijs discooperiens et os brachij eius fregit et furtive deportauit. ob quod in amenciam versus fuit.

Iste adeodatus fuit tante benignitatis ut omnes homines a magno usque ad minorem a se solatus dimitteret. sepultus apud sancti petri.

Corpus sanctissimi patris beati dei et corpus foror ei sancte scolastice transferuntur de monte cassino ad monasterium floriacense. hoc gallici dicunt. sed italici omnino dicunt quod adhuc sit in cassino monte

Iste demetrius coram illius loco cum anno basilica sancti petri quod de padisus. sepultus ibidem

Iste bonifacius non habet in quibusdam libris et sequens de bonifacio vi. hic de finem quidam padisus apud sancti petrum Ratio nem huius diuersitatis non reperi.

Maeciat pietas. et reuelabit verietas.

Sexta etas. Christus.

Iste Constantinus fuit catholicus et bonus. celosus pro omnia contra hereticos. Ecclesias repavit. et greciam romane ecclesie reconciliauit. Synodum sextam congregauit. in qua promissus est grecis presbiteris pro ribus legitimis pro acceteris orietalibus. scilicet occidentalibus nequaquam. quod celibatum voluntarie tempore gregoriani et ante susceperit Et est hic mature aduertendum quod bonitas principis valeat ad bonum et quietum ecclesie statum et fidei promotionem Et est quod malitia principis noceat. hi isti duo Constantini scilicet pater et filius clarissime ostendunt Vlex promittente deo saracenis et balgarum resistere non valuit sed cum eis pacem fecit annua tributa soluendo. ita inualuit illa maledicta secta Tandem bona potius morte transiit ad christum. sepultus in constantinopoli filius constantini

Impatores

iiiij.
Constantin?
an. xvij.

Synod. vi
Constantinopoli
tana cclxxx
patrum.

Nota quod vi. sunt synodi principales quod auctoritas est par euangelis. quod euangelica veritas per eas declarata est contra sex principales hereses que nimis inualuerunt in ecclesiis. propter hereticorum subtilitatem ad decipiendum simplices. et tyrannidem ad affligendum fideles. et terredum pusillanimes Ista autem vi. damnauit heresim monachelitarum. qui vnam voluntatem et operationem in christo dixerunt

Ista synodus par in auctoritatibus quattuor principalibus prehabitis condempnauit heresim monachelitarum.

V. DCCCLXXIII Anno mundi

V. DCCCLXXIII

Pape

Agatho
annis. ij
m. vi.

Sidus

.ij. Leo
a. iij. m. x
die. xvij

Siculus

.ij. Bn
dict. a.
ij. m. x

Roman?

v. Johā
nel. a. vi
d. xvij.

Syrus

DCLXXIII Anno christi

DCLXXIII

Iste agatho vir sanctus fuit qui dum leprosus quem daz oscularet statim mundatus est Ipse reconciliauit ecclesiam reueneratam que diu fuit rebellis. et tunc ad obedientiam romane ecclesie redijt. et docta quoniam est bonum contra stimulum calcitrare. Ipse etiam de consensu principis iussit celebrari sextam synodum. ubi greci redierunt ad obedientiam apostolice sedis post plagas varias. quod tale vnus quisque reperit suum inferius. qualem se suo exhibet superiori. Qui bene obedit deo et prelatis suis ille similiter bonam in subiectis suis inuenit obedientiam. et reuerso. Nec est lex diuine iusticie.

Iste leo vir sanctus fuit greca et latina lingua sufficienter eruditus. Eloquentie quod singulariter erga pauperes non solum meritis pietate sed etiam studij labore sollicitus Sic instituit pacem dare post agnitionem dei. et ut pro vsu pallij. archiepiscopus nihil persolvere teneatur. Cuius festum agitur. iij. iulij. sepultus in ecclesia sancti petri

Iste benedictus fuit per omnia diuosus et vita eius concordabat cum nomine Christi tempore fuit maxima pestilentia Sic ab impatore pressus mo factus est papa Sepe enim iste honor factus est impatoribus ab ecclesia propter causas varias pro tempore occurrentes.

Iste iohannes fuit vir strenuus mode ratissimus et scia redimitus de antiochia.

Cesaria regina per se clam ad constantinopolim venit et se baptizari fecit. quod rex audiens mandauit ut rediret. sed illa noluit. donec pacifice veniens cum. xl. milibus baptismi susceperet. Mouit dominus qui sunt eius. Valuit mulier sancta gloriam tantam abijcere. quam christi paupertatem non insigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis.

Folium. LXI.

Hispani circa hec tpa magifice ptra saracenos bellare incipiunt. diuinit? adiuti terrā parua refpectiue ptra totā affricā defensarūt. glorioso apostolo iacobo eos adiuuante usq; in pns. Et id generale hystoriā hyspanie. repies sollemnem cathalogum militum cristianorum.

Stella magna apparuit in oriente. et magna pestilentia sequitur. Et mons quidā in cāpania eructauit ignē. callimit? marinū ignē inuenit. et romani saracenoz naues pbufferunt Bulgaroz regnū oriz. qd valde attriuit impiū. et a scithia egrediētes traciā inuasērūt

Iste Iustinian? fuit fili? pstatini vir bon? prudēs et larg? et romanū impiuz nō modice āpliauit. ecclesiastica officia qplurimū honorauit. mltas leges pdidit. sed

ij. Iusti
nlanus.
ān. x.

postea deprauat? cū sextā synodū infirmare voluisset et eccliaz turbare. x. āno sui impij a leone pficio et tyberio et gallinito ptiarcha cap? fuit. priuatusq; naso et lin gua regno expellit? et apd crisonā exilio religat. et fit magna turbatio in ecclia p? scismaticos et hereticos. Hora qd qn in sūmis dñis fuit violētie tūc errores mltiplicat. qd nō ē q corrigat er rātes et a malo cohibeat. Hoc valde sepe expta est ecclia. vñ facta est altricatio inter leonē et tyberiu. et pualuit tyberi? et leonē absciso naso exiliauit āno tertio ipij sui. et regnauit p eo Iustini man? fugit ad saracenos et bulgaros qui eū restitueēt. occisis leone et tyberio q hereticis faue bāt et tūc recōciliauit se gremio scē mris ecclie. et valde pēituit. S; qz nimis crudelit? vindica uit se d adūsarios ita vt eē innocētes pueros vellet occidere. id iterfect? fuit cū filio a philippo

V. DCCC. XCIII.

quē exulauerat

Romanus

Seno.
ā. ij. m. xi
.d. ix

Syrus

i. Ser
gi? .ā. ix
m. viij.

d. xxiij.

DCXCIII.

Rilianus vir icūs natōe scorus. in frācomia fidē xpi pdicauit. Gosbertū eiusdē regiōis ducē pntēs. vt scellā fr̄is sui vxorē quā illicite tenebat dimittere psuasit. q. p? ipa iubente secrete cū socijs suis occisus fuit et.

Dipin? .i. dux frācoz mltas victorias habuit et fr̄iones supando ad fidē pduxit. fuit em̄ fide catho lic? et ecclie dei spālis defensor. vñ rū in vno excessit. q adulteriū cō misit. ad tps et.

Rex adiulfred? fit mōch? .i. eps lu Leodegarius augustudunē. eps. Ediltrudis regia āglie tribo vir nupta dgo pmāsit. Et alij ples sancti. Glide in speculo.

Iste zeno fuit vir valde scūs q nec vnq; se causis ac tibusq; seclarijs im miscuerat. erat em̄ as pect u anglic? canicie venerad?. moribz qe tus. religiose vite. f mōe veridic? animo simplex. hic electus fuit pcorditer etiā la icis pscntiētibz. mag em̄ dissensio erat qz cler? intēdebat in pe tz archipb̄m et exer cit? in theodoz p b̄m s; spūscūs oia tandē rota pcordauit i istū dignissimum.

Iste sergi? magne sc̄itatis et pmendabilis vite fuit. et in electōe ei? magna dissensio fuit. naz vna ps cleri? elegit theodoz archipre b̄m. altera pascalē. s; volēte dño tā dē in hūc venerabilē viz puenērūt. Hic corpus sci leonis pmi trāstulit wirzeburg reuelāre sibi deo Ipe eti ā inuēit magnā prez scē cruc? in loco obscuro. regē āglie q et saxonuz bapti zās statim ad celū trāsmisit. Sign? di ter cātari iussit ad missam. Et idē re duxit ad vnitatē synodū ad legien. q noluit recipe sextā synodū pstatino politanā. et fuit grāde scisma i ecclia di. qz duo vniūsalia celia ptra se dis sentiebāt. tādez mortuus sepelitur apud sanctum petrum

Bexta etas. Cristus.

westphalia fuerit ad fidē circa hec tpa. vbi primū duo edualdi scz albus 7 niger presbī scī de angliā venietes pdicauerūt. Qui ibidē in villa quadā laer dicta suis precibz fontē de rupe traxerūt. 7 capuz scm sic dictū vsqz hodie psecrat in vsus pauper. vbi sepe mira ptingit extra testamē tuz scōz volētibz facere. 7 horribiliter plagati sunt. Tandē matizati sunt in comitatu de hoya ppe bremeñ. ciuitatem. Corpa aut eoz trāslata fuerūt ad coloniā Beda venerabilis prebiter 7 monachus ac pē grauiissime auctoritatis claret in angliā. mltā scripta 7 hystoriā valde famosam relinquit. Fidelis laboraor in ecclesia vsqz in senectam.

Imperatores

Sancta oda ducissa aquitanie claret.

Sanctus lambertus filius apri comitis post multa opa sanctitatis mēio psumat? est a dodone duci aranie qz dixit qz soroz eius alpaida non esset legitima vxor pipini. qz eam duxit ptra fas viuente adhuc plectrude.

Hic est zelus helie 7 iohannis

Scūs hubert? trāslulit sedē epalē cū corpe scī laberti ad leodiū.

ii.
Leo an.
iij.

iiij.
Tyberi?
an. vij

Justini
an? an.
vi.

Isti duo inuasērūt ipiū. Idē q sup itera to viz fili? pstantini.

Romani mltos saracenos interfecerūt hoc tpe Duo etiā reges āglie veniūt romā 7 sūt monachi immortalī dño deinceps militerantes

Frissa pūit ad fidē xpi. vbi pmū predicauit scūs wili? brordus eps traiectē. 7 post modū scūs bonifacius

Anno mundi.

V^o DCCCCIII.

Pape

iiij.
Leo an.
ij. m. ix.

Romanus.

vi. Jo.
hānes
ā. ij. m. iij.

Greg? d. rui.

vij.
Jobes
ā. ij. m.

Gregius

viii.
Sisin.
nūs. d.
xx.

Gregius

viii.
Cōstāti
nūs. i. ā.
vii. d. xv

Anno christi.

DCCIII.

Iste leo sanct? fuit papa p pōciniū romano rum. 7 nō ponitur in cathologo pontificum. forte ppter malū introitū. 7 se quēs d? Leo. iij. nihil tamē male egisse scribitur nec papa fuit.

Iste iohānes vir scūs fuit. 7 mēio coronatus est. sed a quo aut ppter qm cām nō inuenitur in hystorijs. Putat tñ a ducibz lūbardoz scz beneuentano aut spoletano p defensione iurium ecclesie. vterqz em istoz vxabat eccliaz 7 terras ei? qz vicini fuerūt 7 mltos ceperunt. Tandem sepelit apd scm bastianum ad cathacumbas

Michaelis scī archangeli templuz in mari pstituit sicut in gargano. Aript? lōgobardoz rex vir pi? mīcorz et iust? hic secrete p regnū suū solit? erat ire. et de singulis inquirere. qlez iusticiā sui vasalli ppli faciebāt. bonū exempluz. mores. et ecōtra. Et sic

Iste iohānes eloqñ tissim? fuit facundia. 7 erudit? sci entia. ora ate marie pstruxit. in q sepult? ē. paruz supuirit. 7 habuit scisma p discotū. 7 ptinuat nihilomin? post inter bonifaciū 7 discotū. Tandē mortuo discotio. qui p vim tenebat papatū. bonifaci? restituit. Nec sic his memoria qz forte ppter scisma in dubiū pēit an eēnt veri successores bēi petri. Et fuit tribulatio in ecclia vndiqz int? pugne. foris tū. vij. scisma ptinuat.

Iste pstantin? fuit vir mitis sim? 7 ita benign? q ab oibz amabat. Ipe iuit vltra mare cōstantinopoli ad iustiniā nū ipatores. 7 cū magno hōre recept? fuit. 7 philippū. tāqz hereticū excōicauit. qz imagines scōz deleuerat. sepult? apd scm pe

Folium. LXII.

Karolus marcellus filius pipini immensas victorias habuit sed infideles diuinitus adiutus fuit victor gloriosus per omnia. sed quia bona ecclesiastica sibi usurpauit propter necessitatem bellorum. idcirco in penis infernalibus anima eius visa est. ab eucherio viro sancto cruciari. Quae pena erit illis qui his nouissimis diebus tot auisati exemplis primaci animo. non per fidei salutem defensione. imo populum iactantia vana ecclesiam eiusque ministris. sed dominarum humanarumque dominationes legum. taxationes exactiōesque grauissimas imponere non formidant. Credant hi a deo imutabile sententiam suam dicto karolo omnia ipsi sunt expianda.

Isie anastasius fuit vir bonus fidelis et catholicus et quia philippum excecauit idcirco theodosius et eum pugnans deui-

Philip
pus an.
i. m. vi.

Anasta-
sius an.
nis. iij.

cit. et ordinatus presbiter quiete viuendo

Theodo-
sius an.
no. vno.

Isie philippus fuit hereticus et praefuit modicis diebus et quia interfecit dominum suum ipse etiam maleperijt. et sic fecit factum est ei

Isie theodosius totus catholicus et humilis fuit. et precise sicut fecit factum est ei. quia leo eum deposuit et in presbiterum est ordinatus.

Hereticis imaginum spiritus qui sic dicitur. quia imagines sanctorumque sunt. libri laicorum auferre voluerunt quasi idolatrie cultum. videtur quod moti fuerunt ex instinctu saracenorum. et sic patet quod ecclesia exercet continue.

Magnus archiepiscopus maguntie wolfram episcopus zenonensem
Eucherius episcopus aurelianensem. Agilopus episcopus coloniensem.

Egidius abbas scitissimus clarus habet qui ex grecia in galliam venit

V DCCCCXIII

.ij. Gre-
gori an.
xviij. m.

Syrus
viij. d. xx.

Hic constituit feriā quintam per quadragesimam ieiunare quod melchhiades papa prohibuerat. et quia non habebant propria officia.

DCCXIII

Isie gregorius vir castus. diuinis scripturis eruditus. omnia faciens. stans animo. rex ecclesiasticarum defensor sollicitus. et hostium ecclesie impugnator fortissimus. Et non quod circa haec tempora inceperunt domini pape plus solito etiam in temporalibus propter perfidiam eorum. et etiam transferre imperium de gente in gentem. putantes postularet. Hic leonem anathematizauit eo quod imagines sanctorum exureret. Idem namque leo iussit uti gregorio ut etiam obureret. sed non curauit. imo contra eum audacter iussit oppositum. Et sic patet quod destructionis imperii principalis causa fuit heresis. nam ab hoc fideles populi unanimiter cum prelatibus suis adhaeserunt domino pape. et coegerunt imperatores cessare a tyrannide heretica.

In orientalibus regionibus circa haec tempora valde defecit vera fides propter impiam perfidiam machometi legem. et per omnes omnes ut sapientia. et honestas. De qua lege execrabili tot turpia et carnalia praedicta fictitia. ut nulli vnde sapientes in rebus diuinis et humanis exercitati a principio ei crediderunt. sed homines bestiales in defectu morantes omni doctrine prorsus ignari. per quam multitudinem aliquos armorum violentia in suam legem pestifer ipse se coegit. ut dicit doctor sanctus in summa contra gentes li. i. c. vi. Nulla etiam divina oracula precedentium prophetarum ei testimonium prohibet. neque documenta vitae attulit. nisi quod de facili naturali ingenio cogisci possunt. nec signa superna facta adhibuit. quando potius haec quod docuit fabulis et falsissimis doctrinis imiscuit. carnales voluptates permittendo. et eiusdem praeforma precepta tradendo. Et quia voluptati carnali habenas relaxauit idcirco mobile rusticale vulgus facile post se traxit summo deo ipsis irato. qui tale legislator occulto suo sed semper iusto iudicio super eos constituit. Vexerunt ille pessimus astuto consilio libros veteris et noui testamenti. suis sequacibus non reliquit.

Bexta etas. Crisus.

Bonifacius archieps magūtineñ. lochoniā. frāconiā. banariā. thuringiā. halsiā. sclaucniā. frisiā cū reliqs almanie puincijs catholice fidei subiugauit. Urbe etiā heribopolēz epatus de ro lūtate pape fecit. cui scñ burchardū pfecit. Anno dō. xxvi. sui epatus cū mltis xpianis mēza t' est in frisia. Cūq; ad fuldēse monasteriū qđ ipe in lochonia pstruxerat corp' ei' reducere se peliēdū oēs cāpane vbiq; dīna pture sine motu alicui' hoīs sonueit. Theodol' eps sedunēñ.

Constantinopolis a saracenis obsessa fuit. sz p brām vginē libat. 7 cuidā heremite visio mira bilis oñsa est de ioseph q dñm sepeliuit. Et p' paucos ānos. xxx' hoīm in pe silētia obieit ibidē 7c. Egbrech sanctus de hibernia venit in galliam

Impatores

.iij. Leo
cū cōstā
tino fili

o suo. ān. xxv. Iste leo cū eēt potēs theodosiū deposuit. 7 p pelagi' rex hy ipso regnavit Et fuit seduct' p quendā apostatā vt oēs imagi ipanie gñdi mi nes scōz auferret 7 erureret. qre etiā tā bellis q pestilētis ac alijs diffortuni ractō regnū il is punitus fuit. Et qz correptus a gregorio tertio ptnax mansit. iō totū reg lōcepit recupa nū occidētis ab eo abstulit. mādans ne sibi obediret aliquis. vctigalia inter re. German' ex dīcedo. Et qz heretice vixit. sancti viri ei ptradixē. 7 mēzati sunt ab eo ples. ulat. Hermi' Tandem in pfidia mirabiliter defunctus est. eps lobien'. Petrus eps

Rachodus dux frisonū maluit esse cū plurib; in inferno. q cū pauc; in celo. damascenus. Ad em nouit pssuras eius. Valus ioc'. Sz filius morte eius subita territ'. cūsus fuit.

Anno mundi.

V^o. DCCCCXXIII

V^o. DCCCCXXIII

Pape

Grego
ri. iij. ā.
x. m. viij

Go tpe in wormacia sus it archiepat' qui nūc in Romanus maguntiam est translat' d. xliij.

Anno christi

DCCXXIII

DCCXXIII

Iste gregorius digne successit predicto 7 nōie 7 ope eiudem epli 7 cō stātie. 7 aimose p impatorem pcessit 7 obtinuit intentū. Cōciliū generale celebrauit in vrbē āno pontificatus sui primo p hereticos. in quo imaginū scāz veneratio approbat. 7 dīctores excōicanē. karolum etiā vocauit in subsidium ecclesie p longobardos. in canone addidit. quorū hodie solennitas 7c. Lienne archiepiscopum instituit

Monasteriū scī bñdicti reformā in monte cassino. a quodā ciue brixiano In almania quedā mōasteria ditissima fundant 7 magnifice dotant. s. fuldēñ. hyrffeldenñ.

Saraceni pficiūt in peius. 7 totā hyspaniā sibi subiiciūt. 7 nisi karolus marcellus occurrisset. galliā sile inuasissent Et nō q pluries eos defecit. 7 semel. ccc'. 7 vltra de ipsis occidit. de su is. D. tmmō pstratis.

Lebwinus presbiter scūs anglicus predicat in velua. 7 post in sax onia ātiq. i. westphalia. Ei' corpus in dauētria colit

Xquit legēdos nec eē disputatōez pmisit iniquā faciēdaz. nec hac occasione sua falsitas dete geret. qñ poti' se dixit in armoz potētiā missuz. nō in signis aut miracis aut doctrina supna turali. qđ vtiq; leonū. feraz. latronū. ac tyrānoz rabiei mag' ē ppiū q spūali legislatori. Sic heu tra olim fructifera atz illustriū viroz secūda. nūc tribulos pfert 7 spinas eternis incēdis exurādas. Quāuis ei vsq; hodie saraceni infinit; diuitijs abūdēt. 7 pōpis inestimabilib; atq; delicijs vacēt. tñ ita puerili' desipiūt. 7 ptnacit' adhxēt his q sūt p ratōem. vt oīs vir doct' ac timorat' eoz pfortiū fugiat. 7 eos velut caninos ac bestiales cū sūmo tedio abhominet atq; de tuitet.

Folium. LXIII.

Pipinus filius karoli marcelli fit rex francie per papam zachariam. et fuit vir valde catholicus et per omnia victoriosus. et ecclesie romane specialis defensor. et in nullo degener a patris strenuitate.

Karolomannus frater dicti pipini. diuino tactus timore. dimisso regno fit monachus. Raris rex longobardorum per zachariam admonitus. ut a persecutione romanorum cessaret. acquieuit insuper monachus efficitur.

Iste Constantinus totus perversus. et hereticus pessimus fuit. ita ut etiam demonijs immolaret.

Constantinus. v. a. xxv.

Ecclesia persequabatur. et nihil dignum memorie egit. et sic permittente deo ecclesia longo tempore afflictata est more solito. quia in hoc mundo perflura habebit. et agros cum persecutoribus.

Mirabilia contigerunt circa hec tempora. nam terremotus mirabilis. et ciuitates quidam motane diuisis motibus una cum illis transmigrarunt ad loca capesina vel tra sex miliaria. et non sunt fracte. In mesopotamia terra dirupta est ad duo miliaria. Et animal mulinum loquitur humanarum voce. Cinis de celo cecidit. In mari portico glacies fuit in spissitudine. xxx cubitos huiusmodi. per cubitum. et nix. xx. cubitos. sicut mos. tam grande frigus erat. Stelle ceciderunt de celo id est a sub. et territi sunt homines estimantes finem mundi adesse. Glide in speculo. Quam mirabilem immutationem hec signa preostentarunt. sequentia declarant.

Sanctus Scurinus primus abbas fuldensis. monasterij clarus habet in lothonia. Translatio marie magdalene de ciuitate aquini. ad basilicam sanctam a GerharDO duce burgundie.

V^o DCCCCXLIII

zacharias an. x. m. ij. die

Romanus xv.

Stephanus an. x. v. die

Romanus

DCCXLIII

Iste zacharias fuit benignus et omni virtute ornatus. omnibus amabilis propter mitatem suam. Ipse regem francie scilicet Wildericum deposuit. et in locum eius Pipinum instituit. qui utilior fuit. Et hic per tres annos ecclesie quanta fuerit hoc tempore. quod regnum illud famosissimum transfudit de veris hereticis ad genus pipini. propter legitimam causam ut habetur. xv. q. v. Alius.

Wildericus rex monachus efficitur. forte motus propter illam horrendam damnationem karoli marcelli. quia periculosum est esse in potestate. et pauci euadunt securi. Quanta fecit pro fide idem karolus et tamen propter vanam illam causam damnatus est.

Remigius rothomagensis archiepiscopus clarus sanctitate nullus vir scissimus. et successor beati bonifacii in archiepiscopatu magnum. miraculis claret.

Corpus sancti Siluestri transfertur monasterium. fundatum ab Anselmo.

Iste Stephanus per omnia utilis fuit ecclesie dei. tam in verbo quam in doctrina. spiritualia et temporalia strenue gubernando. pauperum amator et defensor erat. Hic Pipinum vixit in regem francorum. et contra longobardos misit ut eos compelleret ad restituendum ecclesijs. quod multo tempore minus iuste detinuerant. quod factum est. Ipse etiam transfudit imperium de grecis ad francos. ut rex de elec. Venerabilem. quam Leo sciens post executioni damnavit.

Monasterium in caturcensi territorio dedicatum a domino presente Stephano papa et Pipino rege.

Caput sancti Iohannis baptiste in aquitania venit. Et plures amici Pipini interfecti in bello. rediui subito resederunt.

Berta.etas Cristus

Turci q̄ de montibz caspijs exisse dicunt. armenia maiore infestant et vastant. et cum pestilentia eos attereret suasi sunt a xpianis ut in modum crucis se tenderent. et sic cessavit. et extunc illud ritum suaverunt

Tpa sanguinolenta et multum turbulenta fuerunt undiqz. qz saraceni et pagani et etiam xpiani inter se plurima bella gesserunt. quoz karolus magnus divina virtute adiutus principalis actus fuit et triumphator gloriosus. licet non sine magna strage suoz per longa tpa. Vide in gestis eius

Horribile factum pertigit thuronis. qz cum monachi ecclesie sancti martini delicijs et popis vacarent omnes uno excepto ab angelis suffocati sunt. Et alcuinus illud reformavit plene.

Imperium biptitum circa tpa ista. qz stephanus papa transulit italiarum. in karolum adhuc Imperatores

iuvenem. que leo tertius postea infeudavit Constantinus autem greciam cum alijs regionibus transmarinis laboriose retinuit

karolus adhuc iuuenis sed egregie indolis incipit regnare super francos. et fuit filius pipini mater eius berta vocabatur

Martires infiniti facti sunt a constantino illo pessimo heretico. Putatur qd vix fuerit aliquis imperatorum etiam paganorum qui tot trucidaverit. et afflictus est ecclesia valde. Et ita tunc preciose emit venerationem imaginum sanctarum propter sanguinem effusum largiter. Verum imperator impiissimus non mansit impunitus. Nam completo misterio iniquitatis prefinite horribiliter clamans. igni sum inextinguibili traditus. spiritum exalavit.

V^o DCCCCLIII Anno mundi. V^o DCCCCLXIII V^o DCCCCLXXIII

Pape <i>Paulus</i> <i>a. x. m. i.</i> Romanus	q. Con- <i>stantinus</i> <i>a. q. m. i.</i> Romanus	Steph <i>anus</i> <i>ii. a.</i> <i>ii. m. v.</i> Siclus
---	---	--

DCCLIII Anno christi. CCCLXIII DCCLXXIII

Iste paulus vir sanctus fuit et mitissimus. Fecit constitutionem de diuino officio quando in xl. Ipse nulli malum pro malo reddebat. sed cum paucis familiaribus de nocte per cellas infirmorum et pauperum incarcerationum circuevit eis necessaria ministrando. viduis et pupillis et alijs egenis papale debitum exhibuit. opem ferendo tanquam verus imitator sancti pauli apostoli:

Iste constantinus fuit laicus et subito factus presbiter tyrannice papatus inuasit. et magno scandalo presuit quibus pax. sed celo fidelium eicis et oculis priuatus. Et iste videtur fuisse quintus infamis papa inter tot usque ad huc. ita spiritus illa sede sanctam apostolicam in omni honore et sanctitate custodiuit.

Iste stephanus oia errata constantini emendauit. de gradatius his quos ille ordinauit in synodo generali. Sepultus in vaticano

Gengulphus mense claret miraculis. In gallia fontem emittit quem in burgundia oriri fecit. Fuit itaque sepe ab uxore sua adultera. cuius animam contulit. eo quod derideret miracula eius.

Sanguis de imagine christi emanauit et omnes sanauit. et iudei qui ipsam pupugerunt conuersi sunt.

Pulcre pius dominus ostendit miraculum gratie tempore isto per confutationem heresis. et confortationem fidei.

Ludgerus vir sanctus velut alius moyses ab utero matris sue domino consecratus. innumeris gentes ad fidem pertraxit frisonum et saronum apud. primus episcopus monasterium. fuit pluribus miraculis claruit. et cenobia fundauit. Obiit tandem in bilderbeke. et sepultus est in uerdena. Anno domini. dcccix

Bergius episcopus a deo plagatus est. eo quod indignum papatum preceperat. quod os et manus eius aruerunt

Folium. LXIII.

Sol obscuratus non apparuit. xviij. diebus. Signum crucis apparuit in vestibus hominum. Et sanguis de celo in terram profluxit. Lamina aurea inuenta est in constantinopoli super corpus cuiusdam defuncti in sepulcro. in qua sic erat scriptum. Christus nascetur de virgine maria. et ego credo in eum. Sol iterum videbis me sub constantino et hyrena.

Iste Leo etiam peruersus fuit. minus tamen quam pater eius. Hic cupiditate victus coronam quandam cuiusdam ecclesie abstulit. et capiti suo imposuit. statimque febre corripitur. et spiritum exalauit. Habuit uxorem piissimam nomine hyrenam que regnavit statim post eum cum filio

• iij.
Leo an-
nis. v.

vi. Con-
stantin?
an. x.

cū hyrena

Iste Constantinus bonus et pius fuit. et matrem suam amouit a regno ut suis negotiis femineis intenderet. sed illa simulato rancore postea ipsum exoculauit. et etiam filios ipsius. et iterum regnavit. iij. annis. Demum cum greci precipere quod karolo magno nubere voluisset ipsam cepit. et in quodam monasterio reclusit. Hic theodoro assumptus. Ista synodus. viij. celebrata fuit contra heresim imaginum. in qua iterum greci reconciliati sunt post plagas solitas persecutores spiritus sancti ex

Synodus
constantinopoli-
tana contra her-
esim imaginum

V^o DCCCCLXXXIII

/patre pcedere

primus
Adrianus
an.

Romanus.
xviij. m. x. d. xviij.

DCCCLXXXIII

Iste Adrianus fuit vir pclarissimus et nobilissimus genere et potentissimus. et multa magnifice patrauit. Et ut videtur an eum non fuit filius sibi in gloria temporalis et diuitiis. Diruta reedificauit. turrem et muros extruxit. Regnum longobardorum cessare fecit per karolum magnum. Synodos duas solenniter celebravit. Ecclesias et monasteria multa instituit. et ius karolo super ordinacione sedis apostolice. et institucione episcoporum. abbatum et in generali concilio cedit. propter violentias tyrannorum coercendas. ut patet lxxij. di. per totum. Tandem hic beatus pontifex post laudabilem vitam sepelitus apud sanctum petrum. Hic inhibuit officium ambrosianum. preterquam in ecclesia ambrosiana in medialano. et officium gregorianum ubique obseruari instituit.

Sarones pervertuntur ad christum. populus olim durissimus. et gallorum perpetuus inimicus. scilicet a karolo superati colla submiserunt. Et est mirabilis dispositio iudiciorum dei. et inexplorabilis. quod perficit fines et reficit per diuersitatem locorum et temporum. Nam egiptus et affrica a saracenis vastate fuerunt. Et ecce quasi fides volasset ad populum paganum peruenit. et huius file sepe reperitur.

Francia in flore et tota gallia simul ubique triumphant. etiam ultra montes et mare. sicut olim Roma. Et Gothorum regnum et longobardorum cessare facit. quod incepit anno domini. ccl. vel circa

Studium vniuersale quod olim fuit translatum de athenis ad romam. circa hec tempora per karolum transfertur parisiis. Heresis feliciani a felice autore perdemnat. Hec dicit christum esse filium dei adoptiuum

L ij

Sexta.etas Trifus

Ogerus dux de danamarchia princeps xpianissim⁹ floruit. Dic tpe karoli magni xpianitati
obtinuit fere oēs ptes trāsmarinas. a iherusalē vsq; ad arbores solis deo sibi ppicio. 7 aptis 7
magnis miraculis exercitiū pfortante Et in supiori india ordinauit impiū. cui prefecit iohēm
filiū regis frisonū dictuz. priester iohan. ppter deuotā 7 scām vitā quā duxit. 7 subiecit ei. xiiij.
barones cognatōis sue. qui alia dñia circūquaq; tenebāt. vt ibi xpiana religio pmaneret.

Iherusalem circa hec tpa recuperat p karolū cū tota terra sancta. 7 saracenoz secta vbiqz vassa
tur atrociter. qz tēpus miserationum venit.

Imperatores

Nichfo
rus. an.
ix.

Iste nichiforus auarus fuit. pluresq; lesit. fuitq;
 ad impiū p grecos sublimatus. sed non pfuit. qz

Richard
el annis
ij.

eius tpe impiū orientale quasi ad nihilū redactū est. 7 ro
mani ad karolū magnū se unanimiter stuleit.

Aquisgrani instituit peregrinatio septēnalis solennissima
propter reliquias preciosas q̄s karolus ibi apportauit.

Spinea corona dñi floruit in manu karoli. ⁊ trāssert̃ de p̃stā
tinopoli parisijs. Et in translatione reliquiarū mortu-
us est resuscitatus aquis grani.

Iste michael
vir catholicus amabilis om
nibus. et vniuersos sane
doctrina aduersantes nite
bat extingui. ac oēs q̄s
leserat auaritia nichil fori
solatus est ipsos vitādo.

Anno mundi.

V⁴⁹ DCCCCXCIII

VI^{ty} III

Варе

in. Leo
a. xx. m. v
d. xvi.

Romanus

Anno christi.

DCCXCIII

DCCCIII

Iste leo fuit vir valde sanctus totus mitis et scientia plenus
Cuius sublimationi invidentes amici predicti adriani. cum in die sancti marci letanias cum de-
ro pageret. a quibusdam pueris caput lingua priuatus et oculis effossis in carcerem mittitur. Sed
pius dominus suum suum non dereliquit. quinimo eum per omnia sanauit. membra ipsa restituendo. Deinde
ad karolum prexit in franciam. singula narrans que sibi illata essent. a quo etiam honorifice susceptus
fuit et statim rex cum eo romam reuertitur. et ultionem de inimicis eius fecit. tanquam iustus iusticiarius
tracentos viros in capite lateranensi decollari fecit Et plures alios qui papam non defenderunt exilio
perpetuo relegauit. dyademaque impium a leone suscepit. romanis acclamantibus. karolo augusto
a deo coronato vita et victoria a deo subministrare. Tandem post laudabilem vitam idem pontifex se-
pellitur apud sanctum petrum. Sic fuit genere et natione almanus frater comitis de Saluo.

Tullin? rex yngatioꝝ alias pñceps auerroꝝ. se 7 pñas suā karolo dedit. 7 baptizatus est.
Blaron rex pñaz misit karolo corpus sancti cipriani 7 spirati. 7 caput scī panthaleonis.

Amelius comes aluernensis gener karoli martir

Corpus sancti bartholomei transfertur beneuentum de lipertania.

Amicus 7bericanus martyres occisi sunt in campania.

Isuardus monachus iussu karoli collegit oēs legendas ⁊ actus sanctorū de toto orbe in vnū
volumen post iheronimum. bedam ⁊ hior. Et omni die pcurrebāt ultra. ccc. festa. Et ideo insti-
tutum est vt dicatur in martyrilogio. ⁊ aliorū plurimorum martirū pfectiorū ⁊c.

Paul⁹ dyacon⁹ iussu haron collegit lectōes cuilibz festitati pueniētes, ex op̄is dñs scōz p̄m

Folium.LXV.

Translatio imperij facta est per leonem papam tertium de grecis ad francos. cum vnani
mi consensu romanorum iustis et necessarijs causis post longam patientiam ecclesie dei. que
diu grecorum emendationem expectabat. Sed quia nimis defecerunt a primorum pietate
dimissi sunt.

Signum rubeum. et multe haste apparuerunt. Et sequitur strages
magna cristianorum In Ronciallo occisi sunt multi reges duces et comites de exercitu
cristianorum ultra. xv. pugnatore deo permittente.

Oilo de anglei. dux exercitus karoli. pater rolandi cum multis cristianis
occisus est in bello ab angolando

i. karol?
magn?
an. xiiij.

Sol stetit spacio trium dierum vt Karolus vinceret.

Cerhardus dux bauarie in panoniam congressus martyrisatur.

Iste karolus dictus magnus cu iam regnasset in fracia. xxiiij. annis assumptus est in ipatore
romanorum et impauit annis. xiiij. Quate progatiue fuerit hic in oibz q pncipe laudabile faciut
quis digne laudare sufficiet. Hoc vnu p nunc sufficiet q a principio vsq ad fine in tanta repte
pestate sic laudabil se habuit. vt no sit inuentus qui eu in aliquo replendere potuisset. Res
uera quid possit fragilis ho in illo causari que diuina virtus ptinue direxit et pterit. Sic ergo
recte laudamus eum si in dno opera eius magnificemus Tandem morte sancta potius sepe
litur aquisgrani Anno vite sue. lxxij. Eius legendam scripsit Emarcus F

VI. XIII

.iij. ste
phanus
a. iij. m.

Romanus
vij

DCCCXIII

Refert Turpinus erchieps q karolus erat corpe decorus
lz visu ferus. statura eius pedu octo. et facies eius palmu et
dimidiu possidebat. barba vero eius palmu vnu. frons erat
vnius pedis. Milite armatu sup equu sedente a vertice siml
cu equo ictu cu spata scindebat Quattuor ferraturas equoz
simul facile manibz extendebat. Milite armatu recte stante

sup manū suā sola manu velociter eleuabat. Lepore integrū. aut duas gallinas. vel anserē ede
bat. modicu vinu et limphatu bibeat. Tā parcus in qibdo erat q sp in cena raro plus q ter

Compestelle ecclesia. et patriarchalis sedes ordinatur et extruitur in ho bibere solebat
noze sancti Jacobi. Et impletur petitio marie zebedei. quia Johannes a dextris apud ephsum
et Jacobus a sinistris. Roma in medio. Nota misterium.

Episcopatus quinq totantur per karolum in almania magnifice. scz

Maguntinen. Colonien. Treueren. Saltzburgen. et Sedunen.

Signa multa precesserut morte gliosi et sancti impatoris karoli. Nam eclipsis solis et lune vl
tra solitu fuit Apparuit p. vij. dies macula nigri coloris in sole. Porticus pcosus aquisgrani ce
cidit suditus. Pons maximus magnitrie tribz horis obustus est. Vernes aut pissimus impator
morte sibi imminere oēs thesauros suos prelatiis pmisit ecclesijs distribuedos Et Ludouicu
primogenitum constituit impatorem. aliu theutonicis siue almanis. tertiu ho hispanis pfecit

Lij

Sexta.etas Crisus

Cometa apparuit valde singularis et terribilis. vñ impator attonit⁹ cū eg⁹ mardo pho ptulit dicēs q mutatiōez regni mortēq pncipis pcederet. Uex pius nolebat eū pstrare s; obū ppxie allegans ait. A signis celi nolite timere. At impator deuot⁹. nō aliud (inquit) timere debem⁹ nisi illū qui nri et hui⁹ crea⁹ tor est fideris. s; ei⁹ clemētiā laudare tenemur. q nrām inerciā (cū pctōres sim⁹) talib; admo⁹ nere dignat⁹ indicis. Quia g talia portēta cū apparēt oēs cōiter tangūt. oēs p posse ad meliora festinare debem⁹. vt mīaz in illo dñante psequi valeam⁹. et pie credi⁹ q hac hūi litate dñm placauit. qz n sup eū plaga puenit. s; sup italiā in cursu saracenoꝝ

Impatores.

.i. Ludouicus a.
• xrv.

iste ludouicus fuit filius karoli et magne clementie. ppter qd dictus est pi⁹. Habuit duos fratres quos superauit. et ambo malū habuere finē. In aduersis paciens erat. et in fine sp vincebat qz erga deū et eccliam deuotus pmanfit. Etiam filij eius psequēbantur ipsum. quos benigne ad penitentiam reduxit. Tandem bene singulis disposit⁹ bona morte diē clausit extremū. Et qz hūana infirmitas delicias diu ferre n pōt. filij eius ad miserā declinarūt. Et ē bñ infelix pditio quā toties sine cessatiōe expimur. et in his q añ nos fuerit id toties scñi legim⁹. vt scz cōiter pauē except⁹. felicitas gñatiōis vñ⁹ raro pareat felici⁹. tatē subseqnt⁹. Idē magnū pciliū aquisgram pgregauit. in q reglā et honest⁹ mod⁹ viuēdi canonicorū et canonicarū opilat⁹ est. Hic balsamat⁹ rincōsumpt⁹ in ecclia metēsi ondit⁹.

Anno mundi.

VI° XXIII

VI° XXXIII

Pape

.i. Pas
calis. a.
vij. die.

Romanus
xviij.

.ij. Eu
geni⁹. a.
iij. m. ij.

Romanus

Valēti
nus die
bus. xl.

Romanus

.iij.
Grego
ri⁹ a. xvi

Romanus

Anno christi

DCCCXXIII

DCCCXXXIII

Iste pascalis magnā adhibuit diligētiā reliquijs scōꝝ et innumera corpora sacra leuauit. et honorifice recōdidit. sic in visione sancte cecilie mādātū sibi fuit.

Iste eugenius vir preclar⁹ et magne scitāt⁹ fuit. et simplicitat⁹. mūdi cōtēptor. et sola q xpi sunt sapuit. hic mēio coronat⁹ est p laicos roma⁹ nos sepultus ad scñi petr⁹

Iste gregorius mortuo valentino qui breuif post electionē e medio sublat⁹

fuit eligi⁹. et multa bona fecit. viditq tristia tpa ppter varias plagas grassantes in pplo. Hic mltorū scōꝝ corpora leuās de terra honorifice reposuit in altaria. Cuius petitiōe ludouic⁹ et guigo marchio lūbardie saracenos de italia fugarunt. Moritur tandem post innumerebilia longa opera eodem tempore quo et imperator. sepultus apud sanctum petrum

Rabanus poeta et monachus post abbas fulden. deinde archieps magūtie doctor magn⁹ clauit et pla scripsit. et strabus discipulus ei⁹ etiā notabilis in sciētia et vtutib; eodē tpe fuit

Honoldus rex danorū circa hec tpa baptizat⁹ magūtie cū vxore et filijs. cui ipator frisia dedit

Trāslatio plimorū facta est hoc tpe. Sebastianus et gregorius papa sueffioneſi.

Scūs marcellinus et petrus de roma in galliā translati sunt. et scūs vitus in saxoniam. et scūs genesius in angliam transfertur.

karolus mōstera solēnia tot fundauit. q̄t in alphabeto lfe habent. et cuilibz vna pponebat⁹.

Scisma octauum erat inter eugenium et zifinnium propter discordiam eligētium. sed eugenius obtinuit. quia pars maior erat cum eo.

folium. LXVI.

Ep̄a creuenta itez surgunt. causa est debilitas impij. q̄ mortuo ludouico filij ei' mutuo se cō-
triuērūt. Qd̄ audiētes saraceni ⁊ saxonēs ⁊ alij occidētales erexerūt se ⁊ eos. ⁊ facta est plaga
grauis.

Annona de celo pluit in valconia frumēto filis. habēs tñ grana breuiora
Tēpestas maria orit̄ in gallia ⁊ terremotus. ⁊ multe ville ⁊ domus celesti igne cremant̄ hoīes
⁊ iumēta icu fulminū examināf. ⁊ cū grādine lapides immēsi pōder. cadut. ⁊ fragmē glaci e
descēdit. cui' latitudo. vi. pedū. lōgitudo. xvi. altitudo duoz fuit ⁊ pestilentia magna seq̄batur

Puella quedā. xij. annoz post sacrā cōmunionē. vi. mēsi b̄ in pane ⁊ aqua iei-
unauit. deinde per triennū omnino abstinuit ab omni cibo ⁊ potu.

Ille lotharius mortuo patre impiū sumpsit. habuitq; duos fratres. scz ludoui-
cū ⁊ harolū quos nitebat̄ excludere ab hereditate paterna. s; illi ⁊ eū hoc bellum
mouerut in quo tot abytraq; pte ceciderūt q̄ simile non est factū in gente illa. ⁊ lotharius fu-
git. Quidā autem magnates eos pposuerunt regna diuidēdo. nec valuerunt resistere aduer-
sarijs suis ppter hanc ruinā militū. ⁊ ideo vndiq; fines eoz inuasērūt hostes. Siclic qñ vult
nimū. fit minimū. Qui hucusq; alios defenderunt. iā seipsos defendere nequeunt. Quid fa-
ciet hūilis herba deserti. si stare nō valet alta cedrus libani. Omnia fac cū p̄silio. alioquin peni-
tebis post. s; tarde. Nota exēplū. Tandē lotharius renūciāns seculo monach' effect' ē. in cui'
obitu fuit magna p̄certatio int̄ āgelos ⁊ demones. s; orātib; monachis demones fugati sunt

VI. XLIII

Romanus

DCCCXLIII

Ille ierigius vocabatur antea os porci ⁊ quia
nomen erat inhonestum ⁊ tante dignitati inconueniens. ideo mutato nomine sergius roca-
ri elegit. ⁊ ab isto in antea omnes propriū nomen mutauerunt. Sed hoc quibusdam nō
placet. sed dicunt q̄ hoc faciunt exemplo christi qui apostolis nomina imposuit ⁊c. similiter ⁊
de patriarchis. Et hec videtur melior ratio huius variationis.

Dyonisi; sancti doctoris libri sunt translati de greco in latinum. quos michael. impator misit
ludouico. ⁊. xix. egroti sanati sunt

Festiuitas omnium sanctorum est translata ad kl. nouembrijs per gregorium quartuz. ⁊ gal-
li ⁊ germani inceperunt ⁊ ipsum celebrare hoc tpe. ⁊ habet sermo rabani de eodē satis pulcer

Plaga horribilis super romani ⁊ totam italiā facta est. Nam quidam perfidi christiani
miserunt clam ad soldanum saracenorum vt cito veniret. Et roma rapitur. ⁊ ecclesia apostol-
lorum stabulum equorum efficitur. sed ludouicus cum gallis ⁊ lombardis totam illam infi-
nitam multitudinem fugauit non sine multa sanguinis effusione christianorum. Et sicilia ⁊
apuleam etiam hoc tempore saraceni vastarunt. ⁊ tuscia in solitudinem redacta est.

Gallia pene tota vastatur a normannis ⁊ frisonibus ⁊ alijs. circum quaq; cōcrematis ciui-
tatibus ⁊c. Dic iterum nota mutabilitatem temporū. quia per longa tempora galli trium-
phatores in orbe fuerūt hic prosterntur. nec vnq; postea ad pristinā redeūt ptātem ⁊ gloriā.
Dñabantur em̄ quondā in italia. hyspania. germania. in saxoniam. imo vltra mare

Sexta etas. Cristus.

Saraceni de affrica venientes itez romā inuadūt. 7 ecclesias apostolorum delonestant spoliā
tes vndiqz rē. Redeuntēs autem cum spolijs submersi sunt in mari.
Duodecim duces bohemozum sunt baptizati. procuratore ludouici fratris lotharij.
Fames magna in germania fuit. ita vt pater filium deuorare velle.
Magūtia circa hec tpa in magna afflictione fuit p trieniū. Demō publice apparuit. 7 domos
incendebat. 7 sacerdotes lapidauit. qui aquā bñdictā aspgebant 7 homines fugiunt.

Octaue assumptiouis brē marie instituunt a leone papa.
Aymūd rex aglie vir scūs mīzatus est. 7 anglia deuastauit

Impatores

ij.
Ludoui
c. a. xxi.

Magniradus heremita martirizatur

Rad tps cū pfe regnauit. 7p sol' ānis. xxi. Hic habuit filiū noīe karolū quē dyabolus inuasit
7 vtrūqz corā pfe. qz ptra eū pspirationē tractauerat. eius tpe multa mirabilia ptingerunt.
Sancta helena imperatrix transfertur a roma in franciam.

Gloria laus 7 honor tibi sit rex rē. pponitur a quodam edo captiuo in festo palmar. ppter qd
ab impatore dimissus fuit 7 restitutus. Colonie horribilis tempestas oritur. 7
fulmē ecclīa scī petri scidit 7. iij. interfecit homines 7 sex femiuuos reliquit. habuit formā ora
Radulphus episcopus bituriensis clarz sanctitate /onis.

Anno mundi

VI. LIII

VI. LXIII

Pape

iij. Leo
ā. viij. m
iij. d. vi.

Romanus

iij. Bñ
dictus ā
ij. m. vi

Romanus

i. Nico
la. an. ix
m ij. d. xx

Romanus

Anno christi

DCCCLIII

DCCCLXIII

Iste Leo sanctus fuit in quoz ser
pētina prudētia. 7 colūbina sim
plicitas habitauerūt in monaste
rio educat'. primo in sciētia 7 scā
puerlatiōe tāqz ver' monach' pfe
cit. Hic fact' papa statim repare
studuit ecclīas qd saraceni paulo
aū destruxerāt. Collectaz. Deus
qui beatū petz rē. 7 Deus cui' ter
tera btū petz am rē. fecit Sarace
nos. Fuit scripturarū feruentissi
m' predicator 7 pscrutator. oīo
bus 7 vigilijs iugiter intentus.
sepellit tandē post sanctā mortē
in ecclīa sancti petri. cuius festuz.
xviij. kl. augusti agit.

Leonina cinitas iussu leonis edi
ficat ad defensionē scī petri. ppe rōz

Iste bñdictus no
mine 7 re ab oīb
ē bñissimus dictus
Hic statuit vt cle
rici ordiate incede
rēt 7 honeste.

Iste nicolaus tante sanctatis extitit.
vt post magnū gregoriū papā vir vlt
lus in sede romana apparuit illi ppā
tus. In ei' ordinatiōe ludouic' pñs
fuit. tandē post mltā bona morte sanc
tissima potitus sepellit in ecclīa sancti
petri apostoli

Germanus

Iobes

Iste iobes anglicus co
gnomine. s. natiōe ma
gūtīn' circa hec tpa di

cit fuisse. 7 erat femina habitu vestita virili sic in dīna scri
ptura pfeceat. vt par ei nō inueniret. 7 in papaz eligitur.
S; post impregnata cū publice in processioē pgeret. pepit
7 morit'. Et hic sextus videt fuisse papa. qui nomē sanctita
tis sine re habuit vsqz huc. 7 filr sicut alij a deo plagatus
fuit. nec ponitur in cathalogo pōtificū. Augant aliqui de
causa nullū almanū in papā elegi. qd falsum eē pstat.

Johum. LXVII.

Sanguis pluit de celo in italia tribus diebus. Et locuste innumerabiles galliam deuastant. senas habentes alas. sex pedes. duos dentes lapidibus duriores. ut castrorum acies turmatim volantes spacium diurni itineris. quatuor aut v. miliaribus extendentes. tandem usque ad mare britanicum puenientes. ventorum flatu submersi sunt. sed estu oceani ad litus reiecte. ex putredine sua aerem corrumpebat. unde mortalitas magna et fames preualida subsequuta est. ita ut pene tertia pars hominum ibi consumpta sit. Et sic addit dolor super dolorem gallicis. quia bellis lacerati. iam fame etiam perierunt.

In saxoniam villa quedam cum omnibus penitus absorbetur in momento.

karolus
·ij. annis.
·iij. m. ix.

Caput sancti gregorii et brachium sancti leonis ad senonensem. ecclesiam sunt translata per iohannem papam.

Burgarorum rex cum gente sua ad christi fidem peruenit. qui etiam inter sanctos proficit ut dimisso regno monachus efficeretur. Filius autem eius apostatauit. quare resumpto regno ipsum cepit. et oculis effossis ipsum in carcerauit. et alium substituit ac sacrum habitum reassumpsit.

Alimen rex britonum a sancto maurilione interficitur dum franciam vastaret.

Iste karolus dictus est caluus. et habuit fratrem qui dicebatur ludovicus. et erat rex germanie qui bellum instituit contra ipsum. sed karolus intorquatus obiit ante congressum. Hic multa monasteria fundauit.

Synodus constantinopoli celebratur que viginti. est in ordine grecorum. a quinta constantinopolitana.

Ihesus dyakonus scripsit vitam beati gregorii in. iij. libris et misit iohanni pape opus laudabile.

VI. LXXIII

·ij.
Adrianus
annis. xv.

Romanus

·viij.
Iohannes
a. r. d. ij.

DCCCLXXIII

Iste adrianus excommunicauit lotharium fratrem imperatoris regem lothoringie propter adulterium. sed cum ille romanam venisset ut excusaret se et muneri cassidem indigne cum octimantibus suis. omnes infra annum mortui sunt. et rex in via mortuus est cum venisset placentiam.

Iste iohannes vixit karolum imperatorem. et iniuriarum passus fuit a romanis. quod dicto imperatori non fauebat. et in custodia positus fuit. Ipse formosum portumensem episcopum eiecit et regnavit. quod fuit occasio mali.

Cirillus vir sanctus pene omnium sclauorum doctor et apostolus. corpus sancti Clementis pape repperit in crisona mari exsiccatum. et romam transtulit. et in sua ecclesia reconditur.

Iohannes scotos doctissimus in scripturis in franciam venit. et rogatu ludouici iherachiam dyonisi de greco transtulit in latinum. et post a discipulis confossus stilis moritur. Et nota quod sepius libri sancti dyonisi translati sunt.

Caritas refriguit valde circa hec tempora in omni statu. et iniquitas plus solito cepit abundare. Nam enim gladius et hereses ex magna parte cessarunt. sed ambitio et auaricie et cetera vicia frequentius latantes amplius quam ille heresum persecutiones christianam fidem persequerentur.

Normannia conuertitur tertia generatione. post hec robertus nascitur qui apuliam calabriam siciliam acquisiuit. venetosque et alerium imperatorem grecorum superauit.

Bexta etas. Cristus.

Ungari gens inculta oritur. Erit a sicilia. 7 a pincernatis propulsa i pan onia venit. ibiqz ma nens expellit incolas. Carnea crudas comederunt. 7 humanu sanguinem biberunt sic phala gi. Hq postea roma 7 alia bona ecclesie per longu tps inuasert sicut olim gothi. 7 sic ptinuat tribulatio.

Flandria efficitur comitatus. 7 balduinus primus comes ibidez fuit. Gallia aut fuit nimis vastata ante fedus rollonis. qz germani videtes colonia treuerim ex / uistas 7c. iunxerut se francis 7 sic rollo dux normanoz baptizat accipies gillam filiaz regis in uxorem pfirmata sibi regione normannie

Impatores.

.iiij.
karolus
an. xij.

Sonderoldus eps maguntine a normanis martirizatus est. Iste korolus dictus est grossus siue iunior. qui gallia 7 germania pacifice possidens. a iohan ne papa in imperatorem coronatur. Tandem post gloriosam victoriam normannos ad fidez perduxit. quia iam francis resistere ultra non valuerunt. Et .iiij. annis super francos regna uit. 7 factus inutilis abijcitur.

Sanctus martinus translatus fuit de thurone antisidorum 7 curauit leprosus. Deinde reportans curauit paraliticum 7 cecum contra voluntatem eorum. 7 fructecta regionis visita sunt folijs supernaturaliter 7c. Uide pulcrum hystoriam in legenda ipsius.

Anno mundi

VI°. LXXXIII

VI°. XCIII

Pape

Martini
nus. ij. a.
i. m. v.

.iiij. Adri
anus. a.
i. m. ij.

Sceph
an^o. v. a.
vi. di. ix

Romanus

Formo
sus. an.
v. m. vi

Anno christi

DCCCLXXXIII

DCCCXCIII

Iste martinus pappes fuit. si militer 7 adrian^o. Iste adrianus statuit. vt imperator nullo modo se intromittat de summi potestis electione. Sz apparet qd het con stitutio paz obtinuit. imo leo oc tauius directe ptrariu statuit post ea. 7 forte p varietate tempoz sic oportuit statuta huiusmodi varia ri. vt ptz extra de spon. Non debet.

Corpus sancti calixti transferri in franciam.

Iste stephani tpe Iste formosus fuit corpus sancti martini traslatu primo eps portuensis. 7 a fuit propter timorem norman iohane ppt inobedienciaz noruz Et nota qd libri satis dis priuat^o erat 7 degradat^o cordant de tempore horum po vsqz ad laycale statū. Sz p tificu cu linea imperatoruz. Et martinu restitut^o est. 7 p forte hoc factu fuit propter scan iuramentu no solum ro dalosas contentiones 7 intru ma venit. sz etiā papatu siones que in vtroqz statu fie suscepit. ppt qd facta eli bant 7c. sed non est vis. Suffi altricatio magna. Scis cit em nobis debita tempora di ma. ix. ecclie 7 scandalosis stinguere. 7 eque digna sut me: simu fuit scdm quosdaz morie pmedare inter formosuz 7 sergiuz

Ma sergius a formoso reprobatus. a papatu fugit in franciam. 7 tandē papa fact^o reuertit^o romaz secrete 7 christofex cepit. 7 formosi corpus effossum de honestauit. Fuit etiā in scismate isto ali ud minus 7 breuissimum inter leonem 7 christoferum predictum. Ma chrestoferus per vim rapuit papatum leone incarcerato. sz statim etia ipse per sergium captus est tanqz inuasor. Quidā em dicunt qd monachus effect^o sit. 7 multiplicata sunt mala sup clez 7 ecclesia toraz.

Folium. LXIII.

Cluniacensiū ordo patrū quasi stella matutina in medio nebulose tēpestatis hui⁹ ⁊ scandalo se. in magna humilitate ⁊ seruoze rutilare cepit atq; proficere. p adonem monachū virū sc̃m ac ceteros q̃plures eque perfectos. Hī primi ordines sanctissimi patris benedicti. qui iam in plerisq; locis cecidit reformatores extiterunt Et nota. q; diuicie fuerūt sepius causa casus huius ordinis sacri. ⁊ paup̃tas reformationis. Deuotio nāq; pepit diuicias. s; heu filia suffocauit matrē. Abissus imp̃scrutabilis iudicioꝝ dei. ecce tā in imperio q̃ in papatu altricati⁹ one scandalosa tenebrescente. exortum est hic in tenebris lumen rectis corde

Arnulphus. a. xij

Iste arnulphus plene p̃pescuit normānos. qui iam vltra .xi. ānos galliā vastarunt. tandem a medicis desperat⁹ mirabili infirmitate. ita vt a pediculis p̃sumaretur. defecit ⁊ mortuus est.

Heu heu dñe deus quō obscuratū est aux. mutatus est color optim⁹. qualia p̃tigisse circa hec t̃pa etiā in sancta sede apostolica quā vsq; huc tāto celo custodisti legim⁹ scādala. Quales p̃tentiones ⁊ emulationes. secte. inuidie. ambitiones. intrusiones. persecutiones. Q tēpus pessimum in quo defecit sanctus. ⁊ diminute sunt veritates a filiis hoīm. Clericū post hec t̃pa fuerunt multi sancti pape. sed non sic p̃tinue ⁊ in tanto numero sicut in p̃cedētib; . Eia quis p̃uentus. que cōgregatio. quis homo iam securus erit. si sic defecit sanctitas p̃imitiua

VI° CIII

vi. Bonifacius die. xv.

Stephan⁹ vi. a. i. m. iij.

p̃^o Roman⁹ m. iij. di. xi

Theodor⁹ i. iij. die. ix.

Jobes ix. an. ij. die. xv.

Bñdic⁹ i. iij. an. iij. m. ij.

CCCCIII

Isti octo pontifices successiue sequentes breui tempore sederunt. Nescio aliquid notabile de ipsis dicere. quia non nisi scandalosa de his reperi p̃pter inauditam in sancta sede apostolica contentionem. vnus contra alium. ⁊ simul contra se mutuo. Nam stephanus confirmans facta iohannis octauī. formosum damnauit. ⁊ eius facta irrita decreuit. ⁊ corpus eius mortuum de honestauit. digitis duob; abscisis. manum in tyberim p̃iici mandauit. omnino ingratus contumeliam pro gratia reddēs. quia formosus ipsum antea episcopum anagnie fecit. Sed breue tēpus finem imposuit negotio. Rursus post hec theodorus omnes actus stephani reprobans. facta formosi approbavit. similiter ⁊ iohannes. ix. sequens in concilio rauenne coram. lxxiij. episcopis damnauit facta stephani. ⁊ formosum confirmavit. Sergius autem directe contrarium sensit. ⁊ formosum damnauit

Cluniacum monasterium famosissimum ac sanctissimum construit a bernone duci aquitanie. dono etiam aue comitis. ac guilhelmo pio principe burgundie. quod postea beatus hugo abbas eiusde; cenobi; mirabili ampliavit opere. Elide circa annum. Dxciiij.

Bexta etas. Cristus

Imperiū itez transfertur ⁊ diuiditur. Nam franci non iuuabant ecclesias quas patres eoz extruxerāt. sꝫ dissipabāt. nec romanis prebebāt auxiliū ꝑ longobardos qui multū infestabant eos. ideo de ꝑmuni ꝑsensu exclusi sunt ab impio. ⁊ italici in italia. ⁊ almani in almania cepit vsqꝫ ad ottonem qui vtrobiqꝫ regnauit. Franci aut cogunt nunc manere in terminis suis. experientes oim rez esse periodum. sicut alij totam fortune ascenderunt ⁊ descenderunt.

Comitatus blesensis oritur ex nobili stirpe normannorum. Gelo primus

Impatores

iq.
Ludoui
cus a. vi

Iste ludouicus nō habuit papalem bñditionē ꝑpter insolentias eoz qui in italia dñabant ⁊

berengariū conabat expel
lere. sꝫ cū ꝑ ipso regnare
cepisset verone capitur
⁊ excecatur ⁊ berengari
us restituitur. ⁊ hic vlti
mus est de stirpe karoli
na qui impiū tenebat.

p. Be
regari
an. iij.

Iste berē
garius prudens in armis fuit. ⁊ bellum
habuit cum romanis ⁊ etiā cū ludouico
predicto. nec fit aliqua mentio de isto ⁊
sequentibus vsqꝫ ad ottonem apud vin
centium in speculo hystoriali.

Cōrad
vel. Du
go. a. viij

Iste conradus
fili⁹ ludouici inter imp
atores nō computatur
qꝫ nō regnauit in italia
sed in almania tantum
Et hugo quia in italia
tantum

Almani

Anno mundi

VI° CXIII

Leo. v.
diebus
xl.

p. Cri
stoferus
m. viij.

Roman⁹

iq. Ser
gi⁹. a. viij
m. iij. d.

Romn⁹
xvi

.ij. Ana
stasi⁹. an
ij. m. ij.

Laudo.
m. v. die
bus. xxi.

Romani

Anno christi

DCCCCXIII

Monstrū habens caput caninū ⁊ cete
ra mēbra sicut hō. ꝑntat ludouico. ⁊
bene potuit mōstruosum statū signifi
care hui⁹ tꝑis. vbi hoīes sine capite q̃
si canes latrādo hinc inde vacillabāt.

Iste sergi⁹ cuz romā rediisset auxilio frā
corꝫ cristofez cepit ⁊ sedit ꝑ eo ⁊ in vltionē sue repulse
corpus formosi extraxit de sepulchro. ⁊ indutū sacer
dotaliter in pontificali sede decollari fecit ⁊ in tiberim
ꝑijci. Discatores aut in eccliam ipsum importarunt.
sacris imaginibꝫ se inclinantibꝫ ⁊ salutantibꝫ eū venerabiliter cūctis vi
dentibꝫ qui aderāt. Dia insuper q̃ ipse formosus fecerat irrita decreuit

Quo vir sanctus primus abbas cluniacē. seruoꝝ monasticū in mo
nasterijs resuscitauit. ⁊ plura scripsit. dyalogum beati gregoriꝫ ipso an
nuente coartauit sub vno volumine. Hic pater mltorꝫ monachorꝫ fuit
Elphredus rex anglie vir totus virtuosus. viij. horis in orando. le
gendo. ⁊ scribendo expendit. viij. in negocijs regni. viij. in cura corpis.
redditus etiam optime dispensauit.

Stephanus eps leodiē. claret sanctitate ⁊ scientia. Fecit hy
storiā sancti lamberti cum notis ⁊ alias plures scꝫ de trini
tate ⁊ inuentione sancti stephani

Folium. LXIX

Ungari incipiunt romā et cetera bona ecclesie vastare. Et totā rusciam destruiunt interfecti maribus et fens. oia spolia secum portantes. Taxis eorum rex fuit qui. x. modios nummorum recepit a berengario. et post singulis annis redeuntes fines romanorum inuadere solebant per multa tempora. causa huius mali fuit ingratitude romanorum. quod predictum marchionem expulerunt. et ideo ultus se fuit hoc modo vocando barbaros. sicut Marses olim fecit tempore Iustini secundi. postea interfectus est.

Saraceni qui dominabantur circa hec tempora in italia deuicti sunt a iohanne papa. et marchione algerico.

Fons sanguinis fluxit ianue significans cladem statim sequente per saracenos. qui eam cepere runt. et occiderunt multos christianos.

ij.
Berengarius
anno viij

Heinricus
anno xvij

Sanctus viterbus qui cenobium gemelaten. fundauit. claret in Lothringia

Berengario non erat in patria in libris quibus regnauit

Quidam dicunt post berengarium primum. Alij post hugonem. sed non est curandum. tempus ista satis confusa fuerit. quod qui plus potuit plus fecit

Iste henricus dux saxonum fuit. et totus inclitus. nec ipse inter imperatores reputatur. quod tamen

in almania regnauit. Ipse habuit uxorem sanctissimam nomine mathildam. Et qua genuit duos filios. ottonem et henricum. et ottoni successit ei in imperio. et henricus in almania habuit plures terras. Tercium filium brunonem. qui etiam sanctus fuit. et. xiiij. annis archiepiscopus colonie. vii. magne perfectionis. Qui etiam monasterium sancti pantaleonis fundauit

VI. CXXIII

VI. CXXXIII

iohannes
anno. xiiij. m.
ij. d. ij.

Romanus

Leo. vi.
men. vi.
die. xv.

Romanus

stephanus
vii. a. ij.
m. i. d. ij

Romanus

Jobes
xi. a. iij.
m. x. d. xv

Romanus

Leo. viij
a. iij. m. v
dieb. x

Romanus

DCCCCXXIII

DCCCCXXXIII

Iste Johannes fuit filius sergij. pape tam carne quam moribus. Etiam rapuit presulatum. et tandem miserabiliter occiditur a militibus guidonis. posito puluinarum super os eius dum in carcere tenebatur. Post eum quidam alius Johannes intrusus fuit. sed statim electus est. Et ideo non ponitur in cathalogo summorum pontificum.

Adamarus vir sanctus successor sancti odonis abbatum cluniensis

Exodardus abbas sancti helye claret sanctitate Dunstanus episcopus cantuariensis. sanctus. plura monasteria fundauit. et didicit in die mortis ab angelo. Rex gentium dominator omnium. et vidit beatam virginem mariam Bohemia peruertitur ad fidem christi. et in praga ecclesia cathedralis erigitur.

Regino abbas pruniensis. cronicam scripsit. eleganter

Siptineus dux bohemie ad fidem conuersus est. vir vtriusque fidelissimus

Boleslaus filius eius. sed peruersus. qui postea fratrem eius sanctum wenceslaum occidit. sed anno primo ottonis. i. et hoc ab ottone cum tota bohemia superatus fuit. et vastatus per annos. xiiij

Almania circa hec tempora plus solito cepit insignes habere personas in vtroque statu et sexu. domosque eius principales scilicet saxonie. bavarie. austrie. hassie. ac ceteras fidei lumine valde illustrauit. sed in sapia et probitate plures clarescunt glorie. et nominati sunt in orbem. Sicque dum vna gens cecidit altera succreuit. ut non gloriaretur ois caro nisi in prelo lumine. a quo est omne bonum optimum et omne donum perfectum. ipse est qui olim ad samuelem loquebatur. Ego glorifico glorificantes me. et qui me premitit est ignobilis

Ex i

Sexta.etas Crisus

Dani ydolatriā postponūt. Usq; ad hęc effi tpa xpm colēdo etiā ydolis sacrificabant dicentes qd dii essent antiquiores 7 potentiores eo. Sed clericus quidā scz ansgarius contradicēs igni tū ferrum portauit illesus. 7 sic fuerunt pleni informati

Elthescanus rex anglie. vir mire deuotiois floruit ex matre humilis natiōis. scz filia pastoris q̄ vidit ex se p̄dire lunā q̄ totā angliā illustrabat. qd factū est. qz iste rex tantā habuit deuotio- nē ad diuinū cultū. vt nullū monasteriū dimitteret indotatū. Heresis antropomorfizati- ytaliam repullulat sed raxerius eps 7 ceteri extirpant eam.

Impatores
karol⁹ rex fran-
corū a comite hy-
berto exulat 7 mītizat paronā

iiij. Be-
regari⁹
ān. viij.

Iste berengarius impauit in ytaliam. cui⁹ tpe fu-
it magnū scisma 7 heinric⁹ morit⁹ 7 otto in alma-
nia cepit regnare.

iiij. Lo-
tharius
ān. ij.

Iste lothari⁹
moriēs qm otto regna-
uit in almania reliquit
vxoze noīe daluidaz q̄
postea eidē ottoni nup-
sic

Sācta mathildis regina vxoz heinrici claret scitate 7 supra modū
humilis 7 misericors. que totā stirpem saxonū sua nobilitauit virtu-
te. hęc post obitū viri diu in viduitate pmanfit 7 monasteria 7 hospi-
talia plura fundauit in aduersis patientissima. in orationibus ita p-
uigil vt totū psalteriū ān matutinas exoluere solita fuerit tandē
spiritu pphetie mortē p̄dicēs. migravit ad xpm scāz sololē relinquēs in p̄solatiōez toti⁹ ecclie.

VI⁹ CXLIII. Anno mundi.

VI⁹ CLIII.

Pape stephā⁹ viij. ā. iij m. iij. d.	German⁹ rō martin⁹ iij. ān. iij m. vi. d.	Roman⁹ p̄m agapit⁹ ij. ā. viij m. vi. d. x	Johes. xij. ā. vij dieb. x.	Romanus Bndic⁹ t. v. m. ij. die. v.	Paulus
--	--	---	--	---	---------------

DCCCCXLIII. Anno christi.

DCCCCLIII.

Iste stephan⁹ a quibusdā romanis mutilat⁹ fuit.

Istius aga-
piti tempe

Iste iohānes
venator fuit 7
tot⁹ lubric⁹ fe-
minas publi

Iste bndic⁹
t⁹ a rōnis eli-
git⁹ 7 leonē f
ab ottōe d̄p
nit⁹ 7 in exili
uz ap̄d saxo-
nes missus
est malū p̄n-
cipiū raro hz
bonū finē Li-
me erudit⁹
piculo alte-
ri⁹ Sācritas
papas dimi

scūs odo primus abbas cluniacē. in dño obdormiuit.

ce tenebat q̄ p̄p̄ deposit⁹ fuit p ottonē h̄nō curauit. Tandē cū vxore cuiusdaz
se oblectās a diablo in tpe pcutit 7 sine p̄nā subito morit⁹. Eya deus eterne. q̄
disparet sunt illi prioribz. Abissus iudicioz dei. q̄s inuestigabit ea. Nec fuit
iste digne electus sed p patrem suum intrusus qm potens erat

Scisma. x. ecclie fuit inter iohānez. xij. 7 leonē octauū. qz iohānes cū male
intrasset 7 peius virisset depositus fuit 7 leo subrogatus. sed tamē leo obtinu-
it auxilio imperatoris licet bis fugatus fuisset.

Maïolus vir scūs qui fuit tertius abbas cluniacē. eximij feruoris 7 abstine-
tie 7 reparator monastice discipline claret.

wenzelaus princeps bohēmie de bono patre melior filius. mar-
tirizat⁹ ab iniq̄ fratre suo. Iste vir scūs fuit hūilim⁹ 7 misericordissim⁹. Is tpe sic clare apparet
Bruno archiep̄s colonie vir scūs frā ottonis. i. claret in almania vtrūq; gladiū strēnue gu-
bernādo 7. s. p̄thalōis mōsteriū fūdauit in colonia 7 episcopo ducatū p̄tulit. reliquiq; p̄libo
ornauit.

Imperium trāssert ad almanos. Hi est finis nois ipsorū interpretacōnem dicūtur quasi omnes viri in armis vtiq; strenuissimi. catholice fidei feruentissimi defensores. Al est lingua eorū oēs. et manū vir sonat. inde almani. i. omnes viri. Nec potest infelix homo informari vt illū scopulum declinet. in quo tot iam vidit etiam potentes periclitatos

Monstrum in italia mulier habens duo capita. et cetera membra vsq; ad vmbilicū. vna p̄mēdente vel dormiente. alia q̄q; neutrū faciebat. diu vixerunt. et pariter tandem obierunt

.iij.
Berēga
ri. a. xi.

Eduinus rex anglie qui oēs monachos expulit a regno. et sc̄m dūstanū

in flādrīā trussit. et tū eiusdē sc̄i meritis ab inferis liberaf.

pmus
Otto
an. xij.

Etgarus rex anglie pene omni anno monasteriū fūdauit

Iste otto primus erat impator almanus. totus victo

Iste berengarius magna tyranni depremebat ytaliam. quare dñs papa et alij romani vocauerunt ottonē vt liberaret eos. q̄d et sc̄m est Et capto p̄ vim berēgario. bis exulauit eū. et relictā Lotharij sibi vxorē accepit. quā tyrannus incarcerationat

rius. velut alter karolus ecclesie dei defensor sollicitus et promotor singularis. ob quod meruit dignitatē imperialem. Multos infideles conuertit. Benedictū papam in uasorem ecclesie duxit secum ad saxoniam. ibiq; morat in exilio. Sibi tādē pacatis obijt plenus bonis opib; diuitijs et gl̄ia ditissimus. et ple digna. sepultus magdeburg in ecclā sc̄i mauricij. quā p̄ciōse fūdauit.

VI. CLXIII.

VI. CLXXIII

.viii.
Leo an.
i. m. iiii.

iobes. xi
ij. a. vij
m. xi. di.

būdict.
pi. anno
i. m. vi.

Bonif.
don. a. i.
men vi

Bōifaci
usq. m
vi. di. x.

DCCCCLXIII.

DCCCCLXIII.

Iste leo p̄muni voto eligis depositio iohāne. Hic statuit vt nullus papa fieret sine sensu impatoris p̄pter malitiam romanorū. qui suos intrudebant. Hic oēs donationes factas ecclesie a iustiniāno et karolo et alijs. ottoni p̄cessit et suis successorib; vt italiā ab inuasorib; defēderet

Iste iohānes grauē iniuriā passus fuit. a roanis captus et exul factus.

Sed otto durissime hāc p̄culit nobilibus occisis. et quibuscūq; in exiliū missis Nota q̄ hic occidūtur sicut in primitiua ecclesia. sed nō sunt martyres vt isti Par pena sed dispar causa

Iste būdictus captus fuit. et in castro sc̄i angeli strāglatus Et iste bonifacius alio nomine donatus partū sedit.

Iste bonifacius p̄ romanos strāglato būdicto in papā erigit. et depredata ecclesia fugit in constantinopoli. post reuerfus. iohāni dyacono cardinali oculos eruit. et ipse teinde subito excreuit est

Adeluooldus reuerēdus ep̄s vintoniē. multa fecit

Sanctus Odo ep̄s cantuariē. et sanctus bruno colonien. transferunt corpa sanctorū Elisi Patrocli. Prinati. Gregorij cū baculo sancti petri de Roma ad coloniam

Oswaldus reuerendus vingoenie episcopus. post elvraei archiep̄s Ramasie monasteriū fundauit

Ecclesia magdeburgen. gl̄iose extruitur et dotat p̄ othonē p̄mū. Et archiep̄s eius sit Primas almanie. Et nota q̄ p̄ ottonis terciū fuit in ea quidā archiep̄s noie Eldo qui p̄ beatā virginē p̄motus fuit. s; post p̄pter malā virā horribile damnatus est. Cū. Cella de ludo q̄ satis lussit vdo

Et ij

Sexta.etas Crisus

Ungaria incipit hoc tpe ad fidē pueri. vbi primo predicauit vir dei adelbert^{us} ep^s pragensis. Adelbertus vir sc^s claruit. natione bohem^{us}. 7. i. ep^s pragen^s. reuelate deo panoniā venies. Iam stephanū. i. regē vngaroz cū mltis baptizauit. deinde polonos in fide pfirmavit. tādē p^ru l^e nis in inferiori almanie regioni ppe mare pmozatib^{us} predicans. ibi m^oio coronatus est.

Stephanus primus rex vngarie xpianus sc^s vir fuit. 7. fit gratia magna in populo baro. 7. idolatrie cultui hucusq^{ue} dedito. Annona pluit de celo. 7. pisciculi pui in albonia. karolina stirps ej^{ci}t de regno frāt^{ie}. 7. comes pa^r rⁱensis arripuit regnū circa hęc tpa.

Impatores

.ij.
Ottho
ānis. ix.

Iste otthofuit filius otthonis primi. p oia fidelis 7. sire. nuus defensor ecclie. plura bella ptra infideles habuit. sed

.iij.
Ottho
ā. xvij.

in vltimo pene totum exercitum amisit in calabria Ipse tamen dum tota mente sanctum petrum inuocasset. mirabiliter liberatus fuit. Ipse habuit filiam imperatoris constantinopolitani de sangui ne romanorum in vxorem. 7. fuit coronatus a bene dicto. vij. Moritur rome sepultus in ecclesia sanc ti petri honorifice.

Iste ottho per omnia impert^{us} 7. nomine dignus iuxta p^riaz probitatē. Fidelissim^{us} ecclie fuit. mltia bella pspere gessit. deo 7. scis deuot^{us} extirp^{us} reliquijs scōz ma ximā reuerētiaz exhibuit. Tandem post mltos labores rome vitā finiuit.

Anno mundi.

VI^oCLXXXIII

VI^oCXCIII.

Pape

vij. Bn
dict^{us}. ān
x. m. vi.

xij.
Iohes
m. vij.

xv.
Iohes
m. iij.

xvi. Jo
hānes ā
x m. d.

v. Gre
gori^{us} ā. ij
m. vi.

xvij. Jo
hannes
men. vi

Anno christi.

DCCCCLXXXIII.

DCCCCXCIII.

Iste benedictus coronauit ottho nē. ij. 7. fecit capi plures romano rum pgregauit etiaz p^recium re mēse cōtra regē frācie vbi gilber tus nigromanti cus deponit 7. ru dolfus restituit in gradū pstinū

Hoz p^rm^{us} in castro sanc ti āgeli fame afflic^{us} per iij. mēses d^efecit 7. mori tur. 7. alt^{er} paz supuixit. p^recius in tantū afflixit q^{uo}d vrbē exiue rit. 7. p impatore nūcios mitteret. q^{uo}d audiētē romanī ipm reuocāt. 7. vsq^{ue} ad terrā pro strati veniā petūt. Jā em aliquot ānis ex pti fuerūt ludū almanoz. Quis p^rditō ho minū. nolle obedire nisi cū nō pōt resiste re. Tandē pace facta rome mortuus est.

Iste iohannes fuit in armis e rudit^{us}. 7. ples li bzos composuit Hūc crescenti^{us} fuit in armis e fuit papa ad instanciā impatoris otthonis tertij. vir venerabilis 7. ip^sius otthonis panguineus. dic tus fuerat antea bruno. 7. cū paz sedisset. 7. iaz impator ab vrbē re cessisset. placēt^{us} intrudis a cres scētio p^rsule. p^recūniā. 7. iohan nes. xvij. vocat. 7. factū est scisma dieb^{us} paucis. Nā impator reuer sus crescentiū cepit. 7. capite trūca uit. Iohānez aut ātipapā exocu lari. 7. ceteris mēbris mutilari fe

Iste gregorius factus fuit papa ad instanciā impatoris otthonis tertij. vir venerabilis 7. ip^sius otthonis panguineus. dic tus fuerat antea bruno. 7. cū paz sedisset. 7. iaz impator ab vrbē re cessisset. placēt^{us} intrudis a cres scētio p^rsule. p^recūniā. 7. iohan nes. xvij. vocat. 7. factū est scisma dieb^{us} paucis. Nā impator reuer sus crescentiū cepit. 7. capite trūca uit. Iohānez aut ātipapā exocu lari. 7. ceteris mēbris mutilari fe

cit nihil eū iuuatib^{us} ducatis suis Quia em fecit q^{uo}d nō debuit. passus est q^{uo}d meruit. Et nota q^{uo}d iste gregorius cū otthone predicto ordinauit electores impij in almania. qui deinceps per manserunt vsq^{ue} nunc. nec potuerunt franci aut alij infringere.

Comitatus sa baudiie inclitissimus oris ex nobilissima ducū saxonie sangūie. qui etiā hoc tpe impiū tenebāt Elbi primū beroldus. vir in armis strenuus. multis tyrannus expulsis dominare cepit.

Folium. LXXI.

Electores impij post othonē terciū instituti fuerūt. nō ppter aliquā culpā saxonū. s; ad precauē
dū picula futura. Hī sūt septē pncipes in almania potētissimi. Primi tres spūales. s. archiepi
Magutineſi. Treuerēſi. Colonieſi. Et tres ſeculares. s. Palatin⁹ qui eſt comes rheni. Mar-
chio brādeburgeſi. Dux saxonū. Rex lothem⁹ eſt mediator rē. Cū habent ōſus in ſpeculo vin-
cencij.

Magutinenſis treueris colonieſis.

Clez qdā dicūt. hac occaſiōe aq̃la mltas
pēnas amiſit. ⁊ in fine totalit⁹ nudabit.

Quilibet impij ſit cancellarius hoz.

Et palatin⁹ dapifer. dux portator eſis.

Marchio ppoſit⁹ camere. picerna lothem⁹. Hī ſtatuit dñm cūct⁹ p ſecta ſūmā.

pmus.
heinic⁹
ānis. xx.

Gilla dgo prudentiſſima ſoror heinrici impatoris. poſt nupſit ſcō ſtephano.
regi vngarie. ⁊ multum iuuit ad plenā puerſationem vngarie.

Heribertus archieps colonieſi. vir ſanctus clarus habetur. Iſte heinic⁹ vir icus fuit
dux bauarie. ⁊ pcorat⁹ elect⁹ ppter legale ⁊ ſcām famā quā hñit. Dabuit ſororē eq̃ dñu ſaz quā
ſcō ſtephano regi vngar⁹ dedit. ⁊ totā vngariā ad plenā fidē pduxit. Uxor ei⁹ fuit ſcā kunegū
dis. cū q̃ in dñginitate pmanēs celibē vitā duxit. Plura bella tā in almania q̃ in italia ⁊ rebel-
les iuſte ⁊ pſpere pſecit. ecclias q̃mplurimas ⁊ monaſteria fundauit magnifice dotauit. Tan-
dez btō fine quieuit. ſepultus in ecclia bambergeſi. quā fundauit. ⁊ cathedralem fecit fieri. mi-
raculis choruſcans. In vita ſancti laurencij exemplum ponitur de ipſo ⁊ vxore

VI. CCIII.

ii.
Silueſ-
ter. ān.

Gallicus
iij. m. i. d. viij.

xvij.
Jobes
m. v. di.

xxvi.

xix.
Jobes
ānis. v.

Romanus

VIII.

Iſte ſilueſter factus eſt papa auxilio diaboli. cui
omagiū fecit. vt cūcta ei ad votū ſuccederēt. dictus
fuit gilbertus. ⁊ gratiaz regis francie inimicus ſibi
pcurauit. vñ factus eſt archieps remenſis. tñ elect⁹
ſtatim fuit p pcciliū iubente benedicto ſeptimo. Deinde gratiam imperatoris acquiſiuit. ⁊ ſit
epus rauēne poſt papa. ſed ſinem ſolitum cito habuit. vtp̃uta qui ſpem ſuaz fallacibus demo-
nibus commiſit. Speratur tamen de eius ſaluatione propter certa iudicia ſepulchri ipſi
us. ⁊ penitentiam quam in fine fecit grauiffimam. membris abſciſis ⁊ auib⁹ datis

Adeltoldus episcopus traiectenſis hoc tpe clarus habetur

Gulbertus episcopus carnotenſis ſimiliter.

Elphagus episcopus cantuarienſis. qui poſt martiriſatur a danis

Odilo vir ſanctus abbas eluniaceſi. ſucceſſor ſancti maioli. Hic diem animaz inſtituit poſt ſe
ſum omnium ſanctor⁹ tpe iohannis. xvij. qd poſtea per totaz eccliam approbatū eſt

Oedericus abbas eduenſis vir clarus habetur.

Gerhardus eps camereceſi mīzā ab vngaris. ligatus ſup bigam de mōte currit.

Herigerus abbas lobienſis. Et alio abbas floriacenſis. ⁊ plures alij.

Translatio glorioſa ſanctor⁹ martirum. Candoaldi. Adriani.

Amancij facta fuit gaudui hoc tempore.

Et iij

Sexta.etas Crisus

Iherusalem iter capit a saracenis pmittente deo. 7 gloriofum sepulchrum dñi ab infide libus possidetur. Et iudei multis in locis metuentes baptizantur

Luna in sanguine ðsa apparuit. 7 terremotus magnus. sacula ardēs 7 fulgur instar turris cecidit cū maximo splendore. Sequitur fames valida. In lothoringia fonticulus aq̄ in sanguinem ðsus est. 7 multa signa circa hæc tpa ptigerūt. Mortalitas fuit maxima pene p totū orbem vt sepelientū tedio adhuc viui spm̄ trahentes obruerent cum mortuis. Siccitas magna 7 ardor sequitur.

Simeon vir sanctus firacens monachus claret treueris.
Gnoto epūs leodiē. spū sapientie 7 scientie claruit

Imperatores

Chorizantes quidā fuerūt circa hæc tpa qui p totū annū saltabāt. ppter pctm̄ insolētie. qz in vigilia natiuitatis xpi in cimiterio quodā chorizando impediebāt qñdaz sacerdotē in p̄ma missa quā deuote faciebat. s̄ qz nolebāt cessare maledixit eos cū ip̄catōe dicēs. Utinā sic p̄ anū saltaret. Et factū est ita. Fuerūt tādeꝝ a brō heribto absoluti. 7 quidā eoz valde penituerūt ita vt sci effecti fuerūt 7 miraculis claruerūt. Scōm qñdaz ptigit in villa saxonie in ecclia sci magni. 7 filia sacerdotz cuiusdā auulsis brachijs saltauit. Fuerūt aut̄ nūero. xix. qz tres semie erāt. om̄es breuiter obieit

Scā kunegūdis vxor heinrici impatoris 7 ðgo ppetua claret opibz bonis. postea monasteriū ingressa. obiit miraculis choruscans. Heinricus rex vngarie ðgo cū sponsa sua obiit miraculis choruscando. fuitqz filius sancti stephani regis.

VI° CCXIII Anno mundi.

VI° CCXXIII.

Pape

.iiij. ser/
gius ā. ij
m. viij.

Tusclanus

viii. Be
nedit⁹
an. xi. m̄

.xi. d. xxi

Romanus

.xx.
Jobes
ānis. xi.

DXIII. Anno christi.

DXXIII.

Iste sergius fuit scē vite 7 exēplaris cōuersa tōis. sepult⁹ in ecclia. s. petri.

Iste benedictus habuit scisma maximū. qz eiectus fuit 7 quidaz alē subrogat⁹. Hūc post mortem vidit quidā ep̄s in misabili specie. dicentē se gūit affligi. 7 qd nullo

Iste iohānes belluz habuit cuz romanis.

min⁹ speraret de misericordia dei. 7 nihil sibi pdesse qd p se sc̄m esset. qz de rapinis fuit. misitqz eū ad iohānem papā vt de tali theca summā pecunie acciperet 7 paupibz daret. qd ipse fidelit implens ep̄atui cessit. 7 timore pculsus sibi puidēs in futurū monasteriū intrauit.

Scisma. xiiij. ecclesie fuit inter benedictum octauum 7 quendam aliū intrusum. sed post benedictus obtinuit. electo iterum intruso

Robert⁹ rex frācie. sposuit seq̄ntiā. Scī spirit⁹ afflit nobis rē. Et rñsoria Diuda 7 iherusalē rē. Cornelius cēturio rē. cū notis. 7 alla. Cripe me rē. Ipse fuit vir misericordiaz

Rogerus ep̄s beluacē totus inditus claret
Durandus ep̄s leodiē obscuro gñe natus.
Adelbertus sanctus ep̄s metensis.
Elbertus abbas gemelatenensis.

Cāpan⁹ doctor insignis 7 deuot⁹. maximusqz astronim⁹ claret. Hic inuenit errorem paruum in calculatiōe ptolomei. q̄ ad mediū motū lune. videlzqz in .ij^o ch. ānis lunaribz. ðficit vna dies 7 in qbusdā alijs simili. Excusat autem tñ viz qd hoc nō puenerit ei ob defectū ingenij. sed ob penuriā t̄pis maxime quo ad motum octauę spere. ad quem longū t̄ps requirit. Cius theorica 7 comput⁹ sunt optima.

Folium. LXXII.

Ap̄s effeminatū incepit circa ānos dñi. M. in quo fides xp̄iana valde cepit deficere ⁊ delina-
re a p̄stina virilitate. vt p̄t̄ in p̄p̄tia scē hildegardis. Et in mlt̄s regiōibz xp̄ianitat̄ nec sacra-
nec eccl̄iastici rit̄ b̄uabant̄. augurijs ⁊ maleficijs intēdētes. ⁊ erat sacerdos sic p̄p̄lus. S̄z miseri
cor̄s dñs h̄c mala itēz p̄les aplicos viros suscitauit. q̄ h̄ac ariditatē bonis exēplis ⁊ p̄dicati-
onibz irrigarēt. dño coopāte ⁊ f̄mōe p̄firmāte seq̄ntibz signis. Et mlti ordies maris feruore
succreneēt. vt piculosuz t̄ps illustrarēt. de q̄bz post p̄seq̄nt̄ fit mētio. Et q̄z iā sepe h̄mōi refo-
matiōes facte fuēt p̄et̄ sp̄ez. ⁊ seq̄ntibz future sunt. iō fatū ē determinare q̄ an
t̄p̄s tūc vel tūc veniet p̄t̄ maliciā t̄pisq̄ pleriq̄ attrēqueēt. q̄s oēs fefellit sua

p̄. Con-
radus
gnis. xx.

opinio. ⁊ euāgelica derisit sanxio. ⁊ ip̄a t̄pis reprobaui erpiētia. Hoz error im-
mēsus est nūerus.

Iste Conradus fuit dux de frāconia q̄ ē ps almanie. Sic mltas leges
edidit. ⁊ pacē districtissime suare sub pena capitis iussit. S̄z comes
lupoldus accusat̄ de terra sua fugit. cupiēs maḡ rusticane viuere
q̄ solēniter mori. cui⁹ tñ fili⁹ mirabilis ad imperiū puēit nutu di-
uino. p̄tra volūtatez p̄adi. accepta filia eius in vxorem

Egelmotus archiep̄s cātuariē. misit brachiū sc̄i augustini in
angliam. Cuius epistolare habetur.

Guilhelmus dimonēsis
Ricardus virdunē.
Popo stabulē.
Helyas coloniēsis.
Ostertus leodice.
Stephanus leodunē.
H̄q̄ oēs abbates veneras-
biles h̄c t̄pa floruerūt.

VI° CCXXXIII.

ix. Bene-
dictus
an. xij.

Tusculanus

iij. Sil-
uester
die. lvi.

vi. Gre-
gori⁹ an
ij. m̄. vi.

Almanus

ij. Cle-
mēs. m̄.
ix. d. vij.

DXXXIII.

Iste benedictus fuit nepos bene-
dicti octavi tot⁹ lubricus. ⁊ ideo
dānatus apparuit cuidam in spe-
cie mōstruosa ⁊ horribili. Caput
⁊ cauda erāt afinina. reliquū cor-
pus sicut vrsus ⁊ ait. Noli expa-
uescere. scito me hoiēm fuisse sic
tu es. S̄z sic me rep̄ito sicut oliz-
erissēs infelix papa bestialiter vi-
xi. T̄pe ei⁹ scisma scādalosum ni-
mis fuit. q̄z ipse elect⁹ erat ⁊ itēz
restitutus. ⁊ itēz eiectus.

Scisma. xiiij. eccl̄ie scādalosuz ⁊ p̄fusione plenū fuit inter b̄ndictū. ix. ⁊ alios vt p̄t̄ infra. Cā
fuit mala vita b̄ndicti aut iniquus introit⁹. Hic notat p̄tolome⁹ q̄ fast⁹ summor̄ pontificuz
habuit sp̄ malū exitū. ⁊ fuit occasio. ⁊ est cā mltor̄ scismatū. notabile est.

Fulbert⁹ cānotē. ep̄s in infirmitate visitat⁹ a bt̄a v̄gine ⁊ de ei⁹ lacte sc̄itissimo recreat⁹ est
Deila auguriatrix in angliā fuit. quā demon de eccl̄ia extraxit horribiliter.

Iste filius elect⁹ fuit expul-
so b̄ndicto p̄ eō en̄c̄ ⁊ b̄ndic-
t⁹ restituit. q̄ itēz eiecto gre-
gori⁹ substituit. Qui cū esset
rud̄ l̄az. al̄t̄ papā ad eccl̄ia-
stica officia exeq̄nda secū p̄secrari fecit. Qd̄ cū mlt̄ n̄ place-
ret terti⁹ sup̄ induc̄. qui solus vices duor̄ adimpleret.
domicatibz inter se. heinricus sup̄ueniēs oēs dep̄osuit. ⁊ cle-
mentē. ij. substituit. a quo statim se coronari fecit. p̄mitten-
tibz romanis sine ipsius p̄sensu se nunq̄ papā electuros.
⁊ sic quinq̄ sedētibz sext⁹ instituit. Clez de isto grego. guil-
bertus dicit q̄ fuit vir sc̄s ⁊ h̄ heinricū belluz h̄uit ⁊ raptor̄
res sc̄i petri extingit. ⁊ cū magno miraculo sit sepult⁹.

Iste clemēs dictus fuit ante
h̄ndeger⁹ bābergen ep̄s qui
fact⁹ fuit papa p̄ imp̄torem
p̄t̄ vnionē recupandaz vt iā
dictū est sup̄.

Sexta etas. Cristus.

Corpus gigantis rome inuenit immēse magnitudinis incorruptū cū lucerna que nō poterat flatu extingui Statua marmorea erat in apulia cuius caput ostendit thesaurū subriliter

Monstrum due mulieres in gallia omnia membra singula vsq; ad vmbilicum ⁊ diuisim operabantur. vna mortua alia supernixit. triennio mortuam portans

Palumbus presbiter rome fuit nigromāticus. contra quem dyabolus orauit. ⁊ obiit

Sanctus Theobaldus vir nobilis de frantia reclusus heremita hoc tempore clauit

karolfus mertioꝝ regis filius martirysat⁹ fuit a matersa
Edmundus rex vir sanctus a danis martirysatus est.

Impatores

.ij.
Heinric
c. a. xviij

Iste heinricus fuit gener Conradi. in filia natus. ⁊ bis ad occidendum traditus. s; tñ deo ptegente illesus euasit adhuc puer. Cū autē ipator esset effect⁹ in loco natiuitatis sue nobile mōasteriū edificauit. qđ vsq; hodie vsania notum est. Glide pulcrā hy. in cro. martini ⁊ vincetij. Dic oēs ioculatores a curia sua remouit. ⁊ que his dari psueuerāt paupib; erogauit. Dic victoriosus fuit ⁊ itali am intrās Pandulphū cāpanie pncipē cepit. Abbatē fuldeñ. sedauit qui tūc potētissim⁹ fuit hōmīesib; atq; exercitu eiusdē impatoris se mutuo interficientib; in ecclia magunti. in die scō pētlxcofles. dyabō in aere vociferāte ⁊ cantāte. Dūc diē bellicosū fecisti quē ec̄ icrepauit.

Bardo vir sanctus archiepiscopus maguntinē. claret

VI. CCXLIII.

Anno mundi

VI. CCLIII

Pape

.ij. Da
masus.
d. xxiij.

.ix. Leo.
a. v. m. ij
die. vi.

Almanus

.ij. Vic
tor. an.
.ij. m. iij.

Almanus

DXLIII Anno christi

DLIII

Iste damasus fuit inuatoꝝ ecclie ⁊ subito defunctus est ⁊ statim romani petierūt sibi dari pontificē s; nō theuto nicū siue almanū. ad hoc enī nō poterāt inclinari ex ma/ la psuetudine indurati. Tūc istū Leonē virū sanctum ad hoc inclinauit vt papatū acciperet. s; postea de hoc fecit psciētis ⁊ resignauit. ⁊ tēuo est electus. Dic xpm in spe cie leprosi nocte in lecto suo collocans. mane ipm nō in uenit. Tandē post laudabilē vitā sancta morte potitus. miraculis claret. Ipse multa scripsit ⁊ fecit. Erat antea epūs tulen. ⁊ audiuit angelos dicentes. Ego cogito co gitationes pacis. ⁊ non afflictionis dicit dominus

symoniacos deposuit in scilio florentino. ⁊ etia; fornicarios. De pluralitate bñficioꝝ que circ̄ hęc tpa nimis inualuisse videtur. ⁊ deinceps p̄inuata. multūq; dolēda ambitione prelatoꝝ ⁊ symoniaca labe. q̄ plurima scripta sanctorū patrum habentur detestantia abusiones istas. Et nota qđ facile inuenti sunt paupes clerici ⁊ doctores qui pluralitatē bñficioꝝ. et pompam ecclesiasticorū reprehenderūt. donec offerret se occasio p̄icipadi. qua accepta p̄mūter auaritia excecavit eos. Ferē de quodā mḡto magne lēature. qui valde sublimi dispurauit d̄ diuī. ⁊

Iste victor vir bonus ⁊ venerabilis timore impiāli factus est papa. sic em̄ disposita fuit aplica sedes hoc tpe qđ sancti viri duplici timore se sub/ traherēt sc; diuino ⁊ hūano. qđ tanto officio se indignos arbitrabātur. ⁊ tyrannidē romanoꝝ quortidie su/ sinere teduit. S; p̄ellēte impato re quidā nihilominus accesserant s̄lt duplici timore. timebāt em̄ tēū offendere sic vocati. etiā offensam p̄ncipis. Iste idem victor mltos

Jolium. LXXIII.

Cidus magnus annorū finit hoc tpe. s. anno dñi. **MLXXIII.** stinēs annos. **DXXXII.** qui ad ratiōem omniē pascalis pputi vtilis est. 7 ab euo in eū in semetipsū sine errore reuoluitur. 7 sequēti anno cidus magnus ānoꝝ **DXXXII.** a natiuitate domini exactus incepit. in cuius fine erit la 7 hō 7 dolor. 7 vt quidam dicunt terminabitur anno dñi. **MDXXV.**

Eduardus vir sanctus rex anglie claret spū prophetie. nec repperi plures aliquos reges in aliquo regno ita iustos 7 sanctos q̄ in anglia

Mathildis comitissa triūphatrix inclita normānos expugnat. 7 ipatorē debellauit. pro ecclia gloriose laborauit. 7 tandē totum suum patrimoniu sup altare sancti petri obrulit.

Berengarius eps turonensis erronee docmatizauit de sacramento altaris. 7 post informat⁹ retractauit 7 sancte vite fuit. sed discipulos puertere nequiuit. Et sequit heresis magna que satis afflixit eccliaz lōgo tpe. Ipe negat vꝝ corpus 7 sanguinē xpi esse in sacramento. s. figura tm̄. Uide de cō. di. ij. Ego berengarius 7c Elburga virgo sancta filia eduardi regis. Egitha edgari regis filia. vgo sca claret. Walburga vgo sancta 7 abbatissa fuit. Lanfranc⁹ eps cātuarieñ. mgt ancelmi scripsit libꝝ p modū dyalogi de sacra mēto 7 alia.	Petrus damianus doctor grauissime auctoritatis 7 religiosus valde claret Anselmus vir sanct⁹. eps cātuarieñ. doctor excellens. 7 bte virgini deuotus. Adrianus cronographus 7 monachus fuldensis vir clarissimus floret.
---	--

VI. CCLXIII.

ix. **Stephan⁹**
m. ix. di.

Alman⁹ ex lothoringia.
xxviii.

x. **Bñict⁹**
m. ix.

ij. **Nicola⁹**
a. ij. m.

Burgundus
vi. d. xvi

DLXIII.

Iste stephanus pax supuixit. 7 sequēs bñdict⁹ cū p vim paptū capuisset 7 ix. m̄sibz sedisset. cessit.

Iste nicola⁹ p̄ciliū celebrauit 7 berēgarin⁹ q̄ errore decept⁹ 7 fidē dogmatizauit. s. plene corrept⁹ reuocauit. vt pꝝ de cō. di. ij. **Ego** berēgarin⁹ In eodē p̄cilio sc̄m̄ est decretū. de electione pape. In nōie dñi. di. xxiij.

Et cias prelatoꝝ 7 festum eozum. quasi omnino sic viuere nō liceret 7c. **Hec** cū nunciata dño pape fuissent plausibiliter rñdit. Demus ei bonam preposituram. 7 hec 7 illa bñficia. 7 bene pacatus erit. factum est ita. 7 ecce protinus sententiam mutauit dicens. **Nunq̄** intellexi materiam hāc preter modo. Quippe qui de inope diues. de contemptibili repente gloriosus apparuerat. **Hos** bñs iheronim⁹ velut pestes quasdā ptagiosas vitādos pñciat. Dixit quidē notabile vbuꝝ. **Qui** hꝝ vñ bñficiū ppetens. 7 eo legitime vti. recto calle ad patriā tendit. qui vñum supaddit. vno oculo conscientie priuatur. **Qui** aliquid adhuc plus acceptat. etiaꝝ altero lumie priuat⁹ totaliter excecatur. 7 deinceps quecūq̄ poterit coacernat **Hanc** maledictionē insatiabilis auaricie olim p̄signabat iherobā rex isrl. qui licet diuinit⁹ ad regnū puenerat. statim tñ a cultu dei recessit. **Fecitq̄** duos vitulos aureos ne populus isrl ad tēplū dñi ascēderet. **Factum** autē est hoc verbum in peccatū. ita vt oēs sequentes reges hūc cultū sacrilegū obseruarent. in destructione regni. Ita de ecclesiastico statu timendū esse sancti viri cōiter asseuerant. 7 iam in pluribz mūdi p̄tibz ppletum cernimus. **Clerici** qui nihil possidere debent preter rōnabilem ppetetiā. neq̄ se de tpalibus intromittere. oīa possidere. oīa volūt guber. 7c

Sexta etas. Cristus.

Gotfridus de bulion dux lothoringie victor gloriosus p ecclia velut alter karolus vndiqz di-
micat. qui tandē iherusalē cepit factus ibirex. Habuit fratrem eque victoriosū balduinū nōie.
qui ei in regno successit. 7 erat totus inclitus. miraculosa bella gessit.

Finitur successio regū anglie. Et wilhelmus dux normānoz interfecto araldo regnat pio

De quo fit mentio in hystoria oceptōis beate marie
Parisius horribile factum. prigit de quodā mgfo magni nominis. qui ter exclamando dixit se
damnatum. quā ppter multi solēnes viri seculo abrenunciauerūt. 7 diuersas religiones inhi-
tuentes. celebre nomen posteris reliquerunt 7 exemplum

Imperatores

Mures infinite pueniunt quedaz potente circūalletes in quodam puulo. 7 no poterant abu-
gi donec deuorassent eum Idem cuidam principi polonie prigit. Dix valde

Syracusana ciuitas magnum terremotuz sustinuit. 7 maior ecclesia cecidit vñica die om-
nibus oppressis. quatuor exceptis miraculose.

Ulmarius presul sanctus ecclesiam sancti petri fundauit. ipso sibi reuelante in flandria. |
Maurillius episcopus rothomagensis.

Scisma. xv. ecclesie fuit inter alexandrum 7 codulum
episcopum parmensē. sed alexander obtinuit. licet imperator contradiceret iudicio cōliq.
7 maior pars fuit secum. Diu stetit.

Anno mundi.

VI° CCLXXIII.

Pape

Mediolanē

ij. Alexā
der. ā. xi.
m. vi. d.

xxv.

Anno christi

DLXXIII.

Iste alexander fuit vir sanctus. 7 statuit vt nullus
missam audiat presbri quē scit habere scubina sub pena excoicationis. vt patet. xxij. di. Pres
hoc Et habuit scisma cū quodā codulo. s3 postea purgauit se in mātua corā cōcilio de symonia.
7 codulus tanq3 symoniacus 7 inuasor repudiatur.

¶ Xnare. Idcirco vt bñs bernard⁹ dicit q3 or-
dinē nullū suat. illuc pperant. vbi sempiter-
nus horroz inhabitat. Olim pharisei 7 auaricia
disputantē dñm deridebāt. 7 insanū iudica-
bāt. s3 nunc dñs subsannat eos. Caueas lec-
tor qui multa occupas beneficia ne idē faci-
as. neq3 eadem pariaris. Deus nō irridet. s3 que seminauerit hō hēc 7 metet. Noli sequi pñe-
tudine piculofam. noli te p pape dispensatiōem excusare. Ad oculū vides q3 vituli aurei ado-
rant. s3 ceteri inactant. S3 que necessitas. que reuerētia est in hoc deo exhibita. q3 de numero
ministroy ei? pmodū medietas ē refecata. Si em̃ cuilibz bñficio pmitteret dari suus posses-
sor. nūer? suoy dei esset duplex. q3 modo est simplex. Sequē pñiū eoy q3 deo iā in celestibz con-
iūcti sunt. ne cū vitulis aureis eterno igni offeris. Quid pdest ultra phibitos bñficioy titu-
los coadunare. qñ etiā simplices pmuniter videmus in frugali honestate amplius abūdere.

Ordo gradimōtē. inchoat hoc tpe p sc̃m virz
stephanū nobile. auernoy stipite pgenitum

Ordo canonic⁹ cepit florere in heluacese ecclā
q3 pmo ab aplis. postea a bñō aug⁹. clarit⁹ institu-
tus sub mgroyuone pposito. post cornotē. epo

Folium. LXIII.

Solita picula p̄tigerunt circa hec tpa. s. innudatio aquarū nimia cū damno immēso. Aues domesticę siluaticę fiunt. pestilētie maxime. Et plures sacro igni p̄sumpti sunt exēsis carnibz et membris instar carbonum. Terremotus in anglia. vt edificia eminus resiliēt. et furor vētorū qui. de. domos laudonie p̄fregit. Fames et ictus fulgurū vltra modū et. Et fons sanguis xv. dieb; emanauit. et dyabolus palā locutus est hominib; in pago quodā visibiliter apparēdo

Translatio sancti nicolai de mirrea ad barrenfes. et corpus sancti dementis p̄ami epi scopi metensis inuentum est metis. quem episcopi ibi ordinauerunt et x. peregrini occisi sunt iherusalem per arabas.

Henulpus abbas scus. p̄or archieps lugaunen. ora nem regularis vite instituit. Cono eps treueror. cui tpe multa corpora martir; inueniunt. q̄s olim rictionar; occidit.

Hugo vir sanctissime et castissime vite claruit. eps gratianopolitan; qui in. liij. ānis nullius femine faciem vidit. vna paupcula excepta. quāuis quotidie plurib; sciliū et auxilium dederit. p̄fessiones etiam recipiendo. Hic sancti cartusiani. p̄positi precipuus coopator fuit. et postea etiam habitum a sancto brunone sumpsit. insigneq; exemplum prebuit.

Scisma. xvi. ecclesie fuit inter gregoriū septimum et archiep̄m rauennē. Causa fuit tyrannidis impatoris. et dissensio quorundā ep̄or. Maius fuit omnib; ante habitis. et durauit vsq; ad vrbānū secundum

VI. CCLXXXIII.

Cluniacē.
m. i. di. iij.

DLXXXIII.

Iste gregorius fuit vir sanctus et multas persecutiones pro iustitia perpeffus est. Hic antea dicebatur hildebrandus p̄ior cluniacensis. et fuit legatus in gallia. et dure processit contra symoniacos. Quendā etiam ep̄m miraculose vicit de simonia. quia non potuit dicere sp̄ui sancto. Factus autem papa sinodum celebrauit. in qua p̄tra eos simili zelo processit. et contra p̄sbiteros vxoratos amouendo eos a diuino officio. Fuerunt enī tpa satis arida. Et q̄ iustitie rigorem n̄sus est tenere solito more cōtra eū mlti insurrexerunt. et primo cinthius perfecti filius eū cepit cū primā missaz in nocte natiuitatis celebraret. et in turri sua posuit. Romanī turrim destruunt et papā liberāt. et cinthium extra vrbem eiciunt. Deinde impatorē excoicauit p̄pter discidium. qui post veniens ad ipsum. et pluribus diebus nudis pedib; sup glaciē stans. vix absolutionē impetrauit. Sed impator nō p̄seuerauit in hūili obediētia quā cepit. q̄nimo in wormacia p̄ eū p̄sentūz sciliū celebrādo. aliū loco

Ordo cartusienū sanctissim; incepit hoc tpe per brunonem vir sanctum. natione almanū de coloia agrippina. mgēm in theologia. cū sex alijs venerabilib; viris in diocesi gratiā politanē. Hic ordo teste beato bernardo inter oēs ecclesiasticos ordines primatū tenet. non ratiōe t̄pis. s; rigorositatis. Unde ipse vocat eū speciosissimam columnam ecclesie. Ceterum quia p̄pter nimia abstinentiaz pauc; p̄tabilis erat. et ne diu puus maneret postea ab ecclia moderat; fuit. nec vnq; a sancto proposito cecidit. singulariter a sp̄u sancto p̄seruatus vsq; hodie.

Bexta etas. Cristus:

Terra sancta hoc tpe ex magna pte recuperata est. 7 iherusalē 7 sepulchz dñi gloriosuz cū anti
ochia 7 alijs ciuitatibz multis de manibz sarracenoz. **C**redūtur trāstretasse vitra. cc. xpianozū
Quāt? aut zelus fuerit in omni populo ad hoc opus p̄ficiendū. 7 quō ex om̄i statu senes 7 iu
uenes. diuites 7 paupes p̄fluerēt nemie pellente. vix aliquis sine lacrimis aut dicere vel au
dire posset. **P**assagiū em̄ illud fuit b̄te v̄ginis marie. q̄ mirabiliter duxit 7 p̄terit p̄pugnato
res suos sicut ostēdūz fuit in visione. **P**rincipes fuerūt p̄les. scz godefred? de bulion. qui etiam
leonē interfecit. 7 fr̄es ei? eustachius 7 balduin? boemūdus dux apulie. **D**u
go frater regis frantie. 7 plures aliq qui pro fide se discrimini dantes. 7 glorio

Impatores

iiij. Hen
ric? an.
xviij.

se vicerunt. 7 nomen eternum sibi acquisierunt. in oibz magnifice. a dño de
lectati. **U**nde hystoriam in speculo vincencij.

Hie heinricus videt fuisse hō multū inquietus. 7 satis afflixit vix sc̄m gregoriū. viij. pa
pā 7 p̄mo quidē veniā petēs absolutionē meruit. s̄z nō p̄seueravit. quynimo de nouo quēdaz
antipapā p̄tra eū tanq̄z idolū erexit. 7 itez gregori? eū excoīcavit. 7 electores imp̄ij duce saxo
nie pro ipso elegerūt. quē heinricus cruento bello supauit. 7 tūc romā veniēs cū antipapa suo
gregoriū 7 cardinales p̄sequitur s̄z statim robertus rex apulie eū fugauit. 7 papā cū cardinali
bus liberauit. **F**uit nihilominus vir elemosinis deditus. 7 sexagesies 7 bis acie collata dimi
cauit. tandē misabili morte vitā finiuit in carcere a p̄prio filio detētus. **S**icut fecit sc̄m est ei.

Anno mundi.

VI° CCXCII.

Pape

iiij.
Victor
an. i. m.

Abbas cassinē
iiij. d. iiij.

iiij.
Urban?
a. xij. m.

Cluniacē.
iiij.

Anno christi.

DXCIII.

Hie victor per
somnia vidit deū
sue dignatiōi in so
litudie cartusie ha
bitaculum constru
entem. 7 dicitur q̄
spū p̄phetie polle
bat. fuit extinct? p
venenum in calice
missum.

Hie urbanus antea dictus est odo. 7 fuit
monachus cluniacē multū laborauit in ecclesia dei. regē frantie excoīca
uit propter adulteriū. **C**ōcilij p̄mo celebrauit apud clarū montem. in
quo statuit horas b̄te marie dici quotidie. 7 in sabbato solēniter officiū
fieri. **D**icit q̄ hoc beata virgo fratribz in cartusia reuelauit. **A**liud oculū
turonis celebrauit pro recuperanda terra sancta. 7 puocauit populum occi
dentalem ad transfretandū qui tunc in lancea dñi triūpharūt. **D**ic ha
bit maḡm brunonē pedagogū qui fuit prior cartusie quē etiā lateri suo
sociavit in papatu. 7 multū p̄secrum in ecclesia fecerunt

Ordo cisterciē. incepit per robertū abbate 7 albericū successorem eius. 7 videt q̄si secūda
rij reformatores ordinis sancti b̄ndicti cuius regulā habent. 7 multas curiositates 7 abbusio
nes abdicarūt 7 simpliciter sc̄m sanctū simplicem regulā viuere ceperunt. et mirabiliter in
breui tempore creuerunt in omnibz. habuit viros sanctissimos. et plures numero

X sui elegi fecit ab episcopis. et fit scisma longo tpe. **I**nsuper adhuc in castro sancti āzeli ab
imperatore videlicet heinrico tertio cum cardinalibus incarceratur. sed per regentem apu
lie liberatur. **T**andem in apulia moritur miraculis choruscans.

Folium. LXXV.

Soles duo apparuerunt. terremotus magnus fuit. stella p̄ diem fulgurauit. In italia pluit sanguis. In anthiochia terra oborbuit plura adificia. ⁊ porcellus nascitur cuꝝ capite hūano. Nullus nascitur quadrupes. Et mulier quedā enixa fuit monstrum. ante sicut homo. retro facies canis ⁊ cetera membra. Lancea dñi repta est in antiochia a quodam rustico. cui br̄s andreas apparuit ⁊ locū oñdit ⁊ quidā p̄currendo ignē. xiiij. pedū cū ea torū exercitū legitificauit ⁊ certificauit. eo q̄ minime ledere. sicut dñs sibi apparens mandauerat. Delimandus laudunens̄ ep̄s clarus habetur

.iiij.
Henri
c^o an. xv

Toletū ciuitas hyspanie nobilissima tollit hoc tpe de manibꝫ saracenoz. p̄ adelfonsum regem. octauo anno obfessionis.

Iste henricus satis excessiuus fuit in quibusdam. ⁊ primo erga p̄sem suum quē cepit ⁊ in carcere eum mori fecit. Etiam p̄tra pontifices romanos. eo q̄ deberet resignare in uestitutam ep̄oz ⁊ abbatum. ⁊ nollet sicut nec pater eius. Tandem ad cor rediens obediuit. ⁊ multam eccl̄ijs illata fideliter restituit. Moritur tandē sine prole iusto dei iudicio. q̄ patrem suum debonestauit. Quod valde sepe p̄tigis alijs similibꝫ. Sepultus est in eccl̄ia spirensi prope rhenum cum alijs regibꝫ in cuius epitaphio vsus iste fuit. inscriptus. Filius hic. pater hic. auus hic. proauus iacet istic.

VI° CCCIII.

.iiij.
Pascal.
a. xvij.

Pascus
m. v. die.
vii.

CCIII

Iste pascalis diligenter laborauit p̄ eccl̄ia ⁊ impatores ⁊ reges. sup̄ resignatione inuestiture ep̄orum ⁊ abbatū. ⁊ satis profecit. Multa etiā p̄p̄sus est a falsis fratribꝫ. etiā impator eū cepit cū cardinalibꝫ. ⁊ p̄. ij. mēses in vinculis tenuit. ⁊ scisma habuit. In oībo tñ triūphauit. ⁊ gloriofus ⁊ pacificū finē habuit. Sepult⁹ rome in eccl̄ia sc̄i saluatoris. ⁊ eccl̄ia rectissime p̄p̄as lune q̄ crescit ⁊ decrescit. ⁊ q̄si deficere videt. sed tñ ad plenū reuertit. p̄pter illuminationem solis eterni. qui est christus dñs spon⁹ eius.

Scisma. xvij. eccl̄ie fuit inter pascalem sc̄m ⁊ tres p̄elatos. salbertum. arnolphum. ⁊ thodericum. qui fauore impatoris erexerunt se. sed mala morte pierunt. ⁊ pascalis obtinuit. quia iuste electus fuit. ⁊ deus fuit pro eo. Duo carnoten. ep̄s abbreviādo p̄pilauit decretū ap̄locū post Hfidoꝝ. ⁊ post eū hugo catalaunen. post quem gratianus.

Ordo cistellēsis incepit sub herdingo abbate. Et nota q̄ nō eque ordies inceperunt. Hugo cluniacē. abbas vir sanctus ⁊ pietatis visceribus totus affluens. reuelatione diuina templum monastriū cluniacē. virtute dei non arte virili venustissime ampliavit sicut hactenus cernitur. Hic multoz monasteriorum pater extitit. qui tunc in diuersis mundi partibꝫ construebantur. ⁊ eccl̄ie cluniacē. subijciebantur propter famam sanctitatis sanctoz monachoz qui tunc ibidē p̄uersabantur. Hic etiam incitissimos habuit discipulos inter quos ydalricus monachus ad almaniam p̄ reformatione regularis vite directus miraculis clariuit. Monasteriū Rubeimōꝝ fundat ab incolis loci illius. ⁊ p̄ wilerij comitē grurie totat.

Sexta.etas Crīstus

Tytus capitur a christianis. 7 leodium multis plagis atteritur. terremotus ꝛc. Et balduinus rex iherusalem capitur. Acies in celo apparuerunt. Iosa suspenditur. 7 alia multa monstra fuerunt. que forte tartarorum tyrannidē proxime futuram signarunt. Cuentus maximus fuit. turres 7 edificia subruit.

willhelmus rex anglie pessimus obiit a deo pcussus. quia nullum puentum fieri pmisit. Petrus alfonfus doctor notabilis fuit iude nat⁹. 13 puerfus postea scripsit aliqua eleganter Extra romam in monasterio sancti laurencij monachus quidam admirans quō ꝛc cingulo soluto audiuit. Sic potuit christus clauso prodire sepulchro.

Impatores

Malachias vir scūs archieps hibernie claret. qui totā illam gentem reformauit.

Eius vitaz beatus bernardus scripsit.

Flandria ex parte submergitur.

Hugo de sancto victore claret parisius. natione almanus de saxonis doctor magnus. qui alfugustinus vicebatur tempore suo.

Sanctus gerhardus biturien. epūs. 7 sanctus

Ancelmus laudunice ciuitatis epūs. qui glosas interliniares in psalmis ordinauit.

Bernhardus incipit clarescere adhuc iuuenis. qui post intrauit ordinē cisterciē. deinde factus abbas claramuallem fundauit. Hic creuit in doctorem magnum 7 apostolicum virum. tot miracula fecit 7 tantum honorem habuit vt similis ei in his nunq̃ creditur fuisse. Uide vitam eius ꝛc. Pater. cix. monasterioꝝ fuit. 7 velut alter moyses habitus est vbiq̃.

Anno mundi. VI° CCCXIII

VI° CCCXXIII.

Pape

.ij.
Gelasi⁹
ā. ij. d. v

Campanus

.ij. Calix
t⁹ ā. v. m
x. die. xi

Burgundus

Anno christi.

DCXIII.

DCXXIII.

Iste gelasius timore heinrici impatoris cū cardinalibus gaietā accessit. 7 deinde per mare veniens in burgundiā. apud cluniaciū mortuus est 7 sepultus. Idem impator scisma ꝑ eum fecit. erigendo quendam benedictum hispanum. qd etiam postea cum calixto ꝑtinuatum est.

Scisma. xviij. ecclie fuit hoc tpe. quia benedictus quidam fauore imperatoris erexit se contra gelasium. 7 etiam contra calixtum consequēter. sed miserabiliter periit. 7 qui iuste electi fuerunt. obtinuerunt more solito.

Ordo templarioꝝ incepit hoc tpe. qui prius albis vsi sūt mātellis. post rubeā crucē suppositā portauerūt. 7 hugo 7 ganfredus fuerūt primi fundatores eius 7 bñs bernhardus regulam ꝑposuit.

Ordo ꝑremōstraten. incepit ꝑ vix dei notbertū Ricardus de sancto victore pietate. plenus. 7 doctor floridissimus claret.

Iste calixtus fuit fili⁹ comitis burgundie. 7 elect⁹ fuit in locū gelasij. 7 duꝝ rediret romā. ꝑtensuz bñdictū cepit. 7 equitare añ se fecit supra mulā ignōinos se. ita vtrūq̃ facie cauda ꝑ frenos ꝑteretur 7 vsq̃ ad vrbē ageret. vbi trusus fuit in carcerē. Et papa cū impatore pacē fecit. Hic dolose sinodū celebrauit. in q̃ dānas uir fictos quosdā religiosos qui ples hereses secrete 7 publice seminabant. ꝑtra sacra 7 bona eccliaz. Fecit libellum de miraculis sancti iacobi. Statuit etiā hystoriam karoli descriptam a beato turpino remēsi archiepo. Fundauit monasteriū loniualis cisterci ordinis.

Stephanus vir venerabilis abbas cisterci tertius. qui beatum bernhardum cum fratribus suis ad ordinem suscepit

Jolium. LXXVI.

Tartari pmissione diuina circa hec tpa mōtez exisse putant. in q̄ clausi fuerūt in magna misia ⁊ fame q̄ nimis multiplicati erāt. Gēs vilis ⁊ sterilis ⁊ plagatū post mūdūz oīa subijciētes. iuxta illd̄ moysi In gēte multa irritabo illos. Niz valde quō illi qui maria fuitute fuerūt iā n̄ armis s̄ pellicis ⁊ baculis oīa p̄sternūt. ⁊ dñant vniūsis. Hec iudicia tua dñe. Sic olim assirij. medi ⁊ p̄si. greci ⁊ romani. gothi. hūni ⁊ wādali. saraceni ⁊ arabes. bulgari. affricani. franci. almani. turci. hyspani ⁊ c. flagella irracūdie tue fuerūt. quilibet in tpe suo. eo q̄ hō noluerit obedire tibi Siccitas magna fuit vt flumina. lac⁹ fōtes. putei ficcarent. ignis in terra subintrās biēnio n̄ potuit extingui aqua. ⁊ fuit plaga horribilis. ⁊ qdā mlt̄. iij. mascu⁹

ij. Lo
tharius
an. xij.

Iste lotharius fuit dux iaxonie ⁊ erat vir bonus ⁊ fidelis eccl̄ie ⁊ coronatus ab innocentio. ij. quē etiā fideliter iunxit p̄ petrū leonis. Hic beatum bernhardum in maxima reuerentia habuit ⁊ alios viros religiosos. quoz etiāz meritis magnas victorias se gloriabatur obtinuisse. ⁊ precipue contra rogerium inualorem regni cicilie quem fugauit. ⁊ alium substituit de commissione dñi pape

Petrus abelardus insignis fuit doctor. sed in heresim cadens ab innocentio condemnatus. Hic p̄cium redemptionis euacuauit Sethzelo vir sanctus in dioceſi treuerenſi fuit qui etiam brumali tpe in medijs niuib⁹ totaliter nudus incessit. Richardus de sancto victore. pietate plenus ⁊ doctor floridissimus claret.

VI° CCCXXXIII

honorius
ij. a. v m̄
ij. d. viij

Bononiēſi.

Innocē
tius. ij.
an. xiiij.

Romanus
m̄. viij. d. viij

DCXXXIII

Iste honorius in gratiam recepit rogeriū ⁊ inuestiuit euz in ducatu apulie facto homagio q̄ fuit rex sicilie ⁊ magna post p̄ fide fecit Hic duos p̄ſi archas deposuit. aquilegien. ⁊ venetuz q̄ reppit eos fauisse scismaticis. Mort tandem rogerius sepult⁹ i eccl̄ia lateranenſi ⁊ idē rogerius post ab innocentio remouet. q̄ sibi p̄ri⁹ fuit.

Ordo ſci iohānis baptiste iherosolomitani inchoat hoc tpe a venerabili raymūdo viro opib⁹ misericordie dedito ⁊ valde creuit Hic vident se pauperibus seruituros

Iste innocentius fuit vir valde deuotus ⁊ tales suo lateri sociavit. Hic habuit scisma p. vñ. annos p̄ petrum leonis qui se anacletum nominauit. ⁊ per vim papatum rapuit adiutus a suis amicis. quod videns innocentius cū duab⁹ galleis fugit in galliā. vbi fuit glorioſe suscept⁹ a beato bernhardo qui tunc oēs reges ⁊ principes in manibus suis habuit. ⁊ prouocauit eos vt reducerent dñm papā ad sedem suam. ⁊ plura de eo narratur in vita sancti bernardi. Tandem pacatis omnibus. ⁊ horribiliter diuino iudicio aduersarijs cōsumptis. pacifice ⁊ vtiliter eccl̄ie p̄cedit. Sepelitur in laterano glorioſe plenus operibus sanctitatis ⁊ c.

Udalricus p̄ſi sanctus natione almanus de ratispana vtile vas in domo dñi positus p̄sumateq̄ religionis mōchus cluniacenſi. mltis clarus miraculis a scō hugōe ad schuicenoꝝ fines directus. p̄mo monasteriū mōtistrotgerij qd̄ a berneſi. oppido q̄ſi duob⁹ miliarib⁹ distat. dono lutoldi de rūlingen nobilis viri fundauit. ⁊ secūduz in nigra silua vbi nunc quiescit. Hic p̄m almanie monasterijs p̄suetudines cluniacenſi. eccl̄ie inuexit

Iij

Sexta.etas Crisus

Johes de tpiibz morit. q̄ v̄erat. cccri. ānis Fuit em̄ armiger karoli. 7 vsq̄ ad hec tpa durauit

Passagiū magnū contra saracenos factum est. Lotharius 7 Ludouicus crucē suscepērūt. 7 beatus bernhardus diuino doctus spū crucem predicādo plures prouocauit sed non p̄tigit sicut sperabant. q̄ greci dolum magnum fecerunt. cū calce farine mixta intoxicantes exercitū

Uisiones tōdali facte sūt in hibernia horribiles 7c Rogerius rex sicilie grecos vastauit vsq̄ p̄stātinopolim. 7 ludouicū regēz francie a vinculis liberauit.

Uisiones sancte Elisabet hoc tpe facte fuerūt

Uisiones scē hildegardis v̄ginis 7 p̄phetie plime apō treueri fuerūt.

Impatores

•ij.
Cōrad⁹
ānis. xv

Uisiones scē hildegardis v̄ginis 7 p̄phetie plime apō treueri fuerūt.

Johes de pinio scripsit libz lingua gallicana p̄ mo-
dum visionis. mandauit dictum.

Iste conradus fidelis 7 inclitus princeps fuit. 7 q̄ hoc tpe bonū regimen fuit in ec-
clesiastico statu. ideo principes p̄mpte obediebāt p̄pter exemplaritatē prelatorz. Uti iste rex
cruce signat⁹ erat a brō bernhardo 7 trāsfretauit cū mltis. 7 miraculosa bella gessit p̄ dilatiōe
dñi xpiani in terra scā. passus est etiā magna dispendia p̄pter doliū grecoz Ludouic⁹ pius
rex frācie claruit. qui magna p̄ fide fecit. 7 a brō bernardo cruce signat⁹. 7 vltra mare transiens
capt⁹ fuit 7 mltā mala passus. mltaqz p̄elia gloriose gessit. Et henricus frater ei⁹ mo nachus
efficitur. post eps Edissa que olim dicebatur rages medoz. sp̄ inuicta 7 scā hoc tpe destruit.

Anno mundi.

VI° CCCXLIII

Pape

ij. Cele/
stin⁹. m̄.
v. die. x.

ij. Luci/
us. m̄. xi
die. iij.

•iij. Eu/
geni⁹. ā.
v. m̄. iij

ō. xx.

Anno christi

DCXLIII

Scilma. xix ecclie fuit inter innocētiz. ij. 7 perz
leonis. p̄p̄ discordiā eligētiz. Et innocēt⁹ obti-
nuit. q̄ maior ps erat secū. 7 brūs bernardus per
septem annos laborauit pro vnione fortiter.

le 7 missus ab eo romā cū alijs p̄ instauratiōe monasterij sancti anastasi. 7 ibi abbas efficit. 7 n̄
lōge p̄ ex insperato in papā elect⁹ est. Sic cū esset simplex. deus eū mirabili grā 7 eloq̄ntia pfu-
dit. brūs etiā bernardus illū solennem libz de p̄fideratione ad eū scripsit. Romani autem so-
lito more feruēscētes seditionē faciūt. q̄ propter vir scūs dedit locū ire. 7 in gallijs venēs. p̄stis-
nū locū dilecte clareuallis hūiliter benignēqz visitauit. Alloquit⁹ fratres nō sine lacrimis me-
mor p̄stine 7 tā pulcre quiet⁹ iā pdite. miscēs p̄monibz auulsa a corde suspiria. hortat⁹ 7 psola-
tur 7 se inter eos fratē 7 locū nō dñm vel mgēm 7c. Rē difficilē agēs diuersaz in vno hōie. p̄
prietatē exhibēs p̄sonaz. sagmēta ei circūferebāt 7 puluinaria. lectus ei⁹ pallijs opert⁹ cortina
ābiebat purpurea. s̄ si reuolueres opimēta inuenires laneis p̄plosa stramina 7 paleas p̄ glo-
baras. Hō in facie. de⁹ videt in corde. Ipse v̄o bona corā deo et hōibz p̄uidebat. eternum oibz
monachis 7 p̄tificibz exēplū relinquēs. Demū valedicēs fratribz cū mltis lacrimis. solitis in-
quietudinibz reddi. romāqz reuerlus goltriose suscipiē clamantibz vniuersis. Bñdictus qui
venit in nomine dñi. Obijt tandē iu magna sanctitate suis meritis illustrādo romā miracu-
lis pluribz. sepultus in basilica sancti petri. Morit statim etiā beatus bernhardus eodē āno.

Isti duo parz p̄fuerūt
q̄ ambo in pestilētia ob-
ierunt. Et sunt sepulti
in ecclesia lateran.

Iste eugenius
ate fuit monas-
ch⁹ bti bernhar-
di in clareuall

Folium. LXXVII.

Pestilentia sacri ignis. Et puer quidam liberatus ab igne. omnem hystoriam mundi. tertuz euangelij. actus apostolorum etc. tanq̃ in libro legeret alijs pnunciatur. **H**ugo de sancto victore doctor insignis hoc tpe morit̃. Cui cū iam in extremis laborāti ftes hostia simplicez p corpe dñico darēt. eo q̃ cibū retinere nō posset. Ille p spm̃ agnoscens dixit. Misereat vñ de us fratres. quare me deludere voluistis. Quibz stupentibz et vñ corpus xpi adherentibz. ille videns q̃ recipe nō valeret. eleuatis in celū manibz sic orauit. Ascendat filius ad patrē. et spūs ad dñm qui fecit illū. Et inter hec verba spiritū exalauit. et corp⁹ dñicū ibidē disparuit.

pm⁹ Fri
dericus
a. xxiiij

Petrus tharenthalienſis epūs
vir integerrime religionis

Guillelmus puer in anglia crucifigū a iudeis in die scō pasceues. Et erat tunc puer ibidē qui vidit infernum

Iste Fridericus fuit vir magnorū
operū. ita vt quidā dicunt. q̃ postea

filēm nō habuit. Et nota q̃ hmōi p̃paciōes sunt cū moderamine accipiende nō simplr. sicut solet dici de salomone. Potest em̃ esse q̃ aliquis simplex miles in aliquo negotio ita magnifice se habeat q̃ vere dici poterit de eo q̃ nunq̃ filēm habuerit in illo. s; nō in oībz. Ueriste idē fridericus in vno crimine glie sue intulit q̃ cū alexādro papa altricauit. et p̃tra fas scismaticol fouebat longo tpe. Uerū post penituit. et veniā petēs crucem p̃ satisfactione suscipiēs vltra mare iuit. et post magnos triumphos in quodam fluuio submersus fuit improuisse

VI° CCCLIII

Romanus

iiij. Ana
stasius
a. ij. m.

iiij. d. xxiiij

VCLIIII

Iste anastasius fuit abbas sancti rufi valentinienſis dyocesis. primo quidem in cardinalem. et post in papam assumit̃. Dic pstruxit palacium nouū apud sanctam mariā rotundā. Moritur. sepelliturq; in laterano

Gratianus monachus hoc tēpore decre- tum cōpilauit. et ab eugenio papa. iij. ap- probatur. et ipse fit ep̃s in tuscia in clusina vnde oriundus fuit

Petr⁹ lūbardus ep̃s parisiē. frater gra- tiani libz sentētiarū edidit et glosas psalte rij. et eplaz pauli. et plura alia

Petrus comestor frater graciani. et petri lūbardi hystoriā scolasticā pposuit et alia.

Comes murienſis factus est humilli- mus conuersus in cartusia.

Theobaldus comes campanie vir totus misericors.

Hugo folietī scripsit libz de castro anime

willhelmus heremita sanctissimus circa hec tempo- ra claruit qui olim dux aquitanie fuit et comes pic- tauienſis. Sic primum totus discolor fuit. Ad quez cum beatus Bernardus vt eū reconciliaret di- rectus fuisset. et ille modis omnibus recōciliari rē- nueret. vir dei ad altare celebraturus accessit. ipso duce tanq̃ ex cōmunicato p̃e foribus expectante. Cum autem par domini etc. dixit. corpus dominicū sup patenam ponit et secuz tollit. atq; ignea facie et flammeis oculis foris egreditur dicens ad ducem Rogauimus te inquit et spreuisti nos. Ecce ad te processit virginis filius qui est domin⁹ ecclesie quā tu presequeris etc. Statimq; velut alter paul⁹ tres mens cecidit etc. qui post lorica sup nudo restitit.

A iij

Sexta.etas Crisus

Sol obscuratus fuit hoc tempore fames magna facta est. Terremotus insup maximus fuit. Anthiochia cum tripoli ⁊ damasco ceciderunt. l. hominum submerguntur. ⁊ mare retro gradumuersum est. Tres lune apparuerunt in celo. ⁊ in medio signus sancte crucis. Et tres soles visi sunt. ⁊ statim post sol iterum obscuratus fuit ab hora sexta vsq ad horam nonam.

Uisio horrenda facta est episcopo lingoneſi. a quodā heremita iā defuncto. dicens q' xxx. hominum decesserant secum inter quos beatus Bernhardus statim euolaſſet. tres in purgatorium deſcenderāt. omnes alij in inferno perpetuo cruciandi ſubmerſi fuerunt.

Boemia fit regnum. antea ducatus fuit

Imperatores.

Noruegia que est inferior regio almanie conuertitur ad fidem. vbi primū predicauit Adrianus legatus ⁊ cardinalis albanenſis poſtea papa

Sanctus thomas cantuarienſis archiepiſcopus martyrizatur hoc tempore in anglia pro eccleſia. in eccleſia in loco ſancto. ⁊ in tempore ſacro. inter manus ſacerdotum ⁊ religioſor' ⁊c. Ad cuius erequias dum clerus pro introitu miſſe Requiem ⁊c. inciperet. ſtatim angeloz' chori aſtantes voces cantantiū interrumpunt. martyres miſſaz intonat. Et abitur iuſtus ⁊c. Sic multis claret miraculis Et henricus rex anglie miſit ſolennes ambafiatores ⁊ excuſauit ſe de nece eius. ⁊ crucem ſuſcepit poſt triennium. Sanctus vero thomas non longe poſt canonifaſatur ab alexandro

Anno mundi.

Pape

Anglicus

Anno christi

Ille adrianus natione anglicus fuit. epiſcopus albanenſis. vir magnanimus. ⁊ verbi dei cum celo predicator egregius. Regem ſicilie ⁊ romanos compeſcuit cum cenſuris. ipſe ante legatus fuit in noruegia. ⁊ gentē illam barbaricam conuertit ⁊ inſtituit. Poſt electus in papam officium ſuum honorificauit. Et dicitur q' primus papa fuit qui cum curia in vrbe veteri moram contraxit. Sic fecit giro nem in radicaſano. ⁊ turribus muniuit. ⁊ multa comparauit a comitibus circa locum ſancte chriſtine. Sepultus eſt in vaticano

Heresis waldenſium ſeu pauperum de lugduno incepit. cuius inuētor fuit waldenſis ciuis lugdunenſis. Qui cum diues eſſet relictiſ omnibus paupertatem euangelicam ſeruare voluit. ⁊ ſcribi fecit aliquos libros biblie in vulgari. cū nonnullis ſanctorum auctoritatibus. que minus ſane intelligens. ſuo inflatus ſenſu apoſtolorum officium uſurpauit predicando vbiq. ⁊ ſuos ad predicandum mittendo errores plures ſeminauit. Non ſoli autem reſponderunt deo magis obediendum q' hominibus. prelatos ⁊ clericos aſpernendo. Tandem contumaces excomunicati ſunt ⁊ expulſi a patria. ⁊ poſt in concilio heretici denunciati ſunt. Et factum eſt in grande malum ⁊ laqueum magnum ſimplicibus ⁊ deuotis perſonis ſcandalū immenſum. ⁊ vtinam hodie eſſet ſinis.

olim ſancta fides catholica per potentes principes per argutos philoſophos. per ſubtilē hereticos. ac ceteros viros ſpectabiles impugnata fuerat. dieb' autem iſtis per viliffi

Folium. LXXVIII.

Almani qui apud tusculanum pro imperatore morabantur. romanos apud montem portum inuadunt. et tot a nona usque ad vespas occiderunt ut nunc ex romanis tot milia occisi legantur. licet tempore hanibalis tot occisi sint ut tres cophinos annulorum quos de digitis procerozum occisorum idem hanibal extrahi fecit cartthaginem destinauerit etc. Porum multi apud sanctum stephanum et sanctum laurentium sepulti sunt et habent hoc epitaphium. Ille decem decies sex decies quoque seni.

Sanctus Richardus fuit hoc tempore qui a iudeis mar tyrizatus fuit parisiis. et iudei expelluntur a regno

Corpora sanctorum trium regum hoc tempore transferuntur de mediolano ad coloniam agrippinam. per venerabilem Raynoldum archiepiscopum colonien. Fuerunt namque hec corpora sacratissima primo per helenam constantini matrem rapta. et de india ad constantinopolim perducta. que postea eustorgius episcopus mediolanum transtulit. ubi usque ad hec tempora permanserunt. Sed cum fredericus imperator quasi cum innumerabili almanorum exercitu mediolanum obsidisset et tandem cepisset predictus archiepiscopus qui tunc in comitatu imperatoris erat eadem corpora vix magnis precibus impetrauit. et coloniam secum perduxit etc. et extunc colonia floruit

Sanctus bernardus canonizatur per alexandrum. et propter concursum populi prohibuit eum abbas ne plura miracula faceret. et obediuit mortuus

VI° CCCLXIII

VI° CCCLXXIII

inj. Aler
ader. an
xii. m. xi.

o. xix

o. CLXIII

o. CLXXIII

Iste alexander vir strenuus fuit. et habuit longum scisma. xvij. annorum et quatuor scismaticos vicit successiue et excommunicauit eos. qui omnes mala morte perierunt. Preualuit etiam imperator. et ad unionem reuocauit. Duo concilia celebrauit. vnum turonis. aliud in vrbe. Tandem omnibus non sine graui labore ppositis. puta qui aduersus talem regem dimicauit. gloriose romam reuertit et eos qui propter perseuerantiam electi fuerunt restituit. Mortuus post sepultus cum patribus suis in pace christi.

Item idem papa ordinem cartusientium confirmauit cum subscriptione omnium cardinalium. suscipiens eum sub protectione sancti petri et suadando priuilegia aliorum quibus lucius et alij numero. xi. plima suppaddiderunt et monasteria extruxerunt

Scisma. xx. ecclesie grande fuit inter alexandrum. et. iij. scismaticos. sed alexander obtinuit. Durauit annis. xvij.

Ordo wilhelmitarum a sancto wilhelmo heremita. olim duce aquilegiensi nomen et origine tractat. Cuius discipulus fuit sanctus albertus heremita qui ordinem istum educauit

Mos ydiotas ac laycos pauprimos extitit non modice tribulata. Quasi dicat ecclesia. Iamque de teo affligi. si nec isti a tribulatione cessant. qui vita ipsa videbantur indigni. quia pulsatio teo et hominibus odibilis est qui ad nihil quod est valeret. nisi quod metuntur me celare ut sic efficaciter noceant. Fuit nihilominus postea quidam subtilissimi heretici qui istam heresim waldensium defendere conabantur. et plura regna et populos deceperunt. cum quibus tandem miserabiliter extrinseci perierunt.

Bexta etas. Cristus.

Berchtoldus dux de zeringen. filius conradi impatoris olim scōi. quo dominabatur ab argetineſi. ciuitate vsq; vallesien. multas munitiones ⁊ oppida fundauit. contra insolentias tyrannorum qui hoc tempore vulgum opprimebant. Edificatoq; friburgo in basgandia. scōm friburg in nochtlandia contra sabaudos oppidum in expugnabile extruxit. ano dñi. Mclxxx. ⁊ post rñ. annos bernam

Leodium capitur. depredatur. vastatur. ⁊ mulieres ac virgines opprimunt. Religiose tamē ac timore mirabiliter liberate fuerūt. nec alicuius pollutionis contagium passe sunt. sicut dominus ostendit sancte marie de ognies. vide in vita ipsius

Imperatores

Iherusalem iterū pmittente. deo capitur a saracenis. ⁊ gloriolus sepulchꝝ cū sancta cruce. pꝛ peccata xpianoz. ⁊ precipue luxurie ⁊ crapule. Nā rarus erat in monasterijs. rarioꝝ in seculo quem nō morbus luxurie infecisset Et qꝫ tota terra sordescibat facinoribus ideo proiecit dominus populū suū. inducēs multas tribulationes super ipsum. vt vel sic ad eū pꝛit rediret

Passagium grande ordinatur hoc tempore. quod factum fuit tempore clemētis. iij. ⁊ friburgicus imperator crucem accepit. ⁊ multi principes cum eo ⁊ factus est concursus maximus. sed parū profecerunt. nec aliquid recuperauerunt pꝛeter solem achos.

Sancta alpiadis virgo sanctissima claret. que humiliter nata subulca erat. in terra senonē. cito spūali vtebatur sed nullo corpali. tamen venusta facie. Multas habuit reuelationes

Anno mundi

VI° CCCLXXXIII

Pape

iij. Luci/
us. ā. iij
m. ij. d.

Luscus
xviij

iij. Ur/
ban^o. ā. i
m. x. die

Lumbardus
xxvi

viij.
Grego/
ri^o. m. ij.

Anno christi

MCLXXXIII

Iste lucius fuit eps ostien. qui post verone morit hñs tale epitaphiū. Luca dedit lucē tibi luci pōtificatū Ostia papatum roma verona mori Immo dona dedit vꝫ tibi viuere roma. Exilium. curas ostia. luca. mori. Pulcri vsus. qua quoddam apologeticum ⁊c.

Sanctus bertoldus carmelici montis hermicolis ab aymerico athioceno pñarcha in priorē assignatus fama celebriori mltis innotescit. Nō inter cetera preclare sue sanctitatis inditia. animas quāplurimū fratꝝ quas saracenoz absumpsit gladius cū corona martyrij ab angelis in celum deferri vidit. Abbas ioachim fuit. qui plurima predixit ⁊ scripsit ⁊ in quibusdam errauit. vt patet in principio decretaliū. Discipulantibus etiam principibus an ire deberent ad terram sanctam. respondit non. quia tempus nondum aduenisset.

Sanctus hugo episcopus linconiensis. ordinis cartusiensium in anglea innumeris claret miraculis hoc tempore.

Sanctus ans helmus episcopus blesinensis.
ordinis cartusiensium claret bona vita.

Iste urban^o fuit oriundus de ciuitate mediolanē. ad eū venit ioachim d calabria. hic cū audisset captā iherlm a saracenis. nimio dolore tact^o obiit. sepult^o i ferraria

Iste gregorius natione bñuetanus. magnum celum habuit pro terra sancta ⁊ cepit praticare de modo recuperādi eam. sed statim obiit pñsis.

Folium. LXXIX.

Prodigia magna apparuerunt inter claustrales et pendulorum quod lapides quadrangulares ad quantitate ouorum cadebant. et fulgura crematoria villas. et corui in rostris carbonem ignitos portantes. incendentes domos ac villas. et multi ictibus fulminis perierunt. Unde speculo vincencij.

Regnum tartarorum incepit. et creuit valde. et usque hodie est maius in parte. et fecerunt plagam in mundo maximam

Lithonia regio septentrionalis magna conuertitur ad christum pro parte

Ille henricus fuit filius frederici. et accepit constantiam filiam regis sicilie in uxorem. occasione cuius subiugauit sibi totum regnum

v. Henricus. an. nis. viij

apulie. fugatis illis qui illud tenebant.

Philippus. an. xij.

Scisma oritur post mortem henrici. Nam quidam elegerunt philippum ducem schweuie fratrem eiusdem henrici. Alii orthonem filium ducis saxonie. Et facta est altercatio magna. et bella in almania. Tandem ortho preualuit. quod papa Innocentius tenuit cum eo Philippus enim statim post pacem quam ortho fecit interfectus est dolose. a langrauiuo. et sic ortho obtinuit. et romam veniens ab innocencio coronatur. pro filium multorum et voluntate. Et ipsa est benedictio in maledictionem. quod eodem die fracto iuramento pro ecclesia cepit tyrannizare stolidissime. quare statim excommunicatur. et deponitur. et tandem in prumacia moritur.

VI° CCCXCIII

iiij. Clemens. mens. iiij. die. xvi.

Romanus

iiij. Celestinus. an. vi. mens.

Romanus. viij. die. xi.

DCCXCIII

Ille clemens ordinauit monasterium extra murum quod dicitur sancti laurencij. et quedam alia edificia. Et tunc factum est passagium magnum predicante abbate iochim. quia nondum venisset tempus

Ille celestinus in die sancto pasce coronatur et die sequenti coronauit henricum imperatorem Ille etiam fecit fieri palatium apud sanctum petrum

Ordo theutonicorum dominorum incepit circa hec tempora in prussia. sub celestino papa tertio. Ortum habuit ex ordine sancti iohannis iherosolomitani.

Ordo sancte trinitatis circa idem tempus incepit.

Berna ciuitas ipsalis edificata anno domini DCCxi. Berchtoldus namque dux de zeringe inclitissimus. iam pluribus monasterijs ac munitionibus edificatis. de nouo hunc locum nemorum vastitate condensum. humanis habitationibus actum plustrans. versus quendam venustissimum arte venatoria ibidem cepit. a quo predicto loco nomen imposuit. Nam versus lingua theutonice (ber) sonat. Cum hec ciuitas robustissimos viros. tanquam versus enutrire pluerit. qui pre ceteris confederatis iusticie zelatores. multorum tyrannorum colla dei virtute calcant.

Sexta etas. Cristus.

Constantinopolis recuperatur a cristianis. Et Balduinus comes flandrie impator ibi efficitur
Cruz predicatur quinqz vicibus. 7 hoc in aere ostensum fuit. quia cruces diuersoruz colorz
quinqz numero in aere patenter resplenderunt

Crucesignati plures gloriosissime euolarunt. Et quidam diuinitus punitus fuit. eo qd crucez
predicare noluit

Rex aphrice cristianis bellum intulit. 7 fugatus est. Perierunt
amplius q. c. saracenorum
Nota qd circa hec tpa leguntur miracula gl'osa. 7 plime reuelacoēs
facte sunt de iniquis mercantijs 7 vsuris. Et invita sancte marie

Imperatores

iii
Ottho
an. ij.

de oegnes fit mēio de quadā vidua optie vite. cui brā virgo cuz
scō petro 7 multitudine angeloz affuit in agonia. et vir demones
abegerūt Et tandē dñs met aduenit. 7 funeris offm̄ adimpleuit. Nec tñ ppter hec penas pur
gatorij euasit. Maritus em̄ eius mercator fuit. 7 quedā p fraudē acquisierat. Quosdā etiā de
familia ducis louanie hospicio recepat. qui de iniuste acquisitis in ei' domo multa expēdebāt
de quibz nōdū pfecte restitucōem fecerāt. Ideo aīa h' tā scē vidue purgatorij ignibz exurebāt
Nota lector grōsam pudentiā dei. Qñ hec m̄l'r erat in statu mutabilitat. ne ex rebemētia dolo
ris vel timoris in pct m̄ decideret. solata est a brā virgie a scō petro. qñ aut p mortē euasit pi
culū amplius peccādi. iustitie rigorem expta est. Pena em̄ eius fuit dilata. non soluta

Anno mundi

VI^oCCCCIII

Pape

iiij. In
nocenti
us ānis

Campanus

cxviij. m. iij. d. xxiij

willhelmus parisiē. incepit ordinē augu
stiniē. qui dicuntur mendicantes.

Albertus patriarcha iherosolimitan^o or
dinē carmelitaz instituit i mōre carmeli.

Anno christi

MCCIII

Iste Inno. magnis laudibz extollitur. qvtilis valde fuit ecclesie dei. quod opa eius testātur
Nam fecit fieri hospitale sanctispūs. Et renouauit ecclesiā sancti firti Cōpō fuit decretales. ser
mones. ac libzū de miseria hūane p̄dicōis. 7 multa gl'osa alia. Ipse coronauit otthōnē. 7 etiam
deposuit. qz nō seruauit fidelitatē. hereses plēs damnauit scz albiensiū. ptra quos crucē predi
cari fecit. Itē almerici. 7 libzū abbatis ioachim ptra petrū lombardū Confirmauit sc̄m hugo
nem linconiensē carthpsien. ordinis. Tandē post plura bona pacē faciendo inter pylanos et
ianuesē. mori apud parisiū. 7 ibidem sepeliū. Sic pstituit qvltra quartū gradū p̄sanguini
tatis licite m̄ionium p̄trahat. Item qd xpiani nō seruiāt iudeis in domibz vel in agris. Itē
qd iudei portent vestes quibz omni tpe p̄gnoscat̄ur. Et nō p̄mittāt̄ur in diebz lamentationuz
prodire in publicū. imo fenestras 7 ianuās claudere p̄pellāt̄ur. Nec nouas synagogas erigant
sed antiquas reficere possunt. 7 nō ampliare.

Dominicus hispanus vir sanctus. apostolice perfectionis emulatoz. Mirabili celo persequit̄
hereticos. miraculis claret. Et ordinem iacobitarum siue predicatorum instituit
Franciscus italicus vir incomparabilis feruoris ac summe perfectionis. paupertatis euan
gelice exemplar perlucidum. multis claret miraculis. Et ordinem minorum instituit
Maria de oegnes claret miraculis in dyocesi leodiensi. Et m̄l're alie virgines. vidue. 7 sancte
maritate fuerunt ibidem

Sancta Clara fulget virtutibus

Folium. LXXX.

Pueri de almania. xx. et amplius dyabolica machinatione decepti cruce signantur quasi deus per eos vellet recuperari terram sanctam secundum illud. Et ore infancium. etc. Sed cum ad mare venissent a piratis dolose in nauibus rapiuntur quasi eos ad iherusalem ducere permittentibus. Tunc multos submerserunt. et alios vendiderunt saracenis. Et sic patet quod de filiis in futurum faciendum sit si filius casus occurreret. Pastores pecorum similes de hispania venientes cum turba graui parisius venissent. et omnia bona cleri vastauit inuidis plebibus gratulantibus. Sed cum etiam laicorum bona cepissent deuorare statim expugnant fuerunt et pempti. et sic patet quod dyabolus et suas cruces predicauit

.ij. Fridericus
a. xxx.

Iste fridericus fuit filius henrici predicti. et

Symon comes montisfortis velut alii karolis mirabiliter triumphauit. Henricus huius secum episcopos et abbates sanctos. precipue sanctum dominicum. Fuga uit aliqui. etc. hereticorum cum paucis puta. viij. milibus catholicis.

concilium late
ranense. i. v. b.
Mccc. x. prelatorum

electus fuit Otthone ut eum expugnaret. quod et fecit. Et tunc incepit ecclesiam laniare. quare excommunicatus et deponitur honorum qui eum coronauit multa mala fecit. et primum diu permansit. et morte puenit sine sacris proprio filio suffocatus. Sic itez multa exempla hic sunt de persecutoribus ecclesie quam miserabiliter perierunt. Ipse etiam filius suum henricum suffocauit. quia propter ab alio filio suo cum egrotaret suffocatus fuit tempore innocentij pape quarti.

VI CCCCXIII.

.iiij. Honorius
an
x. m. viij

Romanus
die. xx. viij.

MCCXIII

Iste honorius multos honorauit. et canonizauit plures sanctos. Fridericum coronauit. et etiam deposuit. propter rebellionem ecclesie sancti laurencij extra muros. et basilicam que dicitur sancta sanctorum renouauit. Decretales proposuit. ordinem predicatorum et minorum confirmauit. Tandem moriens et sepellitur rome in ecclesia beate marie maioris. **O**rdines. iij. medicantium. videlicet predicatorum. minorum augustiniensium. et carmelitarum. confirmantur ab honorio etc. Preponuntur tamen predicatorum minoribus in litteris papalibus quibus quibus. vi. mensibus ante ipsos confirmati fuerunt. **L**udovicus filius regis cecilie. frater minorum vir sanctus hoc tempore clarus habetur

Ordo cruciferorum circa hec tempora renouatus est per innocentium tertium anno pontificatus sui. xviij. iam defuncta heresi albiensium per crucesignatos. Fuit beatus quiriacus iherosolimitarum episcopus olim huius ordinis primicerius extitisse. statim postea quam sancta helena crucem inuenit. sed iulianus apostota eundem quiriacum cum fratribus occidit. et sic longo tempore idem ordo abolitus fuit. Tunc autem innocentij. iij. apud lugdunum creuit. et preuilegijs totatus est ab eodem.

Guillielmus. episcopus niuensis vir sanctus et doctissimus claret. qui duomilia pauperum tempore famis quottidie pascebat.

Iherusalem destruitur usque ad solum. excepto templo et ciuitate dauid. a corradino filio staphadin. **S**tephanus sanctus pater. et prior domus portarum ordinis cartusien. et post episcopus digensis.

Bexta etas. Cristus.

Lapis grandis cecidit in monasterio sancti gabrielis habens signū sancte crucis. et imaginem xpi expressam. et desuper aureis lris scriptū. Ihesus nasaren rex iudeor. Et cecum illuminavit

Frissia pene tota submergit fluctibus marinis. in qua pierūt plusq. C. hoim. propter irreue rentiā factam sacramento a quodam pugile. sicut postea reuelavit beata virgo maria. Et con structa est ecclesia in eodem loco vbi hostie ceciderunt. et cessauit quassatio

Tartari deuastant horribiliter vngariam et poloniam. Et fit ingens terror in cristianitate Sed precibus sanctorum impediti sunt ne procederent

Uacat imperiū multo tpe post deposicōem Friderici. et etiā post eius mortē. Et ideo ples Imperatores

anni ascribunt friderico. licet paucis iuste in ecclesie obedientia regnauerit. quia nō sta tim alius in locum eius electus fuit

Mons quidam maximus in burgundia inferiori diuiditur. et currit per multa miliaria. et quingmilia hominum suffocauit. et tandem ad alios montes accessit mirabiliter

Decretales ppilantur p raymundum ordinis predicatorum de mandato grego ri. ix. et ad studia mittuntur

Sancta Elisabeth filia regis vngarie. vidua. oī virtute et sancta vita plenissima

Thomas de aquino doctor sanctus claret Albertus magnus epūs ratispasi. de q mira dicūt Eustachius qui et Bonauentura doctor deuotus Alexander de halis doctor irrefragabilis

Vincenti? spectatoz oēm materiā scibile collegit

Anno mundi VI. CCCCXXIII

VI. CCCCXXXIII.

Pape

Lampanus

Mediolanus

MCCXXIII Anno christi

MCCXXXIII

Iste gregorius plures canonisauit. et ptra friderici pstanter ecclesiā defendit. et romanos corruptos pecunia facta pcessiōe solenni a laterano vsq. ad sanctum petrum cū capitibz aposto loz mirabiliter reuocauit. itayt ptra friderici pene omnes cru ce signarentur. Quappter idē fridericus ab vbe recessit lōgi?

Ipse librum decretalium per Raymundum compilari fecit. Tandem plenus tribulationi bus propter tyrannidem friderici et alioz moriens migravit ad cristum.

Sanctus Angelus ilxi solemitanus carmelita. vir sanctioribus adnumerandus. nomi nis sui vere speculum. velut nubes imbrisera predicando circumquaqz discurrens. innumeras cristi lucrificet animas. cui etiam tandem post plura miracula effusiōe proprii sanguinis mor tis vicem reddidit

Sanctus Cirillus grecus mellisui carmeli prior doctorqz. tum vite sanctitate. tū pphetie spū spicuius. multa pscribit posteris pfulura seculis. et copiosis miraculis deo procurat glo riam. mundoqz stuporem

Desrus de tharenthasia postea papa. et ples a lii sancti et lēati floruerūt in diuersis mūdi ptibz qz diuina bonitas misit. p fidei defensione. alioqn tota pene fides pisset ppter hereticorum multiplicitem et subtilitatem simul et potentiā.

Dugo cardinalis qui totā bibliā postillauit Magister Jordan? scūs doctor mirabilis Magister Adalricus discipulus alberti

Folium. LXXXI.

Iudeus quidā in hispania apud tholetū fodiedo inuenit lapidē in quo erat liber vetustissim⁹
in quo scriptū erat. In tercio mūdo filius dei nāscet de virgine maria. et p salute hoīm parietur
Et q liber deberet inueniri isto tpe scz ferādi virgīs castelle. Et statim iudeus baptisat cū oī fa
milia sua. **L**udouicus rex francie vir scz. crucē accepit. et trāsfretauit mare et capit. et mul
ta de ipso laude digna scripta inuenies. **C**laticiū quoddā sacri legū de cessacōe euāgelij xpi
et euacuatione sacramentorū ecclesie ante annos dñi. M. cclx. quod experientia temporis exu
flauit. p. lalia talē mēdosa repies
facta et dicta

clarus **L**antgrauus
Don xpian⁹ mori i turcia miraculis
Peregrinus quidā bte marie occidit clam
in dyocesi andegauensi. Et statim cultellus
homicide nō cessauit stillare sanguinem do
nec suspenderetur interfectoꝝ iste

vi. Ibe
ricus a.
iij.

Thuringie

Holandie

Wilhel
mus an
ix. coēs

Isti duo fuerūt electi ex mā
dato dñi pape ptra fridericū successiue. s. non p
ualuerūt tyrānidē eius supare qz potens nimis
erat. nec fuerūt coronati. morte pueniēte. **U**ti
mus hoꝝ interfectus fuit a frisonibz. qui fuit ante
comes holandie

Edmundus archiepūs cantuarien. canonisat ab Inno.

Petrus nouus martyꝝ ab hereticis occiditur. multis clarus miraculis

Stanislauus episcopus cracouiensis ab iniquo principe interfectus est

VI. CCCCXLIII

VI. CCCCXLIII

Januensis

iiij. In
nocen⁹.
a. xi. m.

vi

Alexā
dus
iiij. avt
m. iij. d.

Campan⁹
iij

CCCXLIII

CCCLIII

Iste Innocentius plures canonisauit. **F**rideri
cum per sententiam diffinitiam deposuit. et ana
thematisauit tanqz hostem ecclesie. anno sui pon
tificatus adiutus a ianuensibus. Tandem mor
tuo friderico idēz papa cum magno exercitu apu
liam ingreditur. Et post paululū neapoli mori.

Sedes cardinaliū diu vacue restaurant de p
sonis ex diuersis mūdi ptibz electis p Inno.

Frequens saracenoz insul⁹ fies ordis deifere
marie de carmelo. a transmarinis ptibz ubi in pli
bus locis mltiplicati fuerāt. in scismarinis vene
runt paulatiue. diuersas regiones orbis icoluēt
teste **C**lincen. in spe. by

Contra pluralitatem beneficiorum facta est illa solennis disputatio **P**arisius anno do
mini. M. ccc. viij. In qua determinatum est per sanctos doctores. qnemo sine piculo peccati
mortalis tenere potest duo beneficia quorum alterum sufficeret ad sustentationem suam. Et
quidam quos auaritia excecavit aliter opinati. fecerunt contrarium. Quos flagellum di
uine iustitie horribiliter damnauit et puniuit. De hoc sunt plura scripta. et exempla in di
xi

Sexta.etas Crisus

Superiores almani qui siueceri vocantur pauci quidez nūero. plures nobiliū tyrannos qui eos iniustis exactionibz opprimebāt. diuino suffulti suffragio de finibz eoz potenter expugnāt ⁊ se deinceps fraterno federe aglobantes. mltā bella ammiratione digna ecclesias. orphanos ac viduas defendendo gesserunt. ⁊ nominati sunt in orbe.

**Alphon-
sus.**

Era alphonfi famosissima apud astrōnomos. Et est anno xpi. Mccli. Quod nota diligenter. qz ad multum deseruit in astronomia

Passagiū grāde factū est. in q̄ scūs ludouicus rex frācie fuit pap̄ p̄fecit
Post longā imperij vacationem electores in duos se diuiden-

Impatores annis. xv. simul scisma

tes. hos duos videlz Alphōsus regē castelle ⁊ legionis. ⁊ Ri-

**Richar-
dus**

chardū comitē cornubie fratrē regis anglie. elegerūt Et fuit scisma ānis mltis
tandē mortuo richardo. alphonfus co-
ram gregorio. x. intuitu passis volūta-
rie cessit omni iuri si qd haberet Et at-

em vir prudēs ⁊ maximus astronomus eius tabu-
le famose sunt quas fecit. qz compendiose
Festum venerabilis sacramenti insti-
tuit per vrbānū. iij. cū indulgencijs

**Cōciliū lug-
dunense. d.
epoz. ⁊ xl.
abbatum. ⁊**

aliozū prelatoz circa
M. celebrat per greg-
goriū. x. vbi greci ⁊ q̄-
daz tartari solennes
baptizati fuerunt.

Anno mundi.

VI° CCCCLXIII

Pape

**iiij. Ur-
ban^o. an
iij. m. i.**

Gallicus
dieb. iij

**iiij. Ele-
mēs. an
iij. m. ix.**

Provincialis
die. xvj

**x. Gre-
gori^o. an
iij. d. x.**

Lumbardus

Anno christi

DCCLXIII

Iste vrbānus fugauit exercitū sarra-
cenoz per eucē signatos quē manfre-
dus p̄tra ecclesiam miserat. ⁊ p̄tulit
regnum sicilie comiti puincie qui fu-
it frater regis frantie. vt fugaret mā-
fredum. Tandem moritur parusij ⁊
ibidem sepeliť. ⁊ manfredus postea
vita ⁊ regno priuatur per karolum.

Iste clemens sanctus fuit
⁊ p̄phético spū predixit ho-
stēs ecclesie tanq̄ fumus
perituros. vnde creditur
q̄ deus eius meritis tribu-
lationes plurimas extinxit
Hic habuit antea vxorem
⁊ liberos

Iste gregori^o satis accidē-
taliter venit ad papatum.
qz cū esset archidiacon^o leo-
dien. ⁊ iussit vltra mare cā-
deuotiois. ibidē existēs in
papā eligiť. ⁊ fuit p̄p̄at^o
mun^o tulit archidiacon^o
vn^o. Hūc p̄m̄ pat̄ fecit
p̄cordia frat̄. Uez hoc a
spūscō scm̄ nō dubiū ē. qz
valde bn̄ se habuit. nō in-
tendēs pecūiā. lucris. sed
elemosinis pauper̄ fecit
etiā ordinationē vnā quā
qz epoz cardinaliū q̄mpli-
mū laudabilē. qz honestas
⁊ valētās p̄sonas assump-
sit. Morit tandem aretiij. se
pultus ibidē honorifice.

Bñdict^o sit dulce nomē dñi n̄i ihu xpi. ⁊ glōsissime v̄ginis marie
matris eius. in eternū ⁊ vltra. amē Nos cuqz ple pia bñdicat v̄go
maria. amē Quicūqz hēc legerit toties q̄riel. hz tres ānos indulgē-
tiā. q̄s demēs p̄cessit. ob rogatū ludouici scī reḡ frācie sollēniter
Speculū hystorie vincenciū hic finitur.

X uersis locis ⁊c. Dicit quidā scūs doctoz. q̄ medietas ministroz
dei est quasi refecata per hoc genus auaritie. q̄ vn^o plura bñficia
pmittit habere. Sed quia vel vnū potest digne administrare. aut
proprijs pro peccatis satisficere.

Folium. LXXXII.

Piscis marinus in similitudinē leonis captus fuit āno primo martini pape. 7 dabat planet? horribiles. 7 adductus in urbem xeterē cunctis ostēsus est. Qm monstrū hoc vulgo interpretā te esset signū futuri discidi. Qd 7 factū est qz statim post sicilia interfectis alienigenis. 7 feti bus in materno vtero occisis. crudeliter ab obediētia karoli sui regis. 7 p psequens ecclie res cessit. 7 petru arroganū regē assumpsit. et multa mala secuta sunt. Et in vrbē parialitas sur rerit. qz vsini h hanibaldos. cū multa sanguinis effusione pugnauit. Itē 7 inter saracenos multa milia occisa fuerūt. Et ideo non mirz qz patri moniū ecclie patif solito more qz tps est vt iudiciū

Rudol
phus. ā
xviij.

Iste rudolphus fuit comes de habchsburg. probz. 7 in armis strenuus 7 prudēs electus apud basileaz. Hic oppidū pēniaceū. obsidens auxilio bernensū cepit:

incipiat ab ecclia dei. Clez karolus non longe ante martinū obiit bñ dispositis singulis. 7 deuote sacra mētatus. Petrus vō inobedientie filius infelicitē mortuus est ex vulnere qd in bello suscepit. sicut solēt mori psecutores ecclie qz dux est fragili homini ptra stimulū calcitrare.

Post aliqz vō ānos. p certos nobiles inimicos pacē h bernēses puocat? bernā diu inaniter ob ledit. Enan? aut qdaz quē secū ducebat cū iā ab obsidiōe recederet bernā inspiciēs. ipaz dñan dam toti patrie spū pplexico predixit. Tandē idē impator crucem suscepit p terra sancta

VI° CCCCLXIII

VI° CCCCLXXIII

v. In
nocēti?
m v d ij

umbardus

v. Adri
anus. m
i. die. ix.

Januē.

xii.
Jobes
m. viij.

Hispanus

iij. Nico
la? an. i
m. ix

Romanus

iij. Ma
rtin? an
iij. m. i.

Gallicus

DCCLXIII

DCCLXXIII

Iste inno cē tius fuit de ordie predi cator. famo sus doctor ā tea vocat? pe trus de tha rentasia mo ritur statim zomez sepul tus est in la terano

Iste adrianus fuit ne pos inno cenci qz ti. 7 etiaz statiz mo ritur vi terbij ibi qz sepeli tur.

Iste io hānes fuit sci etijs diuersis famosus. sed moribus stoli dus. oibz tñ p munis. Hic cū diceret diu victur se statī cū camera no ua. corruit. 7 mortuus est viterbij.

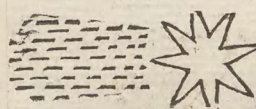
Iste nicolaus magnific? fuit in edificijs extruēz 7 bene rexit vrbem diebz suis 7 ordinationē cardi naliū fecit. āno primo pontificatus sui 7 secūdo moritur vnde sequitur turbatio romanoruz. pp ter patriam vsinoruz 7 hanibaldē. 7 homicidia dem post multa bella que iudeos 7 tribulatiōes. morit parusij. miraculis clarēs

Iste martin? fuit religiosoz amator 7 pijs opibz valde intent? Hic excoicauit im patorē pstatinopolitanū eo qz nō redierat ad fidē sicut pmissit in pcalio lugdunēsi. ppter quod mltā passus fū it. 7 tota ecclia simul. simi liter 7 petrum regem arro gonie inuasorem regni fici lie excommunicauit. Tan instruxit contra perfidos

Jordanus theutonicus doctor solennis. 7 magi ster secundus in ordine predicatorū. clarus habetur 7 sanctus.

Q ij

Sexta.etas Crisus

Cometa visa est signum mali. qz plura secuta sunt afflictiva xpianitatis
Tartari inuadunt regnum constantinopolitanum. multasqz terras impij oc-
cupant stragem indicibilem de hominibus facientes.

Tripolis capitur a saracenis. xpianitatis nome ibide deletur Alchon illa fortissima z
inexpugnabilis ciuitas capitur a soldano z saracenis. ppter discordia vitiaqz nationu in ea co-
morantiu. z deleta fuit. z psequiter tota simul terra sca occupat a saracenis. ppter nimia pctā
xpianoz. qui ibidez morabantur. Hoc etian tpe xpiani perdiderunt cum achone. xv. ciuitates
nobiles. z xij. castra occisis. ccc. xpianoz. qd marie euenit ppter diuersum dñi

Imperatores
z regentes ciuitatem no pcordabant. z etia ppter stulticiam cruce signatorum.

Bellum maximum z graue inter ianueneses z pisanos. occasione insule corfice. Tandē
in mari pisani victi sunt. z capti plusquā. xij. hominum qui interfecti sunt. z perdiderūt
xlvij. galeas. exceptis alijs nauigijs. z preter illas qui submersę sunt in mari. Terremo-
tus etiam magni fuerunt in tuscia. signantes mala. que secuta sunt ibidem

Franciscus petrarcha poeta z heremita. hoc tpe claret. qui scripsit plura eleganti stilo

Anno mundi.

VI. CCCCLXXXIII

Pape

iii. Ho-
norius.
a. ij. d. i.

Romanus

iii. Ni-
cola. an
iii. m. i.

Lombardus

v. Cele-
stin. m.
v. die. v

Anno christi

DCCLXXXIII

Iste honorius fuit
homo teperatus z magne
discretionis libeter hñs
pacē nulli lesiuus. hic p-
dicari fecit crucez contra
perzinuasore regni sicilie

Carmelite huius tempe
dimissis matellis varijs
cappas albas sumpserūt

Iste nicolaus fuit
dictus frater iheronimus mini-
ster generalis in ordine minoz.
qui licet bonus homo in se fuerit.
tamen multa infelicia ecclesie suo
tpe acciderūt Nam multa bella orta
fuerūt in vrbē ipsius occasione.
qz nimis adhxet vni parti. Post
hunc vacauit sedes annis. ij. mē-
sibus. vi.

Iste celestinus totus scñs
fuit z ob hoc cū pannos duos
cū medio cardinales pcordari nō
possent. ipsum tandē de heremo
vocātes elegerūt. Et statim p-
onus papatui resignauit. z ab
eo dictus est ordo celestinor. Ca-
nonisatus est p. i. dementē sub
noie sci petri pffessoris. cuius se-
stitum est. xij. kalend. Junij.

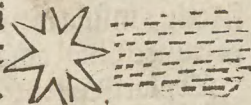
Ordo celestinorum inchoatur per virum sanctum celestinum. qui in papam electus est.

Nec vnqz a proposito sancto cecidit vsqz hodie

Nicolaus de lyra. doctor theologie. clarus habetur pacifius. Hic fuit iudeus natione. Conuer-
sus autem valde profecit in ordiue minorum. z scripsit super totam bibliam z alia Et fuit
anno domini. Mcccxx. Uide in libris suis. Alij dicunt qd fuit de brabantia. de parētibus chri-
stianis. sed ob paupertatem visitauit scolas iudeorum z sic didicit linguam illam. Vel iste ni-
colaus a iudeis informatus est in pueritia.

Folium. LXXXIII.

Cometa apparuit. et sequitur statim bellum flandrise. vbi cecidit flos milicie gallicane. anno domini. Mcccij. Terremotus etiam magni fuerunt nec quasi fuerunt homines manere in ciuitatibus. et papa bonifacius quiescebat in p[ro]p[ri]o.

Wernherus puer sanctus rusticanus martyrizatus a iudeis. requiescit in heraco. Eodem t[em]p[or]e scilicet anno d[omi]ni. Mcccxxvij. quidam alius puer nomine Rudolphus similiter a perfidis iudeis martyrizatus est in berna. qui multis miraculis claruit. Iudei vero sceleris huius perpetrat[or]es a bernensibus mortis sententia plectuntur. Hac occasione rudolphus imperator bernam cum xxx. pugnatoribus obsedit. h[ic] t[ame]n parum profecit.

Adulphus.
an. vi.

Iste adulphus fuit comes de anaxone. et non fuit coronatus per papam quia obiit in bello quod cum alberto duce auserie habuit.

Mobilissima aconen[si]s ciuitate a saracenis destructa. demum transferre marie in carmelo monasterium ad. iiii. miliaria ciuitati vicinum ab eisdem igne crematur. fratribus inuentis in eo perfidorum gloria et dijs trucidatis. et tunc prochdolor ordo. carmelicus mellissimum locum ex toto perdidit in quo a tempore helie et helisei prophetarum. q. cxxi. annis perstiterat.

Sanctus ludouicus olim rex frantie. canonizatur hoc tempore per bonifacium papam octauum Alanus doctor vniuersalis. claret in burgundia. hic ad tempus pena taciturnitatis incurrit contra tam pluribus eo quod in principio sermonis diuinum auxilium more solito non inuocasset.

VI. CCCCXCIII

vij. Bonifacius.
an. viij. m. ix

Campanus

xi. Benedictus.
m. viij. die

rvij.

MCCCXCIII

Iste bonifacius fuit vir in his que ad curiam pertinent. experientissimus. Et quia parem non habuit prudentie sue. ultra modum in tantam arrogantiam erexit seipsum. ut dominum totum mundum se diceret tam in temporalibus quam in spiritualibus. Et multa magnifice fecit que in fine miserabiliter defecerunt. Deditque exemplum cunctis prelatiis ne alta saperent sed forma facti gregis. magis studerent amari a subditis quam timeri. Hic est de quo dicitur. quod intravit ut vulpes. vixit ut leo. et moritur ut canis. et sepultus est rome.

Jubileus instituitur. a bonifacio de centesimo in centissimum semper duraturus. Et fuit primus iubilus anno. Mxxx.

Liber sextus decretalium publicatus. et fuit missus ad studia vniuersalia per bonifacium octauum.

Festum. iiii. euangelistarum. et. iiii. doctorum instituitur. scilicet Iheronimi Augustini. Ambrosii. Gregorii.

Sanctus albertus de tarpano carmelita siculus. vir meritis signis. doctrinaque clarus. ac totius perfectionis exemplar. vij. Idus augusti migravit ad dominum.

Iste benedictus vir sanctus fuit. de ordine predicatorum et pater superius. et obiit parisijs ibidem sepultus in ecclesia predicatorum miraculis choruscans. Hic subortus discordium inter regem francorum et bonifacium sedauit. et priuilegia restituit. et libertates quibus rex priuatus erat. et vacauit sedes per annum sequentem. et plus propter discordiam cardinalium qui tunc fuerunt.

Johannes scotus doctor subtilis claret.

Johannes andree iurista maximus claret bononie. qui plura scripsit sollemniter.

¶ iij

Sexta.etas Crisus

Rodus insula capitur de manibz thurcorz p dominos ordinis sancti iohannis iherosolimitani. cum quinqz adiacentibz. Et fuit bellatum. annis. iiii. 7 finaliter christiani obtinuerunt.

Teplarij destruit subito miratibz vniuersis quō tātū dñi sic insperate pñsūt. mgē ordis pburis parisi? Cā autē publicata fuit postea q fuit vana pñessio cū abnegatiōe xpi. 7 expuisione sup crucē in opprobriū crucifigi. put plures eoz pñessi fuerūt. Et fietit ordo iste ānis. clxxiiij.

Judei expelluntur de regno frātie. oibz eoz bonis pñscatis. illic minime reuersuri

Imperatores

i.
Albert?
annis. x.

Iste albertus fuit dux austrie fili? rudophi predic-
ti hic primū a bonifacio reprobāt? deinde ab eodē

vij.
Heinri-
cus a. v

pñfirmat? ppter regē frātie tunc inimicū ecclie. cui
etiā alberto idez papa regnū frātie subiecit sicut 7
alia regna. s3 nihil pfuit. tandē occidit a nepote suo.

Cōciliū vi
ennense in
q pñesedit
Clemens.

In isto pñilio mltā statuta fuerūt p sa-
lubri regimie ecclie. 7 heresuz extirpa-
tiōe. Et miores intra se tumultuātes
pñcordati fuerūt ps vna dicta fuit spiri-
tualium. alia vtiqz non habuit. voca-
bulum hoc

Iste heinri-
cus fuit comes lutzenburgensis
in militaribz actibz strenuissim?
pacez p terrā 7 aquā tenere cupi-
uit victor glosus 7 bellator inuic-
tus extitit. 7 fuit coronatus a de-
mēte quinto. Tandem intorxi x

Anno mundi.

VI° DIII

Pape

v. Cle-
mēs. an
viij. m. x

xxij. Jo-
hānes ā
viiij.

Anno christi

MCCCIII

Iste clemēs fuit tante
prerogatiue in expedie
dis negocijs ecclie q
tūc plura fuerūt vt eti-
ā absēs eligere. pñliū
celebrauit viēnēse. 7 li-
bz. viij. decretaliū. qui
vulgariter clemētina
rū. dē pñilari fecit Inq
sutores pñ replarios mi-
sit. venetos supauit. re-
gulā miorz declarauit.
Teplarios condēnauit
7 ordiez scī iohis ihero-
solimitani exaltauit tā
dē post mltā q laudabi-
liter egit moriē. sedes
vacat ānis ij. m. iij.

it quo ad ea que in actiua vita exercēda sunt. pñstitutiōes clemētinas
publicauit. 7 ad vniūsalia studia misit. multos scōs canonizauit. Epi-
scopat? pingues diuisit. pñ plalitatē bñficiōz mltā bona instituit. 7 here-
ticos pñes precipuo celo dānauit rē. An autē saluatus sit an non. dñs
etiā suis deuotissimis reuelare noluit. Ipse etiā fundauit tomū bo-
ni passus ordinis cartusien. sup durētiā pñe auinionem.

Scisma. xxi. inter iohānes. xxij. 7 quendā petr de carbario de ordine
minoz. Cā fuit tyrānidis ludouici. qui scindere nitebat vñionē ecclie
eo q iohes papa eū excoīcauit. 7 iō istū petr in ydolū erexit 7 venerat?
est eū s3 nihil pfecit. qz statim succisus est. 7 petrus vñit ad pedes iohā-
nis veniā petēs 7 obtinuit. tñ fuit pñuat? vt hostis oibz diebz

Dulcius heresiarcha nouariē. cū margarethā vxore sua heretica. 7
pñlicbz suis pñbusti fuerūt. s3 pñi mēbratim. pñcisi fuerūt. Crux etiā tunc
predicata fuit.

Gerardus de bononia ordinis magne marie
de carmelo doctor parusijs sapientie 7 doctrine opinione celebris. post
pluriū libroz editionem. in auinione vitam exiuit.

Folium. LXXXIII.

Pauperes de lugduno qui se dixerunt de tertia rila frācisci tāq̃ heretici dānati sunt et combusti pluribus locis et vicibz. cū suis articulis erroneis. Un⁹ articulus fuit q̃ xps et apostoli nihil habuerunt in pprio vel p̃muni. et q̃ nullū ius habuerūt in his que scriptura dicit eos habuisse etc.

Beguardi multi combusti sunt parisijs ppter heresim pauperū de lugduno. q̃ sub specie boni mala suscitare conabant. Et michael generalis minorū fuit cū sibi adherentibz probatus hereticus. Numerus combustorū tam de ordine eodē q̃ aliorum. ciiii.

iii. Lu-
dovic⁹.
an. xiiij.

Thomas de aquino doctor sanctus canonizatus. l. anno post obitū suum
Ludovic⁹ tholosanus ep̃s filius regis sicilie ordinis minorū canonizatur

Iste ludouicus fuit dux bauarie et p̃tempit coronatione dñi pape. quapropter ab eo depositus est. et multus sibi labor et pericula successerūt. Nilus est etiā scindere unitatē ecclie. et fridericū ducē austrie p̃ se electū vicit. In tribulatione et p̃tumacia vltis ad finē durus p̃māsit. grāde periculū aīe sue reportādo. tandē karolus p̃ eū eligi qui p̃reua-
luit. et ludouicus de equo cadēs subito moritur
et catus fuit sumendo eucaristiā. Nec legunt in libris et fama ferunt p̃ quādā de ordine predicatorū facta. scz fratrem bernardinum de monte politiano etc. Sed tamen ordo excusatur de his per quādam litteras testimoniales quas apud se habet. Cui placet requirat huiusmodi apud professores eiusdem ordinis. et plene informabitur de his ad omnē copiam.

VI° DXIII

VI° DXXIII

Clemētinarū liber publicatus. et ad studia vni-
uersalia dirigis p̃ iohānem papam. xxiij.

xiiij. Bñ-
dict⁹. an
viij. m. iij

die. xviij.

MCCCXIII

MCCCXXIII

Declaratū est p̃ iohēz. xxiij. edicto p̃petuo hereticū esse celen-
dū asserere xpm et aplos nihil habuisse i pprio nec i cōi Ite
affirmare q̃ i xpo eiusq̃ aplis in his q̃ eos habuisse sac̃ scrip-
tura testat neq̃q̃ ipis p̃redi p̃petierit nec illa donādi. aut ex
ip̃is alia acq̃redi erroneū et hereticū idē papa iohēs d̃clarauit

Idē papa iohānes collegit de libris predecessorū suorum
ex ordine beatissimi patris bñdicti scōs canonizatos et pre-
latos p̃les nūero qui p̃prehendunt in sequētibz

Ortis et inuicte xpi verna benedictē In celo fisti tot frēs p̃meruisti
Quigētos quicq̃ quicq̃gita milia q̃nq̃z Ad te trāslatos p̃ oēs canōiza-
Pape sūt bis duodeni. eadiales bis milleni. i mūdi ihearchia.
Archiepiscopi dati. septem milia creati. in fide catholica.

Quindecim milia digni. pietateq̃ benigni. scribuntur episcopi

Ac milleni quinq̃z deni. abbates septuageni. cum quaterno numero

Q̃q̃ plures sine mitra. refulsere inde citra. prelati ecclesie.

Quotquot sanctimoniales. consozores et sodales. degunt socialiter.

Non est nostre facultatis. compensare dicta factis. ac stilo differere.

Sed quis alter cōfessor. secum ducit talem chorū. per celi palatia.

Iste bñdict⁹ fuit monachus mo-
nasterij tollē. ordis cisterci⁹ et vo-
cabat iacoby de furno ab infantia
lonepite et mgt in theologia fact⁹
aut papa reformauit ordinē sci be-
nedicti et cisterciē. q̃ necesse fuit
In largiēdo bñficijs dur⁹ fuit. et
ne indignis p̃ferret d̃cretalē edi-
dit q̃ sic incipit Bñdict⁹
de i donis etc. et mltos
p̃uauit erat feruid⁹ hōi
cū seueritate celator. et
ob h̃ mlt⁹ min⁹ car⁹ tā-
te rigorositatis fuit q̃
vix p̃gnosceret voluit et
sanguineos suos. dicēs
papam cōsanguineos
non habere.

Sexta etas. Cristus.

Johannes mandeuil doctor in medicinis et miles in armis natione anglicus fuit circa hęc rpa Et mirabile pegrinacōem quasi totius mūdi pfectit. et scripsit eā tribus linguis Astronomi maximi fuerūt parisijs hoc tpe videlicet Johannes de lignerijs. Johānes de saxonis Johannes de muris. Et buridanus maximus philosophus. qui inuenit viam modernorum Imperatores

Clementus magnus fuit. qui terras mouit et vndas. et edificia plurima subruit. Spūs Gaudonis multa reuelauit in ciuitate alexij circa romā. de h pulcer liber est scriptus Aquarū inundatio fuit maxima. non ex pluuijs sed scaturientiū terre venenarū. Damna fecit infinita in toto orbe

iiiij
karolus
an. xxi

vir prudens et astutus. Hic iussu Clementis fuit electus. adhuc uiuente Ludo uico contumace. Et qz humilis sancti petri bñdictōem. ac pape coronacōem expetijt. more aliorū bonorū. iō in oībo bñ directus fuit. et pualuit ptra oēs aduersarios suos. Ipse multa statuit et pēcipue legē fauorabilē p psonis et rebz spūalibz. que adhuc karolina dō. Tandē moritur diuini Eduardum regem anglie fuit. Et tanta strages vt mare flandrense aliq̄t diebz tinctum sanguine videretur mortuos Item multe ville deserte diu manserunt

Anno mundi

VI° DXXXIII

VI° D XLIII

Pape

vi. Ele
mensā.
p. m. vi.

Lemoniē.
diebz. xvi.

Anno christi

DCCCXXXIII

DCCCXLIII

Iste Clemens fuit nomine et re totus virtuosus. multa qz p benedictū rigorose facta miriga uir. et quosdam priuatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis benedicti. sed multo amabilior fuit benignitas Clementis. Hic erat sermocinator egregius. et sermōes multos collegit Nulluz incōsultum a se abire pmissit. Electus fuit anno xpi. Dccclij. vt in bulla quadā reppi.

Declaratum est p benedictū qz ale sancte que nihil hñt purgabile primo statim vt decedūt. facies dei vident. aliter sentire aut dogmatizare est hereticū. Ordo nouorum militum ihesu xpi instituitur i portigalia. p Johannem. xxiij. ptra saracenos Judei p totam almaniā fuerūt obusti. qz fontes et puteos intorcarunt. sicut plures eorū confessi fuerunt id esse verum

Anno. Dccxxxv. fundata est domus sancte barbare ordinis carthusien in colonia agrippina. illo in loco vbi pie credit. vbi olim beatus Seuerinus sancti martini animā in celū deferri pspexit. angelico concentu

Odericus vir sanctus de ordine minorum in asia et india euāgelizando discurrebat. miraculis clarus. Et quattuor sanctorum martyrum corpora sui ordinis de ciuitate hormas trāstulit p mare ad superiorem indiā in ciuitatē carram. nō sine miraculis. Et descripsit pegrinacōz suā

Ludolfus cartusien. prior argentini. qui vitā cristi p̄pilauit egregie et alte Multitudo procerum qui louppen castrum cum. xxx. peditum. et. Dcc. equis tum obsederunt per. ij. suiceros fugantur. interfectis. iij. pugnatorum. et tribus comitibus. Anno xpi. Dccxxxix

Folium. LXXXV.

Porterū ignis in celo visus ē. qđ a pl̄is vocat̄ cādela rotūda. Et eodē āno surrexerūt ecclesi-
cruci flagellatores. Nec secta pestifera surrexit ī supiori almania 7 ad iferiorē descēdit. demū ad
presgallicas cōfluebāt h̄mōi ex diuersis. doctis 7 indoctis. nobilibz 7 ignobilibz. Flagella
bāt aut̄ se cū flagellis nodosis acubz insutis. 7 nisi papa phibuisset m̄lta mala attēptassent

Sanctus yuo brito doctor iuris canonizatur. quia fuit aduocatus pauperum 7 sancte vi-
te. H. c. solus inter omnes iuristas modernos sanctus computatur

Liliardus cardinalis sci petri ad vincla plat' deuot'. 7 auctus religiosoz 7 p̄motor bonoz fuit.

Cisio flebilis facta cuidē heremite in p̄ntia dñi innocēcij pape vi. dum adhuc cardinalis

esset. vnde aiebat. Vidi animas in infernum descendere sicut niues densissimas. in purgato-
riū sicut niuez rarissimā. sed ad paradysum tm̄ tres vidi introire. scz illius epi. ac illius vidue
romane. 7 illius prioris cartusien. que oīa sic post repperit vera 7 extunc maximā deuotionem
erga viros religiosos habuit. 7 precipue cluniacenses 7 cartusienses. Hos em̄ duos ordines
specialiter p̄e ceteris priuilegiauit. 7 ab omni patriarchaz archiep̄oz ep̄oz 7 quozūcūqz prin-
cipum. 7 iurisdictione visitatione taxatione 7 qualicūqz vexatione. exceptos esse decreuit.
sub anathematis vinculo. eosqz sub sancti petri ac romane ecclesie protectione suscepit

Sibertus de belre almanus. 7 iohannes wolfigram anglicus carmelici ordinis illustri-
bus p̄numerandi ad salutis scientiam verbis scriptisqz quāplures erudiunt.

VI° OLIII

Leomoniceñ.

CCCCLIII

Jubileus mutat p̄ clementē de quinquagesimā
uo ī quāgesimū. p̄p̄ breuitatē hūane vite.

Idē etiaqz clemēs monasteriū 7 ordinem
cluniacēñ multis 7 maximis priuilegijs do-
tauit. 7 ab omnibz inquietudinibz exempluz
sub beatorū petri 7 pauli apostolorū tuitione
imperpetuum suscepit.

Johes de bachone carmelico theologie sa-
pientie canonicēqz scientie p̄nceps parisi'
7 demū p̄ angliā clarus cognoscitur.

Guido de pirpiniatio ex priorī gñali carmeli-
ce religionis. p̄mū maioricēñ. ac demū clui
aū. p̄tifer doctor inter p̄ recipuos p̄mēdat'
7 vt alf elyas p̄ domo dñi seriosū p̄ correcto-
riū iur. 7 alia qm̄ pl̄ima volumia p̄cōmēda-
ta libz p̄tra om̄s hereses scripsit. quē dño
gancellino cardinali albenensi p̄reticulauit.

Iste innocentius fuit amator religio-
sorum. 7 fecit fabricari in regno frantie propter
sanctuz andream ex opposito auinionis monas-
terium ordinis cartusien. 7 multa priuilegia
eidem sancto ordini concessit. ibidemqz sepeliē.
Fuit etiam canonicus maximus

Johāna regina fracie stuosa 7 humilima. 7 vt
pie credis scā. obiit āno dñi. MCCCLIX.

Studiū brage instituit 7 priuilegijs dotat̄ ab
innocētio. vi. intuitu karoli imp̄toris

Lector quidam paulus nomine negando be-
atā vginē p̄ceptā fuisse sine pctō originali. corā
toto clero 7 p̄lo in cracouia cecidit 7 expirauit.
fmōe nō dū finito. vt testat̄ mḡ heinric' de has-
fia. Qđ sc̄m̄ ples terruit in hac materia scriben-
tes. Fatuum est em̄ de secretis dei nimis curios
suis inuestigare.

Sexta etas. Crisus.

Terremot' maximi fuere p diuersa loca. Et basilea tota cecidit. **O**ccelvi cū multis castris in circuitu. Tūc hoies velud bestie in siluis pmozatur. neccitates intrare audent. **B**ella etiā plura 7 pestilētie 7 fames fuerunt. **T**erra in multis locis aquā albā 7 fetentē euomuit. que castra 7 loca fortia casui dedit. **A**pa insuper periculosa ppter hereses 7 sectas plures. 7 superbia 7 iniquitas nimis inualuit. 7 populus curiosus 7 leuis nimis. **U**nde in libro beate brigite. i. ca. xlv. dicitur. **Q**uoniam rigorem iustitie mundus merito deberet perire. quia peior est q̄ tempore diluuij. sed precibus sanctorum misericordia parcat ei.

Imperatores

Circa hec tpa pmisit karolus. iij. electoribz thelonia 7 vectigalia impialia que sita fuerūt i terris ipsorū. **E**t surgit disputatio grādis p 7 ptra. nā vna positio pbare p̄dicit q̄ hoc nō liceat nec expediat sic exossare impium vt nullas vires ptra aduersantes retineat. **A**lia econtra putat rōnabl'r hoc factū. ne ipsorū electorū regiones grauent. stāte p̄nūc tot principū violēta incurssi one. nihilq̄ curatiū de impialiū fulminacōe p̄ceptorū. **Q**uate ḡ ipsi electores p̄ cetis exactioārī deberēt. cū nō esset qui defenderet. aut manū adiutricē afflictibz poringeret. **Q**ue aut istaz fir. mior sit videāt q̄z interest. **Q**uid vō de his enneas poeta laureat' senserit i hy. bolēmoz plenit' p̄tineat. **H**oc p̄ certo scim' q̄ siue sic siue al'r disputacō pcludat' mūdus iste cursū suū solita vā nitare 7 instabilitate nō retrahet. **N**ihil stabile sub sole. s̄ cūcta subiacēt vaitati. vt sapiēs al'r.

Anno mundi

VI° DLXIII

Pape

Anno christi

MCCCLXIII

Ille vrbanius fuit abbas massilien. ordinis sancti bñdicti. decretorū doctor. et sanctus reputat'. **F**ecit crucē predicari p̄ thurcos. 7 passagiū ordinauit. **A**d ipm beata Brigitta fuit missa a xpo p̄ p̄firma cōeregule. tandē intorcat' obiit.

Constitutionē in vinea publicat' ptra symonicam p̄auitatem primo anno vrbani pape quinti. in vrbe apō sanctum petrum.

Johānes de rupe scissa de ordine minorū multa p̄dixit. mox fusa de duobz antip̄is. 7 desolacōe terraz. 7 gñali pculacōe cleri. 7 reductōe toti' orbis ad fidē xpi. placq̄ alia añ annū dñi **O**ccelxx. que dixit sibi reuelata a dño ihesu. s̄ nō euenerūt. **E**t diu in vinculis tentus grādia scripsit de fufis. **E**t nota q̄ pene ab inicio fidei h' mōi p̄noscatores fuerūt. 7 q̄tq̄ tps determinatum p̄dixerūt de h'mōi archāis que p̄t posuit in sua prāte decepti sūt. **I**deo non es h'mōi reuelacōibz amplius fidendū.

Brigita vidua sanctissima de regno suevie clara habet. multas reuelacōs habuit informatiuas ad oēm statū ecclie. 7 ordinē instituit cuius ipsa patrona ē. **S**uus festum agit. xxiij. kl' Junij. **O**rdo saluatoris qui vulgar' ordo scē brigite circa h' tpa inchoat. cui' regulā ipse saluator met dictauit.

Katharina de senis virgo incōpabilis sanctitatis fuit. **C**uius vitā scripsit mag' Jordanus ordinis p̄dicatoz p̄fessor eius. **O**biit aut' āno **O**ccelxx. multum iustificauit partem vrbani. vi. dicēdo ipm esse v̄x papā. **E**t de scismate p̄phetisauit. **H**abuit etiā virginē secū sanctā katharinā filiā beate brigite. 7 alias plures vtri usq̄ sexus. personas venerabiles.

Solum. LXXXVI.

Anglici cū britonibus ⁊ multis alijs populis barbaris plusquā .xl. assacie fungauesq; fines inuadunt. castra q̄ plurima cū urbibus vsq; ad solum euerūt. virgines ⁊ mulieres violentē opprimūt. ecclias cū monasterijs igni succendūt. Tandē post multas tyrannides cū bernēsium terminos similiter depredare attemptassent. maxima multitudo cum duce eorum a bernēs. interfecti sunt in frouvenbrun. reliqui vero p̄ schuiceros aggressi mirabiliter ceciderunt. anno christi. Mccclxxv. in die sancti stephani protomartiris.

Secta chlorizantiū transiuit anno dñi. Mccclxxij
Et fuit reus magnus incomparabiliter.

wenzel
laus. an
nis xliij

Bartholdus ⁊ baldus. fuerunt hoc tpe maximi legisse

Iste wenzelaus filius predicti karoli regis bohemie. ⁊ adhuc patre uiuente electus est in regem cum adhuc puer esset. sed non curauit de imperio. ⁊ ideo post multas admonitiones depositus fuit. Nobilem eius indolem libidinosa vita polluit. ⁊ fuit finis eius sine honore. Minus em̄ de gener erat a moribus ⁊ virtutibus sui genitoris. nec vnq; imperiali dyademate coronatus est. Bēna autē probitas in sigismundū frēm ei⁹ trāsisse fert̄ ut infra p̄z.

Petrus de casa ex priori generali carmelitarum episcopus rasionē. ac iherosolimitan⁹ patriarcha virtutis forma. doctrineq; speculum clarus habetur. quem quam plura miracula deo conregnare predicant.

VI. OLXXIII

xi. Gre
gorius.
an. viij.

Scisma pessimū orit̄.
qđ durauit annis .xl.

Urban⁹ sextus annis .xi

Clemēs septimus annis .xv

MCCCLXXIII

Iste gregorius fuit dictus petrus de bellafor te leninonic. diocef dyacon⁹ cardinalis. obiit romē in pace christi. Post eū sequitur tribulatio quā dñs bñe brigite p̄onidit. p̄pter pctā cleri.

Stigma xpi mlt̄ qđaz in manib; ⁊ pedib; habuit. ⁊ morabatur in oppido delst̄. in p̄tib; holādie.

Scisma .xxij. oīm scismatū que ātesueūt pessimū ⁊ subtilissimū. Adeo em̄ p̄plerum fuit ut etiā doctissimi ⁊ p̄scientiosi viri nō valerēt discutere cui esset magis adhxrendū. Et fuit cōtinuatum per annos .xl. cum grandi scandalo totius cleri. ⁊ grandi iactura animarum propter hereses ⁊ alia deuia que tunc pullularunt. eo qđ non esset disciplina in ecclesia cōtra huiusmodi. Et ideo ab isto urbano. vi. vsq; ad martinum quintum nescio quis fuit papa.

Alexandria egipti ciuitas opulentissima a christianis capitur

Causa humane malicie a doctis viris multiplex assignatur. inter que non minima est qđ patres filios non educant discipline. sed permittunt eos ad placitum delicijs affluere. Periculenta igitur. cum ex consuetudine in naturā transierit. nec erubescere nec timere potest. Fitq; ceruix dura donec paupertate. bellis laboribus ⁊ alijs tribulationib; mollescat. attrita. Flagellum ergo sibi preparat qui filios non castigat

Iste urbanus electus fuit in urbe. p̄pter vim romanor. s; cardinales hoc metū rece; it ⁊ si ex aio. Qua p̄f fugiētes ad ciuitatez fundor̄ dirext̄ eū nō esse papā ⁊ elegerūt loco ei⁹ dñm robertū de gebēnis eodē anno quo dict⁹ clemēs vij. ⁊ hic orit̄ scisma pessimū.

Dexta etas. Crisius.

Lupold' dux austrie cū mario comitatu militaris exercit' nobiliū delusus p'silio. federatos qui schuiceri vocant ap'd lempachū potēti p'elio inuasit. **Q**uē illi h'z pauci id est. **Q**uē. **Q**uē. **Q**uē. q' p'tector eoz est inuocātes. maximā hāc mltitudinē effugāt ipso duce interfecto. cū. viij. comi-
tibz. **cx.** militibz. **iiij.** pugnatoz. **z** plibz nobilibz q' de austria. alfacia. iungauia. **z** b'isgandia zc. illuc ad pugna' puocati erāt. **D**e schuicerz. **h**o t'm. **cxij.** interfecti sunt. **ā**no dñi. **Q**ccclxxvi. die
ix. mensis iunij. **E**t post duos ānos nobiles qui remāseēt itez cū. **vi.** pugnatoz reitentes per
cc. viros de glarona in fugam verfi sunt. occisi. **q'**cccc.

Henricus oyta sacre theologie professor famosus

Imperatores

minariaeccle.

Gerhardus groet claret sanctitate vite **z** scientia **z** incepit
p'gregatōm fratrz in dauētria **z** plura scripsit

Johes rusburch clarus habet. vir admodū de
uor' **z** illuminat'. etiā mltā scripta in theutoni
co reliquit.

Vincentius de valentia ali
as de ferra vir sanctus claret miraculis mltis.
Canonizat' ē post a calixto. **iiij.** q'd **z** sibi p'edixit
ipiritu p'op'hico bernardus discipulus ei'.

Iste rupertus
alias robert' dicit' fuit dux bauarie. **z** comes
palatinus rheni. vir iustus **z** catholicus coro
natus a bonifacio. **ix.** **H**ic cū grādi exercitu al
manoz intrauit ytaliaz p' iohannem ducem
galiasē. sed cū iactura graui redijt. dignus
habitus vt pro iusticia pateretur

Rober
tus. an
nis. ix.

Anno mundi

VI. **DLXXXIII**

VI. **DXCIII**

Bonnia

cuius nonus annus xv.

Pape

Bndictus

tus. xij. annis. xxi.

Anno christi

QCCCLXXXIII

QCCCXCIII

Iste bonifaci
us eligit' rome loco vrbani dicit'
fuit petrus de thomacellis. **z** cōti
nuatur scisma

Festus visitatōis b'tē marie insti
tuit ab vrbano vi. s'm formam sa
cramēti eucharistie p'p' ipetrādaz
v'nionē meritis b'tē marie p'petue v'ginis.

Heresis puerfa iohannis wiclef in anglia **z** iohannis hus in boemia. iheronimi de beaga
pullulauit **z** multos infecit. **z** sub habitu ouino lupinam feritatē abscondentes. totum eccle
siasticum statum subuerrere nitebātur. **A**diuuuuit eos tempus pessimū p'pter scādalosuz scisma

Heresis adamitaz pullulare cepit in boemia. s'z statim extincta ab hereticis fuit s'z hussit'.
Grat' em' nimis grossa **z** inuerecūda. **N**udi incedebāt. **z** indifferēter cū feminis luxuriabāt.

Sanctus petrus thome ex carmelita pactē. eps **z** patriarcha cōstantinopolitanus. doctor
q' p'celebris summiq' regis signifer bellicosus. post innumeras quas habuit nedum cum sp'ir
itualibus. sed **z** corporalibus crucis inimicis victorias. postq' plures conscriptos libros ac
patrata miracula. in samagusta regni cipre ciuitate corpus exiuit in festo epiphanie.

Folium. LXXXVII.

 Cometa apparuit qui veru pppellat sat singular. cū coma 7 radijs sursum erectis. capite deorsum pedente. in occidere trāsies & sursum septentrionē. Hāc inter ceteras cometas q̄ apparere solēt astronomi pessimā esse dixerūt. S; q; n̄ mane s; tpe vesperino apparuit. ideo significabat tarde euenire illa que cōmuniter minatur. Raro vidi p̄noscificationes de influentijs celi factas vitate fulciri. Mā de futuris p̄tingentib; nō est determinata vitas. ac sapia huius mōi stulticia est apud deū. vt salomō 7 apls testant. Insup qui ex nihilo oia creauit. ille p̄electos suos amicos potest ea facilius immutare. dicete p̄pheta ps. ci. Opa manū tuarū sunt celi. 7 sicut optorū mutabis eos 7 mu-

tabunt. Et h; stelle 7 planete causent gñationes 7 corruptiones in istis inferiorib; vt 3. ij. p̄phicorū. nā h; se nō extēdit ad actus 7 opa hoīm sicut sunt prelia. dissensionēs. pressura gētium &c. Ad talia etem h; p̄ influētijs celi hoies aliqñ inclinēnt. nō tñ necessitant. alias arbitriū hoīs nō esset liber. Ideo ptolomeus dicit. Vir sapiēs dñabit astris. s; resistēdo influētie celesti. Frācia añ hęc tpa diu in flore. hic in merore 7 p̄culcatōe fuit iuxta morē variabilitatē t̄paliū. Et nota q; frāci etiā extra p̄rijs suā s; in thurcia h; tpe misabilissime ceciderit in bello. q; nolu erūt audire p̄aliū sigismundi regis deuotissimi. p̄pter arrogantia ipsorū. 7 captus fuit dux burgū die interfectis plusq; c. xpianorū. āno dñi. Mcccxvi. Ludouicus dux aurelianens. frat̄ regis frācie occisus est parisijs infidiose. āno xpi. Mcccviij. Et fuit occasio infinitorū malorū.

VI. DCIII

Gregorius. xii. an. xii.

Jobes. xxiii. a. iiii.

Innocentius. vii. an. ii.

alexāder. v. an. i.

MCCCCIII

Iste innocentius fuit electus rome in locū bōifacii. 7 dicebat̄ antea cosmarus de parusio. Jobes balestarii carmelita 7 doctor e gregi. mlt̄a scripsit. Petr. de eliaco theolog. Jobes gerson discip̄s ei. etiā doctor theologie clarēt parisijs.

Iste gregorius fuit electus ro. me loco inocentii. 7 vocabat̄ antea āgel. coran. cessit cōstantie

Iste alexander fuit electus in palio pisano. dicebat̄ p̄ter de cādia. 7 sic additū est scisma scismati. q; tres gerebāt se p̄ summis pōt̄ificibus.

Iste jobes successit alexandro 7 primū qdē bñ inchoauit p̄p̄one. 7 fuit in cōcilio p̄statiens. 7 obtulit cessiōes papatus. s; post deprauiat̄ latenter fugit. atq; nil p̄fecit ei. capis tandē 7 sic cessauit coact. factus itez cardinalis. sepultus florētie.

Trifarius cursus t̄pm repit qui se miro ordine alternat. 7 fm hūc oīs status. oīs p̄dicio se gubernat. Primus est abūdantie. secundus indigētie. tertius t̄pantie. Cū em̄ t̄paliū abūdantia arridet hoies sic fiūt aiosi 7 grādia artentāt. p̄lesq; velut futuri sublimes delicate 7 pōp̄ose educūt. Sequit̄ ex his facilius discordia. qñ nullus alteri cedere didicit. donec apte bella cūcta ad paupertatē deducāt. Indigētes igit effecti prudētiā addiscim. moleste experti q; nō vt volum. s; vt p̄mittimur opamur. t̄pate deinceps viuere ac meticiole solem. Generat deniq; t̄pantia diuicias. q̄ itez vt prius aimū tumidū red dūt. 7 eū in circuitu sempiternę instabilitatē ābulare cogūt. Iuxta cōe igit p̄biū. diuitie parit̄ aiositates. aiositates bella. bella paupertatē. paupertas mediocritatem. mediocritas. diuicias. diuicie itez aiositates &c. Hoc est q; ps notat dicens. In circuitu impij ambulat.

Sextaetas. Christus.

Cometa apparuit anno. Mccccvii. et statim post leodiū cecidit. xl^o. infect^o.
Domini prutheni contra regē polonie bellātes supari sunt occisis. xl^o.

Concilium pisanum in quo inchoata fuit materia de mō faciende vnionis duos em̄ deposuit
et tertiu substituit. et sic peior scisma facta est. qz nō preualuit erequi bonum qz creuit.

Iste sigismundus rex yngarie et filius karoli vir christianissimus et hūil^{is}
mus. adeo deuotus vt merito canonizari debuisset iuxta quo^{rum}
rūdas pioz vota. Sic afflicte ecclie et pene desolate sua mirabili

Imperatores

Sigis-
mundus
ā. xvij.

sapientia et industria succurrit. nec in aliquo sibi ac suis pepit
donec plena vnio fieret Cōtra thurchos. lx. bella habuit vbiqz

triūphādo. quid vltra. Que de p̄stā
tino. theodosio. karolo. otthone. ce-
terisqz impatoribz laude digna scri-
buntur. huic secure possunt applica-
ri. eligitur anno. Mccccix. cum iam
xliij. annis regnasset in yngaria Co-
ronatur ab eugenio.

Cōciliū Co-
stanciense
magnum āno
Mccccvi.

In hoc sacrosancto cōcilio fides chri-
stiana que iā multis annis q̄si tituba-
re videbat fortiter erexit. ibi scisma
pestimū. lx. ānoz termiatū ē. ibi hereses
dānate. et duo heresiarche scz iohes hus
et iheronim^{us} abusti fuerūt. et plura lo^{quuntur} X

Anno mundi

VI° DCXIII

Pape

v.
martin^{us}
an. xliij.

Rōnus

Anno christi

MCCCCXIII

Iste martinus electus fuit per conciliū p̄stantiē depositis
alijs p̄tendentibus qui diu scisma habuerunt. et sic redijt vnio diu desiderata et necessaria pro
fidei defensione. Sic fuit papa potentissimus. super omnes diues et iusticiarius magn^{us}. Pla-
teas et stratas publicas securas reddidit. Hereticos deleuit multa bona patrauit adiuvante
sibi indito principe sigismundo. pro terra sancta recuperanda multos thesauros cōgregauit
sed morte preuēctus res impedita fuit. et cōciliū breuiter aū mortē congregari iussit in basilea.

Maxima multitudo auiū satis ignotay in magnitudine quasi passerēs de gallia venientes
prope bernam. spaciū itineris ferme vnius miliare theutunicum in longum. et quartā p̄tē
vnius miliare in latum volando occupabant. Et statim post sigismundus cum glorioso comi-
tatu illuc aduenit.

Michael de auguauis carmelita. totius christianitatis luminare. post editionem mltorū volu-
minum terras liquit

Conscientia pura fm timorem dei olim in prelatis vicens ecclēsiā christi laudabiliter vita et
exemplo rexit et prouexit De hinc successu temporis cum iam ecclēsia in temporalibus abun-
dare cepisset. oblita quodammodo con de conscientia. scientia que inflare solet multos in ec-
clesia p̄sidere fecit. qui sacram scripturam diuersis versucis palliantes. iusticias domini rec-
que cor letificat consueuerunt propter delicias carnis falsificare non timebant. multas he-
reses et sectas seminabant et plu^{res} X

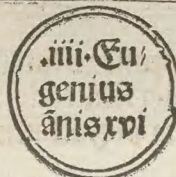
Folium. LXXXVII.

Boemia vastatur atrociter p sigismundū 7 principes almanie. ppter heresim husitaz. 7 fuit
crux data 7 predicata contra eos Regnum francie florentissimum misabiliter supra
modū vastatur p henricū regē anglie. qui etiā nō valēs quietos dies in delicijs sufferre. post
q̄ alios afflixit. nō sine grandi iactura suoz infelicissime mor
tuoſissimo vitā finiuit Itē iohes dux burgūdie idē regnum
eque laceravit. 7 ipse etiā post occiditur qd fuit infinitoz ma
loz occasio Adē dñs cardinalis scē cruce ordis cartusien. pa
cē modū inf eos reppit. s3 āglici noluerūt recipe s3 burgūdi tñ
Jobes dux burgūdie atrociter occidit in aspectu regis frā
tie. statiz post treugas ignitas.
cū factm diuisim abo sump

Ena instituta Determinauit etiā eadem sancta sinodus q
conciliū legitime congregatū repñtat eccliaz vniuersalē. potestātē habet a xpo immediate. cui
omnis status etiam papalis obedire tenetur in his que sunt ad generalem reformationem
ecclesie scilicet in fide 7 moribus. tam in capite q̄ in membris Item q̄ deinceps concilium
de decennio deberet celebrari. 7 plura alia bona

Duo amātes in presentia sigismundi fatuo amore conglobati. cum se ad libitū frui nō pos
sent horribili infirmitate percussi sunt. ita vt mulier expiraret. vir etiā vix curari poterat. vnde
apparet quantum sit hoc malum vitandum. qd nullo consilio acquiescere potest.

VI° DCXXIII

Genetus

CCCCXXIII

Iste Eugenius fuit electus pacifice in vrbe mortuo martino. 7 indubita
tus papa habitus. sed postea breuiter expulsus de roma fuit vt nudus fugeret. Item a conci
lio basilienſi citatus 7 etiam depositus. sed non curauit. Et ob hoc iterū scisma oritur qd ite
rit vsq̄ ad obitum eius. Qui fauebant sibi multa laude digna de eo dixerūt Contra qui ei
aduersabant plura enormia sibi imposuerūt (vt moris est) Tamē quitquid est. añ susceptā dig
nitatem fuit vir abstracte vite puta fraticella 7 bone fame. Quod postea fertur fecisse diuio
iudicio relinquo. Ipse etiā romam recupauit adiutus a venetis. 7 maiorem obedientiā hñit

ra bñficia piguia p papā dispensando pmulabant. Elextñ aliqui licet pauci con cū sciētia re
tinentes Conſcia pura 7 ſcia sancta illūiati multos ad iustitiā erudierūt. qui iam q̄si splēdor
firmamēti in eterna felicitate rutilare credunt. s3 lexu nephādis his tpijs iā cō cū ſci de pſcia
abrasis. solū entia sponsam cristi gubernare vident. psonas videlz pſcia ſciaq̄ carētes. 7 velut
entia insensibilia deū nec scōs eius verētes bñficia sup bñficia sibi vsurpare. Et qd plus ē. vi
dem vilissimos quosq̄ laycos proclias 7 monasteria. 7 qd nephās ē dicere oblacōes altari
ozū amodiare. Hinc pñmoniiū cristi solis ministr̄ eius deputatū. 7 paupibus distribuēdum
Inuolus deueit tyrānoz 7 meretricū. ecclie 7 mōasteria sacra ī loca deserta redigūt. hic guerre
mortifere. destructōes ciuitatū 7 regnoz. mortes innocentū lamētabiles. 7 mala infinita nē
scā cernim. q̄ oia ex pōpa epoz 7 insatiabili auaritia platoz detestanda processisse cognouim.

P ij

Sexta etas. Cristus

Tres soles visi sunt in celo. 7 sequit statim triplex regimē in ecclia scz Eugenij. scilij. 7 neutralitatis. Multa dicuntur &c. Item ventus maximus fuit āno cristi. Mccccxxiij.

Lyduis virgo sancta in holandia fuit. quē mirabili infirmitate diu terenta vbiq patit. id est in toto corpore iuxta nomen suum

Bernardinus frater minor qui nouam reformationem inchoauerat. 7 multa bona in ecclia fecit. moritur miraculis fulgens innumeris

Johānes de capestrano frat minor discipulus bernardini statim post obitū ei presuit refoz

Impatores

mationi noue. claret miraculis. Morit anno.

M. cccclvi. habita victoria p̄ turcos

Albertus
anno .i.

Iste albertus fuit dux Austrie 7 gener sigismūdi. ideo assumptus fuit

in regē bohēmie 7 vngarie ppter filiū scz eius. qz aliū heredem non reli

Concilium
basiliense. i. spiritus
sancti legi
tie p̄gati

In hoc cōcilio mltā bona instituta sunt p reformatione ecclie in capite 7 in mēbris. Habuit principiū glosus h sine hūile ac tribulatiōe plenū p̄ scisma. Mirabilis rex euē. pualuit p̄ciliū p̄stā. 7 tres papas eos deiciēdo 7 qrtū instituēdo cū tot hēt adū sitates. 7 a nullo p̄firmatū fuisset. illud aut tāta autoritate collectū 7 firmatū nec vnū potuit vel in modico reducere ad normā sui p̄positi. imo eō p̄cessus ei ipedit fuit ab vno Ibi obile p̄ncipiū 7 finis glosus. hic eō p̄fice.

Anno mundi

VI. DCXXXIII

Eugenius depositus fuit āno xpi. Mccccxxix. die x. mensis iulij. 7 felix eodem anno. xvii. nouēbris. 7 oritur scisma vsq ad annum. Mccccxxviii.

Felix. a.
ix.

de sabaudia

Anno christi

MCCCCXXVIII

Iste felix fuit dux sabaudie princeps deuotus 7 sener. vidit filios filioz suoz. Hic cū iā celibē vitam duceret electus est in papā a p̄silio basilien. de posito eugenio. 7 fuit scisma lōgo tpe. 7 nō habuit magnā obediētiam qz neutralitas subintra uit. Tandē defuncto eugenio cessit nicolao p̄p̄ fauorē vnionis. factus legatus fracie. 7 cardinalis sabinianus. Hic mōsteriū ripalē. ppe lacū lausannē. magnifice instaurauit. ibiq sepultus est Scisma. xxii. inter eugenium 7 felicē 7 durauit ānis. xvi. Causa fuit satis in pace christi. noua nec aī hēc tpavisa. qz p̄ciliū basilien depositus eugenium vnicū 7 indubitātū papā. ideo q nō fuaret decreta p̄ciliū p̄stantien. vt dicebat. nec obedire curauit p̄cilio basilien. asserens magis eō debere fieri. Cū orit grādis altricatio scribētium de hac materia. p̄ 7. nec poterāt p̄cor dare vsqz hodie. Nā vna pars dicit p̄ciliū est supra papā. Alia pars eō dicit. nō. h papa est supra p̄ciliū. Deus sup oīa b̄ndictus det pacē suā in ecclia sancta sponsa christi sp.

Ludouicus alamandi ep̄s arelaten. cardinalis. vir sancte vite ac mire. patientie singulaz risq colūna p̄ciliū basilien. cui diu p̄cedit. multis choruscet miraculis.

Prohibituz fuit in sacro scō p̄cilio basilien. ne principes seculares p̄sules siue cōitates &c ecclias 7 viros ecclasticos tallis siue colectis &c. aggravare p̄sumerēt sub anatemat. vincto

Anno dñi. Mccccliiii. xxi. mēsis augusti. Ludouic' primogenit' reg' fracie 7 valphin' viē nē. intrauit p̄riaz Alsacie cū mltitudine copiosa armatoz Et eādē p̄riaz a basilea vsqz argētina misabiliter deuastauit. Et hac die scz. xxv. augusti. aī basilea idē valphin' pualuit adūsus suos tē. 7 cecidit morte de ipsis duo milia vel circa in domo leprosoz ap̄ sc̄m iacobū. ipazqz do

Constantinopolis ciuitas impialis capis ab infidelibus turcis. tradita per quendam ianuenem. qui per triduum constituit a turco rex iuxta promissum. 7 die quarto decollatus. Et hic plangens in tota christi stianitate 7 timor grandis Multi christiani trucidati sunt 7 innumerabiles venditi Imperatoris corpus iam mortuum decapitatum fuit ex liuore thurci. 7 perijt pene totaliter fides in grecia.

Bella plurima in diuersis locis diu continuata. precipue in saxoniam. westphalia. flandria prussia. suetia. bochonia. 7 specialiter in anglia strages grandis.

Iste federicus dur austrie electus fuit in regem almanie. 7 diu distulit coronari. a papa propter scisma. tandem facta unione a nicolao cum magna gloria imp.

iii.
Frideri
cus a.

ali dyademate extitit in urbe coronatus. Vir utique pacificus 7 quietus. 7 patientie singularis. nec odiens deum. Filiam quoque regis portugalie sumpsit in uxorem. Anno autem Mcccclxi. magnam

exiit. Hic electus fuit frankfordie in regem almanie. anno domini Mcccclxviii. die. xvij. marcij. sed statim intorcat? obiit. Alij dicunt quod pro fluuio ventris. Vir utique totaliter otiosus 7 adeo pius ut tota plebs diceret quod mundus eius presidentia non esset dignus. Reliquit unum filium. puulum cui simile contigit. 7 duas filias.

fecit conuocationem principum in ratispana propter incursiones thurcorum. proponens eis quod iam infra xx annos christianitas diminuta esset ad c. leucas. vel quasi. 7 monuit ut ad resistendum se pararent.

VI° DCXLIII

VI° DCLIII

v.
Nicolai
an. viij.

Ianuenis

iii.
Calixtus.
a. iij. m.

Cathalanus
v.

MCCCCXLIII

MCCCCLIII

Iste nicolaus de opido sarrafana inter ianuam 7 lucanam ciuitatem electus in urbe anno. Mcccclxvii. loco eugenij adhuc pedente scismate paulatim vbiq; obrinuit obedientiam mirabilibus ostiis quod vir humillime nationis sic preualeret per ducem sabaudie. qui fuit quasi affinis cunctis principibus christiani tatis. 7 tunc dimissus ab eis. Sed statim sequenti anno unio redijt cedente felice. quod placuit domino per abiecta mundi glorificare nomen suum. Hic fuit magister in theologia totus actiuus. 7 in conceptibus locuplex. multa diruta reedificauit. 7 grande murum rome in circuitu palacij construxit. 7 totum murum romanum reinte grauit propter timorem turcorum. Item versus in urbe publicatus. Lux fulsit mundo. cessit felix nicolaus. Videlicet anno. Mcccclix.

Johannes de capestrano frater minor discipulus bernardini. statim post obitum eius presuit reformationi noue. claret miraculis. Morit? anno. Mcccclvi. habita victoria contra thurcos.

Jubile? cum magna deuotione per totam christianitatem celebrat. 7 ingens multitudo ad limina sanctorum confluxit. Dominus etiam papa rosam in dominica letare consecrato. inclito principi lantgrauio hassie transmissit multis virtutibus redimito. qui ab elisabet sancta matre sua fuit ples sexta. Festum transfigurationis domini instituit a calixto per gratum actionem illius? victoriae miraculose facte per thurcum in ungaria 7 mungleproforum combusserunt 7 destruxerunt Anno quo supra.

Iste calixtus vir valde senex electus fuit anno domini. M. cccclv. 7 primum infirmus. nec potuit zelum suum perficere quem contra thurcos cepit. impediente senio morteque preueniente. Moritur anno. Mcccclviij. ipso die sancti iusti in quo festum transfigurationis domini instituit anno vno elapso.

P iij

Sexta etas. Christus.

Victoria miraculosa celitus dat xpianis in vngaria tras danubiu p turcu magnuz. 7 pdidit multos. 7 fugit timore hostiu pcussus cu nemo eu psequeret. Sola manus dei terruit eu. in die sci sirti. ano xpi. Mcccclvi. Scis iohes de capistrano pns fuit ibi. 7 puocauit plm trepidate ad psequendu infideles fugietes. 7 facta est vltio magna. Dirett em turci q ta immesus nuer? armigeror inseqbant eos q vir ausi fuert respicere. 7 id fugiss et relict oibz Ipi fuert sci ageli.

Pueri sci michaelis pegrinat cu magno seruiore p turmas via logaz ad mare. 7 sit timor cunctis ne sps neq agitaret eos. sz statim cessauit ppter rediu. iuneris 7 fame qua patiebant ano. Mcccclvi. Et ano precedenti fuit maximus terremotus in neapoli. 7 piet. x. hoim.

Imperatores.

Libroz impressionis scia subtilissima oibz seculis inaudita circa hec tpa repit in vrbe maguti na. Nec eli ars arriu scia sciaz. p cuius celeritat. exercitator thelaur? desiderabilis sapie. 7 sci etie que oes hoies p instinctu nature desiderat. qsi de pfundis latibulaz tenebris pfiliens. mu du huc in maligno positu dicit piter 7 illuminat. Virtus rem infinita libroz q quoda athe mis vel parsius ceterisqz studiis siue bibliothecis sacris paucissimis quibusda studiosis mai festa fuit. p hac in omni tribu. pplo. natiõe 7 lingua vbiqz diuulgat. ita vt verissime implem cernim? illd qd dicit puer. i. Sapia foris predicat. in plateis dat vocē suā. In capite sbaz clamat. in foribz portaz vrbis pfert vba sna dices. Usqz puuli diligit. infantia tē. Quāuis vo por cos spernere margaritas sciam? nihil in ls prudēt. ledit opinio. q min? oblatas ppat margari

Anno mundi

VI. DCLXIII

tas.

Pape

Tuscus de senis

Venetus

Anno christi

MCCCCLXIII

Iste pius electus est ano dñi. Mcccclviij. 7 vocabat enneas vir eloquens 7 orator magnus. poetaz laureatus. impatoris abasiazor añ fuit. 7 i pfilio ba filien notabile tractatu scripsit. p au ctozitate eiusde Ipse etiā canonizauit sciaz katherinā de senis. Mcccclvi. Nec passagiū ordinare cupies cu ples ex alma nia venissent romā. ipos cu bñdictiõe remisit ad p pria eo q nō sufficissent 7 statim ipse post morit. an no dñi. Mcccclviij. die xiiij. mēsis augusti

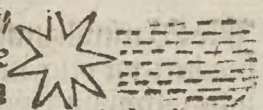
Turei dolo quidē 7 fraude obrinunt lossenoz regnū 7 ducatū de spotis sue. 7 pla loca 7 regna in partibz orientis. achaiā prouinciam. 7 insulam nuthilene. anno Mcccclviij.

Reformacio magna plimoz mōsterioz in diuisis mūdi ptibz fit. Et nota q hmōi reformatio nes crebro legūt facte. sz pene nulla remāsit. quin solito more p successuz tps ad pristinu res laberet lāguorē post venerabiliū pīm morit. Magūcia capit ano Mcccclvi. Iohes so reth hoz gñalis ac reformatoz carmelici ordis vir scē vite. 7 singlarit xpo fructific? posteaqz car meliū totū. xx. reuerat annis andegauis obiit. vbi qplurimis nūc miraculis choruscet.

Iste paulus electus est ano dñi. Mcccclviij. 7 statim apparobauit cele bzatorēz festi pñtatiōis brē xgis glo le sic pius. Nec in signādis petitiōibz ma tur? fuit 7 iusticie tenax. qsi melius for ret pauca pdonare 7 ea firmiter suare qpla signare 7 statiz reuocare. Grāde palatiū pstruxit apd scē marcū. añ cō pletioz morit ano Mcccclvi. die. xx. iulij

Jubileus mutat in fauorē aiaz p pau lū de xxv. in xxv. añ. vt qz abundat ini quitas. supabundet 7 gratia.

Antea ciuitas vulgo dicta nigropōte caput ab infidelibz turcis āno Mcccclxx. Cometa apparuit in principio āni. Mcccclxxi. Circa festū agnetis transiuit super coloniā in opposito libze. 7 caudā lōgam q̄si graduum xxx. misit ad occidentē. In festo sancti blasij stetit in ariete 7 misit caudā quali ad plades versus orientē. Plaga nimis erat alba q̄nq; 7 nāmea crinitaq; valde Sequūt bella 7 epidimie in diūsis p̄tibz. Et āno seq̄nti fuit estas feruētissima 7 siccitas inaudita. 7 in q̄busdā terris ignis sub terra succēsus vsq; ad arenā fuit. Heremita quidā deuotus in p̄tibz schuiceroz ppe (vnderwaldē) in magna hūilitate solo corpe dñico singulis mētibz refectus. a xij. ānis 7 vj.

Carolus dux burgōdie primū memoriabile bellū cū rege stra absq; corpali cūo vixit. frācozbrūt i loco dicto (amolieri) d̄ q̄ fugat; hostibz nobilissimē triūphauit. āno Mcccclxx. Post duos insup ānos dināt. 7 paulopost leodiū ciuitates potētissimas totalr destruxit. āno etiam lxxij. intrauit terrā galie 7 obtinuit eā. totūq; ducatū lothoringie. Sicq; p mltā bella victorio sus sp pmanēs. cū nusiā sup rhenū q̄si p āni spaciū ināit obsediſz. tadē potēti cū exercitu ad suiceroz fines castra mouit. vbi statiz a. xij. aggressus ppe grādisonū cū q̄ui dāno terga p̄tit. Eodē tñ āno redies de oppido moreti qd̄ obsidebat itez relict; oibz potēt fugat; ē cū suis. occis. x. āno. Mcccclxxvi. ip̄o die. x. mēm. Nouissimē in obsidiōe ciuitat; Nācie a p̄federat; atro ci p̄elio trucidat; est victoriosissime āno Mcccclxxvij. v. mēsis ianuarij. Ep̄thauū cui? edit

VI° DCLXXIII

Januensis.

tū tale extat. De piguit pac; te duitq; quietis in vita. x.

MCCCCLXXIII

Iste sirtus añ cardinalatū fuit generalis in ordine minor electus āno dñi. Mcccclxxi. Vocabat antea frāsciscus de sauana ppe ianuā. lūne fame 7 moy. Fuit etiā vocatus ad cardinalatū absq; scitu suo Eodē anno orator bernardus iustinianus venetoz reci tauit corā eo. q̄ turcus abstulisset xpianitati. ij. impia. iij. regna. xx. puincias. 7. cc. v̄bes. popu lumq; absq; numero p̄riusq; serus. hortabatur quoq; vt ad resistendū se disponeret.

Beatus simō m̄tizat; in ciuitate tridētina āno dñi. Mcccclxxv. die tertia añ festū pasce. vt fert. Iudei azimū eoz cū sanguine xpiano faciūt. tūc iudei añ domū pntū suoz ifantē simonē imēle sue etat; xij. cepēt etiq; crucifigalit tenebāt vt sanguinē vndiq; ex corpe suo traherēt

Puella quedā noie stina in p̄tibz westphalie in oppido qd̄ hāmo d̄. apte ac verissime stigo mata dñice passiōis hūit in manibz 7 pedibz ac latere. xgo nouit p̄sa āno. Mcccclxxij. Post spaciū aut. xv. ebdomedaz circa festū venerabilis facti. corā. xij. testibz offēdit ea. 7 p̄dixit q̄ post duas horas redirēt. qz tūc nō inuenirēt ea. 7 sic factū fuit. qz loca illa sanata erant.

Turci etiam terra maricq; x

Puelle mōstrū tēpestare istac in veronēsi agro nascit que vnū caput tñ hz sz duos pedes du asq; vuluas habēs ex ipsis ābabz vuluis supfluitates emitebat. insup quattuor brachia sed duo grossiora que p volūtate mouebat alia tenuiora 7 imobilia erāt. ventres etiā duos circz stomachū p̄iunctos habebat. hāc p̄tes p Italiā circūferētes precia ab inspiciētibz mēdicabāt. Fuit aq; inundatiōes marie. p̄tulosq; horribiles mltā edificia subūtētes. āno. Mcccclxxij.

Sexta etas Christus.

Iste Maximilianus archidux austrie. & dux burgundie. filius Frederici tercij imperatoris predicti. vir vtriusq; magne virtutis & prudentie insignitus. ac rei militaris scientia. non sine bel-
lois laboribus a iuuentute peritus. fortunatus ac victoriosus. Quem ob virtutum suarum
laudem. archiprincipes. sacri imperij electores. in regem romanum vniuersim corde. presenti
patre suo. in franchfordia. Anno domini. M. cccclxxvi. elegerunt. Et paulo post in aquisgrana
imperiali ciuitate coronauerunt. & more sancto verum regem futurum imperatorem vixerunt
Duxitq; in uxorem Mariam filiam karoli ducis burgundie. ex
qua produxit Philippum burgundie ducem. Habetuit quidem
Imperatores.

Maxi-
milia-
nus. i.

bella plurima. memorie digna. Secundo enim anno ducatus sui
burgundie. prope flandriam cum gallicis maximum habuit bel-
lum. quo magna cum victoria francorum potentiam superauit.

In hac laudabili electione obiit in franchfordia illustris princeps elector Albertus marchio
brandenburgensis. senex ipse electionem. & sceptri imperialis administrationem reuote exegit
Obiit etiam ibidem venerabilis ac tenor princeps Johannes comes de werdenberg epi-
scopus Augustensis. qui propter electionem ad frankfordiam venit

¶ Hic iaces karole. iamq; quiesce tibi. Reliquit filiam heredem vnicam. maximiliani uxorem
Que cum duos genuisset filios paulo post de equo elapsa. fractis cervicibus expirauit.

Anno mundi

VI° DCLXXXIII.

Pape

Genuefis

viii.
Inno-
centi^{us}. an

Anno christi

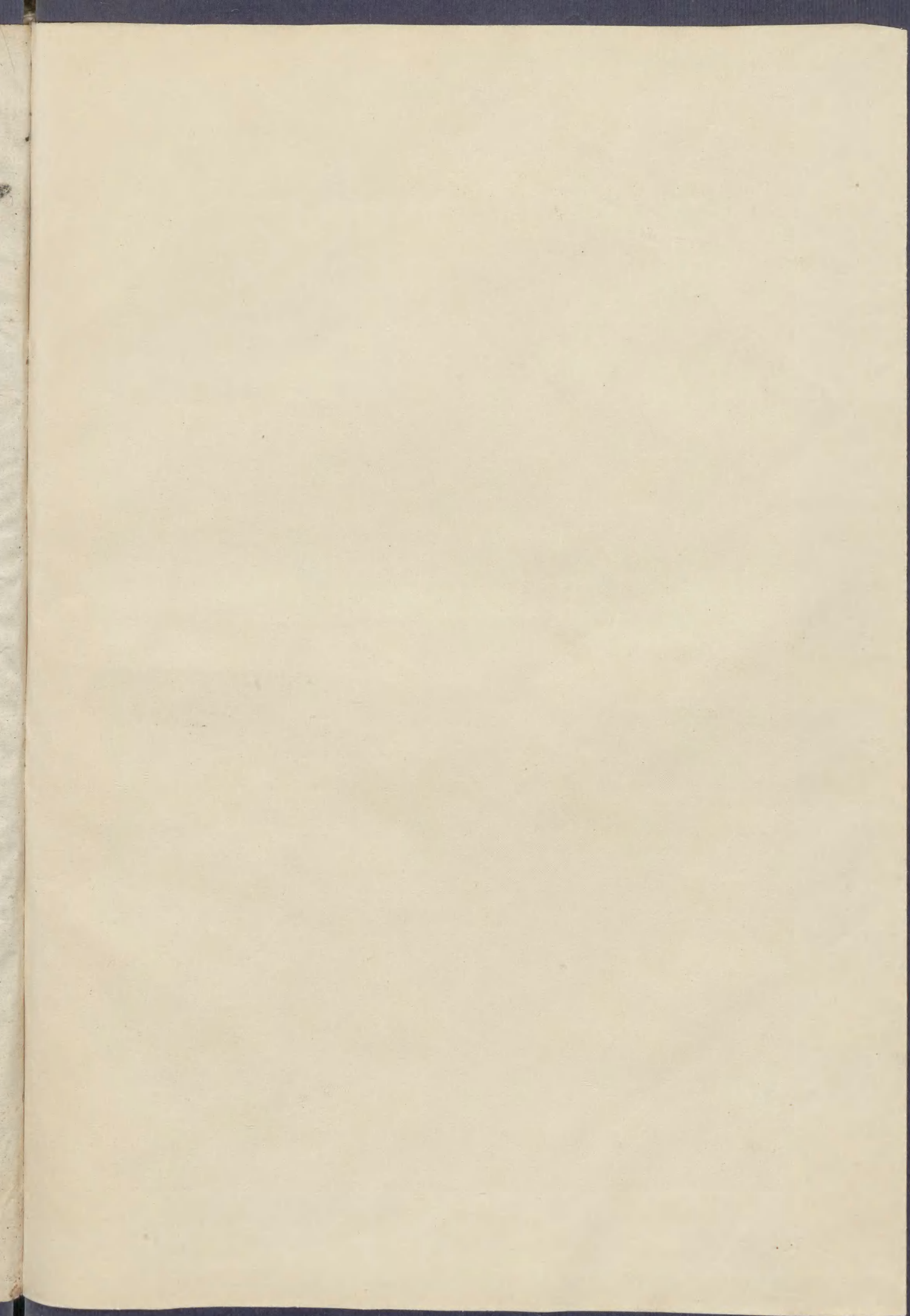
MCCCCLXXXIII.

Innocentius papa eius nominis octauus. patria Ge-
nuensis. patre Aron ciborum familia mediocri sed honorata natus Johannes baptista antea
vocatus post Sixtum pontificem. ex Cardinali presbitero sancte Cecilie. hoc anno idibus Au-
gusti pontifex creatus. sedit annis. Hic cum inter ceteros patres pauperior humaniorq; ha-
beretur propter ipsius humilitatem humanitatemq; ac Comitatum pontificum munus obis-
re promeruit. ferrebat etiam in rebus gerendis prudentissimum atq; magnanimum eo qd
Semis & in vrbe legationis officium cum optime functus fuisset magnam sui regiminis & pru-
dentie spem patribus dedit.

¶ Cum potenti suo exercitu rhodum ciuitatem obsidentes aggrediunt. offnedentes ipsam plagis
innumeris bombardarum. muros destruunt. & vndiq; alias muri partes pscedentes. & multos
varijs modis occidetes. tñ ex vtraq; pre multi mortui sunt. Deniq; ab obsidione destiterunt.
illatis vtriusq; parti damnis innumerabilibus. Deniq; partes regis sicilie inuadentes. multa lo-
ca deuastant. hoies rapiunt trucidantq; ac eorum bona depredant & immanissime clades fiunt. Tan-
dem acceperunt otranti ciuitatem archiepiscopus ipsius ciuitatis per medium secant. & quasi omnes in vrbe
occiduntur per fide tñ pstatim donec potuerit agentes viriliter. & non sine turcorum etiam aliqua
lisi frage multorum.

Impressum Argentine per Johannem prys. Anno dñi. Mcccclxxxij.

Fb 1390

4°

H* 6936

